|| શ્રી મહાવીરાય નમઃ||

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતુશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org **E mail :** jainshikshanboard@gmail. com

૧૨ જાન્યુઆરી ૨૦૨૫ **મહિલા મંડળ** **કુલ ગુણ : ૧૦૦**

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાર્તા કે થોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.
૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેગ્યુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

OPEN BOOK / REGULAR **શ્રેણી – ૧** **WRITER YES / NO**

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
SANGH NAME		SUPARVISOR NAME	
MAHILA MANDAL		SUPARVISOR SIGN.	

MARKS

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	TOTAL

(૪૦)

પ્ર.૧ સામાયિક–પ્રતિક્રમણના આધારે લખો.

(૧) નીચેના પાઠની પૂર્તિ કરો. **(૧૦)**

૧. નમંસામિ **સક્કારેમિ સમ્માણેમિ કલ્લાણં મંગલં દેવયં** ચેઈયં

૨. ભગવંતાણં **નમોક્કારેણં ન પારેમિ તાવ કાયં ઠાણેણં** મોણેણં

૩. દગ **મટ્ટી મક્કડા સંતાણા સંકમણે જે મે જીવા** વિરાહિયા

૪. એસો પંચ **નમોક્કારો સવ્વપાવપ્પણાસણો મંગલાણં ચ સવ્વેસિં પઢમં** હવઈ

(૨) નીચેના શબ્દોના ગુજરાતીમાં અર્થ લખો. **(૭)**

૧. અન્નત્થ **સિવાય** ૨. ઉત્તિંગ **કીડીયારા વગેરે જીવોના દર**

૩. તિક્ખુત્તો **ત્રણ વાર** ૪. પયાહિણં **પ્રદક્ષિણા કરીને**

૫. વોસિરામિ **વોસિરાવું છું** ૬. વિરાહણાએ **વિરાધનાથી, હિંસાથી**

૭. નમો ઉવજ્ઝાયાણં **ઉપાધ્યાય ભગવંતોને નમસ્કાર હો**

(૩) નીચેના શબ્દોના મૂળ પાઠ (માગધી) લખો. **(૭)**

૧. જ્યાં સુધી **જાવ** ૨. જીવનથી જ **જીવિયાઓ**

૩. બિંદુ, ઝાકળ **ઓસા**

૪. સત્કાર કરું છું **સક્કારેમિ**

૫. બીજ કચર્યા હોય **બીયક્કમણે**

૬. સર્વ મંગલોમાં **મંગલાણં ચ સવ્વેસિં**

૭. એક સ્થાને સ્થિર રહીને **ઠાણેણં**

(૪) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો. (૧૬)

૧. નમસ્કાર સૂત્રના સ્મરણથી શું દૂર થાય છે? (૮)

નમસ્કાર સૂત્રના સ્મરણથી સર્વ વિઘ્નો, આપત્તિઓ, કષ્ટો દૂર થાય છે.

૨. જાગૃતિ આપણા હૃદયને કેવું બનાવે છે?

જાગૃતિ આપણા હૃદયને કોમળ અને કરુણામય બનાવે છે.

૩. નમસ્કાર સૂત્રની વિશિષ્ટતા શું છે?

નમસ્કાર સૂત્રમાં કોઇ વ્યક્તિનું નામ નથી, પરંતુ વ્યક્તિએ પ્રાપ્ત કરેલા ગુણોનું સ્થાન છે.

૪. ગોદુહિકા આસન એટલે શું? **ગાયને દોહતા હોય તેવું આસન.**

૫. શલ્યોના માત્ર નામ લખો. **માયા શલ્ય, નિદાન શલ્ય, મિથ્યાત્વ શલ્ય.**

૬. કાયોત્સર્ગમાં શરીર અને વાણીનું શું કરવાનું છે?

કાયોત્સર્ગમાં શરીરને સ્થિર કરી, વાણીને વિરામ આપવાનો છે.

૭. ધનેડા અને કૃમિને કેટલી ઈન્દ્રિય હોય? **ધનેડાને ત્રણ અને કૃમિને બે ઈન્દ્રિય હોય.**

૮. ગુરુ આપણને શેની સમજણ આપે છે અને વારંવાર શું કરે છે?

ગુરુ આપણને સત્યની સમજણ આપે છે અને વારંવાર પ્રેરણા કરે છે.

૯. નીચેના વાક્યો સાચા છે કે ખોટા? ખોટા હોય તે સુધારીને લખો. (૮)

૧) ભિખારીને તિરસ્કારપૂર્વક કાઢી મૂકીએ તો વત્તિયાનો દોષ લાગે છે.

ખોટું. ભિખારીને તિરસ્કારપૂર્વક કાઢી મૂકીએ તો અભિહયાનો દોષ લાગે છે.

૨) વંદના કરવાથી કરોડરજ્જુ ફ્લેક્સીબલ બને છે. **સાચું.**

૩) ગુરુનું પધારો પધારો બોલી સ્વાગત કરવું તે સન્માન છે.

ખોટું. ગુરુનું પધારો પધારો બોલી સ્વાગત કરવું તે સત્કાર છે.

૪) ગુરુ આપણા કલ્યાણ મિત્ર છે. **સાચું.**

૫) ઈગો ઘટાડવાની પ્રોસેસ તે વંદના છે. **સાચું.**

૬) અરિહંત ભગવાને શત્રુઓને હણ્યા છે. **ખોટું. અરિહંત ભગવાને આંતર શત્રુઓને હણ્યા છે.**

૭) નિદાન શલ્ય એટલે ખોટી સમજણ. **ખોટું. નિદાન શલ્ય એટલે ધર્મક્રિયા કરી તેનું ફળ માંગી લેવું.**

અથવા મિથ્યાત્વ શલ્ય એટલે ખોટી સમજણ.

૮) ફ્રીજમાં શાકભાજી ભોજન કરીએ તો સંઘાઈયાનો દોષ લાગે છે. **સાચું.**

(૨૦)

પ્ર.૨ (અ) સામાન્ય સમજણ વિભાગના આધારે લખો.

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો. **(૧૪)**

૧. તીર્થંકર ૫, ૨૨ અને ૧૫ **૫ સુમતિનાથ સ્વામી ૨૨ નેમિનાથ સ્વામી ૧૫ ધર્મનાથ સ્વામી**

૨. ગણધર ૧ અને ૭ **૧ ઈન્દ્રભૂતિ ૭ અકંપિતજી**

૩. દ્રવ્ય ૨ અને ૪ **૨ અધર્માસ્તિકાય ૪ જીવાસ્તિકાય**

૪. સતી ૯, ૧૪ અને ૪ **૯ સીતા ૧૪ પુષ્પચૂલા ૪ રાજેમતી**

૫. કાય બીજી **અપ્કાય**

૬. પ્રભુ સાથે મિલન કરાવતા ઉપકરણો **માળા**

૭. કર્મ ૪ અને ૮ **૪ મોહનીય ૮ અંતરાય**

(૨) ખાલી જગ્યા પૂરો. **(૬)**

૧) પ્રભુના જ્ઞાનને નિત્ય રાખીએ .... માં. **સ્મરણ**

૨) .... શાંતિનું પ્રતિક છે. **શ્વેત રંગ**

૩) શીલ જ જેનું .... છે તેને .... કહે છે. **આભૂષણ, સતી**

૪) તીર્થંકર પદ પછીનું સર્વશ્રેષ્ઠ પદ .... છે. **ગણધર**

૫) ચતુર્વિંશત સ્તવનનો પાઠ કરવાથી .... ની વિશુદ્ધિ થાય છે. **દર્શન**

૬) સંસારી જીવોમાં કર્મોને કારણે .... ની વિવિધતા છે. **અનંત પ્રકાર**

૭) માળા મુખ્યત્વે ...., ... ની હોય છે. તેના સૌથી મોટા પારાને .... કહે છે. **લાકડા, રુદ્રાક્ષ, મેર**

(૧૫)

પ્ર. ૩ સંસ્કાર વિભાગના આધારે લખો.

(૧) જોડકા જોડો. **(૫)**

(અ)	**(બ)**	**જવાબ**
૧. વિનય	૧. નાવ	**૪. મૂળ**

૨. ધર્મ	૨. આત્મા	**૫. અહિંસા**
૩. શરીર	૩. શુદ્ધ	**૧. ભાવ**
૪. ઓરા	૪. મૂળ	**૩. શુદ્ધ**
૫. પ્રગતિ	૫. અહિંસા	**૨. આત્મા**

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે શબ્દમાં લખો. **(૧૦)**

૧. રસ્તામાં સાધુ-સાધ્વી મળે ત્યારે શું બોલાય છે? **મત્થએણ વંદામિ**

૨. મુખ દ્વારા જે આહાર ન લેવાય તે આહારના નામ લખો. **ઓજ આહાર, રોમ આહાર**

૩. જય જિનેન્દ્ર બોલવાથી તીર્થંકર પ્રભુ પ્રતિ શું વધે છે? **શ્રદ્ધા-ભક્તિ**

૪. આહાર વિવેકથી કોની દયા પળાય છે? **સંમૂર્ચ્છિમ મનુષ્ય, છકાય જીવો**

૫. વિનયી વ્યક્તિ શું પ્રાપ્ત કરે છે? **પ્રેમ, આદર**

૬. વિનયી વ્યક્તિમાં કોને સ્થાન હોતું નથી? **અહંકાર, અભિમાન**

૭. ઉપકાર ભાવ એટલે શું? **આભારભાવ, કૃતજ્ઞભાવ**

૮. માતા-પિતાએ કયા સુસંસ્કારોનું સિંચન કર્યું છે? **દયા, કરુણા**

૯. ધર્મ વ્યક્તિના જીવનને ક્યાં દોરી જાય છે? **આદર્શ, પવિત્રતા**

૧૦. શેમાં અનંતા જીવો હોય છે. **કંદમૂળ, ફણગાવેલા કઠોળ**

(૫)

પ્ર.૪ ધર્મ અને વિજ્ઞાનના આધારે એક શબ્દમાં જવાબ આપો.

૧. સુખને આંતર દષ્ટિથી કોણ મૂલવે છે? **ધર્મ**

૨. સર્વ જીવો કોના જેવા છે? **મારા જેવા**

૩. ધર્મનું HEART શું છે? **મૈત્રીભાવ**

૪. પરમાત્મા ક્યાં દેશના આપે છે? **સમવસરણમાં**

૫. પ્રભુનું જ્ઞાન કોના સમાન છે? **સાગર**

(૧૦)

પ્ર.૫ વાર્તાના આધારે લખો.

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. **(૬)**

૧. અનાર્ય દેશ કોને કહેવાય? **જ્યાં દેવ, ગુરુ,ધર્મ ન હોય. સંત-સતીજી ન હોય.**

૨. સાચો ધર્મી ક્યાં નમસ્કાર કરે? **સાચો ધર્મી જ્યાં ગુણ દેખાય ત્યાં નમસ્કાર કરે.**

૩. ઈશાનેન્દ્ર કોણ છે? **ઈશાનેન્દ્ર બીજા દેવલોકના ઈન્દ્ર છે.**

૪. નિયમ શેમાં ઉપયોગી બને છે? **નિયમ જીવનના દરેક પગલે અને દરેક ક્ષેત્રમાં ઉપયોગી બને છે.**

૫. કમઠ કયા નગરમાં કયું તપ કરતો હતો? **કમઠ વારાણસી નગરમાં પંચાગ્નિ નામનું તપ કરતો હતો.**

૬. શાંતિનાથ ભગવાન ગર્ભમાં આવ્યા ત્યારે રાજ્યમાં કયો રોગ હતો? તેમણે કયા પદની પ્રાપ્તિ કરી?

શાંતિનાથ ભગવાન ગર્ભમાં આવ્યા ત્યારે રાજ્યમાં મરકીનો રોગ હતો. તેમણે ચક્રવર્તી પદની પ્રાપ્તિ કરી.

(૨) ખાલી જગ્યા પૂરો. **(૪)**

૧. અજ્ઞાની .... ધર્મને ઓળખવાની કોશિશ કરતા નથી. **સત્ય**

૨. .... ના પુત્ર અભયકુમાર .... ના મિત્ર હતા. **શ્રેણિક રાજા, આર્દ્રકુમાર**

૩. આપણને સાચી .... આપનાર .... મળ્યા છે. **સમજણ, ધર્મગુરુ**

૪. સાધુ ભગવંતે નયસારને .... માર્ગ બતાવ્યો. **ભવ તરવાનો**

૫. મહાપુરુષો શરણે આવેલા .... ની જીવના જોખમે પણ .... કરતા હોય છે. **શરણાગત, રક્ષા**

(૧૦)

પ્ર.૪ નીચેના કાવ્યની પૂર્તિ કરો.

૧. દયામય **જીવન જીવવું છે, પ્રેમથી સહુ સાથે રહેવું છે,**

શત્રુ નથી કોઈ મારો, વિશ્વમૈત્રી એ સંકલ્પ અમારો.

૨. સત્યાવીશ **ગુણોથી શોભતા, સાધુ-સાધ્વીજી છે, સાધનામાં લીન રહે, આત્મોદ્ધારક છે,**

પંચ પરમેષ્ઠિમાં એ, પંચમ દેવ છે... સત્યાવીશ.

૩. શંકા **કદિ કરાય ના... જમાલીજી કહે સૌને, શંકા કરી કિલ્વિષી બનાય ના.**

ના ના ના રે ના ના વિષયોમાં ફસાય ના... કુંડરિકજી કહે સૌને, જીતેલી બાજી હારી જવાય ના.

૪. આગમના **પાને પાને, વિનયના ગુણો ગવાયા છે,**

વિનય ગુણથી ઓપતા ગૌતમ સ્વામી સહુમાં સવાયા છે.

નમ્રતા શાંતિનું મૂળ છે, અભિમાન એ તો શૂળ છે. કોઈપણ.

૫. એક શબ્દમાં જવાબ લખો.

૧) તપથી કોણ શોભે છે? **ધન્નાજી** ૨) પ્રભુનો ઉપદેશ શું છે? **અનેકાંતવાદ**

૩) ધર્મદેવ કોણ છે? **આચાર્ય** ૪) શું કરી સંસાર વધારવાનો નથી? **કપટ**

॥ શ્રી મહાવીરાય નમઃ ॥

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતુશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org **E mail :** jainshikshanboard@gmail. com

૧૨ જાન્યુઆરી ૨૦૨૫ **મહિલા મંડળ** **કુલ ગુણ : ૧૦૦**

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાર્તા કે થોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.
૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેગ્યુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

OPEN BOOK / REGULAR **શ્રેણી – ૨** WRITER YES / NO

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
SANGH NAME		SUPARVISOR NAME	
MAHILA MANDAL		SUPARVISOR SIGN.	

MARKS

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	TOTAL

(૪૦)

પ્ર.૧ સામાયિક–પ્રતિક્રમણના આધારે લખો.

(૧) નીચેના પાઠની પૂર્તિ કરો. **(૧૨)**

૧. ધરાણં **વિયટ્ટ છઉમાણં જિણાણં જાવયાણં તિન્નાણં** તારયાણં

૨. ચંદેસુ **નિમ્મલયરા આઈચ્ચેસુ અહિયં પયાસયરા** સાગર

૩. વ્યતિક્રમ **અતિચાર અણાચાર જાણતા અજાણતા** મન

૪. જાવ **અરિહંતાણં ભગવંતાણં નમોક્કારેણં ન પારેમિ** તાવ

૫. તસ્સ **ભંતે પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ** અપ્પાણં

૬. મભિનંદણં ચ **સુમઈ ચ પઉમપ્પહં સુપાસં જિણં ચ** ચંદપ્પહં

(૨) નીચેના શબ્દોના ગુજરાતીમાં અર્થ લખો. **(૮)**

૧. ઠામિ **કરું છું** ૨. ન સમાયરિયવ્વા **આચરણ કરવા યોગ્ય નથી**

૩. મરૂય **રોગ રહિત** ૪. લોગ પઈવાણં **લોકમાં દીપક સમાન**

૫. મમ દિસંતુ **મને બતાવો** ૬. ગરિહામિ **ગુરુ સાક્ષીએ ગર્હા કરું છું**

૭. દગ **સચેત પાણી** ૮. કિત્તિય **વાણીથી સ્તુતિ કરાયેલા**

(૩) નીચેના શબ્દોના મૂળ પાઠ (માગધી) લખો. **(૮)**

૧. અચલ, સ્થિર સ્વરૂપ **મયલ** ૨. સ્થાનને પામેલા **ઠાણં સંપત્તાણં**

૩. આ રીતે મારા દ્વારા **એવં મએ** ૪. કીર્તન કર્યું ન હોય **ન કિટ્ટિયં**

૫. પુરુષોમાં સિંહ સમાન **પુરિસસિંહાણં** ૬. પાપકારી **સાવજ્જં**

૭. પંચવર્ણી શેવાળ **પણગ** ૮. પ્રકાશના કરનારા **પયાસયરા**

(૪) અયોગ્ય વિકલ્પ પર ટીક કરો. **(૮)**

૧. તીર્થંકર ભગવાન શરણે આવનારને શું આપે છે? (શાંતિ, **સૌમ્યતા**, શીતળતા)

૨. સામાયિકમાં રાગ–દ્વેષ વચનો બોલે અને રાગ–દ્વેષ કરે તો કયો દોષ લાગે? (કલહ, રોષ, **સ્વચ્છંદ**)

૩. તીર્થંકર ભગવાન કયું દાન આપે છે? (અભયદાન, સંયમદાન, **જ્ઞાનદાન**)

૪. કાયાથી કયા કાર્યો કરીએ તો મર્યાદા? (પાપકાર્ય, હિંસા, **ચોરી**)

૫. સામાયિકમાં પગ પર પગ ચડાવીને બેસે અને ડગમગતા આસને બેસે તો કયો દોષ લાગે?

(કુઆસન, **આલંબન**, ચલાસન)

૬. કઈ દવા આત્માને ભવ રોગથી દૂર કરે છે? (**પડિક્કમામિ**, નિંદામિ, ગરિહામિ)

૭. સામાયિકની સાધના કેવી છે? (શ્રેષ્ઠ, ઉત્તમ, **શુદ્ધ**)

૮. મહાવિદેહમાં વધુમાં વધુ તીર્થંકરો કેટલા હોય? (૧૭૦, ૧૬૦, ૩૪)

(૫) જોડકા જોડો. **(૪)**

(અ)	(બ)	જવાબ
૧) શક્રસ્તવ	૧) જિનવાણી	**૩) નમોત્થુણં**
૨) ભગવાનની સ્તુતિ	૨) અભયદાન	**૪) ચતુર્વિંશતિ સ્તવ**
૩) ભાવ ધર્મ આરાધના	૩) નમોત્થુણં	**૧) જિનવાણી**
૪) કરેમિ ભંતે	૪) ચતુર્વિંશતિ સ્તવ	**૨) અભયદાન**

(૨૦)

પ્ર.૨ સામાન્ય સમજણ વિભાગના આધારે લખો.

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો. **(૧૦)**

૧. અભિગમ ૫ અને ૩ **૫ મનની એકાગ્રતા ૩ અંજલિકરણ**

૨. વર્તમાન તીર્થંકર ૪, ૨૦ અને ૧૨ **૪ સુબાહુ સ્વામી ૨૦ અજીતસેન સ્વામી ૧૨ ચંદ્રાનન સ્વામી**

૩. તત્ત્વ ૭, ૨ અને ૫ **૭ નિર્જરા તત્ત્વ ૨ અજીવ તત્ત્વ ૫ આશ્રવ તત્ત્વ**

૪. મોક્ષમાં લઈ જનાર ગતિ **મનુષ્ય ગતિ**

૫. અધર્મી કઈ ગતિમાં જાય? **તિર્યંચ ગતિ**

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક શબ્દમાં લખો. **(૧૦)**

૧. સંપૂર્ણ કર્મનો ક્ષય થતા જીવને શું પ્રાપ્ત થાય છે? **મોક્ષ**

૨. જેને સુખ–દુઃખની અનુભૂતિ ન હોય તેને શું કહેવાય? **અજીવ**

૩. કઈ ગતિમાં દુઃખને કારણે નવા કર્મો બંધાય છે? **નરક ગતિ**

૪. અત્યારે ૨૦ તીર્થંકરો બિરાજે છે તે ક્ષેત્ર કયું છે? **મહાવિદેહ**

૫. રાજા મુગટ બાજુમાં મૂકી ભગવાનના દર્શન કરવા જાય તેને શું કહેવાય? **અચેતનો વિવેક**

૬. પ્રતિકૂળ વાયુ સમાન શું છે? **પાપ તત્ત્વ**

૭. નવ તત્ત્વની સમ્યક્ સમજ શું પ્રાપ્ત કરાવે છે? **સમકિત**

૮. દૂરથી ધર્મ સ્થાનક દેખાય એટલે વચનથી શું થઈ જવું? **મૌન**

૯. કોણ સમભાવમાં રહીને નરકમાં કર્મ ખપાવે છે? **શ્રેણિક રાજા**

૧૦. સંતો કઈ વસ્તુના ત્યાગી હોય છે? **સચેત**

(૧૫)

પ્ર. ૩ તત્ત્વ તથા સંસ્કાર વિભાગના આધારે લખો.

(૧) ખાલી જગ્યા પૂરો. **(૧૦)**

૧. આત્માના ગુણ ......, ..., ... યુક્ત છે. **ચૈતન્યમય, જ્ઞાન, દર્શન**

૨. Candle ને burn કરીને blow કરવાથી કેટલાંય ...... અને ...... જીવોની હિંસા થાય છે.

અગ્નિકાય, વાયુકાય

૩. ...... તિથિ ...... તરીકે ઓળખાય છે. **૧૦, પર્વ**

૪. ...... ના ઉપાય છે. **મોક્ષ**

૫. જૈન ધર્મ સૂક્ષ્મમાં સૂક્ષ્મ જીવોની ...... ની ...... આપે છે. **જતના, સમજ**

૬. દિવસની શરૂઆત ...... ને પગે લાગી, ... અને ...... ના દર્શનથી કરવી તો દિવસ ...... બની રહે.

Parents, પરમાત્મા, ગુરુ, સર્વશ્રેષ્ઠ

૭. ...... ના પ્રકાશની ......, ... ના આધારે ...... ની ગણતરી થાય છે. **ચંદ્ર, વધ, ઘટ, તિથિ**

૮. આત્મા ...... છે, ... થી ભિન્ન છે. **અરૂપી, શરીર**

(૨) મને ઓળખો હું કોણ છું? **(૫)**

૧. મારો સ્વાદ નથી. **આત્મા**

૨. હું વિશ્વના સર્વ ધર્મમાં શ્રેષ્ઠ છું. **જૈન ધર્મ**

૩. મારાથી તારીખની ગણતરી થાય છે? **સૂર્ય ભ્રમણ**

૪. સુખડી મારા નિમિત્તે કાપવી જોઇએ. **જન્મદિવસ**

૫. મારા ઉદયના કારણે જૈનધર્મ મળ્યો છે. **ઉત્કૃષ્ટ પુણ્ય**

(૫)

પ્ર.૪ ધર્મ અને વિજ્ઞાનના આધારે નીચેનામાંથી સાચા વિકલ્પ પર ટીક કરો.

૧. ભગવાન મહાવીરનો સિદ્ધાંત કયો છે? (૧) એકાંતવાદ **(૨) અનેકાંતવાદ** (૩) વિશ્વશાંતિ

૨. નય એટલે શું? **(૧) દષ્ટિકોણ** (૨) પરિસ્થિતિ (૩) અનેકાંતવાદ

૩. જંગલો કાપવાથી શું ઓછું થાય છે (૧) Carbon dioxide **(૨) Oxygen** (૩) Electricity

૪. અનુકંપાનો ભાવ ન રાખવો તે કઈ હિંસા છે? (૧) ભાવ હિંસા (૨) ક્ષેત્ર હિંસા **(૩) દ્રવ્ય હિંસા**

૫. મમત્વ ન રાખવાનો બોધ કોણ આપે છે? (૧) અનેકાંતવાદ **(૨) અપરિગ્રહ** (૩) અહિંસા

(૧૦)

પ્ર.૫ વાર્તાના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો.

૧. મરીચિએ કોની પાસે દીક્ષા લીધી હતી? **મરીચિએ ભગવાન ઋષભદેવ પાસે દીક્ષા લીધી.**

૨. કઠિન સમય શાંતિથી કેવી રીતે પસાર થાય? **કઠિન સમય આવે ત્યારે નિયતિનો સ્વીકાર કરીને સમભાવ રાખવાથી પસાર થાય.**

૩. સાંજ સુધીનું કામ મિનિટોમાં કોણે પૂરું કર્યું? **કૃષ્ણ મહારાજા અને કૃષ્ણ મહારાજના લશ્કરે સાંજ સુધીનું કામ મિનિટોમાં પૂરું કર્યું.**

૪. મેઘ મુનિ પોતાના આત્માને કેવી રીતે ભાવિત કરવા લાગ્યા? બે શબ્દમાં જવાબ લખો.

સંયમ, તપ

૫. મોક્ષમાર્ગ તરફ આગળ કોણ વધે છે? **જે કષ્ટો અને પરિષહોનો સમતાભાવે સ્વીકાર કરે છે, જે સમભાવે સહન કરે છે, તે જ કર્મનો ક્ષય કરીને મોક્ષમાર્ગ તરફ આગળ વધે છે.**

૬. લક્ષપાક તેલ કેવું હતું? **લક્ષપાક તેલ અતિશય ઉષ્ણતાના ગુણવાળું હતું.**

૭. રોહિણેયના પપ્પાએ રોહિણેયની શું કાન ભંભેરણી કરી હતી?

ભૂલેચૂકે પણ ભગવાનની વાણી સાંભળતો નહિ, તારું ખૂબ નુકશાન થશે.

૮. મરીચિના અમૂલ્ય સમકિતનું વમન શા માટે થયું? **પ્રભુની વાણીથી વિપરીત પ્રરૂપણા કરવાથી મરીચિ ના અમૂલ્ય સમકિતનું વમન થઈ ગયું.**

૯. કોણ બોલે છે અને કોને કહે છે? ૧) ભરતક્ષેત્રમાં પ્રથમ વાસુદેવ થશે.

ઋષભદેવ ભગવાન ભરત ચક્રવર્તીને કહે છે.

૨) તારા પૂર્વજન્મને યાદ કર.

મહાવીર સ્વામી મેઘ મુનિને કહે છે.

(૧૦)

પ્ર.૪ નીચેના કાવ્યની પૂર્તિ કરો.

૧. પતંગ **હવે ચગાવીશ નહિ, ને હોળી કદી રમીશ નહિ,** (૩×૩)

ફટાકડા તો ફોડીશ નહિ, ને ઘોંઘાટ કદી કરીશ નહિ.

વિનય–વિવેકપૂર્વક રહી, સહુના દિલ હવે જીતવા છે.

સ્વાર્થ છોડી પરમાર્થ, હવે મારે કરવા છે.

૨. રાત્રિ **ભોજન ના કરજે, થાળી ધોઈ પીજે, નોનવેજ હોટલમાં તો ક્યારેય ના જજે,**

ખાવા માટે ના જીવજે, જીવવા માટે ખાજે, સંકલ્પ એવો કરીને પ્રભુ જેવો બનજે. આહાર...ઘરની

૩. તુહ **સમ્મત્તે લદ્ધે, ચિંતામણિ કપ્પપાયવબ્ભહિએ, પાવંતિ અવિગ્ઘેણં, જીવા અયરામરં ઠાણં,**

ઈહ સંથુઓ મહાયશ, ભત્તિબ્ભર નિબ્ભરેણં હિયએણ, તા દેવ ! દિજ્જ બોહિં, ભવે ભવે પાસ જિણચંદ.

૪. અરિહંત **જેવા દેવ મળ્યા, સદ્ભાવો અમારા ફળ્યા,** (૧)

સિદ્ધ જેવા સાધ્ય મળ્યા, સત્કાર્યો અમારા ફળ્યા, વંદન.

જય–જિનેન્દ્ર

❋ PLEASE CONATACT DSB HELPLINE NO. 9702277914 FOR FREE ONLINE SHRENI CLASSES.
❋ NEXT CLASS STARTS FEBRUARY 3RD/4TH MONDAY AND TUESDAY.
❋ TO JOIN OUR TELEGRAM GROUP. CONTACT DSB HELPLINE NO. 9702277914.
❋ FOR BOOKS AND EXAM REGISTRATION.

|| શ્રી મહાવીરાય નમઃ ||

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતુશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org **E mail :** jainshikshanboard@gmail. com

૧૨ જાન્યુઆરી ૨૦૨૫ **મહિલા મંડળ** **કુલ ગુણ : ૧૦૦**

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાર્તા કે થોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.
૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેગ્યુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

OPEN BOOK / REGULAR **શ્રેણી – ૩** **WRITER** **YES / NO**

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
SANGH NAME		SUPARVISOR NAME	
MAHILA MANDAL		SUPARVISOR SIGN.	

MARKS

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	TOTAL

(૪૦)

પ્ર.૧ સામાયિક–પતિક્રમણના આધારે લખો.

(૧) નીચેના પાઠની પૂર્તિ કરો. **(૧૨)**

૧. સમણે **નિગ્ગંથે ફાસુય એસણિજ્જેણં અસણં** પાણં

૨. દુજ્ઝાઓ **દુવ્વિચિંતિઓ અણાયારો અણિચ્છિયવ્વો અસાવગ** પાઉગ્ગો

૩. ખાતર **ખણી ગાંઠડી છોડી તાળું પર કુંચીએ કરી પડી વસ્તુ ધણિયાતી** જાણી

૪. સૂવ વિહિં **વિગય વિહિં સાગ વિહિં માહુરય વિહિં જેમણ વિહિં** પાણિય

૫. પાંચમા **થૂલ પરિગ્રહ પરિમાણ વેરમણં વ્રતના** પંચ

૬. ઓસા **ઉત્તિંગ પણગ દગ મટ્ટી** મક્કડા

(૨) નીચેના શબ્દોના ગુજરાતીમાં અર્થ લખો. **(૭)**

૧. આસાયણાએ **આશાતના વડે** ૨. ઉસ્સુત્તો **સૂત્ર વિરુદ્ધ કર્યું હોય**

૩. ઈચ્છામિણં **ઈચ્છું છું** ૪. દુવ્વિચિંતિઓ **માઠી ચિંતવણા કરી હોય**

૫. સિદ્ધિ ગઈ **સિદ્ધ ગતિ** ૬. વિહસ્સ **પ્રકારના**

૭. કાય દુક્કડાએ **શરીરની દુષ્ટ ચેષ્ટાથી કરેલી**

(૩) નીચેના શબ્દોના મૂળ પાઠ (માગધી) લખો. **(૬)**

૧. કર્યા હોય **કઓ** ૨. તેત્રીસમાંથી કોઇપણ **તિત્તીસન્નયરાએ**

૩. અતિચાર **અઈયારા** ૪. વિશેષ શુદ્ધિ કરવા માટે **વિસોહી કરણેણં**

૫. મને **મે** ૬. મસ્તકથી અથવા હાથથી સ્પર્શ **કાયસંફાસં**

(૪) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો. **(૧૫)**

૧. ખાલી જગ્યા પૂરો. **(૫)**

૧) પ્રતિક્રમણ એટલે .... દર્શન. **સ્વદોષ**

૨) ચૌદમા ગુણસ્થાને ...... નું પ્રતિક્રમણ થાય છે. **યોગ**

૩) પાપપ્રવૃત્તિના સેવનથી પાછા ફરીને દોષોનો ...... કરવો. **પશ્ચાત્તાપ.**

૪) ...... એ છઠ્ઠો આવશ્યક છે. **પચ્ચકખાણ**

૫) ન કરવા યોગ્ય પ્રવૃત્તિનું આચરણ કરવું .... છે. **અકરણિજ્જો**

૬) એકવારની વંદનામાં ...... આવર્તન થાય. **છ**

૭) પ્રતિક્રમણ દ્વારા ...... સુધીના દોષોની જ શુદ્ધિ થાય છે. **અતિચાર**

૮) સમ્યગ્ દર્શનના બાધક તત્ત્વ ...... અને ...... છે. **વાવન્ન, કુદંસણ વજ્જણા**

૯) જ્ઞાનના ૧૪ અતિચારમાંથી કાળ સંબંધી ...... અતિચાર છે. **૨**

૨. અયોગ્ય વિકલ્પ પર ટીક કરો. **(૫)**

૧) દેવસી, પાખી, **અષ્ટમી,** સાંવત્સરિક

૨) અતિક્રમ, **અણાચાર,** વ્યતિક્રમ, અતિચાર

૩) **આત્મા,** મન, વચન, કાયા

૪) **ચારિત્ર,** અહિંસા, તપ, સંયમ

૫) નમો સિદ્ધાણં, નમો આયરિયાણં, નમો અરિહંતાણં, **નમો જિણાણં**

૩. આંકડામાં જવાબ લખો. **(૫)**

૧) પાપના પગથિયા ૪ ૨) દર્શનના અતિચાર **૫** ૩) વંદનાના પ્રકાર **૩**

૪) શ્રમણસૂત્રની સંખ્યા **૫** ૫) મહાહિંસક વ્યાપાર **૧૫** ૬) કાઉસગ્ગના આગાર **૧૩**

૭) પાખી પ્રતિક્રમણ કેટલા દિવસે? **૧૫** ૮) મિથ્યાત્વનું પ્રતિક્રમણ કયા ગુણસ્થાને? ૪

૯) પ્રતિક્રમણમાં આગમના પ્રકાર **૩** ૧૦) કાળ અપેક્ષાએ પ્રતિક્રમણના પ્રકાર **૫**

(૨૦)

પ્ર.૨ સામાન્ય સમજણ વિભાગના આધારે જવાબ લખો.

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબના શબ્દો કૌંસમાં આપેલા આંકડા પ્રમાણે લખો. **(૧૦)**

૧. લોકોત્તર પર્વ (૬) **પર્યુષણ, સંવત્સરી, આયંબિલ ઓળી, કલ્યાણક, દિપાવલી, નૂતન વર્ષ.**

૨. કંદમૂળ વાપરવાથી વધે (૩) **વિકારવૃત્તિ, કષાય, ગુસ્સો.**

૩. સફળતાની સીડી (૧) **વિનય**

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. **(૫)**

૧. ઉપકારની અનુભૂતિથી શું થાય? શું પ્રગટે? **ઉપકારની અનુભૂતિથી ego zero થાય. નમ્રતા પ્રગટે.**

૨. જીવોની જતનાથી શું મળે છે? **જીવોની જતનાથી અનુકૂળ સંયોગો અને શાંતિ મળે છે.**

૩. મહત્ત્વપૂર્ણ સાધના કઈ છે? **ગૃહસ્થો પોતાના પ્રત્યેક કાર્યો વિચારપૂર્વક અને વિવેકપૂર્વક કરે.**

૪. ભગવાને શું કહ્યું છે? **બધા જીવો મારા જેવા છે, મારા મિત્રો છે.**

૫. શેની અતૂટ શ્રદ્ધા સફળતાના દ્વાર ખોલે છે? **કર્મ સિદ્ધાંતની અતૂટ શ્રદ્ધા સફળતાના દ્વાર ખોલે છે.**

(૩) નીચેના વાક્યો સાચા છે કે ખોટા? ખોટા હોય તે સુધારીને લખો. **(૫)**

૧. દરેક કાર્યની સફળતા માટે દૃઢ સંકલ્પ કરવો. **ખોટું. દરેક કાર્યની સફળતા માટે ધીરજ રાખવી જોઈએ.**

૨. જતના એટલે પાપથી બચવાનો અમોઘ ઉપાય. **સાચું.**

૩. ખાવા માટે જીવન જીવવું જરૂરી છે. **ખોટું. જીવન જીવવા માટે ખાવું જરૂરી છે.**

૪. સફળતાની ૧૨ ચાવીઓ છે. **ખોટું. સફળતાની ૧૩ ચાવીઓ છે.**

૫. કાર્ય જતનાથી કરવાથી કર્મ બંધાતા નથી. **ખોટું. કાર્ય જતનાથી કરવાથી નિકાચિત કર્મ બંધાતા નથી.**

(૧૫)

પ્ર. ૩ તત્ત્વ વિભાગ/સંસ્કાર વિભાગના આધારે લખો.

(૧) મને ઓળખો. **(૫)**

૧. હું દાન આપતા રોકું છું. **અંતરાય કર્મ**

૨. હું બધા કર્મોનો રાજા છું. **મોહનીય કર્મ**

૩. હું કર્મનું રો મટીરિયલ છું. **કાર્મણ વર્ગણા**

૪. અનંત ગુણોમાં હું મુખ્ય છું. **જ્ઞાન**

૫. મારાથી બધી ઈચ્છાઓ પૂરી થાય. **પુણ્ય**

૬. મારા કારણે બેડોળ શરીર મળે. **અશુભ નામ કર્મ**

૭. હું આંખના પાટા સમાન છુ. **જ્ઞાનાવરણીય કર્મ**

૮. મારા કારણે ઈન્દ્રિયની શક્તિ ઘટે છે. **દર્શનાવરણીય કર્મ**

૯. સાધુના દર્શનથી મને જાતિસ્મરણજ્ઞાન થયું હતું. **મૃગાપુત્ર**

૧૦. મને વશમાં રાખવાથી જ્ઞાન વધે છે. **મનને**

(૨) ખાલી જગ્યા પૂરો. **(૭)**

૧. ...... – ...... આદિ કરવાથી જ્ઞાન વધે છે. **તપ, ત્યાગ**

૨. ...... નો સમગ્ર વ્યવહાર પોતાના ...... અનુસાર જ થાય છે. **સંસાર, કર્મ**

૩. જેવા આપણા ...... હોય એવા ...... બંધાય છે. **ભાવ, કર્મ**

૪. ......, ... પાલન ન કરવાથી મોહનીય કર્મ બંધાય છે. **વ્રત, પચ્ચક્ખાણ**

૫. ...... કાર્યોથી દૂર રહેજો અને ...... કાર્યો કરતા રહેજો. **પાપ, પુણ્યના**

૬. એક સંતાન ...... હોય તો એક ...... પણ હોય છે. **બુદ્ધિમાન, મંદબુદ્ધિ**

૭. કોઈપણ ...... કે ...... ની આસક્તિ ઓછી રાખવાથી જ્ઞાન વધે છે. **વસ્તુ, પદાર્થ**

(૩) નીચેના કર્મ કેવી રીતે દૂર કરાય તેનો પહેલો મુદ્દો લખો. **(૩)**

૧. અશુભ આયુષ્ય કર્મ **અનંત જીવોની હિંસા થાય તેવી મોટી ફેકટરી વગેરે ન કરવાથી.**

૨. શાતા વેદનીય **શરીર નિરોગી રહે, મેન્ટલ પીસ મળે.**

૩. નીચ ગોત્ર **દેવ, ગુરુ, ધર્મને ભાવથી વંદન કરવાથી.**

(૫)

પ્ર.૪ ધર્મ અને વિજ્ઞાનના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો.

૧. ...... તંદુરસ્ત તો ...... તંદુરસ્ત. **મન, તન**

૨. સમાચારીના કારણે શેનું વાતાવરણ સર્જાય છે? **સમાચારીના કારણે પરિવાર, સંઘ, સમાજમાં શાંતિ અને સમાધિનું વાતાવરણ સર્જાય છે.**

૩. વિજ્ઞાન શેનો વિષય છે? **વિજ્ઞાન એ ચોક્કસ પરિણામનો વિષય છે.**

૪. કોની પાસે સર્વશ્રેષ્ઠ જ્ઞાન છે? **ધર્મ પાસે સર્વશ્રેષ્ઠ જ્ઞાન છે.**

૫. જીવને બાહ્ય સાધનો દ્વારા શું મળે છે? **જીવને બાહ્ય સાધનો દ્વારા સુખ નહિ, માત્ર સગવડતાઓ જ મળે છે.**

(૧૦)

પ્ર.૫ વાર્તાના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) હું કોણ? મને ઓળખો. **(૮)**

૧. હું ગુણગ્રાહી દૃષ્ટિ ધરાવું છું. **શ્રી કૃષ્ણ મહારાજા**

૨. હું રૈવતગિરિ પર્વત પર નિર્વાણ પામ્યો. **ભગવાન નેમિનાથ**

૩. હું પાંડવોનો સૌથી મોટો ભાઈ છું. **યુધિષ્ઠિર**

૪. મેં નયસારના ભવમાં સમકિતની પ્રાપ્તિ કરી. **મહાવીર**

૫. મેં પંચજન્ય શંખનો નાદ કર્યો. **નેમકુમાર**

૬. મેં ક્રોધાવેશમાં ગાયને શીંગડાથી પકડીને આકાશમાં ગોળ ગોળ ફેરવીને દૂર ફેંકી દીધી. **વિશ્વભૂતિ મુનિ**

૭. હું સ્ત્રીનું રૂપ જોઇને સંયમથી ચલિત થયો. **રહનેમિ મુનિ**

૮. મેં મુનિને પડતા જોઇને તેમની મશ્કરી કરી. **વિશાખાનંદી**

(૨) કોણ બોલે છે? કોને કહે છે? **(૨)**

૧. ધારિણી દેવી તો યુવરાજ્ઞી છે, છતાં તેમનો પુત્ર મોજ–મજા કરે? **દાસી રાજમાતા પ્રિયંગુ રાણીને કહે છે.**

૨. તમે તમારા ભાઈનું વમેલું શા માટે ભોગવવા ઈચ્છો છો? **સાધ્વી રાજેમતી રહનેમિ મુનિને કહે છે.**

(૧૦)

પ્ર.૪ નીચેના કાવ્યની પૂર્તિ કરો.

૧. અનંત **પુણ્યના ઉદયે વાણી મળી, અનંત જીવોને નથી તે આપણને જડી**
વાણીનો સદ્ઉપયોગ કરીશું, શાતા પહોંચાડીશું, ધીમું બોલવું એ જીવનમંત્ર બનાવીશું.

૨. મેં પરભવે **કે આ ભવે કે આ ભવે, પણ હિત કાંઈ કર્યું નહિ,**
તેથી કરી સંસારમાં, સુખ અલ્પ પણ પામ્યો નહિ,
જન્મો અમારા જિનજી ! ભવ પૂર્ણ કરવાને થયા, આવેલ બાજી હાથમાં, અજ્ઞાનથી હારી ગયા.

૩. ભાવથી **કરતા પ્રતિક્રમણથી (૨) કર્મની કોટિ ખપાય (૨)**
ઉત્કૃષ્ટ રસ જો આવી જાએ, તીર્થંકર બની જાય (૨)
ભવ સાગરનો...(૨) પાર પામે, તે સિદ્ધ બુદ્ધ બની જાય.

૪. કરે **કાળજાને કતલ પીડા, કામની બિહામણી, એ વિષયમાં બની અંધ, હું વિટંબણા પામ્યો ઘણી,**
તે પણ પ્રકાશ્યું આજ લાવી, લાજ આપતણી કને, જાણો સહુ તેથી કહું, કર માફ મારા વાંકને.

॥ શ્રી મહાવીરાય નમઃ॥

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતુશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org E mail : jainshikshanboard@gmail. com

૧૨ જાન્યુઆરી ૨૦૨૫ મહિલા મંડળ કુલ ગુણ : ૧૦૦

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાર્તા કે થોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.
૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેગ્યુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

OPEN BOOK / REGULAR | શ્રેણી – ૪ | WRITER YES / NO

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
SANGH NAME		SUPARVISOR NAME	
MAHILA MANDAL		SUPARVISOR SIGN.	

MARKS

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	TOTAL

(૪૦)

પ્ર.૧ સામાયિક–પતિક્રમણના આધારે લખો.

(૧) નીચેના પાઠની પૂર્તિ કરો. (૧૬)

૧. પાણ ભોયણાએ **બીય ભોયણાએ હરિય ભોયણાએ પચ્છા કમ્મિયાએ પુરે કમ્મિયાએ** અદિટ્ઠહડાએ

૨. કલહ **અબ્ભાખ્યાન પૈશુન્ય પરપરિવાદ રઈ–અરઈ** માયા મોસો

૩. મણુન્નં **મણામં ધિજ્જં વિસાસિયં સમયં** અણુમયં

૪. કિરિયાહિં **કાઈયાએ અહિગરણયાએ પાઉસિયાએ પારિતાવણિયાએ** પાણાઈવાય

૫. કક્કરાઈએ **છીએ જંભાઈએ આમોસે સસરક્ખામોસે** આઉલમાઉલાએ

૬. પડિપુન્નં **નેઆઉયં સંસુદ્ધં સલ્લકત્તણં સિદ્ધિ મગ્ગં** મુત્તિ મગ્ગં

૭. મિ **ઉગ્ગહં નિસીહિ અહોકાયં કાયસંફાસં** ખમણિજ્જો

૮. પિત્તમુચ્છાએ **સુહુમેહિં અંગ સંચાલેહિં સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં સુહુમેહિં દિટ્ઠિ સંચાલેહિં એવમાઈએહિં** આગારેહિં

(૨) નીચેના શબ્દોના ગુજરાતીમાં અર્થ લખો. (૬)

૧. સમણોવાસએણં **શ્રમણોપાસક–શ્રાવકને** ૨. પન્નતે **કહ્યા છે**

૩. તેનાહડે **ચોરાઉ વસ્તુ લીધી હોય** ૪. વા વિ **અને વળી**

૫. મચ્છરિયાએ **દાન આપી અહંકાર કર્યો હોય** ૬. દુક્કડં **દુષ્કૃત-પાપ**

(૩) નીચેના શબ્દોના મૂળ પાઠ (માગધી) લખો. (૬)

૧. ત્રણ પ્રકારના **તિવિહે** ૨. સંદેહ પડ્યા પછી આગળ વધાયું હોય **સઈઅંતરદ્ધાએ**

૩. ઉપાસના કરવી **સેવણા** ૪. સમતારૂપ સામાયિક વિષે **સામાઈએ**

૫. કેવળજ્ઞાનીઓની **કેવલી** ૬. મરણની ઈચ્છા કરે **મરણા સંસપ્પઓગે**

(૪) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો. (૧૨)

૧. શ્રાવકોએ કેવી ભાષા બોલવી જોઈએ? (૧×૬)

શ્રાવકોએ હિતકારી, પ્રિયકારી, જરૂર હોય તેટલી મર્યાદિત ભાષા બોલવી જોઈએ.

૨. બ્રહ્મચર્ય એટલે શું? **બ્રહ્મચર્ય એટલે બ્રહ્મ સ્વરૂપી આત્મભાવમાં વિચરણ કરવું.**

૩. આભ્યંતર પરિગ્રહમાં કયા કર્મની પ્રકૃતિઓ છે? **આભ્યંતર પરિગ્રહમાં મોહનીય કર્મની પ્રકૃતિઓ છે.**

૪. શ્રાવકના વ્યાપાર કેવા હોવા જોઈએ? **શ્રાવકના વ્યાપાર અલ્પહિંસક હોવા જોઈએ.**

૫. આઠમા વ્રતમાં કેટલા અને કયા ધ્યાનનો સમાવેશ થાય છે? **બે અને આર્ત ધ્યાન અને રૌદ્ર ધ્યાનનો.**

૬. તીર્થંકરનું બીજું નામ શું છે? **અરિહંત**

૭. નીચેનામાં કયા અતિચાર લાગે? (૨×૩)

૧) બીજાની નિંદા કરી હોય. **મોહરિએ**

૨) વહુને સાસુ વિરુદ્ધ ચડાવી હોય. **મોસોવએસે**

૩) જમવાના સમયે નોકરને બહારનું કામ પતાવવા મોકલી દીધો હોય. **ભત્તપાણ વોચ્છેએ**

૪) સામાયિક કર્યા પછી બાળકો સાથે રમવામાં સામાયિક ભૂલી ગયા હોય. **સામાઈયસ્સ સઈ અકરણયાએ**

૮. એક શબ્દમાં જવાબ લખો.

૧) છટ્ઠા વ્રતમાં કયા તપનો લાભ થાય છે? **વૃત્તિસંક્ષેપ તપ**

૨) ઈરિયાવહિયા સૂત્રનું બીજું નામ શું છે? **આલોચના સૂત્ર**

૩) ત્રીજા આવશ્યકમાં કયું આસન હોય છે? **ઉકડુ**

૪) ક્રિયા કરવાની પદ્ધતિને શું કહે છે? **કરણ**

૯. આંકડામાં જવાબ લખો.

૧) સાતમા વ્રતમાં અતિચાર **૨૦** ૨) જ્ઞાનના પાઠમાં પાત્રતા સંબંધી અતિચાર **૨**

૩) મોટકા અદત્તાદાનના પ્રકાર **૪** ૪) મહાવિદેહ ક્ષેત્રમાં ઉત્કૃષ્ટ તીર્થંકર **૧૬૦**

(૩૫)

પ્ર.૨ તત્ત્વ વિભાગ/સંસ્કાર વિભાગના આધારે લખો.

(અ) ૩૫ બોલના આધારે લખો. **(૨૦)**

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો. **(૧૦)**

૧. ગતિ, રાશિ, અનુયોગ અને ગુણસ્થાન એટલે શું?

ગતિ : ગમન કરવું.

રાશિ : તે તે પ્રકારના પદાર્થનો સમૂહ.

અનુયોગ : વસ્તુના વિશેષ સ્પષ્ટીકરણને.

ગુણસ્થાન : મોહ અને યોગના કારણે આત્માની જ્ઞાન, દર્શન અને ચારિત્રરૂપ ગુણોની તરતમતાવાળી અવસ્થા.

૨. માત્ર સંખ્યા લખો – સંવર **૨૦** પાંચ ઈન્દ્રિયના વિષય **૨૩**

ચારિત્ર **૫** સાધુના મહાવ્રતના ભાંગા **૨૫૨**

૩. ચોથે, પંદરમે, ચોવીસમે અને ચોત્રીસમે બોલે શું? બોલનું માત્ર નામ લખો.

ચોથે – ઈંદ્રિય ૫, પંદરમે – આત્મા ૮, ચોવીસમે – પ્રમાણ ૪ અને ચોત્રીસમે – પાખંડીના ૩૬૩ ભેદ.

૪. તિર્યંચના દંડક કેટલા? કયા કયા?

તિર્યંચના દંડક ૯ : ૫ સ્થાવરના ૫ પૃથ્વીકાય, અપ્કાય, તેઉકાય, વાયુકાય, વનસ્પતિકાય, ૩ વિકલેન્દ્રિય ના ૩ બેઈન્દ્રિય, તેઈન્દ્રિય, ચૌરેન્દ્રિય, ૧ તિર્યંચ પંચેન્દ્રિય.

૫. અધર્માસ્તિકાયના બોલ કેટલા છે? કયા કયા?

પાંચ. દ્રવ્યથી એક, ક્ષેત્રથી આખા લોક પ્રમાણે, કાળથી અનાદિ અનંત, ભાવથી અરૂપી, ગુણથી સ્થિર સહાય.

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે શબ્દમાં લખો. **(૫)**

૧. કાળ શેની ગતિથી માપવામાં આવે છે? **ચંદ્ર, સૂર્ય**

૨. ઉપયોગમાં કોનો સમાવેશ થાય છે? **જ્ઞાન, દર્શન**

૩. અ પરથી શરૂ થતા શ્રાવકના ગુણ લખો. **અક્ષુદ્ર, અક્રૂર**

૪. ઈન્દ્રિય અને યોગ સિવાય પ્રાણના નામ લખો. **શ્વાસોચ્છ્વાસ બલપ્રાણ, આયુષ્ય બલપ્રાણ**

૫. રાશિના નામ લખો. **જીવ રાશિ, અજીવ રાશિ**

(૩) અયોગ્ય વિકલ્પ પર ટીક કરો. (૫)

૧. ઉપશમ, ક્ષયોપશમ, **મિશ્ર,** ક્ષાયિક

૨. **હલકો,** કડવો, તીખો, ખાટો

૩. દર્શનાવરણીય, મોહનીય, **આયુષ્ય,** અંતરાય

૪. નામ, સ્થાપના, ભાવ, **અનુમાન**

૫. કૃષ્ણ, નીલ, કાપોત, **તેજો**

(આ) છકાયના આધારે લખો. (૧૫)

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો. (૧૦)

૧. વાયુકાયના કુળ, વર્ણ અને સંસ્થાન લખો. **કુળ ૭ લાખ ક્રોડ, વર્ણ નીલો, સંસ્થાન ધ્વજા પતાકા જેવું.** (૧×૬)

૨. ભુજપરિસર્પ એટલે શું? **જે ભુજાએ કરી ચાલે, તેને ભુજપરિસર્પ કહે છે. ઉંદર, ખિસકોલી, ગરોળી.**

૩. પૃથ્વીકાયના મુખ્ય ભેદ લખો. **બે ભેદ ૧) સૂક્ષ્મ ૨) બાદર.**

૪. અપ્કાય કોના જેવડી કાયા કરે? તેઉકાયનું આયુષ્ય લખો. **સરસવના દાણા જેવડી. જઘન્ય અંતર્મુહૂર્ત ને ઉત્કૃષ્ટ ત્રણ અહોરાત્રિ.**

૫. પ્રત્યેક વનસ્પતિ કોને કહેવાય? **જે વનસ્પતિમાં એક શરીરે એક જીવ હોય.**

૬. પહેલા ચાર નરકના ગોત્ર કયા છે? **રત્નપ્રભા, શર્કરાપ્રભા, વાલુકાપ્રભા, પંકપ્રભા.**

૭. તેઉકાયની દયા કેવી રીતે પાળી શકાય? ચાર મુદ્દા લખો. (૪)

૧) રસોઈઘરમાં સતત ગેસનો વપરાશ હોય છે. વારંવાર ગેસ ચાલુ કરવો નહિ. ૨) પોતાને જમવું હોય તો રસોઈ ગરમ કરવી નહિ. ૩) ફ્રીઝમાંથી દૂધ, શાકભાજી કે બીજી વસ્તુ direct ગેસ પર ન મૂકવી. પહેલા room temperature પર આવે પછી વાપરવી. ૪) પાણી, દૂધ વગેરે એમને એમ ઉકળ્યા કરે નહિ તેનું ધ્યાન રાખવું. ૫) Candles, દિવા કરવા નહિ, ફટાકડા ફોડવા નહિ, હોળી પ્રગટાવવી નહિ, Bon-fire વગેરેમાં part ન લેવો.

(૨) ખાલી જગ્યા પૂરો. (૫)

૧. ધાન્યમાં ......, ... ન થાય તેનું ધ્યાન રાખવું. **ધનેડાં, ઈયળ**

૨. કંદમૂળના એક ...... માં ભગવંતે ...... જીવ કહ્યા છે. **કટકા, અનંતા**

૩. કાય એટલે ...... અથવા .... **સમૂહ, શરીર**

૪. એક ...... ની નેશ્રાએ અસંખ્યાત ...... છે. **પર્યાપ્તા, અપર્યાપ્તા**

૫. મનુષ્યના ...... અને ...... બે ભેદ છે. **ગર્ભજ, સંમૂર્ચ્છિમ**

(૫)

પ્ર.૩ ધર્મ અને વિજ્ઞાન આધારે નીચેના વાક્યો ખોટા છે કે સાચા? ખોટા હોય તે સુધારીને લખો.

૧. પર્વતોની ઊંચાઈ વિજ્ઞાન વધારે છે અને ઘટાડે છે.

ખોટું. પર્વતોની ઊંચાઈ સ્વતઃ વધે છે અને ઘટે છે.

૨. સંસારી જીવોમાં તેની શક્તિની અપેક્ષાએ ભિન્નતા છે.

ખોટું. સંસારી જીવોમાં તેના કર્મની અપેક્ષાએ ભિન્નતા છે.

૩. જુવારના દાણા જેટલી પૃથ્વીમાં અનંતા જીવો છે.

ખોટું. જુવારના દાણા જેટલી પૃથ્વીમાં અસંખ્યાતા જીવો છે.

૪. પત્થરો અન્ય પત્થરોને જન્મ આપી શક્તા નથી.

ખોટું. પત્થરો અન્ય પત્થરોને જન્મ આપી શકે છે.

૫. ભગવાન મહાવીરને ૨૫૦૦ વર્ષ પહેલા કેવળજ્ઞાન થયું હતું.

ખોટું. ભગવાન મહાવીરને ૨૬૦૦ વર્ષ પહેલા કેવળજ્ઞાન થયું હતું.

(૧૦)

પ્ર.૪ વાર્તાના આધારે જવાબ લખો.

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. **(૬)**

૧. ગજસુકુમારની વાર્તાનો મુખ્ય બોધપાઠ લખો. **આપણે પણ ગજસુકુમાર જેવા ક્ષમાવાન બનશું.**

૨. ભગવાનનો અભિગ્રહ કેટલા દિવસ ચાલ્યો હતો? **ભગવાનનો અભિગ્રહ ૫ મહિના ૨૫ દિવસ ચાલ્યો હતો.**

૩. ચંદનબાળા કેટલી સાધ્વીઓના ગુરુણી બન્યા? **ચંદનબાળા ૩૬૦૦૦ સાધ્વીઓના ગુરુણી બન્યા.**

૪. ગજસુકુમારના રાજા બનવા પર ગજસુકુમારે શું કીધું? **મારે દીક્ષા લેવી છે એમ કીધું.**

૫. ધનાવહ શેઠે ચંદનબાળા નામ શા માટે પાડ્યું? **બાળા ગુણવંતી છે, તેથી ચંદનબાળા નામ પાડ્યું.**

૬. ગજસુકુમારનું શરીર કેવું હતું? **ગજસુકુમારનું શરીર હાથીના તાળવા જેવું સુકોમળ હતું.**

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક શબ્દમાં લખો. **(૪)**

૧. ચંદનબાળાનું માતા-પિતાએ આપેલું નામ શું હતું? **વસુમતી**

૨. હળુકર્મી આત્મા હંમેશાં કોનાથી ડરે છે? **પાપ**

૩. ગજસુકુમાર સાધના કરવા કયા સ્મશાનમાં ગયા? **મહાકાળ**

૪. ચંદનબાળાએ ભગવાન મહાવીરને શું વહોરાવ્યું? **બાકુળા**

પ્ર.૫ નીચેના કાવ્યની પૂર્તિ કરો.

૧. મેં ભોગ સારા ચિંતવ્યા પણ રોગ સમ ચિંતવ્યા નહિ,

આગમન ઈચ્છ્યું ધન તણું પણ મૃત્યુને પ્રીછ્યું નહિ,

નહિ ચિંતવ્યું મે નર્ક કારાગ્રહ સમી છે નારીઓ,

મધુબિંદુની આશા મહીં ભય માત્ર હું ભૂલી ગયો.

૨. આવેલ દષ્ટિ માર્ગમાં મૂકી મહાવીર ! આપને,

મેં મૂઢધીએ હૃદયમાં ધ્યાયા મદનના ચાપને,

નેત્ર બાણો ને પયોધર નાભિ ને સુંદર કટિ,

શણગાર સુંદરીઓ તણાં છટકેલ થઈ જોયા અતિ.

૩. આત્મા નથી પરભવ નથી વળી પુણ્ય–પાપ કશું નથી,

મિથ્યાત્વીની કટુ વાણી મેં ધરી કાન પીધી સ્વાદથી,

રવિ સમ હતા જ્ઞાને કરી પ્રભુ આપશ્રી તો પણ અરે!

દીવો લઈ કૂવે પડ્યો ધિક્કાર છે મુજને ખરે.

૪. મુનિવર હરિકેશી, ચિત્ત મુનીશ્વર સાર,

શુદ્ધ સંયમ પાળી, પામ્યા ભવનો પાર,

વળી ઈષુકાર રાજા, ઘેર કમળાવતી નાર, ભૃગુ ને યશા, તેમના દોય કુમાર.

૫. જિનશાસન નાયક ધન્ય શ્રી વીર જિણંદ,

ગૌતમાદિક ગણધરે વર્તાવ્યો આનંદ,

શ્રી ઋષભદેવના ભરતાદિક સો પુત્ર, વૈરાગ્ય મન આણી સંયમ લીધો અદ્‌ભુત.

જય – જિનેન્દ્ર

❋ PLEASE CONATACT DSB HELPLINE NO. 9702277914 FOR FREE ONLINE SHRENI CLASSES.
❋ NEXT CLASS STARTS FEBRUARY 3RD/4TH MONDAY AND TUESDAY.
❋ TO JOIN OUR TELEGRAM GROUP. CONTACT DSB HELPLINE NO. 9702277914.
❋ FOR BOOKS AND EXAM REGISTRATION.

।। શ્રી મહાવીરાય નમઃ।।

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતુશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org **E mail :** jainshikshanboard@gmail. com

૧૨ જાન્યુઆરી ૨૦૨૫ **મહિલા મંડળ** **કુલ ગુણ : ૧૦૦**

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાર્તા કે થોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.

૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેગ્યુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

OPEN BOOK / REGULAR **શ્રેણી – ૫** **WRITER YES / NO**

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
SANGH NAME		SUPARVISOR NAME	
MAHILA MANDAL		SUPARVISOR SIGN.	

MARKS

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	TOTAL

(30)

પ્ર.૧ સામાયિક –પ્રતિક્રમણના આધારે લખો.

(૧) નીચેના પાઠની પૂર્તિ કરો. **(૧૦)**

૧. સમ **સંવેગ નિર્વેદ અનુકંપા અને આસ્થા** સાચાની

૨. વનસ્પતિકાય **બે લાખ બેઈન્દ્રિય બે લાખ તેઈન્દ્રિય બે લાખ ચૌરેન્દ્રિય ચાર લાખ** નારકી

૩. જાવયાણં **તિણ્ણાણં તારયાણં બુદ્ધાણં બોહયાણં મુત્તાણં** મોયગાણં

૪. પડિપુન્નં **નેઆઉયં સંસુદ્ધં સલ્લકત્તણં સિદ્ધિ મગ્ગં મુત્તિ મગ્ગં** નિજ્જાણ

૫. વત્થ **પડિગ્ગહ કંબલ પાયપુચ્છણેણં પાઢિયારૂ પીઢ** ફલગ

(૨) નીચેના શબ્દોના ગુજરાતીમાં અર્થ લખો. **(૫)**

૧. પવજ્જામિ **અંગીકાર કરૂં છું** ૨. લોભ **અસંતોષ**

૩. નિગ્ઘાયણટ્ઠાએ **મૂળથી નાશ કરવાને માટે** ૪. વઈક્કંતો **વ્યતીત થયો છે**

૫. સંલેહણા **તપથી શરીર અને કષાયોનું શોષણ કરવાની ક્રિયા**

(૩) નીચેના શબ્દોના મૂળ પાઠ લખો. **(૫)**

૧. ઝવેરાત, સોનું **મણિસોવન** ૨. પોંજ્યા વિના ગેસ સળગાવ્યો હોય **પમાયા ચરિયં**

૩. રસીમાં ઉપજે તે **પૂએસુ વા** ૪. કોઇની થાપણ ઓળવી ખોટું બોલ્યા હોય **થાપણમોસો**

૫. રાંદલ માના નિવેદ કર્યા હોય **લૌકિક મિથ્યાત્વ**

(૪) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો. **(૧૦)**

૧. પ્રહર એટલે શું? **દિવસ કે રાત્રિનો ચોથો ભાગ.**

૨. અપઘાત શેના કારણે થાય છે? **અપઘાત કષાયના કારણે થાય છે.**

૩. આગમના પ્રકાર લખો. **સુત્તાગમે, અત્થાગમે, તદુભયાગમે.**

૪. દેવ, ગુરુ અને ધર્મનો સમાવેશ કયા પાઠમાં થાય છે? **દેવ, ગુરુ અને ધર્મનો સમાવેશ માંગલિકના પાઠમાં થાય છે.**

૫. એક અહોરાત્રિ એટલે કેટલો સમય? **એક દિવસ અને એક રાત (૨૪ કલાક, ૮ પ્રહર)**

૬. સંમૂર્ચ્છિમ મનુષ્યનો પાઠ પ્રતિક્રમણમાં શા માટે બોલવામાં આવે છે?

સંમૂર્ચ્છિમ જીવોની હિંસાના પાપોને દૂર કરવા માટે અને પાપની પરંપરા તોડવા માટે બોલવામાં આવે છે.

૭. ઔષધ એટલે શું? **સૂંઠ, હળદર, આંબળા, હરડે, લવિંગ વગેરે એક એક દ્રવ્ય ઔષધ કહેવાય છે.**

૮. પહેલું શિક્ષાવ્રત કયું? **નવમું સામાયિક વ્રત.**

૯. મનુષ્યના પરસેવા અને કાનના મેલમાં સંમૂર્ચ્છિમ મનુષ્ય ઉત્પન્ન થાય?

મનુષ્યના પરસેવા અને કાનના મેલમાં સંમૂર્ચ્છિમ મનુષ્ય ઉત્પન્ન ન થાય.

૧૦. સંથારાના પ્રકારના માત્ર નામ લખો. **ભક્ત પ્રત્યાખ્યાન સંથારો, ઈંગિત મરણ સંથારો, પાદપોપગમન સંથારો.**

(૫૦)

પ્ર.૨ તત્ત્વ વિભાગ/સંસ્કાર વિભાગના આધારે લખો.

(અ) છ આરાના આધારે જવાબ લખો. **(૨૦)**

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. **(૧૦)**

૧. અવસર્પિણી કાળના પાંચમા આરાના અંતે કયો વાયરો વાશે?

અવસર્પિણી કાળના પાંચમા આરાના અંતે સંવર્તક, મહાસંવર્તક વાયરો વાશે.

૨. પુષ્કરાવર્ત મેઘ કેટલા દિવસ વરસશે? તેને કારણે શું થશે?

પુષ્કરાવર્ત મેઘ સાત દિવસ વરસશે. તેને કારણે ધરતીની ઉષ્ણતા દૂર થશે, ધરતી ઠંડી પડશે.

૩. હરિણૈગમૈષી દેવે ભગવાનને શું કહ્યું? **હે સ્વામી ! તમે સારું જાણશો, હું તમારો ગર્ભ સાહરણ કરું છું.**

૪. ઋષભદેવ ભગવાન અને મહાવીર સ્વામી ક્યા નક્ષત્રમાં મોક્ષે ગયા?

ઋષભદેવ ભગવાન અભિજિત નક્ષત્રમાં અને મહાવીર સ્વામી સ્વાતિ નક્ષત્રમાં મોક્ષે ગયા.

૫. ઉત્સર્પિણી કાળમાં બે પલ્યનું આયુષ્ય ક્યાં હોય?

ઉત્સર્પિણી કાળમાં બે પલ્યનું આયુષ્ય પાંચમા અને છટ્ઠા આરામાં હોય.

૬. અવસર્પિણીના પાંચમા આરામાં કઈ કઈ ગતિ હોય?

નારકી, તિર્યંચ, મનુષ્ય અને દેવ.

૭. જુગલિયા મરણ પામે પછી તેના શરીરનું શું થાય છે?

જુગલિયાના ક્ષેત્રમાં ભૂમિની સ્નિગ્ધતાના કારણે શરીર ગળી જાય છે.

૮. દિવસ અને રાત ક્યાં અને શા માટે થાય છે?

દિવસ અને રાત અઢીદ્વીપમાં અને સૂર્ય અને ચંદ્ર ચલ હોવાને કારણે થાય છે.

૯. અવસર્પિણીનો પહેલો અને ઉત્સર્પિણીના ત્રીજા આરો બેસતા ધરતીની સરસાઈ કેવી હોય?

અવસર્પિણીનો પહેલો આરો બેસતા સાકર જેવી ને ઉત્સર્પિણીના ત્રીજા આરો બેસતા ધરતીની સરસાઈ સારી હોય.

૧૦. કાળચક્ર ક્યા ક્ષેત્રમાં હોય છે?

કાળચક્ર માત્ર પાંચ ભરત અને પાંચ ઈરવત એમ મનુષ્યના દશ ક્ષેત્રમાં જ હોય છે.

(૨) ખાલી જગ્યા પૂરો. (૫)

૧. ઉત્સર્પિણીના બીજા આરામાં .....–..... પણ નહિ હોય. **સાધુ–સાધ્વીજી**

૨. હિંદુના રાજ્ય ..... ઋદ્ધિવાળા અને ...... રહેશે. **અલ્પ, થોડા**

૩. અવસર્પિણીના બીજા આરે બેસતા ..... અવગાહના હોય. **૨ ગાઉ**

૪. ..... ના વિભાગને આરા કહે છે. **કાળચક્ર**

૫. ....., ... ની દાઢ ઘણી થશે. **ઉંદર, સર્પાદિ**

૬. ..... અને ..... નદીઓ રહેશે. **ગંગા, સિંધુ**

(૨) નીચેના વાક્યો સાચા છે કે ખોટા? ખોટા હોય તે સુધારીને લખો. (૫)

૧. ઉત્સર્પિણીના ૨૪ મા તીર્થંકર શિલ્પકળા આદિ શિક્ષાઓ આપશે નહિ. **સાચું.**

૨. ગંગા નદીનો પટ ૬૨ યોજનનો રહેશે. **ખોટું. ગંગા નદીનો પટ ૬૨ા યોજનનો રહેશે.**

૩ . ભરતના શસ્ત્રાગારમાં ચક્રરત્ન ઉત્પન્ન થયું. **સાચું.**

૪. શ્રાવકની ૧૧ પ્રતિમાઓ વિચ્છેદ જશે. **ખોટું. શ્રાવકની ૧૧ મી પ્રતિમા વિચ્છેદ જશે.**

૫. **સુમતિ કુલકરના સમયમાં મકાર દંડ હતો. ખોટું. સુમતિ કુલકરના સમયમાં હકાર દંડ હતો.**

(આ) કર્મપ્રકૃતિનાના આધારે લખો. (૨૫)

(૧) વ્યાખ્યા લખો. (૫)

૧. અવધિ જ્ઞાનાવરણીય : **આત્મા દ્વારા રૂપી દ્રવ્યનું જે મર્યાદિત યથાર્થ જ્ઞાન થાય તેને અવધિજ્ઞાન કહે છે. તેના પર આવરણ તે અવધિજ્ઞાનાવરણીય.**

૨. અપવર્તન : **જીવના પરિણામને કારણે પૂર્વે બાંધેલા કર્મની સ્થિતિ અને અનુભાગને ઘટાડવા.**

૩. રૂપ વિહીન : **રૂપાળું શરીર ન મળે.**

૪. પુરુષવેદ : **જેના ઉદયથી પુરુષને સ્ત્રી સમાગમની ઈચ્છા થાય.**

૫. સંઘાતન : **જુદા જુદા શરીર બનાવવા માટે તે તે શરીર યોગ્ય પુદ્ગલો એકત્રિત થાય તે સંઘાતન છે.**

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ ટૂંકમાં લખો. (૧૦)

૧. પિંડ પ્રકૃતિ કોને કહે છે? ૯૩ પ્રકૃતિ કેવી રીતે થાય છે? તે લખો.

જે પ્રકૃતિના વિશેષ વિભાગ હોય તેને પિંડ પ્રકૃતિ કહે છે. ૧૪ પિંડ પ્રકૃતિ વિસ્તારથી ૬૫ પ્રકૃતિ, ૮ પ્રત્યેક પ્રકૃતિ, ત્રસ દશકની ૧૦ પ્રકૃતિ, સ્થાવર દશકની ૧૦ પ્રકૃતિ.

૨. મનુષ્યનું આયુષ્ય બાંધવાના કારણો લખો. અંતરાયની સ્થિતિ લખો.

૧) ભદ્ર પ્રકૃતિ, ૨) વિનય પ્રકૃતિ, ૩) સાનુક્રોશ : દયાભાવ રાખવાથી, ૪) અમત્સર : અહંકાર રહિત, તુચ્છતા રહિત હોય. અંતરાયની સ્થિતિ જઘન્ય અંતર્મુહૂર્ત ઉત્કૃષ્ટ ૩૦ ક્રોડાક્રોડી સાગરોપમ.

૩. નિદ્રાના પ્રકાર કેટલા? કયા? કયા? આયુષ્ય કર્મનો અબાધાકાળ લખો.

નિદ્રાના પ્રકાર પાંચ ૧) નિદ્રા ૨) નિદ્રા નિદ્રા ૩) પ્રચલા ૪) પ્રચલા પ્રચલા ૫) થીણદ્ધિ નિદ્રા. આયુષ્ય કર્મને અબાધાકાળ નથી.

૪. પ્રત્યેક પ્રકૃતિ કેટલી છે? કઈ કઈ? માત્ર નામ લખો.

અગુરુલઘુ નામ, ઉપઘાત નામ, પરાઘાત નામ, ઉચ્છ્વાસ નામ, ઉદ્યોત નામ, આતાપ નામ, તીર્થંકર નામ, નિર્માણ નામ.

૫. અશાતા વેદનીય ભોગવવાના પહેલા ચાર કારણ અર્થ સહિત લખો.

૧) અમનોજ્ઞ શબ્દ : મનને ગમે નહિ તેવા શબ્દો સાંભળવા મળે ૨) અમોનજ્ઞ રૂપ : મનને અણગમતું રૂપ જોવા મળે ૩) અમનોજ્ઞ ગંધ : અણગમતી દુર્ગંધ સૂંઘવા મળે ૪) અમનોજ્ઞ રસ : મનને ન ગમતા રસ મળે.

(૨) બે શબ્દમાં જવાબ લખો. **(૫)**

૧. કર્મ કોને અનુસરે છે? ક્રિયા કરવાથી શું બંધાય છે? **કર્તા, કર્મ**

૨. કયા કર્મની ઉત્કૃષ્ટ સ્થિતિ ૨૦ ક્રોડાક્રોડ સાગરોપમ છે? **નામ કર્મ, ગોત્ર કર્મ**

૩. આત્માનો મૂળ ગુણ કયા કર્મએ ઢાંક્યો છે? **જ્ઞાનાવરણીય કર્મ, દર્શનાવરણીય કર્મ**

૪. સૌથી વધુ ભાગ અને સૌથી ઓછો ભાગ કયા કર્મને મળે છે? **વેદનીય કર્મ, આયુષ્ય કર્મ**

૫. મોહનીય કર્મના મુખ્ય પ્રકાર કયા છે? **દર્શન મોહનીય, ચારિત્ર મોહનીય**

(૩) યોગ્ય વિકલ્પ પર ટીક કરો. **(૫)**

૧. સંસારના કામ બહુ ગમે. (**મોહનીય કર્મ**, નામ કર્મ, વેદનીય કર્મ)

૨. બીજી વાર ગીત સાંભળવું ન ગમે : (અનિષ્ટ સ્વર, દુઃસ્વર, **અકાંત સ્વર**)

૩. બટેટાના જીવોને તડપાવે : (**ઝૂરણયાએ**, દુકખણયાએ, પરદુકખણયાએ)

૪. ડાયાબીટીશના કારણે મીઠાઈ ખાઈ ન શકાય : (**ભોગાંતરાય**, લાભાંતરાય, ઉપભોગાંતરાય)

૫. આત્માને શુદ્ધ બનાવી સિદ્ધ બનાવી શકાય છે : (સંયમ, ધ્યાન, **તપ**)

(ઈ) સાધુ–સાધ્વીને ગોચરી વહોરાવવાની સમજણના આધારે ખાલી જગ્યા પૂરો. **(૫)**

૧. પોતાના માટે .... કે .... વસ્તુ હોય તે જ વહોરાવવી. **ખરીદેલ, લાવેલ**

૨. ગોચરીના સમયે ...., ... કે .... ધોવા નહિ. **આંગણું, ફળિયું, રૂમ**

૩. શ્રાવકે .... ના ત્યાગી થવું. **રાત્રિભોજન**

૪. .... ને સ્પર્શેલી વ્યક્તિ સૂઝતી કહેવાય છે. **અચેત પદાર્થ**

૫. .... વ્યક્તિએ ....પૂર્વક વહોરાવવું નહિ. **અપંગ, પરિશ્રમ**

(૧૦)

પ્ર.૩ વાર્તાના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો.

૧. મુક્તિપદને યોગ્ય કોણ બને છે?

અષ્ટ પ્રવચન માતાને શરણે જે સાધક પોતાનું જીવન સમર્પણ કરે છે તે મુક્તિપદને યોગ્ય બને છે.

૨. કામદેવ શ્રાવક કાળ કરીને ક્યાં ગયા? ત્યાં કેટલું આયુષ્ય છે? **સુધર્મ દેવલોકમાં. ચાર પલ્યનું આયુષ્ય .**

૩. તીર્થંકરના જન્મ વખતે કોણે કયો ઘંટ વગાડ્યો? **હરિણગમૈષી દેવે સુઘોષા ઘંટ વગાડ્યો.**

૪. ઋષભદેવે બ્રાહ્મીને શું શીખવ્યું? સ્ત્રીઓને કેટલી કળા શીખવી?

ઋષભદેવે બ્રાહ્મીને જમણા હાથે ૧૮ પ્રકારની લિપિ શીખવી. સ્ત્રીઓને ૬૪ કળા શીખવી.

૫. ધર્મ કરતા ૧૪ વર્ષ પસાર થયા ત્યારે કામદેવે શું વિચાર કર્યો?

મારે હવે સંસારના કાર્યોથી નિવૃત્તિ લઈ લેવી જોઇએ.

૬. દ્રહ શેનાથી શોભતું હતું? તે શેનાથી પરિપૂર્ણ હતું? **અનેક પ્રકારના કમળોથી, હંમેશાં શીતળ જળ**

૭. સર્પના નેત્રો કેવા હતા? **સર્પના નેત્ર વિષ અને રોષથી ભરેલા હતા.**

૮. ઋષભદેવ ભગવાને કયું ચારિત્ર લીધું? તેમની સાથે કેટલા જણે દીક્ષા લીધી?

ઋષભદેવ ભગવાને સામાયિક ચારિત્ર લીધું. તેમની સાથે ૪૦૦૦ જણે દીક્ષા લીધી.

૯. કયો કાચબો બચી ગયો? **જે કાચબો ઢાલમાંથી બહાર ન નીકળ્યો તે કાચબો બચી ગયો.**

૧૦. ઋષભદેવ ભગવાનના કેટલા સાધ્વી અને કેટલી શ્રાવિકાઓ હતી?

ઋષભદેવ ભગવાનના ૩ લાખ સાધ્વી અને ૫૫૪૦૦૦ શ્રાવિકાઓ હતી.

(૧૦)

પ્ર.૪ નીચેના કાવ્યની પૂર્તિ કરો.

૧. આરાધિક **હુઈને, કીધો ખેવો પાર, હુવા મોટા મુનિવર, નામ લિયા નિસ્તાર,**

ધન્ય જિનપાલ મુનિવર, દોય ધન્ના હુઆ સાધ, ગયા પ્રથમ દેવલોકે, મોક્ષ જાશે આરાધ.

૨. શ્રી જિન **અંતરના, હુવા પાટ અસંખ્ય, મુનિ મુગતે પહોંચ્યા ટાળી કર્મના વંક.**

ધન્ય કપિલ મુનિવર, નમિ નમું અણગાર, જેણે તત્ક્ષણ ત્યાગ્યો, સહસ્ર રમણી પરિવાર.

૩. વળી **ખંધક સંન્યાસી, રાખ્યો ગૌતમ સ્નેહ, મહાવીર સમીપે, પંચ મહાવ્રત લેહ,**

તપ કઠણ કરીને, ઝોંસી આપણી દેહ , ગયા અચ્યુત દેવલોકે, ચવી લેશે ભવ છેહ.

૪. વળી **દારુક સારણ, સુમુખ દુમુખ મુનિરાય, વળી કુંવર અનાદષ્ટિ, ગયા મુક્તિ ગઢમાંય,**

વસુદેવના નંદન, ધન્ય ધન્ય ગજસુકુમાર, રૂપે અતિ સુંદર, કલાવંત વય બાળ.

૫. નંદાદિક **તેરે, શ્રેણિક નૃપની નાર, સઘળી ચંદનબાળા પેં, લીધો સંયમ ભાર,**

એક માસ સંથારે, પહોંચ્યા મુક્તિ મોઝાર, એ નેવું જણાનો, અંતગડમાં અધિકાર.

જય – જિનેન્દ્ર

- PLEASE CONATACT DSB HELPLINE NO. 9702277914 FOR FREE ONLINE SHRENI CLASSES.
- NEXT CLASS STARTS FEBRUARY 3RD/4TH MONDAY AND TUESDAY.
- TO JOIN OUR TELEGRAM GROUP. CONTACT DSB HELPLINE NO. 9702277914.
- FOR BOOKS AND EXAM REGISTRATION.

।। શ્રી મહાવીરાય નમઃ।।

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતુશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org **E mail :** jainshikshanboard@gmail. com

૧૨ જાન્યુઆરી ૨૦૨૫ **મહિલા મંડળ** **કુલ ગુણ : ૧૦૦**

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાર્તા કે થોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.

૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેગ્યુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

OPEN BOOK / REGULAR **શ્રેણી – ૬** **WRITER YES / NO**

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
SANGH NAME		SUPARVISOR NAME	
MAHILA MANDAL		SUPARVISOR SIGN.	

MARKS

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	TOTAL

(30)

પ્ર.૧ સામાયિક પ્રતિક્રમણના આધારે લખો.

(૧) નીચેના પાઠની પૂર્તિ કરો. **(૧૦)**

૧. તે માંહે **દ્રવ્યાદિકની જે મર્યાદા કીધી છે તે ઉપરાંત** ઉવભોગ

૨. અકરણયાએ **ઉભઓકાલં ભંડોવગરણસ્સ અપ્પડિલેહણાએ દુપ્પડિલેહણાએ** અપ્પમજ્જણાએ

૩. ઉવાસગ **પડિમાહિં બારસ ભિક્ખુ પડિમાહિં તેરસહિં કિરિયા ઠાણેહિં ચઉદ્દસહિં** ભૂયગામેહિં

૪. મક્કડા **સંતાણા સંકમણે જે મે જીવા વિરાહિયા** એગિંદિયા

૫. સુદિટ્ઠ **પરમત્થ સેવણા વા વિ વાવન્ન કુદંસણ** વજ્જણા

(૨) નીચેના શબ્દોના ગુજરાતીમાં અર્થ લખો. **(૫)**

૧. પૂએસુ વા **પરૂમાં ઉપજે તે** ૨. પગામસિજ્જાએ **ઘણું સૂતા રહેવાથી**

૩. ચાઉક્કાલં **ચાર કાળ** ૪. પસીયંતુ **પ્રસન્ન થાઓ**

૫. અણેસણાએ **સૂઝતા–અસૂઝતાની ગવેષણા કરી ન હોય, અસૂઝતું લેવા વડે**

(૩) નીચેના શબ્દોના મૂળ પાઠ (માગધી) લખો. **(૫)**

૧. પાત્ર અને વસ્ત્ર આદિ ઉપધિની **ભંડોવગરણસ્સ** ૨. અને જે **જં**

૩. શય્યાના દોષો બોલવાથી **કક્કરાઈએ** ૪. યાવત્ **જાવ**

૫. વિશિષ્ટ વસ્તુઓ માંગીને ભિક્ષા લેવા વડે **ઓહાસણભિક્ખાએ**

(૪) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે શબ્દમાં લખો. **(૧૦)**

૧. બીજા શ્રમણસૂત્રમાં વનસ્પતિકાયની વિરાધના બતાવતા શબ્દો કયા છે?

બીય ભોયણાએ, હરિય ભોયણાએ

૨. સાધકે પ્રતિલેખન દિવસના કયા પ્રહરમાં કરવાનું હોય? **પહેલા, ચોથા**

૩. નિદ્રા ત્યાગ પછી ભાવ વિશુદ્ધિ માટે કયા પાઠનો કાઉસ્સગ્ગ કરવાનો હોય છે?

ચાર લોગસ્સ, પ્રથમ શ્રમણસૂત્ર

૪. હિંસા શેનાથી થાય છે? **રાગ, દ્વેષ**

૫. ચતુર્વિધ સંઘે બીજું શ્રમણસૂત્ર ક્યારે બોલવાનું હોય છે? **સવારે અને સાંજે પ્રતિક્રમણમાં**

૬. ત્રીજું શ્રમણસૂત્ર કયા દોષોથી નિવૃત્ત થવા માટે છે? **સ્વાધ્યાય, પ્રતિલેખન**

૭. કયા બે પાપ ભેગા થઈને માયામોસો બને? **માયા, મૃષાવાદ**

૮. કોના ઉપકાર યાદ કરી વંદના કરવાની છે? **માતા, પિતા**

૯. બે ઘડી એટલે શું? **૪૮ મિનિટ, એક મુહૂર્ત**

૧૦. ઈચ્છામિ ખમાસમણોથી કરાતી વંદના શેમાં ચડિયાતી છે? **શબ્દ, ક્રિયા**

(૫૦)

પ્ર.૨ તત્ત્વ વિભાગ/સંસ્કાર વિભાગના આધારે લખો.

(અ) આગાર ધર્મનું સ્વરૂપ અને દુર્લભતાના આધારે ખાલી જગ્યા પૂરો. **(૭)**

૧. શ્રાવકધર્મનું બીજું નામ .... ચારિત્રધર્મ અથવા .... **દેશવિરતિ, સંયમાસંયમ**

૨. આત્માનું મૂળ સ્વરૂપ .... રૂપ છે. માટે .... આત્માનો ધર્મ છે. **સમતા, સમતારૂપ**

૩. .... ના હૃદયમાં શ્રાવક .... ના હૈયામાં શ્રાવક. **તીર્થંકર, ગણધરો**

૪. શંખ શ્રાવક ધર્મ વિશે .... અને .... વાળો છે. **પ્રીતિવાળો, દૃઢતા**

૫. દેહને નહિ .... ને પોષવાની વાત પ્રભુ જ કરે ને. **આત્મા**

૬. શ્રાવકધર્મનું પાલન કરનાર શ્રાવક ...., ..., ... ના ઉપસર્ગ સહે છે.

દેવતા, મનુષ્ય, તિર્યંચ

૭. શ્રાવક મન, વચન, કાયાથી .... –........ ની પર્યુપાસના કરે છે. **સાધુ–સાધ્વી**

(આ) નવ તત્ત્વના આધારે **(૩૫)**

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો. **(૧૦)**

૧. જીવના બીજા, છટ્ઠા, ચૌદમા અને સાતમા ભેદમાંથી આપણો સમાવેશ કયા ભેદમાં થાય છે?

બીજા ભેદમાં : ત્રસ, સંસારી. છટ્ઠા ભેદમાં : ત્રસકાય, સકષાયી, ક્રોધ કષાયી, માન કષાયી, માયા કષાયી અને લોભ કષાયી. ચૌદમા ભેદમાં : સંજ્ઞી પંચેન્દ્રિયનો પર્યાપ્તો. સાતમા ભેદમાં : મનુષ્ય/મનુષ્યાણી.

૨. ભાગ દ્વાર અને અંતર દ્વાર લખો.

ભાગ દ્વાર : તે સિદ્ધના જીવ સઘળા જીવને અનંતમે ભાગે છે અને લોકને અસંખ્યાતમે ભાગે છે.

અંતર દ્વાર : તે ફરી સિદ્ધને સંસારમાં આવવું નથી. એક સિદ્ધ ત્યાં અનંત સિદ્ધ છે. અનંત સિદ્ધ ત્યાં એક સિદ્ધ છે એટલે બે સિદ્ધમાં અંતર નથી.

૩. આશ્રવ તત્ત્વને જાણીને શું કરવાનું છે? (બે મુદ્દા)

૧) મિથ્યાત્વ આદિ ભાવ કરવાથી આત્માને કર્મની આવક થાય છે તે શ્રદ્ધા કરવી ૨) કર્મબંધના કારણભૂત પચ્ચીસ ક્રિયાઓને જાણી બચવા જાગૃત બનવું ૩) લાચારીથી આશ્રવના કાર્ય કરવા પડે તો પ્રતિક્રમણ ને પ્રાયશ્ચિત્ત કરવા.

૪. અઘાતી કર્મના ઉદયે પાપ તત્ત્વ અને પુણ્ય તત્ત્વમાં કયા કર્મની કેટલી પ્રકૃતિ?

અઘાતી કર્મના ઉદયે પુણ્યમાં વેદનીય કર્મની ૧, આયુષ્ય કર્મની ૩, નામ કર્મની ૩૭, ગોત્ર કર્મની ૧

અઘાતી કર્મના ઉદયે પાપમાં વેદનીય કર્મની ૧, આયુષ્ય કર્મની ૧, નામ કર્મની ૩૪, ગોત્ર કર્મની ૧

૫. આભ્યંતર તપના નામ લખી આભ્યંતર તપ એટલે શું? આભ્યંતર તપ કોના જેવું છે?

પ્રાયશ્ચિત્ત, વિનય, વૈયાવચ્ચ, સ્વાધ્યાય, ધ્યાન, કાઉસ્સગ્ગ. આભ્યંતર તપ એટલે જે તપમાં ભૂખ આદિ બાહ્ય કષ્ટો ગૌણરૂપે હોય તથા જે તપની અસર સીધી આત્મા પર પડે. આભ્યંતર તપ એ શરીરના લોહી, માંસ, વીર્ય આદિ ધાતુ જેવું છે.

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. **(૧૦)**

૧. લોકાંતિક દેવો કયા દેવલોકમાં રહે છે? **પાંચમા બ્રહ્મલોક દેવલોકમાં રહે છે.**

૨. ભારે સ્પર્શમાં કયા સ્પર્શ હોય? **ખરખરો, સુંવાળો, ટાઢો, ઊનો, લૂખો, ચોપડ્યો.**

૩. સંથારામાં કયા પરિષહના નામ આવે છે? તેના માત્ર નામ લખો. **ક્ષુધા, તૃષા, શીત, ઉષ્ણ, દંસમસગ.**

૪. શુભ રસ કયા છે? **કષાયેલો, ખાટો, મીઠો.**

૫. વલ્કલચીરી કયા લિંગે સિદ્ધ થયા? **વલ્કલચીરી અન્ય લિંગે સિદ્ધ થયા.**

૬. સંસારી સુખની ભાવના છોડવા શું કરવું? શેમાં શક્તિ ગોપવવી નહિ?

સંસારી સુખની ભાવના છોડવા તપ-ત્યાગ કરવો. ધર્મકાર્યમાં શક્તિ ગોપવવી નહિ.

૭. વર્તમાને કયા ચારિત્ર છે? **સામાયિક, છેદોપસ્થાપનીય, સૂક્ષ્મ સંપરાય, યથાખ્યાત ચારિત્ર.**

૮. થીણદ્ધિ નિદ્રામાં આયુ બંધ કરે તો ક્યાં જાય? **ઉત્કૃષ્ટ બળમાં આયુ બંધ કરે તો નરકમાં તેમજ જઘન્ય કે મધ્યમ બળમાં આયુ બંધ કરે તો કોઈપણ ગતિમાં જાય.**

૯. હેય તત્ત્વના નામ લખો. **પાપ તત્ત્વ, આશ્રવ તત્ત્વ, બંધ તત્ત્વ, પુણ્ય તત્ત્વ.**

૧૦. અંતરાય કર્મે કયો ગુણ રોક્યો છે? **અંતરાય કર્મે અનંતવીર્ય ગુણ રોક્યો છે.**

(૩) વ્યાખ્યા લખો. (૫)

૧. જ્યોતિષી : **પ્રકાશ કરનારા દેવો હોવાથી.**

૨. પ્રમાદ : **આત્માના લક્ષ સિવાયની દરેક પ્રવૃત્તિ.**

૩. નમસ્કાર પુણ્ણે : **ગુણીજનોને નમસ્કાર કરવાથી.**

૪. સમિતિ : **આવશ્યક કાર્યને માટે યત્નાપૂર્વકની સમ્યક્ પ્રવૃત્તિ.**

૫. અનુભાગ બંધ : **કર્મનો તીવ્ર મંદ આદિ રસ પરિણામ રૂપ.**

(૪) આંકડામાં જવાબ લખો. (૫)

૧. સુરભિ ગંધમાં ભેદ **૨૩**   ૨. શુભ ધ્યાન **૨**   ૩. પાપમાં મોહનીયના ભેદ **૨૬**

૪. મોક્ષે જવાના કારણ **૪**   ૫. બાહ્ય તપ **૬**   ૬. ૧૨ ભાવનામાં તત્ત્વના નામ **૩**

૭. જંબૂદ્વીપમાં ગર્ભજ મનુષ્યના ભેદ **૧૮**   ૮. ૧૯ બોલના ધારકમાં પહેલા ખામણામાં બોલ **૭**

૯. પાંચમી નરકનો પિંડ **૧,૧૮,૦૦૦**   ૧૦. જીવના ૫૬૩ ભેદમાં અપર્યાપ્તાના ભેદ **૩૩૨**

(૫) નીચેનામાં કઈ ક્રિયા લાગે? (૫)

૧. ઘીના વાસણ ખુલ્લા મૂકવાથી **સામંતોવણિવાઈયા**   ૨. વીતરાગીને **ઈરિયાવહિયા**

૩. પડોશી માટે ચપ્પુ લાવવાથી **અહિગરણિયા**   ૪. દગાબાજીથી **માયાવત્તિયા**

૫. કારણ વગર શાકભાજીને સ્પર્શ કરવાથી લાગે **પુટ્ઠિયા**

(ઈ) ૩૨ આગમ સૂત્રના આધારે એક વાક્યમાં જવાબ લખો. (૮)

૧. ૧૨ મું સૂત્ર શા માટે વિચ્છેદ ગયું છે? **તીર્થંકરની બે પેઢી સુધી જ ચાલે છે.**

૨. ચલસૂત્રો કોને કહે છે? **જે હંમેશાં હોય તેવું જરૂરી નથી.**

૩. જીવ-અજીવનું વર્ણન કયા સૂત્રમાં છે? **જીવાભિગમ સૂત્ર, પન્નવણા સૂત્રમાં છે.**

૪. પ્રશ્ન વ્યાકરણ સૂત્રમાં શેનું વર્ણન છે. **પાંચ આશ્રવ અને પાંચ સંવરનું વર્ણન છે.**

૫. ઉપાંગ સૂત્રમાં કાલિક અને ઉત્કાલિક સૂત્ર કેટલા છે. **ઉપાંગ સૂત્રમાં કાલિક ૭ અને ઉત્કાલિક સૂત્ર ૫ છે.**

૬. કયા સૂત્રના અધ્યયન સાધુ માટે જરૂરી છે? **ચાર મૂળ સૂત્રના અધ્યયન સાધુ માટે જરૂરી છે.**

૭. કેટલા ભાઈઓએ નેમિનાથ ભગવાન પાસે દીક્ષા લીધી અને તેઓ શું થયા?

૧૨ ભાઈઓએ નેમિનાથ ભગવાન પાસે દીક્ષા લીધી અને તેઓ એકાવતારી થયા.

૮. અસજ્ઝાયો કોને લાગુ પડે છે? **અસજ્ઝાયો આવશ્યક સૂત્ર સિવાયના ૩૧ સૂત્રના મૂળ પાઠને જ લાગુ પડે છે.**

(૧૦)

પ્ર.૩ વાર્તાના આધારે લખો.

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક શબ્દમાં લખો. **(૬)**

૧. શક્રેન્દ્રે પાંખડી પર શેની રચના કરી? **૩૨ નાટક**

૨. મૃગા દારક મરીને શું થશે? **સિંહ**

૩. દશાર્ણભદ્ર રાજાને શું લેવાની ભાવના તીવ્ર જાગૃત થઈ? **સંયમ**

૪. મેરુપ્રભ કેટલા હાથીઓનો યુથપતિ હતો? **૭૦૦**

૫. ઈક્કાઈ રાઠોડ કેટલા ગામનો અધિપતિ હતો? **૫૦૦**

૬. મેઘ મુનિને કયું જ્ઞાન ઉત્પન્ન થયું? **જાતિસ્મરણ**

(૨) કોણ બોલે છે અને કોને કહે છે? **(૪)**

૧. નગરને ખૂબ સજાવો. **દશાર્ણભદ્ર રાજા મંત્રીઓ, સભાસદો, રાજ અધિકારીઓને કહે છે.**

૨. તમારા ભવિષ્યના ગર્ભ સ્થિર નહિ રહે. **વિજય રાજા મૃગાવતી રાણીને કહે છે.**

૩. મધુર ભાષા બોલવી. **ભગવાન મહાવીર મેઘ મુનિને કહે છે.**

૪. હું ફરીથી ગૃહસ્થ થઈ જવા માંગું છું. **મેઘ મુનિ મનમાં વિચારે છે.**

(૧૦)

પ્ર.૪ નીચેના કાવ્યની પૂર્તિ કરો.

૧. બુદ્ધ્યા **વિનાપિ વિબુધા ર્ચિત પાદપીઠ ! સ્તોતું સમુદ્યત મતિર્વિગત ત્રપોહમ્ ।**

બાલંવિહાય જલ સંસ્થિત મિન્દુ બિમ્બ, મન્યઃ ક ઈચ્છતિ જનઃ સહસા ગ્રહીતુમ્ ॥

૨. ત્વત્ **સંસ્તવેન ભવ સંતતિ સન્નિબદ્ધં, પાપં ક્ષણાત્ ક્ષયમુપૈતિ શરીરભાજામ્ ।**

આક્રાન્તલોક મલિ નીલમ શેષમાશુ, સૂર્યાંશુ ભિન્નમેવ શાર્વર મન્ધકારમ્ ॥

૩. શ્રેણિકના **બેટા જાલિયાદિક ત્રેવીસ, વીરપેં વ્રત લઈને પાળ્યો વિશ્વાવીશ**

તપ કઠણ કરીને પૂરી મન જગીશ, દેવલોકે પહોંચ્યા મોક્ષ જાશે તજી રીસ.

૪. ધન્ય **ઢંઢણ મુનિવર કૃષ્ણરાયના નંદ, શુદ્ધ અભિગ્રહ ટાળી દિયો ભવ ફંદ,**

વળી ખંધક ઋષિની દેહ ઉતારી ખાલ, પરિષહ સહીને ભવફેરા દિયા ટાળ

૫. ૧) સાધુ વંદનામાં કેટલી કડી છે? **૧૧૧** ૨) સાધુ વંદનાની રચના કોણે કરી? **જેમલજી ઋષિ**

૩) ખંધક ઋષિના શિષ્ય કેટલા? **૫૦૦** ૪) ઢંઢણ મુનિના પિતાનું નામ શું? **કૃષ્ણ**

જય – જિનેન્દ્ર

- ❋ **PLEASE CONATACT DSB HELPLINE NO. 9702277914 FOR FREE ONLINE SHRENI CLASSES.**
- ❋ **NEXT CLASS STARTS FEBRUARY 3RD/4TH MONDAY AND TUESDAY.**
- ❋ **TO JOIN OUR TELEGRAM GROUP. CONTACT DSB HELPLINE NO. 9702277914.**
- ❋ **FOR BOOKS AND EXAM REGISTRATION.**

॥ શ્રી મહાવીરાય નમઃ॥

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતુશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org **E mail :** jainshikshanboard@gmail. com

૧૨ જાન્યુઆરી ૨૦૨૫ મહિલા મંડળ કુલ ગુણ : ૧૦૦

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાર્તા કે થોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.
૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેગ્યુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

OPEN BOOK / REGULAR **શ્રેણી – ૭** **WRITER YES / NO**

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
SANGH NAME		SUPARVISOR NAME	
MAHILA MANDAL		SUPARVISOR SIGN.	

MARKS

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	TOTAL

(30)

પ્ર.૧ સામાયિક –પ્રતિક્રમણના આધારે

(૧) નીચેના પાઠની પૂર્તિ કરો. (૧૦)

૧. ખાતર **ખણી ગાંઠડી છોડી તાળું પર કુંચીએ કરી પડી વસ્તુ ધણિયાતી** જાણી

૨. સિરસાવત્તં **મત્થએ અંજલિ કટ્ટુ એવં વયાસી નમોત્થુણં** અરિહંતાણં

૩. સદ્દેણં **રૂવેણં ગંધેણં રસેણં ફાસેણં** પડિક્કમામિ

૪. તસ્સ **સવ્વસ્સ દેવસિયસ્સ અઈયારસ્સ પડિક્કમામિ** સમણોऽહં

૫. સામાઈયં **સાવજ્જં જોગં પચ્ચક્ખામિ જાવ** નિયમં

(૨) નીચેના શબ્દોના ગુજરાતીમાં અર્થ લખો. (૫)

૧. જાવંતિ **જેટલા પણ** ૨. પારિટ્ઠાવણિયા સમિઈએ **પરઠવાની સમિતિથી**

૩. સુયસ્સ **શ્રુતની** ૪. પત્તિઅંતો **પ્રતીતિ કરતો થકો**

૫. ચઉપ્પડોયારે **તે દરેકના ચાર ચાર પડભેદ છે**

(૩) નીચેના શબ્દોના મૂળ પાઠ લખો. (૫)

૧. કેવળજ્ઞાનીઓ દ્વારા પ્રરૂપિત છે **કેવલિયં** ૨. યોગ સંગ્રહોથી **જોગ સંગહેહિં**

૩. દોષ મને યાદ છે **સંભરામિ** ૪. ધર્મધ્યાનની **ધમ્મસ્સણં ઝાણસ્સ**

૫. શ્રાવકના દેશવિરતિ ચારિત્રમાં **ચરિત્તાચરિત્તે**

(૪) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. **(૧૦)**

૧. દુઃખનું કારણ જાણી કયો માર્ગ ત્યાગી કયો માર્ગ આદરવાનો છે? બે શબ્દમાં જવાબ લખો.

આસ્રવ માર્ગ, સંવર માર્ગ

૨. શ્રુતની આશાતના કેવી રીતે થાય છે? **આગમસૂત્રોને ન માનવા અથવા મિથ્યા માનવા.**

૩. સત્ય શું છે? **સત્ય નિર્ગ્રંથ પ્રવચન છે.**

૪. ૧૭ સંયમમાં એકેન્દ્રિયને લગતા સંયમના નામ લખો. **પૃથ્વીકાય સંયમ, અપ્કાય સંયમ, તેઉકાય સંયમ, વાયુકાય સંયમ, વનસ્પતિકાય સંયમ.**

૫. ૩૩ બોલમાંથી ૧૧ થી ૧૪ બોલમાં હેય, જ્ઞેય અને ઉપાદેય કયા?

જ્ઞેય : ચૌદ ભૂતગ્રામ, ઉપાદેય : ૧૧ શ્રાવકની પ્રતિમા, ૧૨ સાધુની પ્રતિમા, હેય : ૧૩ ક્રિયાસ્થાન.

૬. પંડિત મરણ કોનું હોય છે? **પંડિત મરણ સર્વવિરતિ સાધુનું હોય છે.**

૭. અણુવ્રત કેટલા વર્ષ સુધી ધરાય છે? **અણુવ્રત એક વર્ષથી લઈને જાવજ્જીવ સુધી કે પોતાની મરજી પ્રમાણે ધરાય છે.**

૮. તીર્થંકરનું બીજું નામ શું છે? **અરિહંત.**

૯. બીજું શ્રમણસૂત્ર શેના વિશે છે? **બીજું શ્રમણસૂત્ર ગોચરીના દોષથી નિવર્ત્તવાનું છે.**

૧૦. શ્રુત ધર્મની આરાધના કઈ છે? **જ્ઞાન, દર્શન.**

(૫૦)

પ્ર.૨ તત્ત્વ વિભાગ/સંસ્કાર વિભાગના આધારે લખો.

(અ) ગતાગતિના આધારે **(૨૮)**

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે શબ્દમાં લખો. **(૧૦)**

૧. ગત ૭૦ બોલની હોય તેવા બોલના નામ લખો? **બળદેવ, સાધુ**

૨. ૯ ઉત્તમ પદવીમાંથી નિયમા જે મોક્ષમાં જાય તે? **તીર્થંકર, કેવળી**

૩. ૧૭૧ ની લટમાં કયા જીવોનો સમાવેશ થતો નથી? **તેઉકાય, વાઉકાય**

૪. બે નરકમાંથી નીકળેલાને કઈ પદવી મળે? **બળદેવ, વાસુદેવ**

૫. જેની આગતિ ૨૫ હોય તેની ગત કેટલી? માત્ર આંકડામાં લખો. **૪૦, ૧૦૨**

૬. દેવમાં એકાંત મિથ્યાત્વી કોણ છે? **પરમાધામી, કિલ્વિષી**

૭. આગત ૨૦ બોલની ગત ૪૦ બોલની કઈ ગતિમાં હોય? **નરક, દેવ**

૮. કોણ મરીને નારકી, દેવ કે જુગલિયા ન થાય? **એકેન્દ્રિય, વિકલેન્દ્રિય**

૯. પ્રથમ કિલ્વિષીમાં કયા જુગલિયા જાય છે? **દેવકુરુ, ઉત્તરકુરુ**

૧૦. લવણ સમુદ્રના પાણીની આગત અને ગતના માત્ર આંકડા લખો. **આગત ૧૭૯ ગત ૧૭૯**

(૨) નીચેના બોલની ગતાગત લખો. (૧૫)

૧. અવસર્પિણીના પહેલા આરાના મનુષ્ય : **આગતિ ૧૦ – ૫ મહાવિદેહના પર્યાપ્તા, ૫ સંજ્ઞી તિર્યંચ પંચે. ના પર્યાપ્તા.**

ગતિ ૧૨૮ – ૨૫ ભવનપતિ, ૨૬ વાણવ્યંતર, ૧૦ જ્યોતિષી, ૧ લા–૨ જા દેવલોક, ૧ કિલ્વિષી એ ૬૪ ના અપર્યાપ્તા અને પર્યાપ્તા.

૨. વનસ્પતિના મૂળ : **આગતિ – ૧૭૯ ની લટ (૪૮ ભેદ તિર્યંચના, ૧૦૧ સંમૂર્ચ્છિમ મનુષ્યના અપર્યાપ્તા, ૧૫ કર્મભૂમિના મનુષ્યના અપર્યાપ્તા અને પર્યાપ્તા).**

ગતિ – ૧૭૯ ની લટ (૪૮ ભેદ તિર્યંચના, ૧૦૧ સંમૂર્ચ્છિમ મનુષ્યના અપર્યાપ્તા, ૧૫ કર્મભૂમિના મનુષ્યના અપર્યાપ્તા અને પર્યાપ્તા).

૩. નપુંસક વેદ : **આગતિ – ૨૮૫ ૧૭૯ ની લટ, ૯૯ દેવના પર્યાપ્તા, ૭ નરકના પર્યાપ્તા.**

ગત – ૫૬૩

૪. વૈરૂદ્ર : **આગતિ – ૧૧૧ ૫ અસંજ્ઞી તિર્યંચ પંચેન્દ્રિયના પર્યા., ૫ સંજ્ઞી તિર્યંચ પંચેન્દ્રિયના પર્યા., ૧૦૧ સંજ્ઞી મનુષ્યના પર્યાપ્તા.**

ગતિ – ૪૬ ૧૫ કર્મભૂમિના મનુષ્યની, ૫ સંજ્ઞી તિર્યંચ પંચેન્દ્રિય, બાદર પૃથ્વીકાય, બાદર અપ્કાય, બાદર વનસ્પતિકાય એ ૨૩ ના અપર્યાપ્તા અને પર્યાપ્તા.

૫. માઘવતી : **આગતિ ૧૬ – ૧૫ કર્મભૂમિ, ૧ જળચરના પર્યાપ્તા.**

ગતિ ૧૦ – ૫ સંજ્ઞી તિર્યંચ પંચેન્દ્રિયના અપર્યાપ્તા અને પર્યાપ્તા.

(૩) જોડકા જોડો. (૩)

(અ)	**(બ)**	**જવાબ**
૧. સંજ્ઞી દેડકો	૧. છ નરકથી નીકળે	**૪. આઠમા દેવલોક સુધી**
૨. શ્રાવક	૨. પલ્યના અસંખ્યાતમો ભાગ	**૧. છ નરકથી નીકળે**

૩. સાતમી નરકના અપર્યાપ્તા	૩. વિજય વિમાનમાં	**૫. એકાંત મિથ્યાત્વી**
૪. અસંજ્ઞી દેડકો	૪. આઠમા દેવલોક સુધી	**૨. પલ્યના અસંખ્યાતમો ભાગ**
૫. વાસુદેવ	૫. એકાંત મિથ્યાત્વી	**૬. નરકમાં**
૬. મહાવિદેહ	૬. નરકમાં	**૩. વિજય વિમાનમાં**

(આ) ૬૩ શ્લાઘનીય મહાપુરુષોના આધારે ખાલી જગ્યા પૂરો. (૭)

૧. એક જ ...... બે શલાકા પુરુષ ક્યારેક એકબીજાને ...... ન થાય. **પદવીધારી, ભેગા**

૨. ...... ના મૃત્યુ પછી ...... ત્રણ ખંડ જીતવા જવું પડે છે. **પ્રતિવાસુદેવ, વાસુદેવે**

૩. ...... ની માતા ૧૪ સ્વપ્ન સ્પષ્ટ, ... ની માતાને ૪ સ્વપ્ન આવે છે. **તીર્થંકર, બળદેવ**

૪. સ્ત્રીરત્ન એટલે ચક્રવર્તીની .... **મુખ્ય પટ્ટરાણી**

૫. ...... અને ...... ક્ષેત્રના તીર્થંકરો ક્રમથી થાય છે. **ભરત, ઈરવત**

૬. ભરતમાં વાસુદેવની જઘન્ય અવગાહના ......, ઉત્કૃષ્ટ ...... આયુષ્ય છે. **૧૦ ધનુષ્ય, ૮૪ લાખ વર્ષ**

૭. બળદેવ મહાવિદેહમાં જઘન્ય ...... ઉત્કૃષ્ટ ...... હોય. **૪, ૨૮**

(ઇ) વ્યવહાર સમકિતના ૬૭ બોલના આધારે લખો. (૧૫)

(૧) વ્યાખ્યા લખો. (૫)

૧. આગાર : **જેમાં અપવાદ માર્ગે કાર્ય કરવું પડે.**

૨. સંક્ષેપ રુચિ : **જેણે અન્ય મતોને જાણ્યા નથી તેમજ જિન મતને પણ જાણ્યો નથી છતા શ્રદ્ધા રાખે છે.**

૩. ઉપબૃંહણા : **ગુણી પુરુષોને જોઇને તેમની પ્રશંસા કરવી તથા પોતાનામાં એવો ગુણ આવે તેવો પ્રયત્ન કરવો.**

૪. આસ્થા : **જિનવાણી, આગમ શાસ્ત્રો પર દઢ શ્રદ્ધા રાખે. સ્વ–પરના હિતાહિતનો વિચાર કરીને કાર્ય કરે.**

૫. વિદ્યા પ્રભાવના : **પુરુષાર્થવાળો પુરુષ અનેક વિદ્યા જાણે અને દીક્ષા લઈને શાસન પ્રભાવના કરે.**

(૨) નીચેના વાક્ય સાચા છે કે ખોટા? ખોટા હોય તે સુધારીને લખો. (૫)

૧. ઘણા આચાર્યના શિષ્ય સમૂહનો વિનય કરે તે ગણ છે. **સાચું.**

૨. શુદ્ધતા ઉપાસક દશાંગ સૂત્રમાંથી લેવામાં આવ્યો છે. **સાચું.**

૩. ધર્મના કાર્ય ચતુરાઈથી કરે તે કુશળતા છે. **ખોટું. ધર્મના કાર્ય ચતુરાઈથી કરે તે સ્થિર કરનાર છે.**

૪. શરીરની ઉત્પત્તિથી જીવની ઉત્પત્તિ છે. **ખોટું. શરીરની ઉત્પત્તિથી જીવની ઉત્પત્તિ નથી.**

૫. ધર્મરૂપી માલ અને સમકિતરૂપી તિજોરી. **ખોટું. ધર્મરૂપી માલ, સમકિતરૂપી દુકાન.**

(૩) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. **(૫)**

૧. લિંગ કેટલા છે? ક્યા? **લિંગ ત્રણ છે. શ્રુતાનુરાગ, ધર્માનુરાગ, દેવ–ગુરુ વૈયાવચ્ચ.**

૨. ગુણીજનોનું શું પ્રગટ કરવાનું છે? **ગુણીજનોના ગુણ પ્રગટ કરવાના છે.**

૩. સમકિતથી શું મર્યાદિત થાય છે? **સમકિતથી જીવનો સંસારકાળ મર્યાદિત થાય છે.**

૪. ૩૬૩ એ શું સૂચવે છે? **૩૬૩ પાખંડીના મત સૂચવે છે.**

૫. કઈ પ્રકૃતિનો ક્ષય કરવાનો છે? **અનંતાનુબંધી ક્રોધ, માન, માયા,લોભ, સમકિત મોહનીય, મિથ્યાત્વ મોહનીય, મિશ્ર મોહનીય.**

(૧૦)

પ્ર.૩ વાર્તાના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. **(૬)**

૧. નંદ મણિયારે દક્ષિણ વનખંડ અને પશ્ચિમ વનખંડમાં શું કરાવ્યું?

નંદ મણિયારે દક્ષિણમાં ભોજનશાળા અને પશ્ચિમમાં ઔષધાલય કરાવ્યું.

૨. અર્જુન કોનો ભક્ત હતો? **અર્જુનમાળી મુદ્ગરપાણિ યક્ષનો ભક્ત હતો.**

૩. શુક્ર પરિવ્રાજકે થાવચ્ચા પુત્રને કયા પ્રશ્ન કર્યા? **શું તમારા ધર્મમાં યાત્રા છે? યાપનીય છે? અવ્યાબાધ છે? પ્રાસુક વિહાર છે.**

૪. થાવચ્ચા પુત્રએ દીક્ષા પછી કેટલો અભ્યાસ કર્યો? **થાવચ્ચા પુત્રએ દીક્ષા પછી ૧૪ પૂર્વનો અભ્યાસ કર્યો.**

૫. અર્જુનમાળી રોજ કેટલા જીવની હત્યા કરતો હતો? **અર્જુનમાળી રોજ છ પુરુષ અને એક સ્ત્રીની હત્યા કરતો હતો.**

૬. દેડકો શેમાં હીન થઈ ગયો? **દેડકો શક્તિહીન, બલહીન, વીર્યહીન અને પરાક્રમહીન થઈ ગયો.**

(૨) કોણ બોલે છે અને કોને કહે છે? **(૪)**

૧. જેમ સુખ ઉપજે તેમ કરો. **શ્રેણિક રાજા નંદ મણિયારને કહે છે.**

૨. આ તો માત્ર ઠૂંઠું લાકડું છે. **અર્જુનમાળી મનમાં વિચારે છે.**

૩. તપસ્યામાં આત્માને જોડીને વિચરીશ. **અર્જુન મુનિ ભગવાન મહાવીરને કહે છે.**

૪. અનેક ભોગોને ભોગવવા તૈયાર છું. **થાવચ્ચા પુત્ર કૃષ્ણ મહારાજને કહે છે.**

પ્ર.૪ નીચેના કાવ્યની પૂર્તિ કરો.

૧. બુદ્ધ્યા **વિનાપિ વિબુધા ર્ચિત પાદપીઠ ! સ્તોતું સમુદ્યત મતિર્વિગત ત્રપોહમ્ ।**

બાલંવિહાય જલ સંસ્થિત મિન્દુ બિમ્બ, મન્યઃ ક ઈચ્છતિ જનઃ સહસા ગ્રહીતુમ્ ॥

૨. યૈઃ **શાન્ત રાગ રુચિભિઃ પરમાણુભિસ્ત્વં, નિર્માપિત સ્ત્રિભુવનૈક લલામભૂત !**

તાવન્ત એવ ખલુ તે પ્યણવઃ પૃથિવ્યાં, યત્તે સમાનમપરં ન હિ રૂપ મસ્તિ ॥

૩. કો **વિસ્મયોત્ર યદિ નામ ગુણૈરશેષૈ, સ્ત્વં સંશ્રિતો નિરવકાશતયા મુનીશ !**

દોષૈરુપાત્ત વિવિધાશ્રય જાત ગર્વૈઃ, સ્વપ્નાંતરેપિ ન કદાચિદ પીક્ષિતોષિ ॥

૪. સમ્પૂર્ણ **મંડલ શશાંક કલા કલાપ, શુભ્રા ગુણાસ્ત્રિભુવનં તવ લંઘયન્તિ ।**

યે સંશ્રિતા સ્ત્રિ જગદીશ્વર નાથમેકં, કસ્તાન્ નિવારયતિ સંચરતો યથેષ્ટમ્ ॥

૫. સ્ત્રીણાં **શતાનિ શતશો જનયન્તિ પુત્રાન્, નાન્યા સુતં ત્વદુપમં જનની પ્રસૂતા ।**

સર્વા દિશો દધતિ ભાનિ સહસ્ત્ર રશ્મિં, પ્રાચ્યેવ દિગ્ જનયતિ સ્ફુરદંશુ જાલમ્॥

જય – જિનેન્દ્ર

- ❋ **PLEASE CONATACT DSB HELPLINE NO. 9702277914 FOR FREE ONLINE SHRENI CLASSES.**
- ❋ **NEXT CLASS STARTS FEBRUARY 3RD/4TH MONDAY AND TUESDAY.**
- ❋ **TO JOIN OUR TELEGRAM GROUP. CONTACT DSB HELPLINE NO. 9702277914.**
- ❋ **FOR BOOKS AND EXAM REGISTRATION.**

॥ શ્રી મહાવીરાય નમઃ॥

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતુશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org **E mail :** jainshikshanboard@gmail. com

૧૨ જાન્યુઆરી ૨૦૨૫ મહિલા મંડળ કુલ ગુણ : ૧૦૦

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાર્તા કે થોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.

૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેગ્યુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

OPEN BOOK / REGULAR	શ્રેણી – ૮	WRITER	YES / NO

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
SANGH NAME		SUPARVISOR NAME	
MAHILA MANDAL		SUPARVISOR SIGN.	

MARKS

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	TOTAL

(30)

પ્ર.૧ સામાયિક પ્રતિક્રમણના આધારે લખો.

(૧) નીચેના પાઠની પૂર્તિ કરો. (૧૦)

૧. જીવ **જાણી પ્રીછી સ્વ સંબંધી શરીર માંહેલા પીડાકારી સ અપરાધી** વિગલેન્દ્રિય

૨. પડિક્કમામિ **ચાઉક્કાલં સજ્ઝાયસ્સ અકરણયાએ ઉભઓકાલં** ભંડોવગરણ

૩. ન કિટ્ટિયં **ન સોહિયં ન આરાહિયં આણાએ અણુપાલિયં** ન ભવઈ

૪. કાઈઓ **વાઈઓ માણસિઓ ઉસ્સુત્તો ઉમ્મગ્ગો** અકપ્પો

૫. વજધર **સ્વામી ચંદ્રાનન સ્વામી ચંદ્રબાહુ સ્વામી ભુજંગદેવ સ્વામી** ઈશ્વર

(૨) નીચેના શબ્દોના ગુજરાતીમાં અર્થ લખો. (૫)

૧. અણવટ્ઠિયસ્સ **જેમ તેમ** ૨. પડિલાભેમાણે **ભાવથી આપતો થકો**

૩. મણ દંડેણં **મનના દંડથી** ૪. મિત્તી મે **મિત્રતા છે મારી**

૫. ભે દિવસો **હે પૂજ્ય ! આપનો આજનો દિવસ**

(૩) નીચેના શબ્દોના મૂળ પાઠ લખો. (૫)

૧. લડાઈ **કલહ** ૨. મનના વિપર્યાસથી **મણ વિપ્પરિયાસિયાએ**

૩. અબ્ભણુણાએ **આજ્ઞા** ૪. ઉદ્દવિયા **ધ્રાસ્કો પમાડ્યો હોય**

૫. પોતાને કે પરને મારપીટ વગેરેથી સંતાપ આપવો તે **પારિતાવણિયાએ**

(૪) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. (૧૦)

૧. સાધુને સમકિત હોય? **હા સાધુને સમકિત હોય.**

૨. તીર્થંકરનો જીવ નરકમાંથી આવે તો સ્વપ્નમાં શું દેખાય?

તીર્થંકરનો જીવ નરકમાંથી આવે તો સ્વપ્નમાં ભવન દેખાય.

૩. સિદ્ધના જીવો ક્યાં છે? **સિદ્ધના જીવો લોકના અગ્ર ભાગે છે.**

૪. ખમત એટલે શું? **ક્ષમા માંગું છું.**

૫. હાલમાં ગણધર ક્યાં બિરાજે છે? **હાલમાં ગણધર મહાવિદેહ ક્ષેત્રમાં બિરાજે છે.**

૬. અભિગ્રહમાં શેનો સમાવેશ થાય છે? **અભિગ્રહમાં દ્રવ્ય, ક્ષેત્ર, કાળ, ભાવનો સમાવેશ થાય છે..**

૭. ૩૩ બોલમાંથી પાંચમા બોલમાં હેય, જ્ઞેય અને ઉપાદેય કયા?

ઉપાદેય : પાંચ મહાવ્રત, પાંચ સમિતિ હેય : પાંચ ક્રિયા, પાંચ કામગુણ

૮. કેવળી ભગવાન નમસ્કાર સૂત્રના કયા પદમાં આવે?

કેવળી ભગવાન નમસ્કાર સૂત્રના પાંચમા પદમાં આવે.

૯. સંથારાના કેટલા પ્રકાર છે? કયા? કયા? **ત્રણ. ભક્ત પ્રત્યાખ્યાન સંથારો, ઈંગિત મરણ સંથારો, પાદપોપગમન સંથારો.**

૧૦. દંડ કોને કહે છે? **મન, વચન, કાયાની અશુભ પ્રવૃત્તિ કે જેનાથી આત્મા દંડાય છે.**

(૫૦)

પ્ર.૨ તત્ત્વ વિભાગ/સંસ્કાર વિભાગના આધારે લખો.

(અ) ૨૪ દંડકના આધારે લખો. (30)

(૧) નીચેનામાં કેટલા અને કયા દંડક હોય? તે લખો. (૫)

૧. ત્રણ ઉપયોગ હોય એવા દંડક **૫, પૃથ્વીકાય, અપ્કાય, તેઉકાય, વાઉકાય, વનસ્પતિકાય.**

૨. પદ્મ લેશ્યામાં **3, વૈમાનિક, મનુષ્ય, તિર્યંચ પંચેન્દ્રિય.**

૩. સંખ્યાતા જીવો ઉપજે તેવા **એકપણ નહિ.**

૪. બે વેદમાં **૧૩, ૧૦ ભવનપતિ, ૧ વાણવ્યંતર, ૧ જ્યોતિષી, ૧ વૈમાનિક.**

૫. વૈક્રિય શરીર અસંજ્ઞીમાં **૧૩, ૧ નારકી, ૧૧ દેવ (જ્યોતિષી, વૈમાનિક વર્જી), વાયુકાય.**

(૨) મને ઓળખો. **(૫)**

૧. અમારામાં એક સમકિત દૃષ્ટિ છે. **પાંચ અનુત્તર વિમાન, સિદ્ધ**

૨. અમે ૧૦ દંડકમાંથી આવીને ૧૦ દંડકમાં જઈએ છીએ. **૩ વિકલેન્દ્રિય**

૩. મારો પંદરમો દંડક છે. **વાઉકાય**

૪. અમારામાં વજ્રનારાચસંઘયણ છે. **સંજ્ઞી તિર્યંચ પંચેન્દ્રિય, મનુષ્ય, જુગલિયા**

૫. મને જીવદયા માટે બનાવવામાં આવે છે. **આહારક**

(૩) ખાલી જગ્યા પૂરો. **(૫)**

૧. બેઈન્દ્રિયમાં ...... થયા પછી જ ...... વચનયોગ હોય. **પર્યાપ્તા, વ્યવહાર**

૨. વાલુપ્રભાની જ. .... અને અસંજ્ઞી ભુજપરની ઉ. સ્થિતિ ...... છે. **૩ સાગર , ૪૨૦૦૦ વર્ષ**

૩. સંમૂર્ચ્છિમ મનુષ્યમાં ...... પર્યાપ્તિ અને જુગલિયા ...... સમુદ્‌ઘાત હોય. **ત્રણ, ત્રણ**

૪. પરોક્ષ જ્ઞાન ...... અને ...... ની સહાયથી થાય છે. **મન, ઈન્દ્રિય**

૫. વિજયંત ...... દંડકમાં જાય અને ...... ગતિનો આવે. **મનુષ્ય, મનુષ્ય**

(૪) વ્યાખ્યા લખો. **(૫)**

૧. સંસ્થાન : **શુભાશુભ આકૃતિ.**

૨. મિશ્ર મનયોગ : **મનથી સત્ય મૃષાનો વિચાર કરવો.**

૩. દર્શન : **જેનાથી વસ્તુના સામાન્ય સ્વરૂપને જોવું.**

૪. તૈજસ શરીર : **જેના કારણે શરીરમાં ઉષ્ણતા રહે અને જે આહારને પચાવે. તેજો લબ્ધિથી તેજો લેશ્યા છોડવામાં કારણભૂત શરીર.**

૫. કષાય સમુદ્‌ઘાત : **ક્રોધ, માન, માયા કે લોભ કષાયની તીવ્રતાને કારણે આત્મપ્રદેશનું શરીરના નાક, કાન આદિ પોલાણવાળા ભાગમાં આવવું અને ઉદીરણા દ્વારા કષાય મોહનીયની નિર્જરા કરવી તે.**

(૫) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. **(૫)**

૧. જુગલિયામાં દૃષ્ટિ કેટલી? કઈ કઈ? **બે. સમકિત, મિથ્યાત્વ.**

૨. કયા ગુણસ્થાને ઈન્દ્રિય નથી? શા માટે? **૧૪ મા ગુણસ્થાને ઈન્દ્રિય નથી કારણ કે શરીર નથી.**

૩. પોતાની મેળે ઉત્પન્ન થતા હાથીને કયા જ્ઞાન હોય? **મતિજ્ઞાન, શ્રુતજ્ઞાન.**

૪. પિયદંસણેમાં કેટલા ચ્યવે? **જ. ૧, ૨, ૩ ઉ. સંખ્યાતા**

૫. અપ્‌કાયમાં વ્યાઘાત પડે તો કેટલી દિશાનો આહાર કરે? **ત્રણ, ચાર, પાંચ દિશાનો આહાર કરે.**

(ઙ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે શબ્દમાં લખો. **(૫)**

૧. બે લેશ્યા કઈ નરકમાં હોય? **ત્રીજી નરક, પાંચમી નરક**

૨. દેવ કઈ પર્યાપ્તિ સાથે પૂરી કરે? **ભાષા, મન**

૩. સૂરણમાં કેટલી ગતિનો આવે અને કેટલી ગતિમાં જાય? **બે, બે**

૪. એક પલ્યથી વધુ સ્થિતિવાળાને કેટલા જ્ઞાન અને કેટલા અજ્ઞાન હોય? **ત્રણ, ત્રણ**

૫. મરણના પ્રકાર લખો. **સમોહિયા, અસમોહિયા**

(આ) કાળનું માપ અને અવગાહનાની સમજણના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ લખો. **(૫)**

૧. બે વેંત એટલે કેટલા આંગુલ? ૧ યોજનની કળા કેટલી? **બે વેંત એટલે ૨૪ આંગુલ. ૧ યોજનની કળા ૧૯.**

૨. લોકમાં ક્યા પદાર્થ છે? **મનુષ્યકૃત, ઉપાધિજન્ય, શાશ્વતા.**

૩. ૭૭ લવ એટલે કેટલું માપ? **૧ મુહૂર્ત, બે ઘડી, ૩૭૭૩ શ્વાસોચ્છ્‌વાસ.**

૪. ૧ ક્ષુલ્લક ભવ એટલે કેટલી આવલિકા? **૨૫૬ આવલિકા.**

૫. એક અયનમાં કોનો સમાવેશ થાય છે? **ઉત્તરાયન, દક્ષિણાયન.**

(ઇ) ૩૨ અસજ્ઝાયના આધારે લખો. **(૧૦)**

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. **(૫)**

૧. નિર્ઘાત એટલે શું? **વાદળા સહિત કે વાદળા રહિત આકાશમાં વ્યંતર વડે કરાયેલ મહાધ્વનિ, મોટો કડાકો.**

૨. પ્રતિક્રમણ કેમ અકાળમાં થાય છે? **ઉત્કાલિક હોવા છતાં કાળની બધી જ મર્યાદા ઓળંગી ગયેલ છે માટે.**

૩. વિદ્યુતનો સ્વાધ્યાયકાળ ક્યારે સમજવાનો? **આર્દ્રા નક્ષત્રથી સ્વાતિ નક્ષત્ર સુધી સૂર્યનો યોગ હોય.**

૪. સૂર્યગ્રહણ અને ચંદ્રગ્રહણ ક્યારે થાય છે? **સૂર્યગ્રહણ અમાસના અને ચંદ્રગ્રહણ પૂનમના થાય છે.**

૫. ચોમાસું બેસે ત્યારે કઈ અને ક્યારે અસજ્ઝાય હોય? **કાળ સંબંધી. અષાઢ સુદ પૂનમ અને વદ એકમ.**

(૨) જોડકા જોડો. **(૫)**

(અ)	(બ)	જવાબ
૧. મરેલો ઉંદર	૧. બે ઘડી	**૩. ૬૦ હાથ**
૨. મનુષ્યનું કલેવર	૨. ૧ પ્રહર	**૫. ૧૦૦ હાથ**
૩. વિદ્યુત	૩. ૬૦ હાથ	**૨. ૧ પ્રહર**
૪. પ્રભાત	૪. દેખાય ત્યાં સુધી	**૧. બે ઘડી**
૫. દિગ્દાહ	૫. ૧૦૦ હાથ	**૪. દેખાય ત્યાં સુધી**

(ઈ) મોક્ષમાર્ગ આરાધનાના આધારે નીચેના વાક્યો સાચા છે કે ખોટા? ખોટા હોય તે સુધારીને લખો. (૫)

૧. આલોકની ઈચ્છા માટે તપ ક્યારેય નહિ કરીએ. **સાચું.**

૨. સંસાર ભ્રમણનું કારણ અજ્ઞાનતા છે. **ખોટું. સંસાર ભ્રમણનું કારણ મિથ્યાત્વ છે.**

૩. અવધિજ્ઞાન મારો નિજ આત્મગુણ છે. **ખોટું. કેવળજ્ઞાન મારો નિજ આત્મગુણ છે.**

૪. શ્રાવકની પડિમા ૧૨ છે. **ખોટું. શ્રાવકની પડિમા ૧૧ છે.**

૫. મારો આત્મા અનંત દુ:ખનો અનુભવ કરી રહ્યો છે. **સાચું.**

(૧૦)

પ્ર.૩ વાર્તાના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. (૬)

૧. વિશ્વભૂતિ મુનિએ શું નિયાણું કર્યું? **મારા તપના પ્રભાવથી આવતા ભવમાં હું મહાન પરાક્રમી બનું.**

૨. નયસારને શું નિયમ હતો? **જ્યાં સુધી કોઈ અતિથિને દાન ન દે કે જમાડે નહિ ત્યાં સુધી પોતે જમવા ન બેસે.**

૩. ગોવાળે ભગવાનને શું ઉપસર્ગ આપ્યો? **ગોવાળે તો બળદની ચોરીના શકથી ધ્યાનસ્થ પ્રભુના કાનમાં ખીલા ઠોક્યા.**

૪. વર્ધમાનને મહાવીર નામ કોણે આપ્યું? **વર્ધમાનને મહાવીર નામ ઈન્દ્ર મહારાજાએ આપ્યું.**

૫. પ્રિયમિત્રના માતા-પિતા કોણ હતા? **માતા-ધારિણી, પિતા-ધનંજય.**

૬. ભગવાન મહાવીરના મન:પર્યવજ્ઞાની સાધુ અને શ્રાવિકાઓ કેટલી હતી? **૫૦૦, ૩૧૮૦૦૦.**

(૨) કોણ બોલે છે અને કોને કહે છે? (૪)

૧. ગર્ભનો નાશ થયો છે. **માતા મનમાં વિચારે છે.**

૨. શુભ સમાચાર દેવા હું આવ્યો છું. **ભરત ચક્રવર્તી મરિચીને કહે છે.**

૩. વિશાખાનંદી ત્યાં જઈ જ શકવાનો છે. **રાજા પોતાની રાણીને કહે છે.**

૪. મેં વેશ પરિવર્તિત કર્યો છે. **મરિચી બધાને કહેતા હતા.**

(૧૦)

પ્ર.૪ નીચેના કાવ્યની પૂર્તિ કરો.

૧. કો **વિસ્મયોત્ર યદિ નામ ગુણૈરશેષૈ, સ્ત્વં સંશ્રિતો નિરવકાશતયા મુનીશ !**

દોષૈરુપાત્ત વિવિધાશ્રય જાત ગર્વૈ:, સ્વપ્નાંતરેપિ ન કદાચિદ પીક્ષિતોષિ ॥

૨. અમ્ભોનિધૌ ક્ષુભિત ભીષણ નક્ર ચક્ર, પાઠીન પીઠ ભય દોલ્વણ વાડવાગ્નૌ।

રંગતરંગ શિખર સ્થિત યાનપાત્રા, સ્ત્રાસં વિહાય ભવતઃ સ્મરણાદ્ વ્રજન્તિ।।

૩. બુદ્ધ્યા વિનાપિ વિબુધા ર્ચિત પાદપીઠ ! સ્તોતું સમુદ્યત મતિર્વિગત ત્રપોહમ્ ।

બાલંવિહાય જલ સંસ્થિત મિન્દુ બિમ્બ, મન્યઃ ક ઈચ્છતિ જનઃ સહસા ગ્રહીતુમ્ ।।

૪. કુન્તાગ્ર ભિન્ન ગજ શોણિત વારિવાહ, વેગાવતાર તરણાતુર યોધ ભીમે ।

યુદ્ધે જયંત વિજિત દુર્જય જેય પક્ષા, સ્ત્વત્પાદ પંકજ વના શ્રયિણો લભન્તે ।।

૫. મત્ત દ્વિપેન્દ્ર મૃગરાજ દવા નલાહિ, સંગ્રામ વારિધિ મહોદર બન્ધોત્થમ્ ।

તસ્યાશુ નાશમુપયાતિ ભયં ભિયેવ, યસ્તાવકં સ્તવમિમં મતિ માનધીતે ।।

જય – જિનેન્દ્ર

- ❋ PLEASE CONATACT DSB HELPLINE NO. 9702277914 FOR FREE ONLINE SHRENI CLASSES.
- ❋ NEXT CLASS STARTS FEBRUARY 3RD/4TH MONDAY AND TUESDAY.
- ❋ TO JOIN OUR TELEGRAM GROUP. CONTACT DSB HELPLINE NO. 9702277914.
- ❋ FOR BOOKS AND EXAM REGISTRATION.

।। શ્રી મહાવીરાય નમઃ।।

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતુશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org **E mail :** jainshikshanboard@gmail. com

૧૨ જાન્યુઆરી ૨૦૨૫ **મહિલા મંડળ** **કુલ ગુણ : ૧૦૦**

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાર્તા કે થોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.
૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેગ્યુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

OPEN BOOK / REGULAR	શ્રેણી – ૯	WRITER	YES / NO

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
SANGH NAME		SUPARVISOR NAME	
MAHILA MANDAL		SUPARVISOR SIGN.	

MARKS

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	TOTAL

(૧૫)

પ્ર.૧ સામાયિક પ્રતિક્રમણના આધારે લખો.

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે શબ્દમાં લખો. **(૫)**

૧. નમોત્થુણંના નામ લખો. **શક્રસ્તવ, પ્રણિપાત સૂત્ર**

૨. પ્રમાદ એટલે શેનો ભાવ? **મૂર્છા, મોહ**

૩. અ પરથી શરૂ થતા ભયના નામ લખો. **અકસ્માત્, અપયશ**

૪. સાધક પ્રતિલેખન કયા પ્રહરે કરે? **પહેલા, ચોથા**

૫. બ્રહ્મચર્યની રક્ષા માટે શેનો ત્યાગ અને શેનો સ્વીકાર કરવાનો છે? **અકલ્પનીય, કલ્પનીય**

(૨) નીચેના શબ્દોના અર્થ લખી તે કયા પાઠમાં છે? તે લખો. **(૫)**

૧. સમાણે **મળ્યેથી** **પ્રતિક્રમણના પહેલા પાઠમાં**

૨. મારણંતિય **મરણ વખતે કરાતી** **સંથારાના પાઠમાં**

૩. કમ્મઉ ય **કર્મ (વ્યાપાર) સંબંધી અને** **સાતમા વ્રતમાં**

૪. સજ્ઝાયસ્સ **સ્વાધ્યાયને** **ત્રીજા શ્રમણસૂત્રમાં**

૫. સવ્વ દુક્ખાણ **શારીરિક, માનસિક દુઃખોનો** **પાંચમા શ્રમણસૂત્રમાં**

(૩) નીચેનામાં કયા અતિચાર લાગે? કયા પાઠમાં છે? **(૫)**

૧. માલમાં ભેળસેળ કરવી. **તપ્પડિરૂવગવવહારે** **ત્રીજા વ્રતમાં**

૨. ફટાકડાનો વેપાર કર્યો હોય. **ઈંગાલ કમ્મે** **સાતમા વ્રતમાં**

૩. વાસી ગાંઠિયા વહોરાવ્યા હોય **કાલાઈકમ્મે** **બારમા વ્રતમાં**

૪. નાના છોકરાના કાન વીંધાવ્યા હોય **છવિચ્છેએ** **પહેલા વ્રતમાં**

૫. મોક્ષની વાત હબંગ છે. **સંકા** **પ્રતિક્રમણનો પાંચમો પાઠ**

(૫૫)

પ્ર.૨ (અ) પાંચ જ્ઞાનના આધારે લખો. **(૩૦)**

(૧) વ્યાખ્યા લખો. **(૫)**

૧. અગમિક શ્રુત **જે શાસ્ત્રમાં પાઠો એકસરખા ન હોય તે અગમિક શ્રુત.**

૨. સંબદ્ધ **જે વચમાં વિક્ષેપ રહિત જાણે અને જુએ.**

૩. નો ઈન્દ્રિય પ્રત્યક્ષ **જે જ્ઞાન આત્માથી પ્રત્યક્ષ હોય.**

૪. સયોગી ભવસ્થ કેવળજ્ઞાન **સયોગી કેવળી નામના ૧૩ મા ગુણસ્થાનમાં રહેલા કેવળીનું જ્ઞાન.**

૫. ચક્ષુઈન્દ્રિય અર્થાવગ્રહ **તે આંખથી રૂપના અર્થને ગ્રહણ કરે.**

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો. **(૧૪)**

૧. અક્ષર શ્રુતના પ્રકાર કેટલા છે? કયા કયા? **ત્રણ. સંજ્ઞા અક્ષર, વ્યંજન અક્ષર, લબ્ધિ અક્ષર.** **(૧×૧૦)**

૨. કયા અવધિજ્ઞાની પડિવાઈ ન હોય? **જે સંપૂર્ણ ૧૪ રાજલોકને જાણે અને અલોકમાં એક આકાશ પ્રદેશ માત્રની વાત જાણે દેખે.**

૩. મન:પર્યવજ્ઞાન શેનાથી પ્રત્યક્ષ છે? તે કોને સાક્ષાત્ જાણે છે? **આત્મા. તે દ્રવ્ય મનને સાક્ષાત્ જાણે છે.**

૪. શ્રુત નિશ્રિત મતિજ્ઞાનના મુખ્ય ભેદ લખો. **અવગ્રહ, ઈહા, અવાય, ધારણા.**

૫. કેવળજ્ઞાન કેવું પ્રત્યક્ષ છે? **નો ઈન્દ્રિય પ્રત્યક્ષ, આત્મ પ્રત્યક્ષ છે.**

૬. પઈન્નાનો સમાવેશ શેમાં થાય છે? **પઈન્નાનો સમાવેશ કાલિક શ્રુતમાં થાય છે.**

૭. કાળચક્ર કયા ક્ષેત્રમાં હોય? **કાળચક્ર ભરત અને ઈરવત ક્ષેત્રમાં હોય.**

૮. આંશિક પ્રત્યક્ષ કયા જ્ઞાન છે? **અવધિજ્ઞાન, મન:પર્યવ જ્ઞાન**

૯. મન:પર્યવ જ્ઞાન કોને થાય છે? **મન:પર્યવ જ્ઞાન સાધુ–સાધ્વીને જ થાય છે.**

૧૦. કેવળજ્ઞાની ક્ષેત્રથી શું જાણે છે? **સર્વ ક્ષેત્ર (લોકાલોક) ની વાત જાણે છે.**

૧૧. સમ્યગ્દૃષ્ટિ અને મિથ્યાદૃષ્ટિને સમ્યગ્ શ્રુત અને મિથ્યા શ્રુત કેવી રીતે હોય છે? (૪)

જે મિથ્યાદૃષ્ટિએ મિથ્યાશ્રુતને સમ્યક્ શ્રુત છે આવી મિથ્યા શ્રદ્ધાથી ગ્રહણ કરેલ હોય તેને માટે આ મિથ્યા શ્રુત છે. ૨) જે સમ્યગ્દૃષ્ટિએ આ મિથ્યા શાસ્રોને આ મિથ્યા શ્રુત છે આવી સમ્યગ્ શ્રદ્ધાથી ગ્રહણ કરેલ હોય તેને માટે તે સમ્યક્ શ્રુત છે ૩) જ્યારે આ જ ગ્રંથો મિથ્યાત્વી માટે સમકિતનું કારણ બની જાય છે ત્યારે તે તેના માટે સમ્યક્ શ્રુત બની જાય છે. ૪) જ્યારે આ જ ગ્રંથો સમકિતી માટે મિથ્યાત્વનું કારણ બની જાય છે ત્યારે તે તેના માટે મિથ્યા શ્રુત બની જાય છે.

(૩) નીચેનાનો જઘન્ય–ઉત્કૃષ્ટ વિષય, આકાર લખો. (૪)

	જઘન્ય	ઉત્કૃષ્ટ	આકાર
૧. આમોહે	**આંગુલનો અસંખ્યાતમો ભાગ**	**સાતમી નરકનો નીચેનો ચરમાંત**	**ફૂલની ચંગેરી આકારે**
૨. વંશા	**ત્રણ ગાઉ**	**સાડા ત્રણ ગાઉ**	**ત્રાપાના આકારે**
૩. લવણ સમુદ્રના મનુષ્ય	**જુગલિયા છે માટે ન હોય.**		
૪. મહોરગ	**૨૫ યોજન**	**સંખ્યાતા દ્વીપ–સમુદ્ર**	**પટહ વાજિંત્રને આકારે**

(૪) મને ઓળખો. (૨)

૧. હું ત્રૈકાલિક વિષયક છું. **શ્રુત જ્ઞાન**

૨. આ ક્ષેત્રના મનના ભાવોને જાણું છું. **મનુષ્ય**

૩. હું મોક્ષનું ફળ આપનારી બુદ્ધિ છું. **પારિણામિકા**

૪. મને વ્યવહાર દૃષ્ટિથી પ્રત્યક્ષ કીધું છે. **ઈન્દ્રિય પ્રત્યક્ષ**

(૫) ખાલી જગ્યા પૂરો. (૫)

૧. ધારણાનો કાળ .... અને .... છે. **સંખ્યાતા વર્ષ, અસંખ્યાતા વર્ષ**

૨. મન:પર્યવ જ્ઞાન .... સાધુને જ છે. તેથી .... ને હોતું નથી. **સમકિતી, મિથ્યાત્વી**

૩. જે .... ના જેટલા શિષ્ય તેટલા .... છે. **તીર્થંકર, પઈન્ના**

૪. અક્ષર એટલે જે .... ન થાય તેવું જ્ઞાન તે .... જ્ઞાન. **ક્ષય, કેવળ**

૫. ...., ... પ્રવચન વચનયોગથી કરે છે. **કેવળી, તીર્થંકર**

(આ) ચાર કષાયના આધારે લખો. (૧૦)

(૧) ખાલી જગ્યા પૂરો. (૪)

૧. છાણાં પર કરેલ .... કે .... લેપ દૂર કરવો તે ઉદીરણા. **લીંપણ, માટી**

૨. ચાર કષાય .... સૂત્રનો અધિકાર છે તે .... સૂત્ર છે. **પન્નવણા, ઉપાંગ**

૩. કર્મ .... ભોગવીને કર્મનો .... થવો તે નિર્જર્યા. **ફળ, ક્ષય**

૪. લોભના ૧૭ ભેદના .... ભાંગા અને કુલ .... ભાંગા **૪૦૦, ૩૪૦૦**

(૨) વ્યાખ્યા લખો. (૩)

૧. કષાય **જેનાથી સંસાર વધે. જેમાં જીવો વિવિધ દુઃખ દ્વારા કષ્ટ પામે.**

૨. વત્થુ **વાસ્તુ, ઢાંકી જમીન, મકાન વગેરે માટે.**

૩. વેદ્યા **અબાધાકાળ પૂર્ણ થતા કર્મનું ઉદયમાં આવવું અથવા ઉદીરણા દ્વારા ઉદય આવલિકામાં ખેંચેલ કર્મનું ફળ દેવું.**

(૩) મને ઓળખો હું કોનો કયો ભેદ છું? (૩)

૧. હું શ્રાવકપણું લેવા દેતો નથી. **ચાર પ્રકારમાં અપ્રત્યાખ્યાનાવરણીય**

૨. મને ખબર છે કે માન કરવાથી મારું જ નુકશાન થશે છતાં માન કરું છું. **ચાર ભેદમાં આભોગ**

૩. મારા કારણે દીકરા પર ક્રોધ આવે છે. **ચાર સ્થાન પર પ્રતિષ્ઠિતમાં પર પ્રતિષ્ઠિત**

(ઇ) ચાર ધ્યાનના આધારે લખો. (૧૫)

(૧) અર્થ લખો. (૫)

૧. ધ્યાન **કોઇપણ એક જ વિષય પર મનની એકાગ્રતા.**

૨. ક્રન્દન **શબ્દ સાથે અશ્રુપાત કરવો.**

૩. ધર્મકથા **જૈન ધર્મનું કથન કરવું.**

૪. અવ્યય **દેવ આદિના ઉપસર્ગથી ચલિત ન થવું.**

૫. લક્ષણ **જેનાથી ઓળખ થાય તેવું લિંગ કે ચિહ્ન.**

(૨) આર્તધ્યાનનો બીજો પાયો, ૨) રૌદ્રધ્યાનનું ચોથું લક્ષણ, ૩) ધર્મધ્યાનની ત્રીજી અનુપ્રેક્ષા, ૪) શુક્લધ્યાન નું પહેલું આલંબન લખો. **(૪)**

૧) **અમનોજ્ઞ વસ્તુને દૂર કરવાની અભિલાષા કરવી.**

૨) **આમરણાંત દોષ : મરણ પથારીએ પણ પશ્ચાતાપ ન કરવો. આખી જિંદગી સુધી દ્વેષ રાખે.**

૩) **અસરણાણુપ્પેહા : સંસારમાં કોઇ કોઇનું શરણ નથી તેવો વિચાર ચિંતવવો.**

૪) **ખંતિ : ક્ષમા, ક્રોધનો વિજય.**

(૩) નીચેનામાં કેટલા અને કયા ધ્યાન હોય? (૩)

ક્ષયોપશમ સમકિતી મનુષ્યમાં **૪, આર્તધ્યાન, રૌદ્રધ્યાન, ધર્મધ્યાન.**

વર્તમાને ભરતમાં **૩, આર્તધ્યાન, રૌદ્રધ્યાન, ધર્મધ્યાન.**

મિથ્યાત્વી સંજ્ઞી તિર્યંચમાં **૨, આર્તધ્યાન, રૌદ્રધ્યાન.**

(૪) નીચેના વાક્યો સાચા છે કે ખોટા? ખોટા હોય તે સુધારો. **(૩)**

૧) ઉપશમ શ્રેણીમાં ધર્મધ્યાન હોય છે. **ખોટું. ઉપશમ શ્રેણીમાં શુક્લધ્યાન હોય છે.**

૨) શુક્લધ્યાનનો પહેલો પાયો ૮ થી ૧૦ ગુણસ્થાને હોય છે. **સાચું.**

૩) બે ધ્યાન અશુભ હોય છે. **સાચું.**

(૧૦)

પ્ર.૩ સંસ્કાર વિભાગના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો.

૧. તપમાં કેવું પાણી ન પીવું જોઈએ? **અચેત કરેલું પાણી ફ્રીજમાં રાખીને ઠંડું કરીને પીવું નહિ.**

૨. બાલ કોણ હોય છે? **જેણે ભાવિ પાપને પ્રત્યાખ્યાનથી રોક્યા નથી.**

૩. જમાલી શા માટે નિન્હવ થયા? **કાર્ય પૂરું થયે જ કાર્યની ઉત્પત્તિ માનવાવાળા.**

૪. પરઠવા જતી વખતે ભાજનને કેવી રીતે લઈ જવું? **પરઠવા જતી વખતે ભાજનને કપડાથી ઢાંકીને લઈ જવું.**

૫. કયા ભોજનની વિષ્ટા બને છે? **ભોજન સ્વાદિષ્ટ હોય કે નીરસ હોય તેની વિષ્ટા બને છે.**

૬. સંવરનો લાભ કેવી રીતે મળે છે? **ક્ષમા રાખવાથી સંવરનો લાભ મળે છે.**

૭. ભગવાન મહાવીરના શાસનમાં કેટલા નિન્હવ થયા? **ભગવાન મહાવીરના શાસનમાં સાત પ્રવચન નિન્હવ થયા.**

૮. પચ્ચક્ખાણ કરવાથી શું બંધ થઈ જાય છે? **પચ્ચક્ખાણ કરવાથી અપચ્ચક્ખાણની ક્રિયાનો આશ્રવ બંધ થઈ જાય છે.**

૯. અચેત પાણી પીવાથી શું બંધાય શકે છે? **અચેત પાણી પીવાથી તીર્થંકર નામ કર્મ બંધાય શકે છે.**

૧૦. પરઠતી વખતે કેટલા આંગુલ ઊંચેથી પરઠવું? **પરઠતી વખતે જમીનથી ચાર આંગુલ ઊંચેથી પરઠવું.**

(૧૦)

પ્ર.૪ વાર્તાના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો.

૧. બહુપુત્રિકા દેવી કયા સૂત્રનો અધિકાર છે? **પુષ્ફિયા સૂત્ર અધ્યયન ચોથાનો અધિકાર છે.**

૨. સન્નિવેશ એટલે શું? **સન્નિવેશ એટલે શહેરનો/ગામનો એક વિભાગ.**

૩. સકડાલપુત્ર કોનાથી પ્રભાવિત થયા? **સકડાલપુત્ર ભગવાનના પ્રત્યક્ષ જ્ઞાન એટલે કે કેવળજ્ઞાનથી પ્રભાવિત થયા.**

૪. રાજગૃહ નગરના રાજા કોણ હતા? ત્યાં કયું ચૈત્ય હતું?

રાજગૃહ નગરના રાજા શ્રેણિક હતા. ત્યાં ગુણશીલક ચૈત્ય હતું.

૫. દેવે અગ્નિમિત્રાને મારવાની વાત કરી ત્યારે સકડાલપુત્રએ શું વિચાર્યું?

આ દુષ્ટને મારે પકડી લેવો જોઇએ.

૬. સુભદ્રાએ દીક્ષા વખતે શેનો ત્યાગ કર્યો?

સુભદ્રાએ દીક્ષા વખતે વસ્ત્ર, માળા, આભૂષણનો ત્યાગ કર્યો.

૭. સકડાલપુત્ર ક્યાં ઉત્પન્ન થયા? ત્યાં તેની સ્થિતિ કેટલી છે?

સકડાલપુત્ર પ્રથમ દેવલોકમાં અરૂણભૂત વિમાનમાં ઉત્પન્ન થયા. ત્યાં તેમની સ્થિતિ ચાર પલ્યોપમની છે.

૮. સંસારમાં ડૂબી રહેલા જીવોને નાવ દ્વારા ક્યાં લઈ જાય છે?

સંસારમાં ડૂબી રહેલા જીવોને નાવ દ્વારા મોક્ષરૂપ કિનારા પર લઈ જાય છે.

૯. સકડાલપુત્ર શેના જ્ઞાતા થઈ ગયા? પોતાનો સમય ક્યાં વ્યતીત કરવા લાગ્યા?

સકડાલપુત્ર જીવ-અજીવના જ્ઞાતા થઈ ધાર્મિક આરાધનામાં પોતાનો સમય વ્યતીત કરવા લાગ્યા.

૧૦. સુભદ્રાએ પહેલીવાર ધર્મ સાંભળી શું અંગીકાર કર્યું? **સુભદ્રાએ પહેલીવાર ધર્મ સાંભળી શ્રાવકધર્મ અંગીકાર કર્યો.**

(૧૦)

પ્ર.૫ નીચેના કાવ્યની પૂર્તિ કરો.

૧. સંયમ **વિના ના સિદ્ધિ...ના સિદ્ધિ...એ વાત જેણે સાચી સમજી લીધી,**

રંગીલા રાહને છોડી...હાં છોડી...એણે કાંટાળી કેડી પકડી લીધી,

લાખો લાખો ધન્યવાદ છે, એવા આતમને, સાધનાથી મેળવશે, એ પદ પરમાતમને.

૨. માયાને **કહેજો છોડે એના બાણ, નિર્મળ થઈને આપું હું આહ્વાન,**

સુખ ના મળે તો ના મળે, દુઃખ ના ટળે તો ના ટળે,

પણ કપટી મારે થાવું નથી અને દુર્ગતિમાં હવે જાવું નથી. લોભ.

૩. જહાજ **સમાન તે સંત મુનિવર, ભવ્ય જીવ બેસે આય રે પ્રાણી,**

પર ઉપકારી મુનિ દામ ન માંગે, દેવે તે મુક્તિ પહોંચાય રે પ્રાણી એ ચરણે મુનિ શાતા રે પાવે, પાવે તે.

૪. તવ **ચરણમેં મમ સ્થાન હો, ભક્તિ હી મેરી શાન હો ... ભગવંત તેરી ...**

તૂ ધર્મભાનુ લોકમેં, તેરે લલિત દિવ્ય અલોકમેં મિટે તિમિર જ્ઞાન-વિજ્ઞાન હો, મુક્તિ હી મેરા સ્થાન હો.

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતુશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org **E mail :** jainshikshanboard@gmail. com

૧૨ જાન્યુઆરી ૨૦૨૫ મહિલા મંડળ કુલ ગુણ : ૧૦૦

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાર્તા કે થોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.
૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેગ્યુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

OPEN BOOK / REGULAR શ્રેણી – ૧૦ WRITER YES / NO

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
SANGH NAME		SUPARVISOR NAME	
MAHILA MANDAL		SUPARVISOR SIGN.	

MARKS

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	TOTAL

(૧૫)

પ્ર.૧ સામાયિક પ્રતિક્રમણના આધારે લખો.

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો. **(૧૦)**

૧. મહિયા એટલે શું? **મહિયા એટલે ભાવથી સ્મરણ કરવું.**

૨. બીજું અણુવ્રત શેના વિશેનું છે? **બીજું અણુવ્રત મોટા જૂઠથી નિવૃત્ત થવાનું છે.**

૩. કાલિક અને ઉત્કાલિક સૂત્રનો સ્વાધ્યાય કેટલા પ્રહર થાય?

કાલિક સૂત્રનો ચાર પ્રહર અને ઉત્કાલિક સૂત્રનો સ્વાધ્યાય આઠ પ્રહર થાય.

૪. સાધુપણાની યાદ કરાવનાર શબ્દો કયા છે? **સમણોડહં, સંજય, વિરય, પડિહય.**

૫. વર્તમાને કેવળી ભગવાન ક્યાં બિરાજે છે? **વર્તમાને કેવળી ભગવાન ૧૫ કર્મભૂમિમાં રહેલા ૫ મહાવિદેહ ક્ષેત્રમાં બિરાજે છે.**

૬. જૈનો ભગવાન કોને કહે છે? **જૈનો ભગવાન ૧) દેહધારી અરિહંત ભગવાન ૨) દેહ રહિત સિદ્ધ ભગવાન.**

૭. લુહાર કામ કરવાથી કયો અતિચાર લાગે? **ઈંગાલકમ્મે**

૮. આંકડામાં લખો. ૧) પાપ **૧૮** ૨) લક્ષણ **૧૦૦૮**

૯. સામાયિક ક્યાં કરવી જોઈએ? **સામાયિક ઉપાશ્રય, પૌષધશાળા, એકાંત સ્થાનમાં કરવી જોઈએ.**

૧૦. જ્ઞાન એટલે શું? **જ્ઞાન એટલે વસ્તુને વિશેષ સ્વરૂપે જાણવું તે.**

(૨) નીચેના શબ્દોના અર્થ લખી તે કયા પાઠમાં છે? તે લખો. **(૫)**

૧. ખાતરખણી **ખાતર પાડી** **પ્રતિક્રમણના ત્રીજા વ્રતમાં**

૨. એમ શરીર વોસિરાવીને **એમ શરીરના મમત્વ છોડીને** **સંથારાના પાઠમાં**

૩. આઉલમાઉલાએ **આકુળ-વ્યાકુળતાથી** **પહેલા શ્રમણસૂત્રમાં**

૪. એગવિહેણં **એક જોગે** **ચોથા વ્રતમાં**

૫. સંથવો વા **પરિચય કરવો અને અથવા** **પ્રતિક્રમણના પાંચમા પાઠમાં**

(૫૫)

પ્ર.૨ (અ) ડાલાપાલાના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો. **(૧૫)**

૧. ડાલાપાલા કયા સૂત્રનો અધિકાર છે? **ડાલાપાલા અનુયોગદ્વાર સૂત્ર પ્રમાણ પદનો અધિકાર છે.** (૧×૧૦)

૨. પાલાની કુલ ઊંડાઈ કેટલી છે? **પાલાની કુલ ઊંડાઈ ૧૦૦૮$^{૧}/_{૨}$ યોજન છે.**

૩. ગરમરના એક શરીરમાં કેટલા જીવ હોય? કંદમૂળ છે કે પ્રત્યેક વનસ્પતિ?

ગરમરના એક શરીરમાં અનંતા જીવ હોય. કંદમૂળ છે.

૪. મહાશલાકામાં એક દાણો હોય ત્યારે બાકીના ત્રણ પાલા કેવા હોય?

મહાશલાકામાં એક દાણો હોય ત્યારે અનવસ્થિત, શલાકા ભરેલો હોય, પ્રતિશલાકા પાલો ખાલી હોય.

૫. એક સમયમાં કેટલા નારકી ઉત્પન્ન થઈ શકે છે? **એક સમયમાં અસંખ્યાત નવા નારકી ઉત્પન્ન થઈ શકે છે.**

૬. અનંતાનો પહેલો, આઠમો, પાંચમો ભેદ લખો. **૧) જઘન્ય પરિત્ત અનંતા ૮) મધ્યમ અનંતા અનંતા ૫)**

૫) મધ્યમ યુક્તા અનંતા.

૭. એક પુદ્‌ગલ પરાવર્તનમાં કેટલો કાળ પસાર થાય? **એક પુદ્‌ગલ પરાવર્તનમાં અનંત અવસર્પિણી અનંત**

ઉત્સર્પિણી કાળ પસાર થાય.

૮. મધ્યમ અસંખ્ય અસંખ્યાત કેવી રીતે મળે? **જઘ. અસંખ્ય અસંખ્યાત અને ઉત્કૃષ્ટ અસંખ્ય અસંખ્યાત**

વચ્ચેની દરેક સંખ્યાને મધ્યમ અસંખ્ય અસંખ્યાત મળે.

૯. આંકડામાં લખો. સંખ્યાના બોલ **૨૧** સંખ્યાના મુખ્ય પ્રકાર **૩**

૧૦. ત્રણનો પરસ્પર અભ્યાસ કેટલો થાય? **૩×૩×૩=૨૭.**

૧૧. જઘન્ય પરિત્ત અસંખ્યાતા કેવી રીતે મળે? તે કેટલામું અસંખ્યાતું છે? (૫ થી ૬ લીટીમાં) (૫)

બધા પાલાના ખાલી થવા પર નાંખેલા એક એક દાણાંથી ક્રમશઃ ચોથો, ત્રીજો, બીજો પાલો એમ ૩ પાલા

ભરાઈ ગયા. અનવસ્થિતને ભરેલો મૂકી રાખવો. આ રીતે ચારે પાલા દાણાંથી ભરાઈ જશે. ચારે પાલા ભરાઈ જવા પર તે ચાર પાલા અને છેલ્લો દાણો જે દ્વીપ–સમુદ્રમાં હતો ત્યાંથી પ્રથમ દ્વીપ જંબૂદ્વીપ સુધી પડેલા બધા દાણાંને ભેગા કરીને એક ઢગલો કરવો. તે બધા દાણાંની ગણના કરતા જે સંખ્યા આવે તે જઘ. પરિત્ત અસંખ્યાતા કહેવાય. તે પહેલું અસંખ્યાતું છે.

(આ) પુદ્‌ગલ પરવર્તનના આધારે લખો. **(૧૫)**

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો. **(૧૦)**

૧. સાત પુદ્‌ગલ પરવર્તનમાં કેટલા કાળચક્ર પસાર થાય છે? (૧×૪)

સાત પુદ્‌ગલ પરવર્તનમાં અનંત અનંત કાળચક્ર પસાર થાય છે.

૨. ૨૪ દંડકના બહુ જીવ આશ્રી અને એક જીવ આશ્રી કેટલા પ્રશ્ન થાય?

૨૪ દંડકના બહુ જીવ આશ્રી ૩૪૩ અને એક જીવ આશ્રી ૧૬૮ પ્રશ્ન થાય.

૩. અપમાનરૂપે અનંતીવાર કયા શબ્દો સાંભળેલા હતા? **જે સંગીતના શબ્દ સાંભળીએ છીએ તે જ પુદ્‌ગલ અપમાનરૂપે અનંતીવાર સાંભળેલા હતા.**

૪. પુદ્‌ગલના ભોગવટામાં શું કરવાનું છે? **પુદ્‌ગલના ભોગવટામાં શાંત–સમભાવી થવાનું છે.**

૫. સૂક્ષ્મ ક્ષેત્ર પુદ્‌ગલ પરાવર્તન એટલે શું? **એક જીવ પોતાના મરણ દ્વારા લોકાકાશના સમસ્ત** (૨)
પ્રદેશોને ક્રમથી જેટલા સમયમાં સ્પર્શ કરી લે છે, તેને સૂક્ષ્મ ક્ષેત્ર પુદ્‌ગલ પરાવર્તન કહે છે.

૬. ૧૩૪ પ્રશ્ન કેવી રીતે થાય છે? ૪–૫ લીટીમાં લખો. (૪)

સર્વ જીવોએ ૧૦ ઔદારિકના દંડકમાં ઔદારિક પુદ્‌ગલ પરાવર્તન અનંતવાર કર્યા તેના ૧૦ પ્રશ્ન.

સર્વ જીવોએ ૧૭ વૈક્રિયના દંડકમાં વૈક્રિય પુદ્‌ગલ પરાવર્તન અનંતવાર કર્યા તેના ૧૭ પ્રશ્ન.

સર્વ જીવોએ ૨૪ દંડકમાં તૈજસ, કાર્મણ, શ્વાસોચ્છ્વાસ પુદ્. પરા. અનંતવાર કર્યા તેના ૨૪×૩ ૭૨ પ્રશ્ન.

સર્વ જીવોએ સંજ્ઞીના ૧૬ દંડકમાં મન પુદ્‌ગલ પરાવર્તન અનંતવાર કર્યા તેના ૧૬ પ્રશ્ન.

સર્વ જીવોએ ૧૯ દંડકમાં વચન પુદ્‌ગલ પરાવર્તન અનંતવાર કર્યા તેના ૧૯ પ્રશ્ન.

(૨) નીચેના જીવો ભૂત અને ભવિષ્યમાં કેટલા પુદ્‌ગલ પરાવર્તન કરશે? **(૫)**

	ભૂતકાળ	ભવિષ્યકાળ
૧. ઘનવાતે વૈક્રિય	**અનંત**	**જે કરશે તે જ. ૧,૨,૩ ઉ. અનંત**
૨. માખીએ દેવપણે તૈજસ	**અનંત**	**જે કરશે તે જ. ૧,૨,૩ ઉ. અનંત**
૩. રત્નના જીવે વચન	**કર્યા નથી**	**કરશે પણ નહિ**
૪. નેમપ્રભ સ્વામીના જીવે મન	**અનંત**	**કરશે નહિ**

૫. જુગલિયાએ નારકીપણે કાર્મણ **અનંત** **જે કરશે તે જ. ૧,૨,૩ ઉ. અનંત**

(ઈ) આયુષ્યના ૧૮૦૦ ભાંગાને આધારે માંગ્યા પ્રમાણે જવાબ લખો. **(૧૩)**

૧. કેટલા જીવો ઉત્પન્ન થાય? સઅંતર કે નિરંતર? (૩×૩)

જુગલિયા તિર્યંચ **૧, ૨, ૩ યાવત્ સંખ્યાતા. સઅંતર કે નિરંતર.**

ગરમર **સમયે સમયે અનંતા. નિરંતર.**

કોડા **૧, ૨, ૩ યાવત્ સંખ્યાતા, અસંખ્યાતા. સઅંતર કે નિરંતર.**

૨. સોપક્રમી આયુષ્ય તૂટવાના કારણોમાં ૧, ૩, ૫ કારણ લખો.

૧) અધ્યવસાય : અતિ હર્ષ, અતિ શોક કે અતિ ભય વગેરેથી, ૩) આહાર : વધારે, પ્રતિકૂળ કે અલ્પ કે શૂન્ય આહારથી, ૫) પરાઘાત : વીજળી પડવી, ખાડામાં પડવું, વૃક્ષ કે મકાન વગેરે પડવું.

૩. ૨૭ વર્ષના સોપક્રમી આયુષ્યવાળો આયુષ્ય બંધ ક્યારે ક્યારે કરે?

૧૮ વર્ષે, ૨૪ વર્ષે, ૨૬ વર્ષે, ૨૬ વર્ષ ૮ મહિના, ૨૬ વર્ષ ૧૦ મહિના ૨૦ દિવસ. આ રીતે જો ત્રીજા ભાગે આયુષ્યનો બંધ ન પડે તો છેલ્લા અંતર્મુહૂર્તમાં અવશ્ય પડે છે.

૪. ખાલી જગ્યા પૂરો. (૪)

૧. .... અને .... શરીરી જીવોનું આયુષ્ય નિરૂપક્રમી હોય છે. **તીર્થંકર, ચરમ**

૨. નિકાચીત આયુષ્યના ભાંગા ...... અને ગોત્ર કર્મ સાથે....... ભાંગા થાય. **૩૦૦, ૬૦૦**

૩. આયુષ્યના ૧૮૦૦ ભાંગા ...... સૂત્ર ...... પદનો અધિકાર છે. **પન્નવણા, છ**

૪. .... બંધાય ત્યારે એક સાથે ...... કર્મ બંધાય છે. **આયુષ્ય, ૮**

(ઈ) વિરહ પદના આધારે લખો. **(૧૨)**

(૧) નીચેના વાક્યો સાચા છે કે ખોટા? ખોટા હોય તે સુધારીને લખો. **(૪)**

૧. તિર્યંચની અશુચિમાં સંમૂર્ચ્છિમ મનુષ્ય ઉત્પન્ન થાય છે.

ખોટું. મનુષ્યની અશુચિમાં સંમૂર્ચ્છિમ મનુષ્ય ઉત્પન્ન થાય છે.

૨. માટીમાં સમયે સમયે અસંખ્યાતા જીવો ઉત્પન્ન થાય છે. **સાચું.**

૩. આપણે માત્ર આ ભવનો જ વિચાર કરવાનો છે. **ખોટું. આપણે પરભવનો વિચાર કરવાનો છે.**

૪. પાપ કરે તો નરકના મહેમાન થાય. **સાચું.**

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે શબ્દમાં લખો. **(૪)**

૧) ઉત્કૃષ્ટ અંતર્મુહૂર્તનો વિરહ **ત્રણ વિકલેન્દ્રિય, સંમૂર્ચ્છિમ તિર્યંચ**

૨) ઉત્કૃષ્ટ સંખ્યાતા વર્ષનું અંતર **૧૧ મા દેવલોકે, ૧૨ મા દેવલોકે**

૩) ઉત્કૃષ્ટ ૪૨ મહિનાનું અંતર **ચંદ્રગ્રહણ, સમુચ્ચય ગ્રહણ**

૪) જઘ. ૬૩૦૦૦ વર્ષ ઝાઝેરું અંતર **સામાયિક, છેદોપસ્થાપનીય ચારિત્ર**

(૩) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. (૪)

૧) માહેન્દ્રમાં કેટલું અંતર પડે? **જઘન્ય ૧ સમય ઉત્કૃષ્ટ ૧૨ દિવસ ૧૦ મુહૂર્ત.**

૨) પન્નવણા સૂત્ર અંગ છે કે ઉપાંગ? કાલિક છે કે ઉત્કાલિક? **પન્નવણા સૂત્ર ઉપાંગ છે, કાલિક છે.**

૩) ભરતમાં પરિહાર વિશુદ્ધ ચારિત્રનો જઘ. વિરહ કેટલો? **દેશે ઉણા ૮૪૦૦૦ વર્ષ.**

૪) ક્યાં અસંખ્ય વર્ષ સુધી કોઇ જીવ જતા જ નથી? **અનુત્તર વિમાન જેવી સુંદર જગ્યાએ અસંખ્ય વર્ષ સુધી કોઇ જીવ જતા જ નથી.**

(૧૦)

પ્ર.૩ સંસ્કાર વિભાગના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો.

૧. મન શેનું કારણ છે? **મન દુઃખ, અશાંતિ અને સંસારનું કારણ છે.**

૨. બહુવચન શું વધારે છે? **બહુવચન આદર, બહુમાન વધારે છે.**

૩. આત્માને શેનાથી ભાવિત કરવાનો? **આત્માને તપ અને સંયમથી ભાવિત કરવાનો.**

૪. અનંતા જીવો વચ્ચે એક શરીર શા માટે હોય છે? **સાધારણ નામ કર્મના ઉદયે.**

૫. કપિલ મુનિએ કયા પરિણામથી કેવળજ્ઞાન મેળવી લીધું? **મારે કાંઈ નથી જોઇતું.**

૬. જેનો સંયોગ હોય તેનો શું હોય? **જેનો સંયોગ હોય તેનો વિયોગ થાય.**

૭. શેનાથી આત્માને અટકાવવાનો છે? **વિષય-કષાયથી આત્માને અટકાવવાનો છે.**

૮. શેનું આકર્ષણ છોડવાનું છે? **શરીરનું આકર્ષણ છોડવાનું છે.**

૯. વચનના સમ્યક્ ઉપયોગથી શું થાય? **શ્રદ્ધાથી પડતા સ્થિર થાય.**

૧૦. જીવો પ્રત્યે મનમાં શું રાખવું અને અજીવો પ્રત્યે મનમાં શું ન રાખવું? **જીવ પ્રત્યે આત્મીયભાવ રાખવો અજીવો પ્રત્યે મોહભાવ ન રાખવો.**

(૧૦)

પ્ર.૪ વાર્તાના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક શબ્દમાં લખો.

૧. પોટ્ટિલાની દાનશાળામાં કયા સાધ્વી પધાર્યા? **સુવ્રતા**

૨. તેતલીપુત્રએ કયું ઝેર ચૂસી લીધું? **તાલપુટ**

૩. નિવર્તનિક મંડળ એટલે કેટલા ધનુષ્ય? **૪૦**

૪. નિયાણા રહિત તપસાધના શેની સિદ્ધિ કરાવે છે? **ફળ**

૫. જયંતિ શ્રમણોપાસિકાના ભાભીનું નામ શું હતું? **મૃગાવતી**

૬. આકાશની એક શ્રેણી કેટલા પ્રદેશી હોય છે? **એક**

૭. જયંતિ શ્રાવિકાએ શું ગ્રહણ કર્યું? **દીક્ષા**

૮. મૌર્યવંશમાં ઉત્પન્ન થનારને શું કહેવાય? **મૌર્યપુત્ર**

૯. પોટ્ટિલાએ દીક્ષા લઈને કેટલા અંગસૂત્રનું અધ્યયન કર્યું? **અગિયાર**

૧૦. તામલી તાપસે કઈ પ્રવ્રજ્યા લીધી? **પ્રાણામા**

(૧૦)

પ્ર.૫ નીચેના કાવ્યની પૂર્તિ કરો.

૧. ખાંડણ, શૂર, અણગળ, ખાટકીથી શરૂ થતી કડી પૂર્ણ કરો.

ખાંડણ પીસણ ગારના, આરંભ કીધા અનેક, રાંધણ, ઈંધણ અગ્નિના, કીધા પાપ વિશેષ.

શૂરપણે રણ ઝૂંઝતા, માર્યા માણસ વૃંદ, મદિરા, માંસ, માખણ ભક્ષ્યા, ખાધા મૂળ અને કંદ.

અણગળ આંધણ મેલિયાં, અણપૂંજ્ય ચૂલે, અણસોયા કણ ઓરિયા, તેના પાપ કેમ ભૂલે?

ખાટકીને ભવ મેં કર્યા, જીવ નાનાવિધ ઘાત, ચડીમાર ભવે ચકલાં, માર્યા દિન ને રાત.

૨. જેનાથી સંસાર વધે તે જેમાં આવતા હોય તે કડી લખો.

પરિગ્રહ મેળવ્યો કારમો, કીધો ક્રોધ વિશેષ, માન, માયા, લોભ મેં કર્યા, વળી રાગ ને દ્વેષ.

જય – જિનેન્દ્ર

- ❋ PLEASE CONATACT DSB HELPLINE NO. 9702277914 FOR FREE ONLINE SHRENI CLASSES.
- ❋ NEXT CLASS STARTS FEBRUARY 3RD/4TH MONDAY AND TUESDAY.
- ❋ TO JOIN OUR TELEGRAM GROUP. CONTACT DSB HELPLINE NO. 9702277914.
- ❋ FOR BOOKS AND EXAM REGISTRATION.

॥ શ્રી મહાવીરાય નમઃ॥

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતુશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org E mail : jainshikshanboard@gmail. com

૧૨ જાન્યુઆરી ૨૦૨૫ મહિલા મંડળ કુલ ગુણ : ૧૦૦

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાર્તા કે થોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.

૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેગ્યુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

OPEN BOOK / REGULAR શ્રેણી – ૧૧ WRITER YES / NO

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
SANGH NAME		SUPARVISOR NAME	
MAHILA MANDAL		SUPARVISOR SIGN.	

MARKS

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	TOTAL

(૧૫)

પ્ર.૧ સામાયિક પ્રતિક્રમણના આધારે લખો.

(૧) પાઠપૂર્તિ કરો. **(૧૦)**

૧. અનંગકીડા **પરવિવાહકરણે કામભોગેસુ તિવ્વાભિલાસા ખેત–વત્થુપ્પમાણાઈક્કમે હિરણ્ણ–સુવણ્ણ** પ્પમાણાઈક્કમે

૨. સંથરીને **દર્ભાદિક સંથારો દુરુહીને પૂર્વ તથા ઉત્તર દિશિ પલ્યાંકાદિ** આસને

૩. કુઈએ **કક્કરાઈએ છીએ જંભાઈએ આમોસે** સસરક્ખામોસે

૪. મનુષ્ય **તિર્યંચ સંબંધી એગવિહં એગવિહેણં ન કરેમિ** કાયસા

૫. સામાઈયં **સાવજ્જં જોગં પચ્ચક્ખામિ જાવ** નિયમં

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે શબ્દમાં લખો. **(૫)**

૧. શાસ્ત્રની અપેક્ષાએ મરણના કયા પ્રકાર છે? **સકામ મરણ, અકામ મરણ**

૨. લોગસ્સમાં નવમા તીર્થંકરના કયા બે નામ છે? **સુવિધિનાથ, પુષ્પદંત**

૩. નમસ્કાર સૂત્રમાં દેવ કયા છે? **અરિહંત, સિદ્ધ**

૪. બ્રહ્મચર્યની રક્ષા માટે કોનો ત્યાગ અને કોનો સ્વીકાર કરવાનો છે? **અકલ્પનીય, કલ્પનીય**

૫. સાતમા વ્રતમાં કઈ વસ્તુઓની મર્યાદા કરવાની છે? **ઉવભોગ, પરિભોગ**

(૫૫)

પ્ર.૨ (અ) ગુણસ્થાનના આધારે લખો. **(૪૦)**

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો. **(૧×૧૦)**

૧. ક્ષયોપશમ ભાવમાં ગુણસ્થાન કયા? **૧ થી ૧૨ ગુણસ્થાન**

૨. સાત હેતુ કયા ગુણસ્થાને હોય? કયા?

સાત હેતુ તેરમા ગુણસ્થાને હોય. ૨ મનના, ૨ વચનના, ૨ ઔદારિકના, ૧ કાર્મણ કાયયોગ.

૩. લોકનો અસંખ્યાતમો ભાગ કયા ગુણસ્થાન સ્પર્શે? **ત્રીજું, સાતથી ૧૨ ગુણસ્થાન, ૧૪ મું ગુણસ્થાન.**

૪. દેશે ઊણી ક્રોડપૂર્વની સ્થિતિ કયા ગુણસ્થાને છે? **પાંચમા, છટ્ઠા, તેરમા ગુણસ્થાને.**

૫. આઠમા ગુણસ્થાને કયા કર્મનો કયો પરિષહ વર્જવાનો છે?

આઠમા ગુણસ્થાને દર્શન મોહનીય કર્મનો દંસણનો પરિષહ વર્જવાનો છે.

૬. છ આત્મા કયા કયા ગુણસ્થાને હોય? **પહેલા ગુણસ્થાને, ત્રીજા ગુણસ્થાને, ૧૪ મા ગુણસ્થાને.**

૭. પ્રમત્ત ગુણસ્થાને કેટલા અને કયા ચારિત્ર લાભે? **ત્રણ, સામાયિક, છેદોપસ્થાપનીય, પરિહાર વિશુદ્ધ.**

૮. ત્રીજા ગુણસ્થાને બંધ, ઉદય, ઉદીરણા અને સત્તા કેટલા કર્મની? (માત્ર સંખ્યા લખો.)

ત્રીજા ગુણસ્થાને બંધ ૭ કર્મનો, ઉદય ૮ કર્મનો, ઉદીરણા ૮, ૭ કે ૬ કર્મની, સત્તા ૮ કર્મની.

૯. અંતકૃત જીવ કેટલા અને કયા ગુણસ્થાન ન સ્પર્શે?

૬, પહેલું, બીજું, ત્રીજું, ચોથું, પાંચમું, છટ્ઠું, અગિયારમું.

૧૦. જેને અનુત્તર વિમાનમાં જવું છે તેને અગિયારમા ગુણસ્થાને કયું સંઘયણ હોય?

વજ્રઋષભનારાચ સંઘયણ.

૧૧. સાતમા ગુણસ્થાનનું નામ શું છે? પ્રમાદ કેટલા છે? તેના ફળ, ગુણ અને ગતિ લખો. (૫)

સાતમા ગુણસ્થાનનું નામ અપ્રમત્ત સંયતિ ગુણસ્થાન છે. પ્રમાદ પાંચ છે.

ફળ : તે જીવ જ. તે જ ભવે ઉ. પંદરમા ભવે મોક્ષમાં જાય.

ગતિ : જ. પહેલે દેવલોકે ઉ. પાંચ અનુત્તર વિમાનમાં ઉપજે.

ગુણ : ૫ મહાવ્રત પાળે, ૫ સમિતિ ૩ ગુપ્તિ આરાધે, ૨૦ અસમાધિ ટાળે, ૨૨ પરિષહ જીતે, ૩૩ આશાતના ટાળે, પર અનાચાર ટાળે, સચેતના ત્યાગી, અચેતના ભોગી, માયા–મમતાના ત્યાગી, મહાવૈરાગી, સમતા ના સાગર વગેરે અનેક ગુણ હોય.

(૨) નીચેનામાં કેટલા અને કયા કયા ગુણસ્થાન લાભે? **(૭)**

૧. ક્ષપક શ્રેણી સમકિતમાં **એક. ક્ષાયિક સમકિત**

૨. અપ્રમત્ત પદ્મ લેશ્યામાં **એક, સાતમું અપ્રમત્ત સંયતિ**

૩. ૧૯ દંડકમાં **બે, મિશ્ર, અવિરતિ સમ્યક્ દષ્ટિ**

૪. બે ઉપયોગમાં **બે, સયોગી કેવળી, અયોગી કેવળી**

૫. અપચ્ચકખાણવત્તિયામાં **ચાર, મિથ્યાત્વ, સાસ્વાદન, મિશ્ર, અવિરતિ સમ્યક્ દષ્ટિ**

૬. અમર ગુણસ્થાનમાં **ત્રણ, મિશ્ર, ક્ષીણ મોહનીય, સયોગી કેવળી**

૭. ઉપશમ સમકિતી અકષાયી **એક, ઉપશાંત મોહનીય**

(૩) ખાલી જગ્યામાં સાચા જવાબ પર ટીક કરો. **(૮)**

૧. બીજા ગુણસ્થાનેથી .... નથી. (**ચડવું,** ઉતરવું, પડવું)

૨. પાંચમા ગુણસ્થાને .... ભળ્યા. (મનુષ્ય શ્રાવક, **તિર્યંચ શ્રાવક,** જુગલિયા)

૩. ૩૨ લાખ જીવાયોનિ .... ગુણસ્થાને હોય છે. (ચોથા, છટ્ઠા, પાંચમા) એકપણ નહિ

૪. અનાદિનો જીવ પહેલેથી .... ગુણસ્થાને ન જાય. (ચોથે, **ત્રીજે,** પાંચમે)

૫. .... ગુણસ્થાને આંતરું નથી. (પહેલા, બારમા, **ચૌદમા**)

૬. .... ગુણસ્થાનવાળા ઉત્કૃષ્ટ ૧૫ ભવે મોક્ષે જાય છે. (બે, ત્રણ, **ચાર**)

૭. પાંચમા ગુણસ્થાને .... કારણ હોય. (મિથ્યાત્વ, **પ્રમાદ,** અવ્રત)

૮. દશમા ગુણસ્થાને .... ચારિત્ર હોય. (**સૂક્ષ્મ સંપરાય,** યથાખ્યાત, પરિહાર વિશુદ્ધ)

(૪) મને ઓળખો. **(૫)**

૧. મારામાં એક શુભ ધ્યાન હોવા છતાં હું શ્રેણી ચડી શકું નહિ. **અપ્રમત્ત સંયતિ**

૨. મારામાં યોગ નથી. **અયોગી કેવળી**

૩. હું સાધુ હોવા છતાં મારામાં અશુભ લેશ્યા હોય શકે. **પ્રમત્ત સંયતિ**

૪. હું આત્માની વિકાસ કે પતનની ક્રમિક અવસ્થા છું. **ગુણસ્થાન**

૫. મારી સ્થિતિ અનાદિ અનંત પણ હોઈ શકે છે. **મિથ્યાત્વી**

(૫) નીચેના વાક્યો સાચા છે કે ખોટા? ખોટા હોય તે સુધારીને લખો. **(૫)**

૧. ઉપશમ શ્રેણી ચડેલા જીવનું સાહરણ થાય છે.

ખોટું. ઉપશમ શ્રેણી ચડેલા જીવનું સાહરણ થતું નથી.

૨. નવમા ગુણસ્થાને પાંચ જ્ઞાન અને ૪ દર્શન હોય છે.

ખોટું. નવમા ગુણસ્થાને ચાર જ્ઞાન અને ૩ દર્શન હોય છે.

૩. વેદનીય કર્મની નિર્જરા ૧ થી ૧૪ ગુણસ્થાને થાય છે. **સાચું.**

૪. પહેલી ગાથામાં ૧૩ દ્વારનો સમાવેશ થાય છે. **ખોટું. પહેલી ગાથામાં ૧૨ દ્વારનો સમાવેશ થાય છે.**

૫. ૧૩ મા ગુણસ્થાને શુક્લ ધ્યાનનો પહેલો પાયો હોય છે.

ખોટું. ૧૩ મા ગુણસ્થાને શુક્લ ધ્યાનનો બીજો અને ત્રીજો પાયો હોય છે.

(આ) જીવ પરિણામ પદ – અજીવ પરિણામ પદના આધારે લખો. (૧૫)

(૧) યોગ્ય વિકલ્પ પર ટીક કરો. (૬)

૧. શેમાં દાણાં ઉછળીને બહાર આવે? (અનુતટિકા, **ઉતકારિકા**, ખંડ)

૨. સમકિતી તિર્યંચમાં પરિણામ કેટલા? (**૩૦**, ૩૨, ૩૫)

૩. ચારિત્ર પરિણામ કેટલા છે? (**૭**, ૬, ૫)

૪. પરમાણુ કયા પરિણામવાળો છે. (ગુરુલઘુ, **અગુરુલઘુ**, નહિ ગુરુ નહિ લઘુ)

૫. ૫૦ પરિણામમાંથી સૌથી વધુ પરિણામ કોને હોય? (તિર્યંચ, **મનુષ્ય**, નારકી)

૬. પરિમંડળ સંસ્થાનમાં જઘન્ય આકાશ પ્રદેશ કેટલા? (૫, ૨, **૨૦**)

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માગ્યા પ્રમાણે લખો. (૯)

૧. સંમૂર્છિમ મનુષ્ય અને પહેલા કિલ્વિષીમાં કેટલા અને કયા પરિણામ હોય? (૪)

સંમૂર્છિમ મનુષ્યમાં ૨૧ પરિણામ ગતિ – ૧ મનુષ્ય, ઈન્દ્રિય – ૫, કષાય – ૪, લેશ્યા – ૩ પહેલી, યોગ – ૧ કાય, ઉપયોગ ૨, જ્ઞાન – ૨ બે અજ્ઞાન, દ્દષ્ટિ – ૧ મિથ્યાત્વ, ચારિત્ર – ૧ અવિરતિ, વેદ – ૧ નપું. વેદ

પહેલા કિલ્વષીમાં ૨૩ પરિણામ ગતિ – ૧ દેવ, ઈન્દ્રિય – ૫, કષાય – ૪, લેશ્યા – ૧ તેજો, યોગ – ૩, ઉપયોગ – ૨, જ્ઞાન – ૩ અજ્ઞાન, દ્દષ્ટિ – ૧ મિથ્યાત્વ, ચારિત્ર – ૧ અવિરતિ, વેદ – ૨ સ્ત્રી વેદ, પુરુષ વેદ

૨. માંગ્યા પ્રમાણે જવાબ લખો. ત્રીજી નરકમાં લેશ્યા, વર્તમાને ભરતમાં જ્ઞાન, અપરાજીતમાં દ્દષ્ટિ (૩)

ત્રીજી નરકમાં લેશ્યા બે કાપોત લેશ્યા, નીલ લેશ્યા

વર્તમાને ભરતમાં જ્ઞાન ૩ મતિજ્ઞાન, શ્રુતજ્ઞાન, અવધિજ્ઞાન અજ્ઞાન ૩ મતિઅજ્ઞાન, શ્રુતઅજ્ઞાન, વિભંગજ્ઞાન

અપરાજીતમાં દ્દષ્ટિ ૧ સમકિત

૩. સમાન ગુણનું સમાન ગુણ સાથે અને જઘન્ય એક ગુણનું એક ગુણ સાથે બંધન થાય કે નહિ? થાય તો કોનું કોની સાથે થાય? (૨)

સમાન ગુણનું સમાન ગુણ સાથે રૂક્ષનું રૂક્ષ સાથે સ્નિગ્ધનું સ્નિગ્ધ સાથે ન થાય.

સમાન ગુણમાં રૂક્ષનું સ્નિગ્ધ સાથે અને સ્નિગ્ધનું રૂક્ષ સાથે જઘન્ય ગુણ છોડીને થાય.

જઘ. ૧ ગુણનું જઘ. ૧ ગુણ સાથે બંધન ન થાય.

(૧૦)

પ્ર.૩ સંસ્કાર વિભાગના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે શબ્દમાં લખો.

૧. શેના મનોરથ કરીશ તો મોક્ષ મળશે? **સંયમ, સંથારા**

૨. કોની પાસે અપેક્ષા ન રાખવી? **પુત્ર, પુત્રવધૂ**

૩. વડીલો સાથે શું કરવાથી નીચ ગોત્ર બંધાય? **અવિનય, અનાદાર**

૪. પુણ્યથી મળેલા શેને પચાવું? **ધન, વૈભવ**

૫. શું ઘટાડવાનું છે? **આવશ્યક્તા, ઈચ્છા**

૬. શેના કરતા વ્યક્તિ પ્રેમ વધે તો જતું કરી શકાય? **વસ્તુ, પાપ**

૭. કેવા વચનો ન બોલવા? **તિરસ્કાર ભરેલા, નિશ્ચયકારી**

૮. ઉપકારને કેવી રીતે પ્રગટ કરવા? **અહોભાવથી, પ્રસન્નતાથી**

૯. શરીર શેનું સાધન છે? **ધર્મ, મોક્ષ**

૧૦. શેના પર પાણી ફરી વળ્યું છે? **અપેક્ષા, આશા**

(૧૦)

પ્ર.૪ વાર્તાના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો.

૧. રેવતીએ પોતાની શોક્યને કેવી રીતે મારી નાંખી?

છ શોક્યને શસ્ત્ર દ્વારા અને છને વિષપ્રયોગથી મારી નાંખી.

૨. મહાશતકને કયું જ્ઞાન ઉત્પન્ન થયું? તેઓ અત્યારે ક્યાં છે?

મહાશતકને અવધિજ્ઞાન ઉત્પન્ન થયું. તેઓ અત્યારે પહેલા સુધર્મ દેવલોકમાં છે.

૩. જિનપાલ–જિનરક્ષિત કેટલામી વાર સમુદ્રની સફર કરીને ધન કમાવવા ગયા?

જિનપાલ–જિનરક્ષિત બારમી વાર સમુદ્રની સફર કરીને ધન કમાવવા ગયા.

૪. શૈલક યક્ષે કયા રૂપની રચના કરી? **શૈલક યક્ષે એક મોટા અશ્વ રૂપની રચના કરી.**

૫. કેવું સત્ય હોવા છતાં બોલવું ન જોઈએ?

અન્યને ત્રાસ, ભય અને પીડા થાય તેવું સત્ય ભાષણ ન કરવું જોઈએ.

૬. રત્નદ્વીપ કેવો હતો? **રત્નદ્વીપ પ્રસન્નતાજનક, મનોહર હતો.**

૭. જિનપાલની કથા કયા સૂત્રમાંથી લેવામાં આવી છે? તે અંગ છે કે ઉપાંગ?

જ્ઞાતાધર્મકથા સૂત્ર અધ્યયન ૯. અંગ.

૮. જિનપાલ હાલમાં ક્યાં છે? ત્યાં તેમની સ્થિતિ કેટલી છે? **જિનપાલ હાલમાં પહેલા સુધર્મા દેવલોકમાં છે.**

ત્યાં તેમની સ્થિતિ બે સાગરની છે.

૯. ક્રોધી વ્યક્તિ શું ભૂલી જાય છે? **ક્રોધી વ્યક્તિ હેય–ઉપાદેયનો તથા યોગ્ય–અયોગ્યનો વિવેક ભૂલી જાય છે.**

૧૦. મહાશતક શ્રાવક શેનું આદર્શ દૃષ્ટાંત છે? **સંઘર્ષમાં સમજણથી સાધના કરી.**

(૧૦)

પ્ર.૫ નીચેના કાવ્યની પૂર્તિ કરો.

૧. લોકો **કહે છે ધનથી જીવાય છે, વીતરાગ કહે છે જ્ઞાનથી જીવાય છે,**

જ્ઞાનને ઠોસ કરવા, દુનિયાથી જુદું જીવવું છે.

હું તો માનું છું, હું જે સમજું છું, જ્ઞાની કહે છે, ભ્રમમાં જીવે છે તું.

૨. જેની ચામડી **તડતડ ઉતરે, તો યે હૃદયે ન રોષ લગીરે,**

એવા ખંધક મુનિ, બહુ સમતાના ગુણી...મહાસંત...ક્યારે થઈશું?

માથે માટીની પાળ બનાવી, નાંખી અંગારા દીધા જલાવી, એવા ગજસુકુમાલ, સમરસના ભંડાર.

૩. નાટકીયા **જેવું છે હે પ્રભુ, આખું જીવન મારું,**

પોપટની માફક ઉચ્ચારું, નામ પ્રભુ હું તારું,

જન્મ–મરણનો ફેરો મારો, કેમ કરી ટળવાનો!

૪. ધગધગતું **ઊકળતું સીસું, હવે નથી પીવું,**

ભાલા બરછી શસ્ત્રો વાગે, ક્ષણ ક્ષણ સહુથી બીઉં,

કરવતની એ તીક્ષ્ણ ધારે, હવે નથી કપાવું.

જય – જિનેન્દ્ર

❋ PLEASE CONATACT DSB HELPLINE NO. 9702277914 FOR FREE ONLINE SHRENI CLASSES.

❋ NEXT CLASS STARTS FEBRUARY 3RD/4TH MONDAY AND TUESDAY

❋ TO JOIN OUR TELEGRAM GROUP. CONTACT DSB HELPLINE NO. 9702277914

❋ FOR BOOKS AND EXAM REGISTRATION

॥ શ્રી મહાવીરાય નમઃ॥

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતુશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org **E mail :** jainshikshanboard@gmail. com

૧૨ જાન્યુઆરી ૨૦૨૫ **મહિલા મંડળ** **કુલ ગુણ : ૧૦૦**

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાર્તા કે થોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.

૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેગ્યુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

OPEN BOOK / REGULAR **શ્રેણી – ૧૨** **WRITER YES / NO**

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
SANGH NAME		SUPARVISOR NAME	
MAHILA MANDAL		SUPARVISOR SIGN.	

MARKS

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	TOTAL

(૧૫)

પ્ર.૧ સામાયિક પ્રતિક્રમણના આધારે લખો.

(૧) પાઠપૂર્તિ કરો. **(૧૦)**

૧. ફાસાફુસંતુ **એયં પિ ય ણં ચરમેહિં ઉસ્સાસ નિસ્સાસેહિં વોસિરામિ** તિકટ્ટુ

૨. વેરમણં **કન્નાલિક ગોવાલિક ભોમાલિક થાપણમોસો** મોટકી

૩. પિત્તેસુ વા **પૂએસુ વા સોણિએસુ વા સુક્કેસુ વા સુક્ક પુગ્ગલ** પરિસાડેસુ વા

૪. ખેતવુટ્ઠી **સઈ અંતરદ્ધાએ સચિત્તાહારે સચિત્ત પડિબદ્ધાહારે, અપ્પોલિઓ સહિ ભક્ખણયા** દુપ્પોલિઓ

૫. બારસ **વિહસ્સ સાવગ ધમ્મસ્સ જં ખંડિયં જં વિરાહિયં** તસ્સ

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. **(૫)**

૧. પ્રાણાતિપાતમાં કયા કુવ્યસન આવે છે? **પ્રાણાતિપાતમાં મદિરાપાન, માંસાહાર અને શિકાર આ ત્રણ કુવ્યસન આવે છે.**

૨. માત્ર હા કે ના લખો. સાધુને સમકિત હોય? **હા** સાધુ નરકમાં જાય? **ના**

૩. સાધુ–સાધ્વીનું શરણું લેવા શું કરવું જોઈએ? **સાચા શ્રાવક બનવું.**

૪. આત્મ જાગૃતિને સુરક્ષિત રાખવા માટે શેનો ત્યાગ અને શેનો સ્વીકાર કરવાનો છે?

આત્મ જાગૃતિને સુરક્ષિત રાખવા માટે ઉન્માર્ગનો ત્યાગ અને મોક્ષમાર્ગનો સ્વીકાર કરવાનો છે.

૫. સામાયિકનો આઠમો પાઠ શેના વિશે છે? **સામાયિકમાં જાણતા કે અજાણતા લાગેલા દોષોની આલોચના કરી માફી માંગવા વિશે છે.**

(૫૫)

પ્ર.૨ (અ) મોટા બાસઠિયાના આધારે જવાબ લખો. (૩૫)

(૧) નીચેના બોલનો સંપૂર્ણ બાસઠિયો લખો. (૧૨)

૧. મનુષ્યાણી **જીવના ભેદ ૨ તે સંજ્ઞી પંચેન્દ્રિયના અપર્યાપ્તા અને પર્યાપ્તા, ગુણસ્થાન ૧૪, યોગ ૧૩, આહારકના બે વર્જીને, ઉપયોગ ૧૨, લેશ્યા ૬.**

૨. સૂક્ષ્મ **જીવના ભેદ ૨ તે સૂક્ષ્મ એકેન્દ્રિયના અપર્યાપ્તા અને પર્યાપ્તા ગુણસ્થાન ૧ તે પ્રથમ, યોગ ૩ તે ૨ ઔદારિક ૧ કાર્મણ, ઉપયોગ ૩ તે ૨ અજ્ઞાન ૧ અચક્ષુ દર્શન, લેશ્યા ૩ પ્રથમ.**

૩. અવેદી **જીવનો ભેદ ૧ તે સંજ્ઞી પંચેન્દ્રિય પર્યાપ્તો, ગુણસ્થાન ૬ તે ૯ થી ૧૪, યોગ ૧૧ તે ૪ મનના ૪ વચન, ૧ ઔદારિક કાયયોગ, ૧ ઔદારિક મિશ્ર કાયયોગ, ૧ કાર્મણ કાયયોગ, ઉપયોગ ૯ તે ૩ અજ્ઞાન વર્જીને, લેશ્યા ૧ શુક્લ લેશ્યા.**

૪. પરિહાર વિશુદ્ધ ચારિત્ર **જીવનો ભેદ ૧ તે સંજ્ઞી પંચેન્દ્રિય પર્યાપ્તો, ગુણસ્થાન ૨ તે છટ્ઠું સાતમું, યોગ ૯ તે ૪ મન ૨ વચન ૧ ઔદારિક કાયયોગ, ઉપયોગ ૭ તે ૪ જ્ઞાન ૩ દર્શન, લેશ્યા ૩ શુભ લેશ્યા.**

૫. સઈન્દ્રિયા **જીવના ભેદ ૧૪, ગુણસ્થાન ૧૨ પ્રથમ, યોગ ૧૫, ઉપયોગ ૧૦ તે ૨ કેવળના વર્જીને, લેશ્યા ૬.**

૬. સમામિથ્યાત્વ દષ્ટિ **જીવનો ભેદ તે ૧ સંજ્ઞી પંચેન્દ્રિય પર્યા., ગુણસ્થાન ૧ તે ત્રીજું, યોગ ૧૦ તે ૪ મન ૪ વચન ૧ ઔદારિક ૧ વૈક્રિય, ઉપયોગ ૬ તે ૩ અજ્ઞાન ૩ દર્શન, લેશ્યા ૬.**

(૨) અલ્પબહુત્વ લખો. (૬)

૧. કાય દ્વાર **સર્વથી થોડા ત્રસકાય, તેથી તેઉકાય અસંખ્યાતગુણા, તેથી પૃથ્વીકાય વિશેષાધિક, તેથી અપ્કાય વિશેષાધિક, તેથી વાઉકાય વિશેષાધિક, તેથી અકાય અનંતગુણા, તેથી વનસ્પતિ અનંતગુણા, તેથી સકાય વિશેષાધિક.**

૨. કષાય દ્વાર **સર્વથી થોડા અકષાયી, તેથી માન કષાયી અનંતગુણા, તેથી ક્રોધ કષાયી વિશેષાધિક, તેથી માયા કષાયી વિશેષાધિક, તેથી લોભ કષાયી વિશેષાધિક, તેથી સકષાયી વિશેષાધિક.**

(૩) કોઠો બનાવીને નીચેના બોલનો બાસઠિયો લખો. (માત્ર આંકડામાં) **(૧૦)**

બોલનું નામ	જીવના ભેદ	ગુણસ્થાન	યોગ	ઉપયોગ	લેશ્યા
૧. વિભંગજ્ઞાની	૨	૨	૧૩	૬	૬
૨. અવસર્પિણીના બીજા આરાના મનુષ્ય	૨	૨	૧૧	૬	૪
૩. અચરમ	૧૪	૧	૧૩	૮	૬
૪. લોહીમાં ઉત્પન્ન થતા જીવ	૧	૧	૩	૪	૩
૫. સંજ્ઞી	૨	૧૨	૧૫	૧૦	૬
૬. વચનયોગી કંસારી	૧	૧	૨	૪	૩
૭. અણાહારક	૮	૫	૧	૧૦	૬
૮. નો ભવ્ય નો અભવ્ય	૦	૦	૦	૨	૦
૯. મનવાળો હાથી	૨	૫	૧૩	૯	૬
૧૦. ચક્ષુદર્શન	૬	૧૨	૧૪	૧૦	૬

(૪) અમને ઓળખો. અમે કોણ? **(૭)**

૧. મારામાં જીવના ભેદ સાત છે. **પર્યાપ્તા, અપર્યાપ્તા**

૨. ચક્ષુ દર્શન હોવા છતાં અમારા અપર્યાપ્તામાં જ બે દષ્ટિ છે. **ચૌરેન્દ્રિય, અસંજ્ઞી તિર્યંચ પંચેન્દ્રિય**

૩. મારામાં પહેલા સાત ગુણસ્થાન છે. **તેજો લેશ્યા, પદ્મ લેશ્યા**

૪. મારામાં યોગ પાંચ છે. **એકેન્દ્રિય, વાયુકાય, અભાષક, અપર્યાપ્તા**

૫. હું માત્ર ૧૪ પૂર્વી મનુષ્યમાં હોઉં છું. **આહારક શરીર**

૬. લબ્ધિની અપેક્ષાએ મારામાં અનાકાર ઉપયોગ હોય છે. **સૂક્ષ્મ સંપરાય ચારિત્ર**

૭. મારામાં ત્રણ યોગ ત્રણ ઉપયોગ અને ચાર લેશ્યા છે. **પૃથ્વીકાય, અપ્કાય, વનસ્પતિકાય**

(આ) રૂપી – અરૂપી બોલના આધારે જવાબ લખો. **(૧૦)**

(૧) ખાલી જગ્યા પૂરો. **(૫)**

૧. આઠ સ્પર્શી નજરે ...... અથવા ન .... **દેખાય, દેખાય**

૨. છ દ્રવ્ય લેશ્યા .... અને છ ભાવ લેશ્યા ...... છે. **રૂપી, અરૂપી**

૩. રૂપી ચસ્પર્શીના ...... બોલ અને આઠ સ્પર્શીના .... બોલ છે. **૩૦, ૫૧**

૪. આઠ સ્પર્શમાં .... પરિણામી સ્પર્શ અને .... પરિણામી સ્પર્શ છે. **સૂક્ષ્મ, બાદર**

૫. બાદર પરિણામી સ્પર્શમાં .... અને .... અશુભ સ્પર્શ છે. **ભારે, ખરખરો**

(૨) નીચેના બોલ રૂપી છે કે અરૂપી? કેટલા સ્પર્શી? **(૫)**

	રૂપી	અરૂપી	સ્પર્શી
૧. આહારક શરીર	**રૂપી**	–	૮

૨. વાલુપ્રભા	**રૂપી**	**–**	**૮**
૩. અભયકુમારની બુદ્ધિ	**–**	**અરૂપી**	**–**
૪. કર્મનો સ્કંધ રહે છે તે	**રૂપી**	**–**	**૪**
૫. સત્ય વચન	**–**	**અરૂપી**	**–**

(ઇ) ઉપયોગ અધિકારના આધારે જવાબ લખો. (૧૦)

(૧) નીચેના જીવો કેટલા અને કયા કયા ઉપયોગ લઈને આવે? (૫)

૧. સંજ્ઞી હાથી ચક્ષમાં આવે **૮, ૩ જ્ઞાન, ૩ અજ્ઞાન, ૨ દર્શન**

૨. ત્રણ સાગરિયા મહાવિદેહના મનુષ્યમાં આવે **૩, ૨ અજ્ઞાન, ૧ દર્શન**

૩. ગુલાબનો જીવ ગાજરમાં આવે **૩, ૨ અજ્ઞાન, ૧ દર્શન**

૪. મિથ્યાત્વી પાંચમી નરકમાં આવે **૫, ૩ અજ્ઞાન, ૨ દર્શન**

૫. કઈ ગતિમાં અવધિજ્ઞાન લઈને અવાય? **નારકી, મનુષ્ય અને દેવમાં અવધિજ્ઞાન લઈને સંજ્ઞીપણે અવાય.**

(૨) નીચેના જીવો કેટલા અને કયા કયા ઉપયોગ લઈને નીકળે? (૫)

૧. આદ્રાનો જીવ **૫, ૨ જ્ઞાન, ૨ અજ્ઞાન, ૧ દર્શન**

૨. ક્ષાયિક સમકિતી મનુષ્ય **૫ ૩ જ્ઞાન, ૨ દર્શન**

૩. પોતાની મેળે ઉત્પન્ન થતો દેડકો **૩, ૨ અજ્ઞાન, ૧ દર્શન**

૪. શ્રેણિક રાજાનો જીવ નરકમાંથી **૫, ૩ જ્ઞાન, ૨ દર્શન**

૫. કયા ઉપયોગ લઈને કોઇ ગતિમાં જવાતું કે અવાતું નથી? **મનઃપર્યવ જ્ઞાન, કેવળ જ્ઞાન, કેવળ દર્શન અને ચક્ષુ દર્શન.**

(૧૦)

પ્ર.૩ સંસ્કાર વિભાગના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે શબ્દમાં લખો.

૧. કામમાં મારા–તારાનો ભાવ ન રાખે તો શું થાય? **સંવર, નિર્જરા**

૨. ચંડકૌશિક નાગે શું કર્યું? શું બન્યા? **સંથારો, એકાવતારી**

૩. આપણે કોને ઓળખવાના છે? **પુણ્ય, પાપ**

૪. લાવ લાવની લ્હાય ક્યાં હોય છે? **તૃષ્ણા, અસંતોષ**

૫. નાના પચ્ચકખાણ લેવા કોને નજર સામે રાખવાના છે? **સંયમ, સંથારા**

૬. લોભ કોની તૃષ્ણા છે? કોની આવશ્યક્તા નથી? **મન, તન**

૭. કોની આજ્ઞાને શ્રદ્ધાપૂર્વક સ્વીકારવાની છે? **સંત, શાસ્ત્ર**

૮. આત્મશક્તિ વધારવા શું છોડવાનું છે? **આસક્તિ, અશક્તિ**

૯. આત્મા શું છે? શરીર શું છે? **જીવ, અજીવ**

૧૦. માયાવી જગમાં શેનો ઢોલ વગાડતો રહે છે? **બુદ્ધિ, બળ**

(૧૦)

પ્ર.૪ વાર્તાના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો.

૧. મોટો વિજેતા કોણ છે? **જે દુર્જય સંગ્રામમાં ૧૦ લાખ યૌદ્ધાઓને એકલો જ જીતી લે છે તેના કરતા વિષય–કષાયમાં રક્ત પોતાના આત્માને જીતનાર જ મોટો વિજેતા છે.**

૨. શેનાથી જીવની અધોગતિ થાય છે? **ક્રોધ અને માનથી જીવની અધોગતિ થાય છે.**

૩. દેવદત્તા મરીને ક્યાં ગઈ? **દેવદત્તા મરીને રત્નપ્રભા નામની પ્રથમ નરકભૂમિમાં નારકીરૂપે ઉત્પન્ન થઈ.**

૪. નમિ રાજર્ષિએ કઈ ભાવનાનું ચિંતન કર્યું? **નમિ રાજર્ષિએ એકત્વ ભાવનાનું ચિંતન કર્યું.**

૫. નમિ રાજા પૂર્વભવમાં દીક્ષા લીધા પછી કાળ કરી ક્યાં ગયા હતા? **મહાશુક્ર દેવલોકમાં ગયા હતા.**

૬. સિંહસેન રાજા શ્યામા રાણીમાં કેવો રહેતો હતો? **મૂર્છિત અને આસક્ત.**

૭. બુદ્ધિમાન સ્થાયી ઘર ક્યાં બનાવે છે? **જ્યાં જવાની ઈચ્છા હોય ત્યાં પોતાનું સ્થાયી ઘર બનાવે છે.**

૮. મહાસેન રાજાને કેટલી રાણીઓ હતી? મુખ્ય રાણીનું નામ શું હતું?

મહાસેન રાજાને ૧૦૦૦ રાણીઓ હતી. મુખ્ય રાણીનું નામ ધારિણી હતું.

૯. દેવદત્તા યૌવનમાં કેવી લાગતી હતી? **દેવદત્તા યૌવનમાં અત્યંત રૂપ, લાવણ્ય સહિત હતી.**

૧૦. શેની લિપ્સા ભયંકર છે? **સ્વાર્થ અને ભોગની લિપ્સા ભયંકર છે.**

(૧૦)

પ્ર.૫ નીચેના કાવ્યની પૂર્તિ કરો.

૧. પ્રભુ કહે છે **સંકલ્પ કરી લે, સાધુ જીવનમાં મરવું, કોલ આપે પ્રભુ એવા સાધકને,**

સિદ્ધક્ષેત્રમાં મળશું (૨) ધર્મી જીવોને આવો (૨) સાથ ગમે છે.

૨. સ્વયંના **જ્ઞાનમાં સ્વયંના ભાનમાં, આતમરામ કહે ઉત્તમ ધ્યાનમાં,**

પરની પંચાત ત્યજીને સ્વના સ્વરૂપમાં, સદા હું મસ્ત બની જાઉં.

સ્વયંના જ્ઞાનમાં સ્વયંની સ્થિરતા, ચારિત્રગુણ છે સ્વયંમાં લીનતા,

અંધકાર તજીને પૂર્ણ પ્રકાશમાં, સદા હું મસ્ત બની જાઉં.

૩. દર્દોની **આ પીડા, રડવાથી મટશે નહિ,**

કલ્પાંત કરું તો પણ આ દુઃખ ઘટશે નહિ,

દુર્ધ્યાન નથી કરવું, એવું નિશ્ચય **બળ દેજો.**

૪. રાગ **નથી એને દ્વેષ નથી કોઇ, પ્રેમનો પારાવાર,**

નિશદિન કુણાં કાળજડેથી, વહેતી કરુણાની ધાર,

શાતા પામે સઘળા પ્રાણી, એવી પ્રભુ વીરની વાણી **ચંડકૌશિક.**

- **PLEASE CONATACT DSB HELPLINE NO. 9702277914 FOR FREE ONLINE SHRENI CLASSES.**
- **NEXT CLASS STARTS FEBRUARY 3RD/4TH MONDAY AND TUESDAY.**
- **TO JOIN OUR TELEGRAM GROUP. CONTACT DSB HELPLINE NO. 9702277914.**
- **FOR BOOKS AND EXAM REGISTRATION.**

॥ શ્રી મહાવીરાય નમઃ॥

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતુશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org **E mail :** jainshikshanboard@gmail. com

૧૨ જાન્યુઆરી ૨૦૨૫ **મહિલા મંડળ** **કુલ ગુણ : ૧૦૦**

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાર્તા કે થોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.

૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેગ્યુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

OPEN BOOK / REGULAR **શ્રેણી – ૧૩** **WRITER YES / NO**

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
SANGH NAME		SUPARVISOR NAME	
MAHILA MANDAL		SUPARVISOR SIGN.	

MARKS

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	TOTAL

(૧૦)

પ્ર.૧ સામાયિક–પ્રતિક્રમણના આધારે લખો.

(૧) નીચેના પાઠની પૂર્તિ કરો.

૧. ધિજ્જં **વિસાસિયં સમયં અણુમયં બહુમયં** ભંડ

૨. અનિયાણો **દિટ્ઠિ સંપન્નો માયામોસો વિવજ્જિઓ અઙ્ઢાઈજ્જેસુ દીવ સમુદ્દેસુ પન્નરસ** કમ્મભૂમીસુ

૩. ચઉવિસં પિ **જિણવરા તિત્થયરા મે પસીયંતુ કિત્તિય** વંદિય

૪. મણિસોવનના **પચ્ચકખાણ માલાવન્નગ વિલેવણના પચ્ચકખાણ સત્થ** મુસલાદિક

૫. ખેલેસુ વા **સિંઘાણેસુ વા વંતેસુ વા પિત્તેસુ વા પૂએસુ વા** સોણિએસુ વા

(૭૫)

પ્ર.૨ (અ) દશવૈકાલિક સૂત્રના આધારે લખો. **(૨૫)**

(૧) નીચેની ગાથા પૂર્ણ કરી ભાવાર્થ લખો. **(૧૨)**

૧. એમે એ **સમણા મુત્તા, જે લોએ સંતિ સાહુણા। વિહંગમા વ પુપ્ફેસુ, દાણભત્તેસણે** રયા ॥

અર્થ : તે જે પ્રકારે લોકમાં જે મુક્ત શ્રમણો, સાધુ છે તે દાતા પાસેથી એષણિક આહાર–પાણી શોધવામાં રક્ત રહે છે. જેમ ભમરો પુષ્પોના રસમાં રક્ત રહે છે.

૨. સમાઈ **પેહાઈ પરિવ્વયંતો, સિયા મણો નિસ્સરઈ બહિદ્ધા ।**

ણ સા મહં નો વિ અહં પિ તીસે, ઈચ્ચેવ તાઓ વિણઈજ્જ રાગં ॥

અર્થ : સમભાવની પ્રેક્ષાથી વિચરતા સાધુનું મન કદાચિત્ સંયમથી બહાર નીકળી જાય તો તે સ્ત્રી મારી નથી અને હું પણ તેણીનો નથી. આવા પ્રકારની ચિંતવણા કરીને સાધુ તે સ્ત્રી પરથી પોતાના રાગભાવને દૂર કરે.

૩. પરિસહ **રિઉંદિંતા, ધૂયમોહા જિઈંદિયા । સવ્વદુક્ખપ્પહીણટ્ઠા, પક્કમંતિ** મહેસિણો ॥

અર્થ : પરિષહરૂપી વેરીને જીતનારા, મોહને દૂર કરનારા, પાંચ ઈન્દ્રિયોને જીતીને તે મહર્ષિઓ સંસારના સર્વ દુઃખોનો નાશ કરવા, મોક્ષ પ્રાપ્તિને માટે સંયમ અને તપમાં ઉદ્યમ કરે છે.

૪. તીસે **સો વયણં સોચ્ચા, સંજયાઈ સુભાસિયં । અંકુસેણ જહા ણાગો, ધમ્મે સંપડિ** વાઈઓ ॥

અર્થ : તે સંયમવતી સાધ્વી રાજેમતીના સારા આશયવાળા વચનો સાંભળીને જેવી રીતે અંકુશ વડે હાથી વશ થઈ જાય તેમ તે રહનેમિ ફરી ધર્મમાં સ્થિર થઈ ગયા.

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ ટૂંકમાં લખો. (૬)

૧. ૩૩ થી ૩૬ અનાચારના અર્થ લખો. **૩૩) સિંગબેરે : આદુ ૩૪) ઉચ્છુખંડે : શેરડીની ગંડેરી ૩૫) કંદે : કંદ ૩૬) મૂલે : મૂળ.**

૨. સાધુ કેવી રીતે મોક્ષને પામે છે? **સંયમ અને તપ દ્વારા પૂર્વસંચિત સર્વ કર્મોનો ક્ષય કરીને, સમ્યગ્ દર્શન દ્વારા મોક્ષમાર્ગ પ્રાપ્ત કરીને, છકાય જીવોના રક્ષક બનીને મોક્ષને પામે છે.**

૩. કયા સર્પ શેમાં પડે છે? શું પીતા નથી? **અગંધન કુળમાં ઉત્પન્ન થયેલા સર્પો, દુસહ્ય, અતિ પ્રજ્વલિત અને જેમાંથી ધૂમાડાના ગોટેગોટા નીકળી રહ્યા છે તેવી પ્રચંડ અગ્નિમાં પડવું પસંદ કરે છે પણ વમેલા વિષને પીતા નથી.**

(૩) નીચેના શબ્દોનું માગધી લખો. (૪)

૧. સ્ત્રીઓને **નારીઓ** ૨. રેચ, જુલાબ લેવો **વિરેયણે**

૩. ભમરાની **વિહંગમા** ૪. કર્મરૂપી રજથી રહિત થઈને **ણીરયા**

(૪) નીચેના શબ્દોના અર્થ લખો. (૩)

૧. સોવચ્ચલે **સંચળ** ૨. ણાણા **વિવિધ પ્રકારના**

૩. જાયા **જન્મેલા** ૪. દંતપહોણયા **દંતધોવન, દાંતણ કરવું**

૫. સયણાણિ **શય્યા, પલંગ** ૬. ણ ઉવહમ્મઈ **હિંસા, વિરાધના ન થાય તેમ**

(આ) નિયંઠાના આધારે લખો. **(૨૫)**

(૧) ખાલી જગ્યા પૂરો. **(૧૦)**

૧. બકુશ ...... બહુત્તા અને ...... બહુત્તા હોય. **સંજ્ઞા, નોસંજ્ઞા**

૨. પુલાકમાં ...... કષાયનો ઉદય હોય છે, માટે ...... સમુદ્‌ઘાત સંભવે છે. **સંજવલન, કષાય**

૩. નિર્ગ્રંથ ...... શ્રેણીથી પડતા ...... થાય છે. **ઉપશમ, કષાયકુશીલ**

૪. ...... અને ...... મોક્ષમાં જાય. **ક્ષીણ નિર્ગ્રંથ, સ્નાતક**

૫. નિર્ગ્રંથ ......, ... કે ...... માં જાય. **કષાયકુશીલ, સ્નાતક, અસંયમ**

૬. પડિસેવણામાં ......, ..., ..., ... કલ્પ હોય. **સ્થિત, અસ્થિત, સ્થવિરકલ્પ, જિનકલ્પ**

૭. પુલાકમાં ......, ... અને ...... શરીર હોય. **ઔદારિક, તૈજસ, કાર્મણ**

૮. બકુશ તે ...... માં પડેલી ...... વત્. **ખળા, શાળ**

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના બે શબ્દમાં જવાબ લખો. **(૧૦)**

૧. નિર્ગ્રંથમાં કયા પરિણામ હોય? **વર્ધમાન, અવસ્થિત**

૨. સ્નાતક કયા કર્મની ઉદીરણા કરે? **નામ, ગોત્ર**

૩. એક સંયમ સ્થાન શેમાં હોય? **નિર્ગ્રંથ, સ્નાતક**

૪. પડિસેવણાની વર્તમાન પર્યાય અપેક્ષા કેટલા હોય? **જઘન્ય ૧-૨-૩ ઉત્કૃષ્ટ પ્રત્યેક સો**

૫. સ્નાતકનો આહાર દ્વાર લખો. **આહારક, અણાહારક**

૬. યથાખ્યાત ચારિત્ર કોને હોય? **નિર્ગ્રંથ, સ્નાતક**

૭. ઘણા ભવ આશ્રી કષાયકુશીલ જઘન્ય અને ઉત્કૃષ્ટ કેટલીવાર આવે? **બે વાર, ૭૨૦૦ વાર**

૮. પુલાક કયા કર્મની ઉદીરણા કરતા નથી? **વેદનીય, આયુષ્ય**

૯. પડિસેવણા ઉત્સર્પિણી કાળમાં કયા આરામાં પ્રવર્તે? **૩ જે, ૪ થે**

૧૦. લિંગના પ્રકારના નામ લખો. **દ્રવ્ય લિંગ, ભાવ લિંગ**

(૩) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. **(૫)**

૧. પડિસેવણાનો પડિસેવણા દ્વાર લખો. **પડિસેવણા મૂળ ગુણ અને ઉત્તર ગુણ પ્રતિસેવી.**

૨. કષાયકુશીલને શ્રુતજ્ઞાન આશ્રી કેટલું જ્ઞાન હોય? **જઘન્ય અષ્ટ પ્રવચન માતા ઉત્કૃષ્ટ ૧૪ પૂર્વ.**

૩. બકુશ અને પુલાકમાં કોણ વધારે અને કોણ ઓછા? કેટલા? **પુલાક ઓછા, બકુશ સંખ્યાતગુણા વધારે.**

૪. સ્નાતક મંથન અવસ્થામાં હોય ત્યારે લોકનો કેટલો ભાગ વ્યાપ્ત કરે? **લોકના ઘણા અસંખ્યાતા ભાગ.**

૫. રાગ દ્વાર લખો. **પ્રથમ ૪ નિયંઠા સરાગી. નિર્ગ્રંથ વીતરાગી (ઉપશાંત/ક્ષીણ), સ્નાતક ક્ષીણ વીતરાગી.**

(ઇ) સંજયાના આધારે લખો. (૨૫)

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. (૧૦)

૧. છેદોપસ્થાપનીયની સ્થિતિ એક સમયની કેવી રીતે?

છેદોપસ્થાપનીય ચારિત્ર પ્રાપ્ત કરીને એક સમયમાં કાળ કરે તે અપેક્ષા.

૨. કયા ચારિત્રમાં સમુદ્ઘાત ન હોય? **સૂક્ષ્મ સંપરાય ચારિત્રમાં સમુદ્ઘાત ન હોય.**

૩. સામાયિક ચારિત્રનો આહાર દ્વાર લખો. **સામાયિક ચારિત્ર આહારક હોય છે.**

૪. પરિહાર વિશુદ્ધ ચારિત્ર ૧૮ માસ પૂરા કરી શું કરે?

જિનકલ્પી થાય કે ગુરુકુળવાસ સ્વીકારે કે પરિહાર વિશુદ્ધ કલ્પ ફરી કરે.

૫. છેદોપસ્થાપનીયની સ્થિતિ જઘન્ય ૨૫૦ વર્ષ કેવી રીતે? **ઉત્સર્પિણીના પ્રથમ તીર્થંકરનું શાસન ૨૫૦ વર્ષ હોય છે ત્યાં સુધી આ ચારિત્ર હોય છે.**

૬. યથાખ્યાત ચારિત્રનો ઉપયોગ દ્વાર લખો. **યથાખ્યાત ચારિત્રમાં સાકારોપયોગ અને અનાકાર ઉપયોગ.**

૭. નિર્વિશ માનક એટલે શું? **નિર્વિશ માનક એટલે તપ કરનારા.**

૮. યથાખ્યાત ચારિત્ર એક ભવમાં જ. એકવાર કેવી રીતે આવે? **જે ભવમાં ક્ષપક શ્રેણી કરી તે જ ભવમાં જીવ મોક્ષે જાય છે તેથી એકવાર આવે.**

૯. સામાયિક ચારિત્રમાં પૂર્વપર્યાય અપેક્ષા કેટલા હોય? **નિયમા પ્રત્યેક હજાર ક્રોડ હોય.**

૧૦. સૂક્ષ્મ સંપરાય ચારિત્રમાં કેટલા અને કયા નિયંઠા હોય? **એક, કષાયકુશીલ**

(૨) યોગ્ય વિકલ્પ પર ટીક કરો. (૧૦)

૧. અસંખ્ય સંયમ સ્થાન કોને ન હોય? (સામાયિક, છેદોપસ્થાપનીય, **યથાખ્યાત,** પરિહાર વિશુદ્ધ)

૨. હિયમાન પરિણામ શેમાં ન હોય? (સામાયિક, છેદોપસ્થાપનીય, સૂક્ષ્મ સંપરાય, **યથાખ્યાત**)

૩. યથાખ્યાત ચારિત્ર ક્યાં ન જાય? (**સામાયિક,** સૂક્ષ્મ સંપરાય, અસંયમ, મોક્ષ)

૪. બંને શ્રેણીમાં મળીને કેટલા જીવ હોય? (**૧૬૨,** ૫૪, ૧૦૮, સંખ્યાતા)

૫. નેમિનાથ ભગવાનના શાસનમાં કયું ચારિત્ર ન હોય?

(સામાયિક, **છેદોપસ્થાપનીય,** સૂક્ષ્મ સંપરાય, યથાખ્યાત)

૬. કયું ચારિત્ર દ્રવ્યથી અને ભાવથી સ્વલિંગી હોય?

(સામાયિક, છેદોપસ્થાપનીય, સૂક્ષ્મ સંપરાય, **પરિહાર વિશુદ્ધ**)

૭. કયા ચારિત્રમાં ઉદીરણા કરે અથવા ન કરે? (**યથાખ્યાત,** સામાયિક, સૂક્ષ્મ સંપરાય, છેદોપસ્થાપનીય)

૮. કયા ચારિત્રવાળા પાંચ અનુત્તર વિમાનમાં ન જાય?

(**પરિહાર વિશુદ્ધ,** યથાખ્યાત, સામાયિક, છેદોપસ્થાપનીય)

૯. કયા ચારિત્રમાં છ માસનું અંતર પડે? (સામાયિક, **સૂક્ષ્મ સંપરાય,** પરિહાર વિશુદ્ધ, યથાખ્યાત)

૧૦. વડી દીક્ષા કયા ચારિત્રવાળાને આપવામાં આવે?

(સામાયિક, યાવત્કથિત સામાયિક, છેદોપસ્થાપનીય, **ઈત્વરિક સામાયિક**)

(૩) મને ઓળખો. **(૫)**

૧. મારામાં સયોગીપણું અને અયોગીપણું બંને છે. **યથાખ્યાત ચારિત્ર**

૨. અમારા ગુણસ્થાન ૬ થી ૯ છે. **સામાયિક, છેદોપસ્થાપનીય**

૩. હું અહમેન્દ્ર જ થાઉં **સૂક્ષ્મ સંપરાય, યથાખ્યાત**

૪. મારું સંહરણ ન થાય. **પરિહાર વિશુદ્ધ ચારિત્ર**

૫. એકવાર સામાયિક ચારિત્ર ગ્રહણ કર્યા પછી અમે છેદોપસ્થાપનીય ચારિત્ર ગ્રહણ કરતા નથી.

વચ્ચેના ૨૨ તીર્થંકરના સાધુઓ, મહાવિદેહના સાધુઓ

(૧૫)

પ્ર.૩ વાર્તાના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો.

૧. કોણ બોલે છે અને કોને કહે છે? ૧) નક્ષત્રનું મુખ શું છે? **વિજયઘોષ જયઘોષ મુનિને કહે છે.** **(૩)**

૨) મારે ભિક્ષાનું કોઈ પ્રયોજન નથી. **જયઘોષ મુનિ વિજયઘોષને કહે છે.**

૩) તેની પ્રાણીને ખબર નથી. **જયઘોષ વિચારે છે.**

૨. શું કરવાથી શ્રમણ બની જવાતું નથી? **માત્ર માથું મુંડાવાથી કોઈ શ્રમણ થઈ જતું નથી.** **(૧×૧૨)**

૩. જયઘોષ કઈ નગરીમાં રહેતા હતા? શેના પંડિત હતા? **વારાણસી (બનારસ). સંસ્કૃતના પ્રકાંડ પંડિત.**

૪. વિજયઘોષે શા માટે જયઘોષને જ્ઞાતા કીધા?

જયઘોષ આત્મશુદ્ધિનું જ્ઞાન થાય તેવી સાચી વેદવિદ્યાના જ્ઞાતા હતા.

૫. કયા ઉદાહરણ દ્વારા જયઘોષ મુનિએ વિજયઘોષને સમજાવ્યા? **માટીનો એક ભીનો, એક સૂકો બે ગોળા.**

૬. યાજ્ઞિક લોકો શેનાથી અજાણ હોય છે. **મોક્ષ વિદ્યા, બ્રાહ્મણની ગુણસંપદા**

૭. બ્રાહ્મણ કેવી રીતે મૈથુનનું સેવન કરતા નથી? **બ્રાહ્મણ મન, વચન, કાયાથી મૈથુનનું સેવન કરતા નથી.**

૮. સાધુએ શેની ક્ષણિકતા સમજવાની છે? **સાધુએ સંસાર અને કામભોગની ક્ષણિકતા સમજવાની છે.**

૯. સંસારમાં શેના વમળો ઊઠે છે? **સંસારમાં જન્મ–મરણ તેમજ સાત ભયના વમળો ઊઠે છે.**

૧૦. વિજયઘોષ શેનું મુખ જાણતા નહોતા? **વિજયઘોષ વેદ, યજ્ઞ, નક્ષત્ર, ધર્મ.**

૧૧. ...... વ્યક્તિ ...... ને મારવા ઈચ્છે છે. **સબળ, નિર્બળ**

૧૨. જયઘોષ કાળ કરીને ક્યાં ગયા? **જયઘોષ કાળ કરીને અનુત્તર સિદ્ધિ એટલે મોક્ષમાં ગયા.**

૧૩. જિનાજ્ઞામાં ...... કરે છે, તેમાં જ ...... રહે છે. **રમણ, લીન**

અથવા

પ્ર.૩ ભક્તામરના આધારે જવાબ લખો.

(૧) નીચેની ગાથાઓ પૂર્ણ કરી ભાવાર્થ લખો. **(૧૨)**

૧. વક્તું **ગુણાન્ ગુણસમુદ્ર ! શશાંક કાન્તાન્, કસ્તે ક્ષમઃ સુરગુરુ પ્રતિમોઽપિ બુદ્ધ્યા?**

કલ્પાંતકાલ પવનોદ્ધત નક્ર ચક્રં, કો વા તરીતુમલમ્બુનિધિં ભુજાભ્યામ્ ॥

અર્થ : હે ગુણસમુદ્ર પ્રભુ ! પ્રલયકાળની આંધીથી જેમાં મગરમચ્છ વગેરે ભયંકર જળચર પ્રાણીઓ ઊછળી રહેલા છે, તેવો સમુદ્ર પોતાના બે હાથ વડે તરવાને કયો મનુષ્ય શક્તિમાન છે? તેવી જ રીતે તમારા ચંદ્ર જેવા ઉજ્જવળ ગુણોને કહેવા માટે દેવોના ગુરુ બૃહસ્પતિ જેવા બુદ્ધિમંત પણ શું સમર્થ છે? ના નથી.

૨. યૈઃ **શાન્તરાગ રુચિભિઃ પરમાણુભિસ્ત્વં, નિર્માપિતસ્ત્રિભુવનૈક લલામભૂત !**

તાવન્ત એવ ખલુ તેઽપ્યણવઃ પૃથિવ્યાં, યત્તે સમાનમપરં નહિ રૂપ મસ્તિ ॥

અર્થ : ત્રણ લોકને વિષે એક માત્ર આભૂષણરૂપ હે પ્રભુ ! શાંત રસની પ્રભાવાળા જે ઉજ્જવળ પરમાણુઓ વડે આપનું શરીર બને છે, તે પરમાણુઓ ખરેખર પૃથ્વીને વિષે તેટલા જ હતા, તેથી જ આપના સમાન રૂપવંત બીજું કોઈ હવે નથી.

૩. અલ્પ **શ્રુતં શ્રુતવતાં પરિહાસ ધામ, તદ્ ભક્તિરેવ મુખરી કુરુતે બલાન્માम् ।**

યત્કોકિલઃ કિલ મધૌ મધુરં વિરૌતિ, તચ્ચારુ ચામ્ર કલિકા નિકરૈક હેતુઃ ॥

અર્થ : હું શાસ્ત્રોના અલ્પ જ્ઞાનવાળો છું. તેથી શાસ્ત્રના પારગામી એવા વિદ્વાનો આગળ હાંસીનું પાત્ર છું, પરંતુ હે પ્રભુ! આપની ભક્તિ મને વાચાળ બનાવી રહી છે. જેમ વસંત ઋતુમાં કોયલ જે મધુર સ્વરે ટહુકા કરે છે, તે કેવળ આમ્રવૃક્ષની મઘમઘતી મંજરીના સમૂહનો જ પ્રભાવ છે.

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક શબ્દમાં જવાબ લખો. **(૩)**

૧. હું કેવી બુદ્ધિવાળો છું? **અલ્પ** ૨. અંધારું કોના જેવું કાળું ઘોર છે? **ભમરા**

૩. હું શેના રહિત થઈને તમારી સ્તુતિ કરવા તૈયાર થયો છું? **લજ્જારહિત**

॥ શ્રી મહાવીરાય નમઃ॥

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતુશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org **E mail :** jainshikshanboard@gmail. com

૧૨ જાન્યુઆરી ૨૦૨૫ મહિલા મંડળ કુલ ગુણ : ૧૦૦

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાર્તા કે થોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.
૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેગ્યુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

OPEN BOOK / REGULAR **શ્રેણી – ૧૪** **WRITER YES / NO**

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
SANGH NAME		SUPARVISOR NAME	
MAHILA MANDAL		SUPARVISOR SIGN.	

MARKS

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	TOTAL

(૧૦)

પ્ર.૧ સામાયિક–પ્રતિક્રમણના આધારે લખો.

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો.

૧. સામાયિક કરતા પહેલા સ્નાન કરવું જરૂરી છે? **ના, આત્મશુદ્ધિ જરૂરી છે.**

૨. નમસ્કાર સૂત્રમાં કોને નમસ્કાર કરવામાં આવે છે? **જેમણે ગુણો પ્રાપ્ત કર્યા છે તેમને.**

૩. સર્વ કાળની આશાતના એટલે શું? **સર્વ કાળની આશાતના એટલે ભૂતકાળ, ભવિષ્યકાળ, વર્તમાનકાળ એમ ત્રણ કાળની બધી આશાતનાઓ.**

૪. યોગ સંબધી અસંયમના નામ લખો. **મન અસંયમ, વચન અસંયમ, કાય અસંયમ.**

૫. તલવર એટલે શું? **રાજા દ્વારા દેવાતી એક પદવી.**

૬. નિદાન શલ્ય એટલે શું? **ધર્મકરણી કરતા સાંસારિક ફળની ઈચ્છા રાખવી.**

૭. સંથારો કરવાથી શેનાથી છૂટી જવાય છે? **ભવિષ્યના અનંતા બાલ મરણોથી છૂટી જવાય છે.**

૮. ઉત્તમ કોને કહેવાય? **અનંતકાળથી ભટકતા ભવ્ય આત્માઓને ઉત્થાનના માર્ગે લઈ જાય તે ઉત્તમ છે.**

૯. સ્વાધ્યાય કેટલા પ્રહર કરી શકાય? **સ્વાધ્યાય અસ્વાધ્યાયકાળ છોડીને આઠે પ્રહર કરી શકાય.**

૧૦. સાતમા વ્રતમાં કેટલા અતિચાર છે? કેવી રીતે? **૫ ભોજન સંબધી + ૧૫ કર્માદાન સંબંધી કુલ ૨૦.**

પ્ર.૨ (અ) પુચ્છિંસ્સુણં સૂત્રના આધારે લખો. (૩૦)

(૧) નીચેની ગાથા પૂર્ણ કરી ભાવાર્થ લખો. (૧૨)

૧. ઉડ્ઢં **અહે યં તિરિયં દિસાસુ, તસા ય જે થાવર જે ય પાણા ।**

સે ણિચ્ચણિચ્ચેહિ સમિક્ખપણ્ણે, દીવે વ ધમ્મં સમિયં ઉદાહુ ॥

અર્થ : પ્રજ્ઞાવંત મહાવીરે ઉપર, નીચે તથા તિરછી દિશામાં રહેલા ત્રસ તથા સ્થાવર પ્રાણીઓને દ્રવ્યથી નિત્ય અને પર્યાયથી અનિત્ય જાણીને, પદાર્થોને પ્રકાશિત કરનાર સમ્યક્ ધર્મનું કથન કરેલ હતું.

૨. અણુત્તરં **ધમ્મમિણં જિણાણં, ણેયા મુણી કાસવ આસુપણ્ણે।**

ઈંદે વ દેવાણ મહાણુભાવે, સહસ્સણેયા દિવિ ણં વિસિટ્ઠે ॥

અર્થ : દેવલોકને વિશે ઈંદ્ર જેમ દેવોમાં મહાપ્રભાવક, હજારો દેવોના નાયક, સર્વોત્તમ છે તેમ સર્વ તીર્થંકરો એ પ્રરૂપેલો આ જે સર્વોત્તમ ધર્મ છે તેને પ્રકાશ કરનાર કાશ્યપ ગોત્રી, આસુપ્રજ્ઞ, કેવળજ્ઞાની શ્રી મહાવીર દેવ સર્વથી ઉત્તમ હતા.

૩. કોહં **ચ માણં તહેવ માયં, લોભં ચઉત્થં અજ્ઝત્થદોસા ।**

એયાણિ વંતા અરહા મહેસી, ન કુવ્વઈ પાવ ન કારવેઈ ॥

અર્થ : ક્રોધ, માન, માયા ને લોભ એ ચાર અધ્યાત્મ દોષોને ત્યાગીને તે ભગવાન મહાવીર અરિહંત મહર્ષિ બની પાપ કરતા નથી અને બીજા પાસે પણ કરાવતા નથી.

૪. હત્થીસુ **એરાવણમાહુ ણાએ, સીહો મિયાણં સલિલાણ ગંગા ।**

પક્ખીસુ વા ગરુલે વેણુદેવે, નિવ્વાણવાદીણિહ ણાયપુત્તે॥

અર્થ : જેમ હાથીઓમાં ઐરાવત હાથી, પશુઓમાં સિંહ, નદીઓમાં ગંગા, પક્ષીઓમાં ગરૂડ શ્રેષ્ઠ છે, તેમ ઋષિઓમાં શ્રી વર્ધમાન શ્રેષ્ઠ છે.

(૨) નીચેના વાક્ય કઈ ગાથાના છે? તે ગાથા લખો. અર્થ નહિ (૬)

૧. પરમશ્રેષ્ઠ જ્ઞાની બીજા કોઇ નથી.

ઠિઈણ સેટ્ઠા લવસત્તમા વા, સભા સુહમ્મા વ સભાણ સેટ્ઠા ।

ણિવ્વાણસેટ્ઠા જહ સવ્વધમ્મા, ણ ણાયપુત્તા પરમત્થિ ણાણી॥

૨. તે પ્રમાણે અમને કહો.

કહં ચ ણાણં કહં દંસણં સે, સીલં કહં નાયસુયસ્સ આસિ?

જાણાસિણં ભિક્ખુ જહાતહેણં, અહાસુયં બોહિ જહા ણિસંતં ॥

૩. હર્ષ ઉત્પન્ન કરાવનાર હતા.

સે વીરિએણં પડિપુન્નં વીરિએ, સુદંસણે વા ણગસવ્વસેટ્ઠે ।

સુરાલએ વાસિ મુદાગરે સે, વિરાયએ ણેગગુણોવવેએ ॥

(૩) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. **(૫)**

૧. ભગવાન કોના જેવા તેજસ્વી હતા? બળમાં કેવા હતા? **શક્રેન્દ્ર/પ્રતિપૂર્ણ બળવાન**

૨. ભગવાન કોના મધ્યબિંદુ હતા? **ભગવાન ધર્મ સાધકોની ભક્તિભાવના મધ્યબિંદુ હતા.**

૩. મેરુપર્વત શા માટે અજેય છે? **મેખલા આદિ ઉપપર્વતોને કારણે મેરુપર્વત અજેય છે.**

૪. વૃક્ષોમાં કયું વૃક્ષ જગ પ્રસિદ્ધ છે? **વૃક્ષોમાં શાલ્મલી વૃક્ષ જગ પ્રસિદ્ધ છે.**

૫. સમુદ્રમાં કોણ શ્રેષ્ઠ છે? **સમુદ્રોમાં સ્વયંભૂરમણ સમુદ્ર શ્રેષ્ઠ છે.**

(૪) નીચેના શબ્દોનું માગધી લખો. **(૪)**

૧. અંદર **હેટ્ઠ**   ૨. જાણો **જાણાહિ**

૩. સીલેણ **ચારિત્ર**   ૪. ધીરજવાળા **ધીરે**

(૫) નીચેના શબ્દોના અર્થ લખો. **(૩)**

૧. ધુણઈ **ક્ષય કર્યા છે**   ૨. મહતો **મહાન**

૩. પણ્ણયા **પ્રજ્ઞાથી**   ૪. જલિએ વ **દેદીપ્યમાન**

૫. વીરિએણં **બળથી**   ૬. ઉવટ્ઠિએ **ઉદ્યત, સ્થિત**

(આ) કાયસ્થિતિના આધારે લખો. **(૩૦)**

(૧) કોઠો બનાવીને નીચેના બોલની જઘન્ય અને ઉત્કૃષ્ટ કાયસ્થિતિ લખો. **(૧૦)**

બોલનું નામ	જઘન્ય સ્થિતિ	ઉત્કૃષ્ટ સ્થિતિ
૧. પુરુષવેદ	અંતર્મુહૂર્ત	પ્રત્યેક સો સાગર સાધિક
૨. મન:પર્યવજ્ઞાન	૧ સમય	દેશે ઊણા પૂર્વ ક્રોડ વર્ષ
૩. સંસાર પરિત્ત	અંતર્મુહૂર્ત	દેશે ઊણું અર્ધ પુદ્ગલ પરાવર્તન કાળ
૪. ડાંસ	અંતર્મુહૂર્ત	સંખ્યાતો કાળ
૫. કાય પરિત્ત	અંતર્મુહૂર્ત	અસંખ્યાતકાળ (પૃઢવીકાળ)
૬. તિર્યંચ	અંતર્મુહૂર્ત	અનંતકાળ (વનસ્પતિકાળ)
૭. અનિન્દ્રિય	–	સાદિ અનંત
૮. વાઉકાય પર્યાપ્તા	અંતર્મુહૂર્ત	સંખ્યાતા હજાર વર્ષ
૯. અસંયત અસંયત સાદિ સાંત	– અંતર્મુહૂર્ત	અનાદિ અનંત, અનાદિ સાંત, સાદિ સાંત દેશે ઊણું અર્ધ પુદ્ગલ પરાવર્તન
૧૦. સમુચ્ચય બાદર પર્યાપ્તા	અંતર્મુહૂર્ત	પ્રત્યેક સો સાગર સાધિક

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો. **(૧૩)**

૧. અસંખ્યાતકાળના પ્રકાર લખી સમજાવો. (૫)

અસંખ્યાતકાળના પ્રકાર : બાદર કાળ, પુઢવી કાળ.

બાદર કાળ – દ્રવ્યથી અસંખ્ય અવસર્પિણી ઉત્સર્પિણી કાળ, ક્ષેત્રથી આંગુલના અસંખ્યાતમા ભાગ જેટલો લોક, કાળથી અસંખ્યાતો કાળ, ભાવથી બાદરકાળ.

પુઢવીકાળ – દ્રવ્યથી અસંખ્યાતી અવસર્પિણી ઉત્સર્પિણી કાળ, ક્ષેત્રથી અસંખ્યાતા લોકના આકાશપ્રદેશ ખાલી થાય તેટલો કાળ, કાળથી અસંખ્યાતો કાળ, ભાવથી આંગુલના અસંખ્યાતમા ભાગ જેટલો લોક.

૨. કાયયોગની જઘન્ય સ્થિતિ કેટલી છે? શા માટે? (૧×૮)

અંતર્મુહૂર્ત. કોઈપણ જીવ કાળ કરીને જાય એટલે વાટે વહેતામાં કાર્મણ કાયયોગી થઈ જાય છે તેથી.

૩. નીલ લેશ્યાની ઉત્કૃષ્ટ સ્થિતિ કોની અપેક્ષાએ છે? **પાંચમી નરકની અપેક્ષાએ.**

૪. ચૌરેન્દ્રિયની ઉત્કૃષ્ટ કાયસ્થિતિ કેટલી છે? શા માટે?

સંખ્યાતો કાળ. ચૌરેન્દ્રિયમાં દરેક જીવ સળંગ સંખ્યાતા ભવ સુધી જ રહી શકે છે.

૫. અસ્તિકાય દ્વારમાં અસ્તિકાય કયા કયા છે? તેની સ્થિતિ કેટલી છે?

ધર્માસ્તિકાય, અધર્માસ્તિકાય, આકાશાસ્તિકાય, પુદ્ગલાસ્તિકાય. તેની સ્થિતિ સર્વકાળ છે.

૬. જઘન્ય અને ઉત્કૃષ્ટ કાયસ્થિતિમાં શું અંતર છે? **ઉત્કૃષ્ટ કાયસ્થિતિ કરતા જઘન્ય કાયસ્થિતિનું અંત. નાનું હોય છે.**

૭. જુગલિયા ક્યાં ઉત્પન્ન થાય છે? **જુગલિયા દેવલોકમાં ઉત્પન્ન થાય છે.**

૮. વેદકની ઉત્કૃષ્ટ સ્થિતિ કોની અપેક્ષાએ છે? **વેદકની ઉત્કૃષ્ટ સ્થિતિ ક્ષયોપશમ વેદક અપેક્ષાએ છે.**

૯. સકષાયીની કાયસ્થિતિ કોની અપેક્ષાએ છે? **અભવી, ભવી, પડિવાઈ અકષાયીની અપેક્ષાએ છે.**

(૩) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે શબ્દમાં લખો. **(૭)**

૧. ૩૩ સાગર અંત. અધિક સ્થિતિ **કૃષ્ણ લેશ્યા, શુક્લ લેશ્યા**

૨. જુગલિયામાં દષ્ટિ કઈ કઈ હોય? **સમકિતી, મિથ્યાત્વી**

૩. અલેશી કોણ હોય? **૧૪ મું ગુણસ્થાન, સિદ્ધ**

૪. પ પરથી શરૂ થતા દ્વારના નામ લખો. **પરિત્ત, પર્યાપ્ત**

૫. માટી અને ગરમરમાં જીવ કેટલો કાળ પસાર કરે છે? **અસંખ્યાત, અનંત**

૬. કઈ નરકમાં બે લેશ્યા હોય છે? **ત્રીજી, પાંચમી**

૭. કાય દ્વારમાં બાદરકાળ કોની કાયસ્થિતિ છે? **સમુચ્ચય બાદર, બાદર વનસ્પતિ**

(ઈ) બાર તપના આધારે લખો. **(૧૫)**

(૧) ખાલી જગ્યા પૂરો. **(૧૦)**

૧. ...... અથવા ...... કરેલો આહાર લે. **પ્રસંશા, નિંદા**

૨. ઉણોદરીથી ...... જીતાય, ... જીતાય, ... થવાય. **રસનેન્દ્રિય, કામ, નિરોગી**

૩. ...... કે ...... ને અપ્રિય લાગે તેવો આહાર કરે. **રુક્ષ, જીભ**

૪. વ્યુત્સર્ગ એટલે ...... થી અલગ ...... નો ત્યાગ. **આત્મા, પદાર્થો**

૫. ......, ..., ... ના યોગોને ઉન્માર્ગમાંથી રોકીને સન્માર્ગે પ્રવર્તાવવા. **મન, વચન, કાયા**

૬. ...... ટેકવીને અથવા ...... વાળીને બેસવું. **પીઠ, પલાંઠી**

૭. ......, ..., ... આદિની ચિંતા, દુ:ખ જાણીને તે દૂર કરે. **રોગી, વૃદ્ધ, ગુરુ**

૮. આભ્યંતર તપ ......, ... , ... આદિ પર પ્રભાવ પાડે છે. **રાગ, દ્વેષ, કષાય**

(૨) યોગ્ય વિકલ્પ પર ટીક કરો. **(૫)**

૧. વૃત્તિસંક્ષેપ એટલે કયું તપ? (**ભિક્ષાચર્યા**, ઉણોદરી, રસપરિત્યાગ)

૨. વર્તમાને દશ પ્રાયશ્ચિત્તમાંથી કેટલા પ્રાયશ્ચિત્ત નથી? (**૨**, ૬, ૩)

૩. ચાર ધ્યાનના કેટલા ભેદ છે? (૫૦, ૧૩૪, **૪૮**)

૪. ભણેલા જ્ઞાનને ફેરવવું. (**સ્વાધ્યાય**, વાયણા, અનુપ્રેક્ષા)

૫. ભક્ત પ્રત્યાખ્યાન સંથારો કોણે કરેલો? (અતિસુકુમાલ, સુકોશલ, **સુદર્શન**)

(૧૫)

પ્ર.૩ વાર્તાના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો.

૧. કયા સૂર્યનો ઉદય થયો છે?

સંસારના મૂળભૂત ચાર ઘાતી કર્મોનો ક્ષય કરી કેવળજ્ઞાનરૂપી સૂર્યનો ઉદય થયો છે,

૨. શેનો આશ્રય લઈને પ્રાણી સંસારરૂપી દ્વીપ પાર ઉતરે છે?

ધર્મરૂપી દ્વીપનો આશ્રય લઈને પ્રાણી સંસારરૂપી દ્વીપ પાર ઉતરે છે.

૩. કેશી કુમાર શ્રમણને કયા જ્ઞાન હતા? **મતિજ્ઞાન, શ્રુતજ્ઞાન, અવધિજ્ઞાન.**

૪ . ચાતુર્યામ એટલે કયો ધર્મ? **ચાતુર્યામ એટલે ચાર મહાવ્રતરૂપી ધર્મ.**

૫. અચેલક એટલે શું? **અચેલક એટલે પરિમાણ પ્રમાણે સફેદ અને અલ્પ મૂલ્યવાળા વસ્ત્ર.**

૬. મધ્યના ૨૨ તીર્થંકરના સાધુ માટે શું સરળ હોય છે? **સાધુઓને સાધુ આચાર સમજવો ને તેનું પાલન કરવું સરળ હોય છે.**

૭. વિષફળથી કોણ બચી શકે છે? **વિષફળ દેનારી ભવતૃષ્ણારૂપી લતાને જે ઉખેડી નાંખે છે.**

૮. ઠરેલ અગ્નિ કોને દઝાડતી નથી? **મને અને મારા આત્મગુણોને દઝાડતી નથી.**

૯. કેશી કુમાર ક્યાં ગયા? **કેશી કુમાર કર્મ ક્ષય કરીને મોક્ષમાં ગયા.**

૧૦. મારો શત્રુ કોણ છે? **વશ ન કરેલો આત્મા જ મારો શત્રુ છે.**

૧૧. કેશી કુમાર શ્રમણ અને ગૌતમ સ્વામી કયા ઉદ્યાનમાં ઉતર્યા? **કેશી કુમાર શ્રમણ તિંદુક ને ગૌતમ સ્વામી કોષ્ઠક ઉદ્યાનમાં ઉતર્યા.**

૧૨. ઝેરી ફળ કયા છે? **આવેશ, આવેગ, લોભ વગેરે ભયંકર ઝેરી ફળ છે.**

૧૩. ગૌતમ સ્વામી કેશી કુમાર શ્રમણ પાસે સામેથી શા માટે આવ્યા?

કેશી કુમાર શ્રમણ ૨૩ મા તીર્થં. ભગ. પાર્શ્વનાથના શિષ્યાનુશિષ્ય હતા તેથી તેમના કુળને જ્યેષ્ઠ જાણીને ગૌતમ સ્વામી સામેથી આવ્યા.

૧૪. ગૌતમ સ્વામીને કેટલું જ્ઞાન હતું?

આચારાંગ સૂત્રથી ૧૧ અંગસૂત્રના જાણકાર, ૧૨ મા દષ્ટિવાદ સૂત્રના જ્ઞાતા, તત્ત્વજ્ઞાની હતા.

૧૫. અગ્નિ કઈ છે? તેને કેવી રીતે શાંત કરવાની છે?

ક્રોધ, માન ,માયા, લોભરૂપી કષાય એ ભયંકર અગ્નિ છે.

અથવા

પ્ર.૩ ભક્તામરના આધારે જવાબ લખો.

(૧) નીચેની ગાથાઓ પૂર્ણ કરી ભાવાર્થ લખો. **(૧૨)**

૧. સમ્પૂર્ણ **મંડલ શશાઙ્ક કલા કલાપ, શુભ્રા ગુણાસ્ત્રિભુવનં તવ લઙ્ઘયન્તિ ।**

યે સંશ્રિતાસ્ત્રિ જગદીશ્વર નાથ મેકં, કસ્તાન્નિવારયતિ સંચરતો યથેષ્ટમ્ ॥

અર્થ : સંપૂર્ણ મંડળવાળા ચંદ્રમાની કળાના સમૂહ જેવા ઉજ્જવળ તમારા ગુણો ત્રણે જગતને ઓળંગી વ્યાપી રહ્યા છે. તેથી હે ત્રિલોકીનાથ! જે એક જ સમર્થ સ્વામીને આશ્રયે સાચી શ્રદ્ધાથી રહેલા હોય, તેવા તે ગુણો ને યથેષ્ટ વિચરતા કોણ રોકી શકે?

૨. ચિત્રં **કિમત્ર યદિ તે ત્રિદશાંગનાભિ, નીતં મનાગપિ મનો ન વિકારમાર્ગમ્ !**

કલ્પાન્ત કાલ મરુતા ચલિતાચલેન, કિં મંદરાદ્રિશિખરં ચલિતં કદાચિત્?

અર્થ : હે નિર્વિકારી પ્રભુ ! દેવાંગનાઓ તમારા મનને જરાપણ વિકારમય બનાવી ન શકી તો તેમાં આશ્ચર્ય શું છે? કા. કે બીજા બધા પર્વતોને ચલાયમાન કરનાર પ્રલયકાળનો પવન પણ શું કદી મેરૂ પર્વતના શિખર ને કંપાવી શકે છે ખરો?

૩. કિં શર્વરીષુ **શશિનાઽહ્નિ વિવસ્વતા વા? યુષ્મન્મુખેન્દુ દલિતેષુ તમસ્સુ નાથ !**

નિષ્પન્ન શાલિવન શાલિનિ જીવલોકે, કાર્યં કિયજ્જલધરૈર્જલભાર નમ્રૈઃ ॥

અર્થ : આપનું મુખચંદ્ર અંધકારને જ્યારે દૂર કરે છે, પછી રાતના ચંદ્રનું ને દિવસના સૂર્યનું શું પ્રયોજન? પાકી ગયેલા ડાંગરના ખેતરોથી સુશોભિત બનેલા આ જગતમાં જળના ભાર વડે નમી ગયેલા વાદળોનું શું પ્રયોજન ? કશું જ નહિ.

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. (૩)

૧. અનંગકેતુ એટલે શું?

અનંગકેતુ એટલે વિકારનો નાશ કરવામાં કેતુ ગ્રહ સમાન.

૨. પૂર્વ દિશા કોને જન્મ આપે છે?

પ્રકાશમાન કિરણના સમૂહથી યુક્ત એવા સૂર્યને જન્મ આપે છે.

૩. ક્યા દેવોને જોયા તે સારું થયું? **વિષ્ણુ, શંકર આદિ દેવોને જોયા તે સારું થયું.**

જય – જિનેન્દ્ર

❋ PLEASE CONATACT DSB HELPLINE NO. 9702277914 FOR FREE ONLINE SHRENI CLASSES.
❋ NEXT CLASS STARTS FEBRUARY 3RD/4TH MONDAY AND TUESDAY.
❋ TO JOIN OUR TELEGRAM GROUP. CONTACT DSB HELPLINE NO. 9702277914.
❋ FOR BOOKS AND EXAM REGISTRATION.

॥ શ્રી મહાવીરાય નમઃ॥

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતુશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org **E mail :** jainshikshanboard@gmail. com

૧૨ જાન્યુઆરી ૨૦૨૫ મહિલા મંડળ કુલ ગુણ : ૧૦૦

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાર્તા કે થોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.

૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેગ્યુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

OPEN BOOK / REGULAR શ્રેણી – ૧૫ WRITER YES / NO

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
SANGH NAME		SUPARVISOR NAME	
MAHILA MANDAL		SUPARVISOR SIGN.	

MARKS

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	TOTAL

(૧૫)

પ્ર.૧ (અ) સામાયિક–પ્રતિક્રમણના આધારે લખો.

(૧) નીચેના શબ્દોનું માગધી લખો અને ક્યા પાઠમાં આવે છે? (૩)

૧. પોતાના તથા સંબંધીના **સ્વસંબંધી** **પહેલા વ્રતમાં**

૨. શ્રાવિકાઓની **સાવિયાણં** **પાંચમા શ્રમણસૂત્રમાં**

૩. તે પ્રકારના કોઈપણ સ્પર્શ થાય **ફાસાફુસંતુ** **સંથારાના પાઠમાં**

(૨) નીચેના શબ્દોના અર્થ લખો. (૨)

૧. ખાતરખણી **ખાતર પાડી** ૨. વિણયહીણં **વિનય રહિત ભણાયું હોય**

૩. મહિયા **ભાવથી પૂજિત** ૪. સાગ વિહં **શાકની જાત, વજનની મર્યાદા**

(૩) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. (૫)

૧. કોટિની સંખ્યા કેવી રીતે મળે છે? **કરણ અને યોગના ગુણાકારથી કોટિની સંખ્યા મળે છે.**

૨. અગિયારમું વ્રત કેટલા દિવસ–રાત માટે ગ્રહણ કરવામાં આવે છે?

અગિયારમું વ્રત એક દિવસ એક રાત માટે ગ્રહણ કરવામાં આવે છે.

૩. ઉપાસક પ્રતિમા એટલે શું? **ઉપાસક પ્રતિમા એટલે શ્રાવકની પ્રતિજ્ઞા, નિયમ કે અભિગ્રહ.**

૪. પ્રતિક્રમણના છ આવશ્યકમાં ધર્મના કયા છે? **સામાયિક, પ્રતિક્રમણ, કાઉસ્સગ્ગ, પચ્ચક્ખાણ.**

૫. વર્તમાને કયો સંથારો થાય છે? **વર્તમાને ભક્ત પ્રત્યાખ્યાન સંથારો થાય છે.**

(આ) મોટા માંગલિકના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. (૫)

૧. ધર્મનું શરણું શા માટે લેવાનું છે? **ધર્મનું શરણું ભવોદધિ તરવા લેવાનું છે.**

૨. યોગોને ક્યાં સમર્પિત કરવાના છે? **યોગોને ગુરુદેવના ચરણકમળમાં સમર્પિત કરવાના છે.**

૩. અનાદિકાળના શેનો ક્ષય થશે? **અનાદિકાળની કુબુદ્ધિ, કુટેવ, કુસંસ્કારનો ક્ષય થશે.**

૪. કોનું શરણું ભવોભવ અંગીકાર કરવાનું છે?

જિનેશ્વર દેવ, પરમકૃપાળુ ગુરુદેવનું શરણું ભવોભવ અંગીકાર કરવાનું છે.

૫. મંગલમય ચારેનું શરણું શું કરશે? **મંગલમય ચારેનું શરણું સઘળી આપદા ટાળશે.**

(૭૦)

પ્ર.૨ (અ) પ્રાસ્તાવિક ગાથા અને ઉત્તરાધ્યયન સૂત્રના આધારે લખો. (૪૦)

(૧) નીચેની ગાથા પૂર્ણ કરી ભાવાર્થ લખો. (૨૧)

૧. ઉમ્મુંચ **પાસં ઈહ મચ્ચિએહિં, આરંભજીવી ઉભયાણુપસ્સી ।**

કામેસુ ગિદ્ધા ણિચયં કરંતિ, સંસિચ્ચમાણા પુણરિંતિ ગબ્ભં ॥

અર્થ : આ સંસારમાં મનુષ્ય આદિ સ્વજનના બંધનને તોડ કારણ કે શારીરિક ને માનસિક સુખોના કામી, આરંભ–સમારંભ કરી જીવનાર ને કામભોગોમાં આસક્ત રહેનાર પાપકર્મોનો સંચય કરે છે. કર્મનો સંગ્રહ થવાથી ફરીફરીને ગર્ભમાં આવી જન્મ–મરણ કરે છે.

૨. જિણવયણે **અણુરત્તા, જિણવયણં જે કરંતિ ભાવેણં ।**

અમલા અસંકિલિટ્ઠા, તે હોંતિ પરિત્ત સંસારી ॥

અર્થ : જે જિનવચનમાં અનુરક્ત છે તથા જે જિનવચનનું ભાવપૂર્વક પાલન કરે છે, તેવા જીવો કર્મમળથી રહિત તેમજ રાગ–દ્વેષ આદિ કલેષ રહિત થઈને, પરિમિત સંસારવાળા થાય છે.

૩. લબ્ભંતિ **વિમલા ભોએ, લબ્ભંતિ સુરસંપયા ।**

લબ્ભંતિ પુત્તમિત્તં ચ, એગો ધમ્મો ન લબ્ભઈ ॥

અર્થ : આ જીવને પૂર્વે અનેકવાર મનુષ્યના મનોરમ કામભોગો પ્રાપ્ત થયેલ છે. દેવ ભવ તથા દિવ્ય સંપદા પણ પ્રાપ્ત થઈ છે. પુત્ર, મિત્ર, કલત્ર આદિ પણ અનેકવાર મળ્યા છે, પરંતુ જીવને જિન ધર્મની પ્રાપ્તિ થવી અતિ દુર્લભ છે.

૪. એવં **ખુ નાણિણો સારં, જં ન હિંસઈ કિંચણં ।**

અહિંસા સમયં ચેવ, એયાવત્તં **વિયાણિયા ॥**

અર્થ : જ્ઞાનીના જ્ઞાનનો ખરેખર એ સાર છે કે કોઇપણ જીવની હિંસા કરે નહિ અને સમ્યક્ પ્રકારે વિચારે કે અહિંસાથી જ સમતાની પ્રાપ્તિ થાય છે એવું જાણીને જ્ઞાની કોઇને પીડા ઉપજાવે નહિ.

૫. ધમ્મા **રામે ચરે ભિક્ખુ, ધિઈમં ધમ્મસારહી ।**

ધમ્મારામે રએ દન્તે, બંભચેર **સમાહિએ ॥**

અર્થ : ધૈર્યવાન, ધર્મરથના સારથી સાધુ ધર્મરૂપ બાગમાં સ્વાધ્યાય ને ધ્યાન આદિ ધર્મક્રિયામાં વિચરણ કરે. ઈન્દ્રિયોનું દમન કરનાર, બ્રહ્મચર્યમાં સમાધિવંત સાધુ હંમેશા ધર્મબાગમાં અનુરક્ત રહે.

૬. એગો **મે સાસઓ અપ્પા, નાણદંસણ સંજુઓ ।**

સેસા મે બહિરા ભાવા, સવ્વ સંજોગ **લક્ખણા ॥**

અર્થ : મારો આત્મા એકલો છે, શાશ્વત છે, જ્ઞાન-દર્શનથી યુક્ત છે. તેના સિવાય બધા બાહ્ય ભાવ છે, સર્વ સંયોગરૂપ લક્ષણવાળા છે.

૭. સુત્તેસુ **યાવી પડિબુદ્ધ જીવી, નો વીસસે પંડિએ આસુપન્ને ।**

ઘોરા મુહુત્ત અબલં સરીરં, ભારંડ પક્ખી વ ચરે **પ્પમત્તે ॥**

અર્થ : પ્રમાદમાં સૂતેલા લોકોની વચ્ચે વિચક્ષણ જ્ઞાની પ્રતિક્ષણ જાગૃત રહે છે. કાળનો વિશ્વાસ કરતા નથી કારણ કે મુહૂર્તરૂપી કાળ વિકરાળ છે અને આ શરીર દુર્બળ છે. એથી સાધક ભારંડ પંખીની જેમ જ પ્રમાદ રહિત વિચરે.

(૨) માત્ર ગાથા લખો. (ભાવાર્થ નહિ) **(૮)**

૧. કોનું શરણ ગ્રહણ કરશે?

અસંખયં જીવિયં મા પમાયએ, જરોવણીયસ્સ હું નત્થિ તાણં ।

એવં વિયાણાહિ જણે પમત્તે, કિણ્ણુ વિહિંસા અજયા ગહિંતિ ॥

૨. આ સંસારચક્રમાં ભમાવે છે.

મજ્જ વિસયકસાય, નિદ્દા વિકહા ય પંચમી ભણિયા । એ એ પંચપ્પમાયા, જીવા પાડંતિ સંસારે ॥

૩. ગુણોની આકાંક્ષા કરતો વિચરે.

જેડસંખ્યા તુચ્છ પરપ્પવાઈ, તે પિજ્જદોસાણુગયા પરજ્ઝા ।

એએ અહમ્મેત્તિ દુગુંછમાણો, કંખે ગુણે જાવ સરીર ભેએ ॥

૪. અનેક જીવો સિદ્ધિ પ્રાપ્ત કરશે.

એસ ધમ્મે ધુવે નિચ્ચે, સાસએ જિણદેસિએ ।

સિદ્ધા સિજ્ઝંતિ ચાણેણં, સિજ્જિસ્સંતિ તહાવરે ॥

(૩) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે શબ્દમાં લખો. **(૬)**

૧. બ્રહ્મચારીને કોણ નમસ્કાર કરે છે? **દેવો, નરેન્દ્રો**

૨. શરીર દ્વારા કયા ગુણોનો લાભ લેવાનો છે? **જ્ઞાન, ધ્યાન**

૩. મોહના કારણે કયો દીપક બુઝાઈ જાય છે? **સમ્યક્ જ્ઞાન, દર્શન**

૪. જીવ કોના માટે કર્મ કરે છે? **પોતાને માટે, બીજાને માટે**

૫. સાધુજનો કઈ વાણીથી શોભે છે? **નિર્વદ્ય, નિર્દોષ**

૬. કયા દાન દેવાથી તીર્થંકર નામ ગોત્ર બંધાય છે? **સુપાત્રદાન, અભયદાન**

(૪) નીચેના શબ્દોના અર્થ લખો. **(૩)**

૧. નાણગ્ગહણે **જ્ઞાન અભ્યાસ** ૨. ચાવી **વચ્ચે રહેતા થકા**

૩. સમુટ્ઠાય **સાવધાનીથી** ૪. સુનિમ્મિય **રૂડા વ્રત નિયમોમાં શ્રેષ્ઠ**

૫. પુવ્વં **શરૂઆતથી** ૬. સરીર ભેએ **શરીરનો નાશ ન થાય ત્યાં સુધી**

(૫) નીચેના શબ્દોનું માગધી લખો. **(૨)**

૧. આવીને પોતાના માટે **આવણ્ણા** ૨. શક્ય નથી **ન સક્કેઈ**

(આ) છ લેશ્યાના આધારે લખો. **(૧૫)**

(૧) મને ઓળખો. **(૩)**

૧. માયાવી **નીલ લેશ્યાના લક્ષણ** ૨. બુર નામે વનસ્પતિ **પ્રશસ્ત લેશ્યાનો સ્પર્શ**

૩. પાકા આંબા **તેજો લેશ્યાનો રસ** ૪. પોતાના દોષો છૂપાવનાર **કાપોત લેશ્યાના લક્ષણ**

૫. અરીઠાના બીજ **કૃષ્ણ લેશ્યાનો વર્ણ** ૬. આત્માનો દમણહાર **પદ્મ, શુક્લ લેશ્યાના લક્ષણ**

૨. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. **(૭)**

૧. લેશ્યાના મુખ્ય પ્રકાર લખો. **દ્રવ્ય લેશ્યા, ભાવ લેશ્યા.**

૨. શકેન્દ્રને કઈ લેશ્યા હોય? તેની સ્થિતિ કેટલી? **શકેન્દ્રને તેજો લેશ્યા હોય. તેની સ્થિતિ બે સાગર હોય.**

૩. ભવનપતિમાં કૃષ્ણ લેશ્યાની સ્થિતિ કેટલી હોય? **ભવનપતિમાં કૃષ્ણ લેશ્યાની સ્થિતિ જઘ. ૧૦૦૦૦ વર્ષ અને ઉત્. પલ્યના અસંખ્યાતમા ભાગની**

૪. લેશ્યા કેટલા ભેદે પરિણમે? **લેશ્યા ૨૪૩ ભેદે પરિણમે.**

૫. નીલ લેશ્યામાં કયા રસ બતાવ્યા છે? **સૂંઠ, પીપર, મરી, હસ્તિપીપલ.**

૬. ભાવ લેશ્યા એટલે શું? **આત્માના શુભાશુભ પરિણામો.**

૭. કેવળીમાં કઈ લેશ્યા? **શુકલ લેશ્યા અથવા અલેશી.**

(૩) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ ટૂંકમાં લખો. (૫)

૧. ૧૦ સાગર અને પલ્યનો અસંખ્યાતમો ભાગ અધિક કઈ લેશ્યાની સ્થિતિ ક્યાં હોય? (૨)

૧૦ સાગર અને પલ્યનો અસંખ્યાતમો ભાગ અધિક નીલ લેશ્યાની પાંચમી નરકમાં ઉત્કૃષ્ટ સ્થિતિ અને કૃષ્ણ લેશ્યાની જઘન્ય સ્થિતિ પાંચમી નરકમાં હોય.

૨. શુક્લ લેશ્યાના લક્ષણ કયા છે? **૧) અતિ આર્તધ્યાન, રૌદ્રધ્યાનથી રહિત હોય ૨) ધર્મધ્યાન, શુક્લધ્યાન સહિત ૩) દશ પ્રકારની ચિત્ત સમાધિએ કરી સહિત ૪) આત્માનો દમણહાર ૫) ૫ સમિતિ ૩ ગુપ્તિથી યુક્ત ૬) અલ્પ રાગવાળો કે વીતરાગી, ઉપશાંત હોય.** (૩)

(ઈ) અષ્ટ પ્રવચન માતા આધારે લખો. (૧૫)

(૧) ખાલી જગ્યા પૂરો. (૧૦)

૧. ભાષાના દોષમાં ...... અને ...... રાખ્યા વિના સાધુ બોલે. **ઉપયોગ, એકાગ્રતા**

૨. ...... પ્રહરના આહાર–પાણી ...... પ્રહરે ન ભોગવે. **પહેલા, ચોથા**

૩. સાધુ ...... પછેડી અને સાધ્વી ...... પછેડી રાખે. **૩, ૪**

૪. ......, ... આદિ લેવા મૂકવાની વિધિ તે પરિસ્થાપન સમિતિ. **વસ્ત્ર, પાત્ર**

૫. વસ્તીને ...... થાય ત્યાં કે ...... રસ્તા પર ન પરઠે. **દુગંછા, જાહેર**

૬. ...... અને ...... દોષ ટાળી નિર્દોષ આહાર–પાણી લે. **૪૨, ૯૬**

૭. ભાવથી ......, ..., ..., ..., ..., ... માં મન ન પ્રવર્તાવે.

વિષય, કષાય, આર્તધ્યાન, રૌદ્રધ્યાન, રાગ, દ્વેષ

૮. ...... કારણ ખાવું,. ..... વગર ખાવું. **વિના, ભૂખ**

(૨) યોગ્ય વિકલ્પ પર ટીક કરો. (૫)

૧. સ્વાદ ખાતર બીજી વસ્તુ ભેળવવી. (૧) અંગાલ **(૨) સંયોગ** (૩) ધૂમ (૪) પરિમાણ

૨. કોના બીલ હોય ત્યાં ન પરઠે **(૧) જીવો** (૨) લીલ ફૂગ (૩) પાણી (૪) મનુષ્યના

૩. દ્રવ્યથી શરીરની શું ન કરે? (૧) પાપકારી કાર્ય (૨) શોભા (૩) શણગાર **(૪) શુશ્રુષા**

૪. સાધુ કઈ ભાષા બોલે? **(૧) નિરવદ્ય** (૨) સાવદ્ય (૩) નિશ્ચયકારી (૪) માર્મિક

૫. રાતે શેનો વિષય નથી? (૧) કાન (૨) રૂપ **(૩) ચક્ષુ** (૪) રસ

(૧૫)

પ્ર.૩ વાર્તાના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો.

૧. વ્યવહારકર્તાનો પહેલો પ્રકાર લખો.

કોઇ કોઇને દાન આપે છે પણ તેની સાથે સારી ભાષામાં બોલતો નથી.

૨. ચિત્ત સારથીએ કોની પાસે ધર્મ સાંભળ્યો? **ચિત્ત સારથીએ કેશીકુમાર શ્રમણ પાસે ધર્મ સાંભળ્યો.**

૩. પરદેશીના દાદી કેવા હતા? તેઓ ક્યાં ઉત્પન્ન થયા હશે? **પરદેશીના દાદી ધાર્મિક વૃત્તિવાળા હતા. તેઓ દેવલોકમાં ઉત્પન્ન થયા હશે.**

૪ . કેકયાર્ધ દેશ ક્યા ક્ષેત્રમાં હતો?

જંબૂદ્વીપ નામના દ્વીપમાં દક્ષિણ ભરતક્ષેત્રમાં કેકયાર્ધ દેશ હતો.

૫. કેશી સ્વામીએ પરદેશીને શેનો ઉપદેશ આપ્યો?

કેશી સ્વામીએ પરદેશીને મુનિ ધર્મ અને ગૃહસ્થ ધર્મનો ઉપદેશ આપ્યો.

૬ . જીવ કેવી ગતિવાળો છે? શબ્દો કેવા છે? **જીવ અપ્રતિહત ગતિવાળો છે. શબ્દ જડ છે.**

૭. ધર્મ સાંભળી ચિત્ત સારથી કેવા બની ગયા?

નિર્ગ્રંથ પ્રવચન પર દઢ શ્રદ્ધાવાન અને શ્રમણોપાસક બની ગયા.

૮. સૂર્યકાંતા રાણી કેવી હતી? **સૂર્યકાંતા રાણી સુકોમળ અંગોવાળી હતી.**

૯. કુટાગારશાળા એટલે શું? **કુટાગારશાળા એટલે પર્વતના આકાર જેવું ભવન.**

૧૦. સૂર્યકાંતાએ પરદેશીને શું આપ્યું? **સૂર્યકાંતાએ પરદેશીને લાડવામાં ઝેર આપ્યું.**

૧૧. પરદેશીએ કેશી કુમાર શ્રમણ સાથે ...... અને ...... પ્રદર્શિત કરેલ છે **ભક્તિ, સન્માન**

૧૨. ઋષિ પરિષદમાં શું કરવામાં આવે છે? **અપરાધીને અતિ મનોજ્ઞ એવી વાણીથી ઉપાલંભ આપવામાં આવે છે.**

૧૩. અમારો રાજા અધાર્મિક છે. કોણ કોને કહે છે? **ચિત્ત સારથી કેશીકુમાર શ્રમણને કહે છે.**

૧૪. મનુષ્યલોકની દુર્ગંધ કેટલા યોજન ઊંચે ઉછળે છે? માત્ર સંખ્યા લખો. **૪૦૦-૫૦૦**

૧૫ . નારકી મૃત્યુલોકમાં આવતા નથી તેનું ત્રીજું કારણ લખો. **અશાતા વેદનીયનો ઉદય છે માટે.**

અથવા

પ્ર.૩ ભક્તામરના આધારે લખો.

(૧) નીચેની ગાથાઓ પૂર્ણ કરી ભાવાર્થ લખો. (૧૨)

૧. સિંહાસને મણિમયૂખ શિખાવિચિત્રે, વિભ્રાજતે તવ વપુઃ કનકાવદાતમ્ ।

બિંબં વિયદ્ વિલસદંશુલતા વિતાનં, તુંગોદયાદ્રિશિરસીવ સહસ્ત્ર રશ્મેઃ ॥

અર્થ : હે ભગવાન! જેવી રીતે ઊંચા ઉદયાચલ પર્વતના શિખર પર આકાશમાં લતાના સમૂહની જેમ ફેલાતા પ્રકાશમય કિરણોથી સૂર્યનું બિંબ શોભે છે, તેમ ઊંચે વિવિધ રંગના કિરણો વેરતા મણિમય સિંહાસન વિષે આપનું સુવર્ણ સમાન દેદિપ્યમાન શરીર શોભી રહ્યું છે.

૨. મન્દાર સુન્દર નમેરુ સુપારિજાત, સંતાનકાદિ કુસુમોત્કર વૃષ્ટિરુદ્ધા ।

ગન્ધોદબિન્દુ શુભમન્દ મરુત્પ્રપાતા, દિવ્યા દિવ : તે વચસાં તતિર્વા ॥

અર્થ : હે ભગવાન ! આપના વચનોની જે પંક્તિ ફેલાય છે તે જાણે કે દેવલોકમાં ઉત્પન્ન થતા મંદાર, સુંદર, નમેરુ, સુપારિજાત, સંતાનક વગેરે નામના વૃક્ષોના સુગંધિત જળબિંદુઓથી યુક્ત ઉર્ધ્વમુખી ફૂલોના સમૂહ ની સુખદ મંદ મંદ પવનની લહેરથી આકાશમાંથી વર્ષા પડતી હોય તેવી લાગે છે.

૩. છત્ર ત્રયં તવ વિભાતિ શશાંકકાન્ત, મુચ્ચૈઃ સ્થિતં સ્થગિતભાનુકર પ્રતાપમ્ ।

મુક્તાફલ પ્રકર જાલ વિવૃદ્ધશોભં, પ્રખ્યાપયત્ ત્રિજગતઃ પરમેશ્વરત્વમ્ ॥

અર્થ : ચંદ્ર જેવા ઉજ્જવળ, સૂર્યના કિરણોના પ્રભાવને રોકી રાખનાર અને મોતીની ઝુલોના સમૂહથી જેની શોભા ઘણી વધી રહી છે તેવા આપના મસ્તક ઉપર રહેલા ત્રણ છત્રો આપનું ત્રણે જગતનું પરમેશ્વરપણું દર્શાવતા શોભી રહ્યો છે.

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. (૩)

૧. ભગવાનની વાણી શેમાં સહાયક છે?

ભગવાનની અલૌકિક વાણી દેવલોક અને મોક્ષનો માર્ગ બતાવવામાં સહાયક છે.

૨. ભગવાન શેમાં કુશળ છે?

ત્રણે લોકના સત્યધર્મના રહસ્ય કહેવામાં કુશળ છે.

૩. ભગવાનના શરીરની કાંતિ કોના જેવી છે? વીંઝાતા ચામરો કોના જેવા છે?

સુવર્ણ જેવી. મોગરાના પુષ્પ જેવા શ્વેત.

❋ PLEASE CONATACT DSB HELPLINE NO. 9702277914 FOR FREE ONLINE SHRENI CLASSES.
❋ NEXT CLASS STARTS FEBRUARY 3RD/4TH MONDAY AND TUESDAY.
❋ TO JOIN OUR TELEGRAM GROUP. CONTACT DSB HELPLINE NO. 9702277914.
❋ FOR BOOKS AND EXAM REGISTRATION.

॥ શ્રી મહાવીરાય નમઃ॥

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતુશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org **E mail :** jainshikshanboard@gmail. com

૧૨ જાન્યુઆરી ૨૦૨૫ **મહિલા મંડળ** **કુલ ગુણ : ૧૦૦**

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાર્તા કે થોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.

૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેગ્યુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

OPEN BOOK/REGULAR **શ્રેણી – ૧૬** **WRITER** **YES / NO**

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
SANGH NAME		SUPARVISOR NAME	
MAHILA MANDAL		SUPARVISOR SIGN.	

MARKS

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	TOTAL

(૧૫)

પ્ર.૧ (અ) સામાયિક–પ્રતિક્રમણના આધારે લખો.

(૧) નીચેના પાઠની પૂર્તિ કરો. **(૧૦)**

૧. મેહુણાઓ **વેરમણં સદાર સંતોષિએ અવસેસ મેહુણવિહિંના** પચ્ચકખાણ

૨. અકપ્પો **અકરણિજ્જો દુજ્ઝાઓ દુવ્વિચિંતિઓ અણાયારો** અણિચ્છિયવ્વો

૩. અણુત્તરં **કેવલિયં પડિપુન્નં નેઆઉયં સંસુદ્ધં** સલ્લકત્તણં

૪. નિગ્ગંથે **ફાસુએણં એસણિજ્જેણં અસણં પાણં** ખાઈમં

૫. અણેસણાએ **પાણ ભોયણાએ બીય ભોયણાએ હરિય ભોયણાએ પચ્છા કમ્મિયાએ** પુરે કમ્મિયાએ

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. **(૫)**

૧. પંચ પરમેષ્ઠિ ભગવાન કેવા છે? **પરમ ઉપકારી છે, પરમ હિતકારી છે, પરમ સુખકારી છે.**

૨. સામાયિકમાં સાધુને ગૌચરી વહોરાવાય?

જેણે સામાયિક ન કરી હોય તેમની આજ્ઞા લઈને ગૌચરી વહોરાવી શકાય.

૩. પ્રથમ અણુવ્રત શેના વિશેનું છે? **બેઈન્દ્રિય, તેઈન્દ્રિય આદિ ત્રસ જીવોની હિંસાથી નિવર્તવાનું છે.**

૪. પાપશ્રુત કોને કહેવાય? **પાપનું ઉપાર્જન કરવાવાળા સૂત્રો.**

૫. શરણદાતા અને સુખદાતા શું છે? **શરણદાતા અને સુખદાતા કેવલી પ્રરૂપિત ધર્મ છે.**

(૭૦)

પ્ર.૨ (અ) દશવૈકાલિક અને ઉત્તરાધ્યયન સૂત્રના આધારે લખો. (૪૦)

(૧) નીચેની ગાથા પૂર્ણ કરો. (૯)

૧. વિગિં ચ **કમ્મુણો હેઉં, જસં સંચિણું ખંતિએ । સરીરં પાઢવં હિચ્ચા, ઉડ્ઢં પક્કમઈ** દિસં ।।

૨. જયં **ચરે જયં ચિટ્ઠે, જયં આસે જયં સએ । જયં ભુંજંતો ભાસંતો, પાવં કમ્મં ન** બંધઈ ।।

૩. પઢમં **નાણં તઓ દયા, એવં ચિટ્ઠઈ સવ્વસંજએ । અન્નાણી કિં કાહી, કિં વા નાહીઈ સે** પાવગં ।।

૪. એગયા **ખત્તિઓ હોઈ, તઓ ચંડાલ બુક્કસો । તઓ કીડ પયંગો ય, તઓ કુંથૂ** પિવીલિયા ।।

૫. તત્થ **ઠિચ્ચા જહાઠાણં, જક્ખા આઉક્ખએ ચુયા । ઉવેંતિ માણુસં જોણિં, સે દસંગેડ** ભિજાયઈ ।।

૬. તવોગુણ **પહાણસ્સ, ઉજ્જુમઈ ખંતિસંજમરયસ્સ । પરિસ્સહ જિણંતસ્સ, સુલહા સુગઈ તારિસ** ગસ્સ ।।

(૨) નીચેની ગાથા પૂર્ણ કરી ભાવાર્થ લખો. (૧૮)

૧. અપ્પિયા **દેવ કામાણં, કામરૂવ વિઉવ્વિણો । ઉડ્ઢં કપ્પેસુ ચિટ્ઠંતિ, પુવ્વા વાસસયા** બહૂ ।।

અર્થ : દેવ ભવ સંબંધી પ્રાપ્ત દિવ્ય કામભોગોને અનુભવતા, ઈચ્છાનુસાર વિવિધ રૂપો બનાવીને દિવ્ય સુખોને ભોગવતા, વૈમાનિક દેવોમાં સેંકડો વર્ષો સુધી રહે છે.

૨. જયા સંવર **મુક્કિટ્ઠં, ધમ્મં ફાસે અણુત્તરં । તયા ધુણઈ કમ્મરયં, અબોહિકલુસં** કડં ।।

અર્થ : જ્યારે આત્માએ ઉત્કૃષ્ટ અને સર્વ શ્રેષ્ઠ સંવર ધર્મને પ્રાપ્ત કરે છે ત્યારે મિથ્યાત્વ આદિ પાપો દ્વારા ઉપાર્જિત કર્મરૂપી રજનો નાશ કરે છે.

૩. મિત્તવં **નાઈવં હોઈ, ઉચ્ચાગોએ ય વણ્ણવં । અપ્પાયંકે મહાપન્ને, અભિજાએ** જસોબલે ।।

અર્થ : શેષ અંગો બતાવે છે, તે પુણ્યવંત જીવ માનવભવમાં, ૨) મિત્રયુક્ત, ૩) જ્ઞાતિવંત, ૪) ઉચ્ચગોત્રી ૫) સુંદર વર્ણયુક્ત શરીરી, ૬) નિરોગી, ૭) મહાપ્રજ્ઞાવંત-બુદ્ધિશાળી, ૮) વિનયવંત, ૯) યશસ્વી અને ૧૦) બળવાન થાય છે.

૪. ભોચ્ચા **માણુસ્સએ ભોએ, અપ્પડિરૂવે અહાઉયં । પુવ્વિં વિસુદ્ધ સદ્ધમ્મે, કેવલં બોહિ** બુજ્ઝિયા ।।

અર્થ : આયુષ્ય અનુસાર મનુ. ભવ સંબંધી અનુપમ ભોગોને ભોગવી, પૂર્વભવમાં નિયાણા રહિત વિશુદ્ધ ધર્મની આરાધના કરેલ છે, એવો તે જીવ નિર્મલ બોધિને પ્રાપ્ત કરે છે.

૫. સુઈ **ચ લદ્ધું સદ્ધં ચ, વીરિયં પુણ દુલ્લહં । બહવે રોયમાણા વિ, નો ય ણં** પડિવજ્જઈ ।।

અર્થ : મનુ. જન્મ, ધર્મશ્રવણ પ્રાપ્તિ અને ધર્મની શ્રદ્ધા થયા પછી પણ સંયમમાં પરાક્રમ ફોરવવું ઘણું દુર્લભ

છે કારણ કે ઘણા જીવો ધર્મરૂચિ થવા છતાં તે પ્રમાણે આચરણ કરી શક્તા નથી.

૬. માણુસત્તમ્મિ **આયાઓ, જો ધમ્મં સોચ્ચા સદ્દહે । તવસ્સી વીરિયં લદ્ધું, સંવુડે નિદ્ધુણે** રયં ॥

અર્થ : મનુષ્ય જન્મને પ્રાપ્ત કરી જે આત્મા, ધર્મને શ્રવણ કરી તેની ઉપર શ્રદ્ધા રુચિ કરતો થકો, સંયમને વિષે ઉદ્યમ પરાક્રમ યુક્ત થાય છે તે સંયમ અને તપસ્યા દ્વારા કર્મ રજનો નાશ કરી દે છે.

(૩) નીચે આપેલી ગાથાનો માત્ર ભાવાર્થ લખો. (૬)

૧. જયા જીવમજીવે ય, દો વિ એએ વિયાણેઈ । તયા ગઈ બહુવિહં, સવ્વ જીવાણ જાણઈ ॥

જ્યારે આત્મા જીવ અને અજીવને વિશેષરૂપથી જાણી લે છે ત્યારે સર્વ જીવોની અનેક પ્રકારની ગતિને પણ જાણી લે છે.

૨. કમ્માણં તુ પહાણાએ, આણુપુવ્વી કયાઈ ઉ । જીવા સોહિ મણુપ્પત્તા, આયયંતિ મણુસ્સયં ॥

અનેક ભવમાં પરિભ્રમણ કરતા અનુક્રમે અશુભ કર્મનો ક્ષય કરીને, કર્મક્ષયરૂપ શુદ્ધિને પ્રાપ્ત જીવ ક્યારેક શુભ કર્મના ઉદયથી મનુષ્યત્વને પ્રાપ્ત કરે છે.

૩. અજયં ચિટ્ઠમાણો ય, પાણભૂયાઈ હિંસઈ । બંધઈ પાવયં કમ્મં, તં સે હોઈ કડુયં ફલં ॥

જે વ્યક્તિ અયત્નાથી ઊભા રહે તે સર્વત્ર ત્રસ સ્થાવર પ્રાણીની હિંસા કરે છે, તેથી તેમને પાપકર્મોનો બંધ થાય છે તેમના પરિણામે કડવા, દુઃખદાયી ફળ ભોગવવા પડે છે.

૪. જયા જોગે નિરુંભિત્તા સેલેસિં પડિવજ્જઈ, તયા કમ્મં ખવિત્તાણં સિદ્ધિં ગચ્છઈ નીરઓ।

જ્યારે આત્મા રોગોનું નિરૂંધન કરીને અકંપ, શૈલેશી અવસ્થાને પ્રાપ્ત કરે છે ત્યારે સર્વ કર્મનો ક્ષય કરી કર્મ રજથી મુક્ત થઈ સિદ્ધ ગતિમાં જાય છે.

(૪) નીચેના શબ્દોના અર્થ લખો. (૩)

૧. ચુયા **ચ્યવીને** ૨. અબોહિ **મિથ્યાત્વ** ૩. આસવ્વસ્સ **આશ્રવના દ્વારોને**

૪. સંચિણું **સંચય કરે** ૫. સાસઓ **શાશ્વત** ૬. લદ્ધું **પ્રાપ્ત કરીને**

(૫) નીચેના શબ્દોનું માગધી લખો. (૪)

૧. ત્રાસ પામે છે **વિણિહમ્મન્તિ** ૨. રુચિ થવી **રોયમાણા**

૩. અગ્રભાગ પર સ્થિત **અત્થયત્થો** ૪. યત્ના કરનાર **જએ**

(આ) ૯૮ બોલ અલ્પબહુત્વના આધારે લખો. (૩૦)

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો. (૧૨)

૧. ત્રસથી સ્થાવરમાં જીવો શા માટે વધે છે? **ત્રસથી સ્થાવરમાં ઉત્તરોત્તર પુણ્ય ઓછું હોય છે.**

૨. ૪ જીવના ભેદ અને ૪ લેશ્યા કોને હોય? **સમુચ્ચય વનસ્પતિ, એકેન્દ્રિય**

૩. બાદર તેઉકાયના સમય કેટલા છે? **આવલિકા ઘનથી કાંઈક ન્યૂન સમય જેટલા છે.**

૪. દેવ કરતા દેવી કેટલી વધારે છે? **૩૨ ગુણી ૩૨.**

૫. ક્યો સમુદ્ર સૌથી મોટો છે? કેટલા રાજુનો છે? **સ્વયંભૂરમણ સમુદ્ર સૌથી મોટો છે. બંને બાજુ મળીને અડધો રાજુનો છે.**

૬. બાદર નિગોદમાં કોની સંખ્યા બતાવી છે? **બાદર નિગોદમાં ઔદારિક શરીરની સંખ્યા બતાવી છે.**

૭. જીવ વ્યંતર કેમ થાય છે? **પરવશપણે બ્રહ્મચર્યનું પાલન વગેરે અકામ નિર્જરાથી પણ જીવ વ્યંતર થાય છે.**

૮. પાંચમા અનુત્તર વિમાનમાં કેટલા દેવો છે? શા માટે? **પાંચમા અનુત્તર વિમાનમાં સંખ્યાત દેવો છે કા. કે. સંખ્યાત યોજનના વિસ્તારવાળું છે.**

૯. અસંજ્ઞી તિર્યંચ પંચેન્દ્રિયને ક્યા બોલમાં લેવાના? **પંચેન્દ્રિય પર્યાપ્તા, પંચેન્દ્રિય અપર્યાપ્તા.**

૧૦. ચાર ઉપયોગ કોને હોય? **સંમૂર્ચ્છિમ મનુષ્ય, ચૌરેન્દ્રિય પર્યાપ્તા.**

૧૧. પાંચ યોગ અને પાંચ ઉપયોગ હોય કોને હોય? **એકપણને નહિ.**

૧૨. ૧૨ જીવના ભેદ અને ૧૨ ઉપયોગ કોને હોય? **સમુચ્ચય બાદર જીવ.**

(૨) માત્ર અલ્પબહુત્વ લખો. (૮)

૧. મનુષ્યાણી, ખેચર સ્ત્રી, જળચર સ્ત્રી, દેવી

સૌથી થોડી મનુષ્યાણી, તેથી ખેચર સ્ત્રી અસંખ્યાત ગુણી, તેથી જળચર સ્ત્રી સંખ્યાતગુણી, તેથી દેવી સંખ્યાતગુણી.

૨. વિદ્યુતકુમારના દેવ, મહાશુક્રના દેવ, બાદર તેઉકાયના પર્યાપ્તા, પાંચમી નરકના નારકી

સૌથી થોડા બાદર તેઉકાયના પર્યાપ્તા, તેથી મહાશુક્રના દેવ અસંખ્યાતગુણા, તેથી પાંચમી નરકના નારકી અસંખ્યાતગુણા, તેથી વિદ્યુતકુમારના દેવ અસંખ્યાતગુણા.

૩. પંચેન્દ્રિયના પર્યાપ્ત, સૂક્ષ્મ વાઉકાયના પર્યાપ્તા, બાદર વનસ્પતિકાયના પર્યાપ્તા, એકેન્દ્રિય જીવ

સૌથી થોડા પંચેન્દ્રિયના પર્યાપ્ત, તેથી સૂક્ષ્મ વાઉકાયના પર્યાપ્તા અસં.ગુણા, તેથી બાદર વનસ્પતિકાયના પર્યાપ્તા અનંતગુણા, તેથી એકેન્દ્રિય જીવ અસંખ્યાતગુણા.

૪. સમુચ્ચય સૂક્ષ્મ જીવ, અવિરતિ જીવ, બાદર નિગોદના અપર્યાપ્તા, સૂક્ષ્મ તેઉકાયના પર્યાપ્તા.

સૌથી થોડા બાદર નિગોદના અપર્યાપ્તા, તેથી સૂક્ષ્મ તેઉકાયના પર્યાપ્તા અસંખ્યાતગુણા, તેથી સમુચ્ચય સૂક્ષ્મ જીવ અનંતગુણા, તેથી અવિરતિ જીવ વિશેષાધિક.

(૩) નીચેના બોલનો બાસઠિયો માત્ર સંખ્યામાં લખો. (કોઠો બનાવીને) **(૧૦)**

બોલનું નામ	જીવના ભેદ	ગુણસ્થાન	યોગ	ઉપયોગ	લેશ્યા
૧. કીડી	૨	૨	૪	૫	૩
૨. અંબના દેવ	૩	૧	૧૧	૬	૪
૩. પંકપ્રભાના નારકી	૨	૪	૧૧	૯	૧
૪. જ્યોતિષીના દેવ	૨	૪	૧૧	૯	૧
૫. હાથી	૨	૫	૧૩	૯	૬
૬. સમુચ્ચય સૂક્ષ્મ જીવ	૨	૧	૩	૩	૩
૭. સૂક્ષ્મ વનસ્પતિકાય અપર્યાપ્તા	૧	૧	૩	૩	૩
૮. બાદર પૃથ્વીકાય પર્યાપ્તા	૧	૧	૧	૩	૩
૯. સયોગી જીવ	૧૪	૧૩	૧૫	૧૨	૬
૧૦. સંમૂર્ચ્છિમ મનુષ્ય	૧	૧	૩	૪	૩

(૧૫)

પ્ર.૩ વાર્તાના આધારે લખો.

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે શબ્દમાં જવાબ લખો. **(૫)**

૧. સોમદત્ત શેનો અહંકાર કરતો હતો? **જાતિ, કુળ**

૨. હરિકેશી મુનિ શેનું પાલન કરી સમાધિ રાખતા હતા? **૫ સમિતિ, ૩ ગુપ્તિ**

૩. જે આચાર ભ્રષ્ટ છે તે શેનાથી રહિત છે? **જ્ઞાન, દર્શન**

૪. હરિકેશી મુનિ શેમાં ઘોર પરાક્રમ કરે છે? **તપ, સંયમ**

૫. તિંદુક યક્ષ હરિકેશી મુનિની શું કરવા લાગ્યો? **સેવા, વૈયાવચ્ચ**

(૨) કોણ બોલે છે અને કોને કહે છે? **(૫)**

૧. મારું કાંઈ અપમાન થયું નથી. **હરિકેશી મુનિ રાજાને કહે છે.**

૨. દેવલોકના ઈન્દ્ર માટે પણ પૂજ્ય છે. **ભદ્રા ક્રોધિત વિદ્યાર્થીઓને કહે છે.**

૩. હું પણ સૌનો પ્રિય થઈ જઈશ. **હરિકેશીબલ મનમાં વિચારે છે.**

૪. કાંઈક લાભ મેળવી લો. **યક્ષ મુનિના શરીરમાં પ્રવેશીને બ્રાહ્મણોને કહે છે.**

૫ . આપ ક્યારેય ગુસ્સે થતા નથી. **રુદ્રદેવ હરિકેશી મુનિને કહે છે.**

(૩) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. **(૫)**

૧. સ્નાન કરવા માટેનું જળાશય કયું છે? **મિથ્યાત્વના મેલ રહિત, પ્રશસ્ત લેશ્યાઓ પ્રાપ્ત કરાવનાર ધર્મ.**

૨. હરિકેશી રૂપ મદના કારણે કેવો બન્યો? **કૂબડો, કુરૂપ, બેડોળ.**

૩. વિદ્યાર્થીઓ હરિકેશી મુનિને શેનાથી મારવા લાગ્યા? **દંડ, લાકડી, ચાબુક.**

૪. મનુષ્યની સુરક્ષા શેનાથી થાય છે? **મનુષ્યની સુરક્ષા જ્ઞાન અને આચારથી થાય છે.**

૫. બ્રહ્મચર્ય શું છે? **બ્રહ્મચર્ય શાંતિતીર્થ છે.**

અથવા

પ્ર.૩ ભક્તામરના આધારે જવાબ લખો.

(૧) નીચેની ગાથાઓ પૂર્ણ કરી ભાવાર્થ લખો. **(૧૨)**

૧. કુન્તાગ્ર **ભિન્નગજ શોણિતવારિવાહ, વેગાવતાર તરણાતુર યોદ્ધ ભીમે ।**

યુદ્ધે જયં વિજિત દુર્જયજેયપક્ષા, સ્તવત્પાદ પંકજ વનાશ્રયિણો લભન્તે ॥

અર્થ : હે ભગ.! જેઓ તમારા ચરણરૂપી કમળસમૂહનો આશ્રય લે છે તેઓ ભાલાના અગ્રભાગથી વિંધાયેલા હાથીઓના લોહીરૂપ જલના પ્રવાહમાં તરવા આતુર એવા સુભટોથી ભયંકર બનેલા યુદ્ધમાં પણ શત્રુપક્ષને જીતીને વિજય પ્રાપ્ત કરે છે.

૨. રક્તેક્ષણં **સમદ કોકિલ કણ્ઠનીલં, ક્રોધોદ્ધતં ફણિનમુત્ફણમાપતન્તમ્ ।**

આક્રામતિ ક્રમયુગેન નિરસ્તશંક, સ્તવન્નામ નાગદમની હૃદિ યસ્ય પુંસઃ ॥

અર્થ : હે ભગવાન ! જે પુરુષના હૃદયમાં તમારા નામ રૂપી નાગદમની રહેલી છે, તે પુરુષ નિર્ભય બનીને લાલ નેત્રવાળા, મદોન્મત કોયલના કંઠ જેવા શ્યામ વર્ણના, અત્યંત ક્રોધાયમાન, ઊંચી ફેણવાળા અને સામે આવી રહેલા સર્પને પોતાના બે પગો વડે ઓળંગી જાય છે.

૩. ઈત્થં **યથા તવ વિભૂતિરભૂજ્જિનેન્દ્ર, ધર્મોપદેશન્ વિધૌ ન તથા પરસ્ય !**

યાદૃક પ્રભા દિનકૃતઃ પ્રહતાન્ધકારા, તાદક્ કુતો ગ્રહ ગણસ્ય વિકાસો નોડપિ ॥

અર્થ : હે જિનેશ્વર દેવ ! આ જ પ્રકારે તમારી ધર્મદેશના વખતે અતિશયોની જેવી સમૃદ્ધિ પ્રગટ થઈ હતી, તેવી સમૃદ્ધિ બીજા કોઇની ધર્મદેશના પ્રસંગે થયેલી નથી. સૂર્યનો પ્રકાશ જેટલો અંધકારનો નાશ કરે છે, તેટલો ઉદય પામેલો વિકસિત ગ્રહોનો સમૂહ અંધકારનો નાશ ક્યાં કરી શકે છે?

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. **(૩)**

૧. શોચનીય દશાને કોણ પ્રાપ્ત થયેલા છે? **જલોદર રોગ ઉત્પન્ન થવાથી પેટના ભાર વડે વાંકા વળી ગયા છે.**

૨. અગ્નિને કોણ શાંત કરે છે? **ભગવાનના નામનું કીર્તન રૂપી જળ અગ્નિને શાંત કરે છે.**

૩. સમુદ્રમાં કોણ ઉછળી રહ્યું છે?

ભયાનક મગરોના સમૂહ તથા પાઠીન અને પીઠ નામના મત્સ્યો ઉછળી રહ્યા છે.

❋ PLEASE CONATADØCT DSB HELPLINE NO. 9702277914 FOR FREE ONLINE SHRENI CLASSES.
❋ NEXT CLASS STARTS FEBRUARY 3RD/4TH MONDAY AND TUESDAY.

|| શ્રી મહાવીરાય નમઃ ||

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતુશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org **E mail :** jainshikshanboard@gmail. com

૧૨ જાન્યુઆરી ૨૦૨૫ **મહિલા મંડળ** **કુલ ગુણ : ૧૦૦**

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાર્તા કે થોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.
૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેગ્યુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

OPEN BOOK / REGULAR **શ્રેણી – ૧૭** **WRITER YES / NO**

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
SANGH NAME		SUPARVISOR NAME	
MAHILA MANDAL		SUPARVISOR SIGN.	

MARKS

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	TOTAL

(૧૫)

પ્ર.૧ સામાયિક–પ્રતિક્રમણના આધારે

(અ) નીચેના શબ્દોના અર્થ લખી કયા પાઠમાં આવે છે? **(૫)**

૧. એવમાઈએહિં **ઈત્યાદિ, એવા બીજા પણ** **સામાયિકના ચોથા પાઠમાં**

૨. મજ્જણ વિહિં **નહાવાના પાણીની મર્યાદા** **સાતમા વ્રતમાં**

૩. ચરમેહિં **છેલ્લા** **સંથારાના પાઠમાં**

૪. અપ્પકિલંતાણં **ગઈ છે કિલામના આપની** **પ્રતિક્રમણના ત્રીજા પાઠમાં**

૫. મુચ્ચંતિ **ભવોપગ્રાહી કર્મોથી મુક્ત થાય છે** **પાંચમા શ્રમણસૂત્રમાં**

(આ) આગમ પરિચયના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. **(૧૦)**

૧. વર્ષા માટેના ગર્ભકાળના મહિના કયા છે? **કારતક, માગશર, પોષ, મહા ચાર મહિના.**

૨. સૂર્યગ્રહણ અને ચંદ્રગ્રહણ ક્યારે થાય છે? **સૂર્યગ્રહણ અમાસના અને ચંદ્રગ્રહણ પૂનમના થાય છે.**

૩. કયા સૂત્રના અધ્યયન સાધુ માટે જરૂરી છે? **ચાર મૂળ સૂત્રના અધ્યયન સાધુ માટે જરૂરી છે.**

૪. ભગવતીનું બીજું નામ શું છે? તેમાં કેટલા પ્રશ્નો છે? **વ્યાખ્યા પ્રજ્ઞપ્તિ, ૩૬૦૦૦**

૫. અંતગડ અને દશાશ્રુત સ્કંધની શૈલી કેવી છે? **અંતગડની વર્ગ, અધ્યયન અને દશાશ્રુત સ્કંધની દશા.**

૬. અનુયોગદ્વાર સૂત્રના રચયિતા કોણ છે? તે કાલિક છે કે ઉત્કાલિક? **શ્રી આર્યરક્ષિતજી, ઉત્કાલિક.**

૭. આઠ પ્રહરની અસજ્ઝાય કોની છે? **નિર્ઘાત, ચંદ્રગ્રહણમાં ખંડ ગ્રહણ.**

૮. મધ્યરાત્રિ એટલે શું? **સૂર્યાસ્તથી સૂર્યોદયના મધ્ય ભાગનો સમય.**

૯. દશ અસજ્ઝાય કોના સંબંધી છે? **આકાશ સંબંધી અને ઔદારિક શરીર સંબંધી.**

૧૦. આવશ્યક વ્યતિરિક્તના ભેદ લખો. **કાલિક સૂત્રો અને ઉત્કાલિક સૂત્રો.**

(૫)

પ્ર.૨ આચારાંગ સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો.

૧. દેવદૂષ્ય વસ્ત્ર એટલે શું? **દેવદૂષ્ય વસ્ત્ર એટલે દેવોએ આપેલું વસ્ત્ર.**

૨. પલાલ એટલે શું? **પલાલ એટલે ઘાસના તણખલાઓ.**

૩. શાસ્ત્રીય પ્રમાણે ભગવાને ક્યારે દીક્ષા લીધી હતી? **માગસર વદ દશમે.**

૪. સર્વ પાપકર્મોને આવવાનું મુખ્ય કારણ શું છે? **કામભોગ.**

૫. ભગવાન શેનું પ્રમાર્જન કરતા ન હતા? **આંખમાં રજકણ આદિ પડે તેનું પ્રમાર્જન કરતા ન હતા.**

(૧૦)

પ્ર.૩ ઠાણાંગ સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે શબ્દમાં લખો.

૧. ચારિત્ર ધર્મના પ્રકાર કયા છે? **આગાર ચારિત્ર ધર્મ, અણગાર ચારિત્ર ધર્મ**

૨. પ્રતિમાના પ્રકાર લખો. **ધર્મ પ્રતિમા, અધર્મ પ્રતિમા**

૩. અતિચારોની નિંદા કરવા કઈ દિશા તરફ બેસવાનું છે? **પૂર્વ, ઉત્તર**

૪. ઉદ્‌વર્તન કયા જીવોનું થાય છે? **નારકી, ભવનપતિ**

૫. લાલ વર્ણના કયા તીર્થંકર હતા? **પદ્મપ્રભ, વાસુપૂજ્ય**

૬. વૈતાઢ્ય પર્વત પર કઈ ગુફાઓ છે? **તમિસ્ત્રા, ખંડપ્રપાત**

૭. કયા જીવોનું આયુષ્ય તૂટે છે? **મનુષ્ય, તિર્યંચ**

૮. ધાર્મિક આરાધના કોણ કરે છે? **સાધુ, શ્રાવક**

૯. કયા દેવલોકમાં ચાર હાથની અવગાહના છે? તે દેવલોકના નામ લખો. **મહાશુક્ર, સહસ્રાર**

૧૦. ઉપમા અદ્ધાકાળના પ્રકાર લખો. **પલ્યોપમ, સાગરોપમ**

(૧૦)

પ્ર. ૪ જ્ઞાતાધર્મકથા સૂત્રના આધારે લખો.

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક શબ્દમાં લખો. **(૬)**

૧. દાણાના ફોતરા કાઢી કોણ ગળી ગયું? **ભોગવતી**

૨. ૪ સેતિકા = **એક કુડવ**

૩. છાયા = **પ્રતિબિંબ**

૪ . ચોખાના દાણા = **કમોદ**

૫. કોની જેમ મહાવ્રતોની વૃદ્ધિ કરવાની છે? **રોહિણી**

૬. મંજરીઓ કેવી થઈ? **દૂધમય**

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. **(૪)**

૧. સાધુ–સાધ્વીજી શેનાથી પરિપૂર્ણ થઈ જાય છે?

સાધુ–સાધ્વીજી ક્ષમા યાવત્ ગુણોથી પરિપૂર્ણ થઈ જાય છે.

૨. ઉજ્જિકાએ ધન્ય સાર્થવાહને શું કહીને આજ્ઞાનો સ્વીકાર કર્યો? **તહત્તિ (હા જી ભલે).**

૩. અમાસનો ચંદ્ર ચૌદશના ચંદ્ર કરતા કેવો હોય છે?

અમાસનો ચંદ્ર ચૌદશના ચંદ્ર કરતા વર્ણથી યાવત્ મંડલથી ક્રમશઃ હીન હોય છે.

૪. ચોથા વર્ષે કેટલા કમોદ તૈયાર થયા? **સેંકડો કુંભ પ્રમાણ**

(૧૫)

પ્ર. ૫ (અ) ઉપાસકદશાંગ સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે શબ્દમાં લખો.

૧. ઉપાસક દશાંગ સૂત્રનું ચોથું અને નવમું અધ્યયન કયું છે? **સુરાદેવ, નંદિનીપિતા** **(૭)**

૨. આનંદ શ્રાવકે જમવામાં કયા પદાર્થની છૂટ રાખી? **કાંજીવડા, દાલવડા**

૩. માનસિક પર્યુપાસનામાં પોતાનામાં શું ઉત્પન્ન કર્યું? **સંવેગ, મુમુક્ષુભાવ**

૪. દુર્ધ્યાન કયા છે? **આર્તધ્યાન, રૌદ્રધ્યાન**

૫. ગૌતમ સ્વામી મુખવસ્ત્રિકાનું પ્રતિલેખન કરી શેનું પ્રતિલેખન કરે છે? **પાત્ર, વસ્ત્ર**

૬. સંથારામાં શેને ક્ષીણ કર્યા? **શરીર, કષાય**

૭. ગૌતમ સ્વામી શેના દ્વારા આત્માને ભાવિત કરતા હતા? **સંયમ, તપ**

૮. કોણ બોલે છે? કોને કહે છે? **(૩)**

૧) જિતશત્રુ નામે રાજા હતા. **સુધર્મા સ્વામી જંબૂ સ્વામીને કહે છે.**

૨) ધર્મ કરવામાં વિલંબ ન કરો. **ભગવાન મહાવીર આનંદ શ્રાવકને કહે છે.**

૩) પ્રાયશ્ચિત્ત કરો. **આનંદ શ્રાવક ગૌતમ સ્વામીને કહે છે./ ભગવાન મહાવીર ગૌતમ સ્વામીને કહે છે.**

(આ) અંતગડ સૂત્રના આધારે નીચેના વાક્યો સાચા છે કે ખોટા? ખોટા હોય તે સુધારીને લખો. **(૫)**

૧. જંબૂ સ્વામી ઈક્ષ્વાકુવંશીય હતા. **ખોટું. જંબૂ સ્વામી કાશ્યપ ગોત્રી હતા.**

૨. ગુણરત્ન સંવત્સર તપમાં ૪૧૭ દિવસ તપના છે. **ખોટું. ગુણરત્ન સંવત્સર તપમાં ૪૦૭ દિવસ તપના છે.**

૩. દ્વારિકા નગરીમાં નંદનવન નામનું ઉદ્યાન છે. **સાચું.**

૪. ગૌતમ અણગારે ૧૨ અંગ સૂત્રોનો અભ્યાસ કર્યો.

ખોટું. ગૌતમ અણગારે ૧૧ અંગ સૂત્રોનો અભ્યાસ કર્યો.

૫. ગૌતમ અણગારે ૧૬ વર્ષ દીક્ષા પર્યાયનું પાલન કર્યું.

ખોટું. ગૌતમ અણગારે ૧૨ વર્ષ દીક્ષા પર્યાયનું પાલન કર્યું.

(૫)

પ્ર. ૬ અનુત્તરોવવાઈ સૂત્રના આધારે ખાલી જગ્યા પૂરો.

૧. અનુત્તરવવાઈનું બીજું અધ્યયન ..... અને સાતમું અધ્યયન ..... છે. **મયાલિ કુમાર, લષ્ટદંત કુમાર**

૨. સ્થવિરોએ જાલિ અણગારના ..... અને ..... ગ્રહણ કર્યા. **પાત્ર, વસ્ત્ર**

૩. જાલિ અણગાર પ્રકૃતિથી ..... અને ..... હતા. **ભદ્ર, વિનીત**

૪. જાલિ અણગાર સંથારો કરવા ..... પર્વત પર ગયા. **વિપુલગિરિ**

૫. દેવલોકનું ....., ... અને ..... ક્ષય કરી જાલિ દેવ ક્યાં જશે? **આયુષ્ય, ભવ, સ્થિતિ**

(૧૫)

પ્ર.૭ દશવૈકાલિક અને પુચ્છિંસ્સુણં સૂત્રના આધારે નીચેની ગાથા પૂર્ણ કરી ભાવાર્થ લખો.

૧. જહા **સયંભૂ ઉદહીણ સેટ્ઠે, નાગેસુ વા ધરણિંદમાહુ સેટ્ઠે ।**

ખોઓદએ વા રસ વેજયંતે, તવોવહાણે મુણિ વેજયંતે ॥

અર્થ : જેમ સમુદ્રોમાં સ્વયંભૂરમણ સમુદ્ર, નાગકુમાર દેવતાઓમાં ધરણેન્દ્ર, રસમાં ઈક્ષુ રસ શ્રેષ્ઠ છે,

તેમ તપ અનુષ્ઠાનમાં શ્રી ભગવાન મહાવીર સર્વ મુનિઓ કરતા શ્રેષ્ઠ હતા.

૨. આયાવયંતિ **ગિમ્હેસુ, હેમંતેસુ અવાઉડા । વાસાસુ પડિસંલીણા, સંજયા** સુસમાહિયા ॥

અર્થ : તે સંયમી સાધુઓ ઉનાળાના પ્રખર તાપમાં સૂર્યની આતાપના લે છે. શિયાળામાં નિર્વસ્ત્ર રહી ઠંડી

સહન કરે છે. ચોમાસામાં એક સ્થળે, સમાધિથી રહે છે.

૩. એમે એ **સમણા મુત્તા, જે લોએ સંતિ સાહુણા ।**

વિહંગમા વ પુપ્ફેસુ, દાણભત્તેસણે રયા ॥

અર્થ : તે જે પ્રકારે લોકમાં જે મુક્ત શ્રમણો, સાધુ છે તે દાતા પાસેથી એષણિક આહાર–પાણી શોધવામાં રક્ત રહે છે. જેમ ભમરો પુષ્પોના રસમાં રક્ત રહે છે.

૪. સમાઈ **પેહાઈ પરિવ્વયંતો, સિયા મણો નિસ્સરઈ બહિદ્ધા ।**

ણ સા મહં નો વિ અહં પિ તીસે, ઈચ્ચેવ તાઓ વિણઈજ્જ રાગં ।।

અર્થ : સમભાવની પ્રેક્ષાથી વિચરતા સાધુનું મન કદાચિત્ બહાર નીકળી જાય તો તે સ્ત્રી મારી નથી અને હું પણ તેણીનો નથી. આ પ્રકારની ચિંતવણા કરી તે સ્ત્રી પરથી પોતાના રાગભાવને દૂર કરે.

૫. અણુત્તરં **ધમ્મમિણં જિણાણં, ણેયા મુણી કાસવ આસુપણ્ણે।**

ઈંદે વ દેવાણ મહાણુભાવે, સહસ્સણેયા દિવિ ણં વિસિટ્ઠે ।।

અર્થ : દેવલોકને વિશે ઈંદ્ર જેમ દેવોમાં મહાપ્રભાવક, હજારો દેવોના નાયક, સર્વોત્તમ છે તેમ સર્વ તીર્થંકરો એ પ્રરૂપેલો આ જે સર્વોત્તમ ધર્મ છે તેને પ્રકાશ કરનાર કાશ્યપ ગોત્રી, આસુપ્રજ્ઞ, કેવળજ્ઞાની શ્રી મહાવીર દેવ સર્વથી ઉત્તમ હતા.

(૧૦)

પ્ર. ૮ ભગવતી સૂત્રના આધારે મને ઓળખો.

૧. ૩૬૫ દિવસ સંયમ પાળવાથી અમારા સુખ ઉલ્લંઘી જવાય. **પાંચ અનુત્તર વિમાન**

૨. અમે પિતાના અંગ છીએ. **હાડ, હાડની મજ્જા, કેશ–નખ–રોમ**

૩. સાત માસ નિર્મળ સંયમ પાળવાથી અમારા સુખ ઉલ્લંઘી જવાય. **સનત્કુમાર, માહેન્દ્ર દેવલોકના**

૪. શુભ અધ્યવસાયમાં અહીં ઉત્પન્ન થવાય છે. **દેવલોકમાં**

૫. શુદ્ધતર પરિણામવાળા થઈને અહીં જવાય છે. **સિદ્ધ**

૬. અમારો જીવ સાથે અનાદિ સંબંધ છે. **તૈજસ શરીર, કાર્મણ શરીર**

૭. મારા સુખોની તુલના ભૌતિક સુખો સાથે થઈ શકે નહિ. **આત્મિક**

૮. પ્રથમ સમયમાં અમને લેવામાં આવે છે. **ઓજ આહાર**

૯. માતાની નાડીનો સંબંધ મારી સાથે છે. **ગર્ભસ્થ જીવ**

૧૦. નરકમાં જનાર અમારો અભિલાષી હોય છે. **રાજ્ય, ધન, કામ, ભોગ**

(૧૦)

પ્ર. ૯ પન્નવણા સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો.

૧. આભ્યુપગમિકી વેદના એટલે શું?

સ્વેચ્છાપૂર્વક સ્વીકારવામાં આવતી વેદના.

૨. મનુષ્યમાં આહાર સંજ્ઞા વધારે કે પરિગ્રહ સંજ્ઞા વધારે? કેટલી?

મનુષ્યમાં પરિગ્રહ સંજ્ઞા વધારે. સંખ્યાતગુણી.

૩. પરિગ્રહ સંજ્ઞાનું પહેલું અને લોભ સંજ્ઞાનું ત્રીજું કારણ લખો.

પરિગ્રહ સંજ્ઞાનું પહેલું–મ્મત્વ વધારવાથી, લોભ સંજ્ઞાનું ત્રીજું–શરીર માટે.

૪. સમકિતી દેવમાં સાતમા દ્વારમાં કઈ વેદના હોય? તે વેદનામાં કેટલા દંડક હોય?

નિદા વેદના. ૧૬ સંજ્ઞીના.

૫. સંજ્ઞા કયા કર્મના ઉદયે હોય? **સંજ્ઞા વેદનીય અને મોહનીય કર્મના ઉદયે હોય.**

૬. ૩૦૦ દિવસે શ્વાસ કોણ લે છે? **ઉત્કૃષ્ટ દશમા દેવલોકે, જઘન્ય અગિયારમા દેવલોકે.**

૭. કોના શ્વાસ પક્ષ પ્રમાણે હોય છે?

સાગરોપમના આયુષ્યવાળાના શ્વાસ પક્ષ પ્રમાણે હોય છે.

૮. લોક સંજ્ઞા એટલે શું? **અન્ય લોકોને દેખીને પોતે એવું કામ કરે.**

૯. ભાવ વેદના એટલે શું? **મંદ, તીવ્ર રસની વેદના.**

૧૦. ચોથી નરકના જીવ કેવી રીતે શ્વાસ લે છે?

ચોથી નરકના જીવ નિરંતર લુહારના ધમણની જેમ શ્વાસ લે છે.

(૫)

પ્ર. ૧૦ આગમ પરંપરાના આધારે યોગ્ય વિકલ્પ પર ટીક કરો.

૧. પથ્થરમાં ગુરુતા હોવાથી નીચે પડે છે કયા સૂત્રમાં બતાવ્યું છે? (**ભગવતી,** ઠાણાંગ, સમવાયાંગ)

૨. બારમા પૂર્વમાં કેટલા વત્થુ છે? (૧૫, ૧૨, ૨૦) **એક પણ નહિ**

૩. દ્વિતીય આગમ વાંચના ક્યાં થઈ? (**કુમારગિરિ પર્વત,** મથુરા, વલ્લભીપુર)

૪. શુભાશુભ ફળનું વર્ણન કયા પૂર્વમાં છે? (અગ્રણીય, ઉત્પાદ, **અવિંધ્ય**)

૫. વિદ્યાપ્રવાદ પૂર્વમાં કેટલી શાહી હસ્તિ છે? (૬૪, ૧૦૨૪, **૫૧૨**)

જય જિનેન્દ્ર

❋ PLEASE CONATACT DSB HELPLINE NO. 9702277914 FOR FREE ONLINE SHRENI CLASSES.
❋ NEXT CLASS STARTS FEBRUARY 3RD/4TH MONDAY AND TUESDAY.
❋ TO JOIN OUR TELEGRAM GROUP. CONTACT DSB HELPLINE NO. 9702277914.
❋ FOR BOOKS AND EXAM REGISTRATION.

।। શ્રી મહાવીરાય નમઃ।।

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતુશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org **E mail :** jainshikshanboard@gmail. com

૧૨ જાન્યુઆરી ૨૦૨૫ **મહિલા મંડળ** **કુલ ગુણ : ૧૦૦**

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાર્તા કે થોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.
૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેગ્યુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

OPEN BOOK / REGULAR **શ્રેણી – ૧૮** **WRITER YES / NO**

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
SANGH NAME		SUPARVISOR NAME	
MAHILA MANDAL		SUPARVISOR SIGN.	

MARKS

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	TOTAL

(૧૫)

પ્ર.૧ સામાયિક પ્રતિક્રમણના આધારે લખો.

(૧) નીચેના પાઠની પૂર્તિ કરો. **(૧૦)**

૧. પડિક્કમામિ **ચાઉક્કાલં સજ્ઝાયસ્સ અકરણયાએ ઉભઓકાલં** ભંડોવગરણસ્સ

૨. કણ્ણાલિક **ગોવાલિક ભોમાલિક થાપણમોસો મોટકી કુડી** સાખ

૩. પડિક્કમણં **ઠાએમિ દેવસિય જ્ઞાન દર્શન** ચરિત્તાચરિત્તે

૪. કરેમિ ભંતે! **સામાઈયં સાવજ્જં જોગં પચ્ચક્ખામિ** જાવ

૫. કંબલ **પાયપુચ્છણેણં પાઢિયારૂ પીઢ ફલગ** સિજ્જા

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક શબ્દમાં લખો. **(૫)**

૧. સામાયિકમાં શેનો ત્યાગ કરવામાં આવે છે? **સાવદ્યયોગ**

૨. આત્માને પોષણ આપવું તે શું? **પૌષધ**

૩. સાધુ કયા ક્ષેત્રમાં વિચરે છે? **૧૫ કર્મભૂમિ**

૪. સાચું બોલે છતાં કયું પાપ લાગે? **પૈશુન્ય**

૫. પૃથ્વીકાયની વિરાધના થઈ હોય તે બતાવતા શબ્દ લખો. **રયસંસટ્ઠહડાએ**

(૫)

પ્ર.૨ આચારાંગ સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો.

૧. ભગવાન શેના માટે આહાર કરતા હતા? **ભગવાન શરીરના નિર્વાહ માટે આહાર કરતા હતા.**

૨. ભગવાન શેનાથી ભય પામતા નહોતા? **ભગવાન ઉપસર્ગો–પરિષહોથી ભય પામતા નહોતા.**

૩. કોની શુદ્ધિ થઈ શકતી નથી? **ઔદારિક શરીર અશુચિમય છે તેની શુદ્ધિ થઈ શકતી નથી.**

૪. ભગવાન ધર્મધ્યાન કેવી રીતે કરતા હતા? **ભગવાન ધર્મધ્યાન નિર્વિકારપણે કરતા હતા.**

૫. વજ્ર ભૂમિના લોકો શા માટે ક્રોધી હતા? **રૂક્ષ આહાર કરતા હોવાથી વજ્ર ભૂમિના લોકો ક્રોધી હતા.**

(૧૦)

પ્ર.૩ ઠાણાંગ સૂત્રના આધારે લખો.

(૧) અયોગ્ય વિકલ્પ પર ટીક કરો. **(૫)**

૧. કોના ઉપકારનો બદલો વાળી શકાતો નથી? (માતા–પિતા, ગુરુ, શેઠ, **વડીલ**)

૨. પુદ્ગલ કેટલા પ્રકારના છે? (**સ્વભાવ,** પ્રયોગ, મિશ્ર, વિસ્રસા)

૩. પરિગ્રહના કયા પ્રકાર? (કર્મરૂપ, **કાર્મણરૂપ,** શરીરરૂપ, ઉપધિરૂપ)

૪. દેવ કયા ત્રણ સ્થાનની ઈચ્છા કરે છે? (**પાંચ ઈન્દ્રિય,** આર્ય ક્ષેત્ર, મનુષ્ય ભવ, ઉત્તમ કુળ)

૫. કયા પર્વત મંડલાકાર છે? (માનુષોત્તર, કુંડલવર, **નિષધ,** રુચકવર)

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. **(૫)**

૧. દેવના ચ્યવનનું પહેલું કારણ લખો. **વિમાન અને આભૂષણોને નિષ્પ્રભ જોઇને.**

૨. સંપૂર્ણ પૃથ્વી ચલિત થવાનું ત્રીજું કારણ લખો. **દેવો અને અસુરોનો પરસ્પર સંગ્રામ થવાથી.**

૩. અવિતથ વ્યાખ્યાન એટલે શું? **યથાતથ્ય વચનનો પ્રયોગ કરવાવાળા.**

૪. શૈક્ષ ભૂમિ કોને કહેવાય? **દીક્ષા દીધા પછી મહાવ્રતનું આરોપણ કરવું. વડીદીક્ષા આપવી તે.**

૫. કયા તીર્થંકરો તે ભવમાં ચક્રવર્તી હતા? **શાંતિનાથ, કુંથુનાથ, અરનાથ.**

(૧૦)

પ્ર. ૪ જ્ઞાતાધર્મકથા સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ ટૂંકમાં લખો.

૧. ભદ્રા કેવી હતી? તેના પતિનું નામ શું હતું? **સર્વાંગ સુંદર હતી, તેનો આકાર ચંદ્રની જેમ સૌમ્ય હતો. પતિને મનોહર હતી, દેખાવમાં પ્રિય હતી, રૂપવાન હતી, પરંતુ તે વંધ્યા હતી, તે સંતાનને જન્મ આપવા અયોગ્ય હતી. તેના પતિનું નામ ધન્ય હતું.**

૨. સુધર્મા સ્વામી ઉપસંહાર કરતા શું કહે છે? **હે જંબૂ! આ પ્રમાણે આપણે સાધુ–સાધ્વી–આચાર્ય–**

ઉપાધ્યાયની પાસે મુંડિત થઈ, ગૃહત્યાગ કરીને સાધુત્વની દીક્ષા અંગીકાર કરીને વિપુલ ધન–મણિ–મોતી સોનું અને રત્નો આદિ વિપુલ વૈભવમાં લુબ્ધ થઈએ તો વિજય ચોર જેવી દશા થાય છે.

૩. બાળકના જન્મ પછી માતા–પિતાએ શું કર્યું? તેનું નામ દેવદત્ત શા માટે રાખવામાં આવ્યું?

બાળકના જન્મ પછી માતા–પિતાએ જાત કર્મ, નામ સંસ્કાર કર્યા. વિપુલ અન્ન આદિ તૈયાર કરાવી મિત્ર, જ્ઞાતિજન આદિને ભોજન કરાવ્યું. આ પુત્ર ઘણી નાગ પ્રતિમાઓ ને વૈશ્રમણ પ્રતિમાઓની માનતા કરવાથી થયેલ છે તેથી તેનું નામ દેવદત્ત રાખવામાં આવ્યું.

૪ . પ્રધાને રાજાને અભૂતપૂર્વ જિનવાણીની કઈ વાતો સમજાવી? તે સાંભળી જિતશત્રુ રાજાએ શું કર્યું?

ચાર મહાવ્રત – વ્રતરૂપ ધર્મનું નિરૂપણ કરાવ્યું. જીવ કેવી રીતે કર્મબંધ કરે છે? કેવી રીતે કર્મથી મુક્ત થવાય છે? વગેરે વાતો વિગતથી સમજાવી. તે સાંભળી ૧૨ વ્રતરૂપ શ્રાવકધર્મનો સ્વીકાર કર્યો.

૫. કોનો વધુમાં વધુ સત્સંગ કરવો જોઈએ? શા માટે?

જિન આજ્ઞાપાલક ગુરુ ભગવંતોનો કા. કે. જેમનું મન મિથ્યાત્વથી મૂઢ બનેલું છે, જેઓ પાપકર્મના કાર્યમાં લાગેલા છે, ગુણરહિત છે એવા પ્રાણીઓ પણ ખાઈના પાણીની જેમ તેઓ ઉત્તમ સંયોગોથી, ઉત્તમ ગુરુની કૃપાથી ગુણી થઈ જાય છે.

(૧૫)

પ્ર. ૫ (અ) ઉપાસકદશાંગ સૂત્રના આધારે લખો.

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે શબ્દોમાં લખો. **(૫)**

૧. કામદેવ કોને પૂછીને પૌષધશાળામાં આવ્યા? **મિત્ર, જ્ઞાતિજન**

૨. કામદેવે ભગવાન પાસે જઈને શું કર્યું? **વંદન, નમસ્કાર**

૩. દેવ શેમાં અનુપમ હતો? **રૂપ, કાંતિ**

૪. દેવનું આયુષ્ય પૂરું થતા શેનો ક્ષય કરશે? **ભવ, સ્થિતિ**

૫. કામદેવ શ્રાવકે એક માસનું શું કર્યું? **સંથારો, સંલેખના**

(૨) ખાલી જગ્યા પૂરો. **(૫)**

૧. સાધુ–સાધ્વીઓથી લઈ ......, ..., ... ના ધારક હોય છે. **દ્વાદશાંગીરૂપ, ગણિપિટક, શ્રુતજ્ઞાન**

૨. આજે ...... જેવી તીક્ષ્ણ ...... થી તારા ટુકડેટુકડા કરી નાંખીશ. **નીલકમળ, તલવાર**

૩. સાપ સ્વભાવથી ......, ..., ..., ... હતો. **જટિલ, ભયાનક, કર્કશ, કઠોર**

૪. ...... ની જેમ શ્રમણ ભગવાન મહાવીર સ્વામીની પર્યુપાસના કરવા લાગ્યા. **શંખ શ્રાવક**

(આ) અંતગડ સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક શબ્દમાં લખો. **(૫)**

૧. ધાવમાતાઓ અનેકસેનનું કોની જેમ પાલન કરતા હતા? **દઢપ્રતિજ્ઞ**

૨. અગિયારમા અધ્યયનનું નામ શું છે? **દારુકકુમાર**

૩. ભગવાન કયા ઉદ્યાનમાં પધાર્યા? **શ્રીવન**

૪. અનિકસેન કુમાર કોની જેમ દીક્ષિત થયા? **ગૌતમકુમાર**

૫. અનિકસેને દીક્ષા પછી કેટલા પૂર્વનું અધ્યયન કર્યું? **૧૪**

(૫)

પ્ર. ૬ અનુત્તરોવવાઈ સૂત્રના આધારે અયોગ્ય વિકલ્પ પર ટીક કરો.

૧. કાકંદી નગરી શેનાથી સમૃદ્ધ હતી? (**મકાન**, જન, ધન, ભવન)

૨. ધન્ના અણગારના પગની આંગળીઓ કેવી થઈ ગઈ હતી?

(તુવેરની શીંગ, મગની શીંગ, અડદની શીંગ, **વટાણાની શીંગ**)

૩. ધન્ના અણગાર કયા કુળોમાં ગૌચરીમાં જતા હતા? (ઉચ્ચ, નીચ, **શુદ્ર**, મધ્યમ)

૪. ત્રીજા પ્રહરે શેની પ્રતિલેખના કરી? (**પુસ્તક**, વસ્ત્ર, પાત્ર, મુખવસ્ત્રિકા)

૫. હજી ધન્ના અણગાર પાસે શું બાકી હતું? (શ્રદ્ધા, ધૈર્ય, **નિર્વેદ**, સંવેગ)

(૧૫)

પ્ર.૭ દશવૈકાલિક આધારે લખો.

(૧) નીચેની ગાથા પૂર્ણ કરી ભાવાર્થ લખો. **(૯)**

૧. સે **અગણિં વા ઈંગાલં વા મુમ્મુરં વા અચ્ચિં વા જાલં વા અલાયં વા સુદ્ધાગણિં વા ઉક્કં વા** ન ઉંજિજ્જા ॥

અર્થ : અગણિં વા–અગ્નિને, ઈંગાલં વા–અંગારાને, મુમ્મુરં–ચિનગારીને, અચ્ચિં વા–દીવાની જ્યોતની અગ્નિને, જાલં વા–અગ્નિ સાથ મળેલી જ્વાલાને, અલાયં વા–સળગતું કુંડુ અથવા લાકડાના અગ્નિને, સુદ્ધાગણિં વા–લાકડા વગર શુદ્ધ અગ્નિને, ઉક્કં વા–ઉલ્કાપાતરૂપ અગ્નિને

૨. અંડયા **પોયયા જરાઉયા રસયા સંસેઈમા સંમુચ્છિમા ઉબ્ભિયા ઉવવાઈયા** જેસિં

અર્થ : અંડયા–ઈંડામાંથી ઉત્પન્ન થનારા, પોયયા–પોતજ, જરાઉયા–જરાયુ સહિત જન્મનારા, રસયા–રસમાં ઉત્પન્ન થનારા, સંસેઈમા–પરસેવામાં ઉત્પન્ન થનારા, સંમુચ્છિમા–સંમૂર્ચ્છિમ, ઉબ્ભિયા–જમીન ફોડીને ઉત્પન્ન થનારા, ઉવવાઈયા–ઉપપાત જન્મવાળા દેવ અને નારકી.

૩. તઓ **સંજયામેવ પડિલેહિય પડિલેહિય પમજ્જિય પમજ્જિય એગંતમવણિજ્જા નો ણં સંઘાયમા** વજ્જેજ્જા

અર્થ : તઓ–હાથ પરથી સંજયામેવ–જતનાથી પડિલેહિય પડિલેહિય–વારંવાર સારી રીતે પ્રતિલેખન કરી ને પમજ્જિય પમજ્જિય–વારંવાર સમ્યક્ રીતે પોંજીને એગંતં–એક સ્થાનમાં અવણિજ્જા–રાખી દે, પરંતુ તે જીવોને નો ણં સંઘાયમાવજ્જેજ્જા–એવી રીતે રાખે નહિ કે જેથી તે જીવોને પીડા થાય.

(૨) નીચેના શબ્દોના અર્થ લખો. **(૩)**

૧. ચેલકન્નેણ **કપડાના પાલવથી** ૨. છિન્નેસુ **વૃક્ષની કપાયેલી ડાળી પર**

૩. કંબલંસિ **કામળી–શાલ પર** ૪. આવીલંતં **નિચોવનાર**

૫. થૂલં **સ્થૂલ/મોટું** ૬. પુઢોસત્તા **ભિન્ન ભિન્ન સત્તાવાળા છે**

(૩) નીચેના શબ્દોનું માગધી લખો. **(૩)**

૧. હિંસારૂપી દંડનો **દંડે** ૨. અંગીકાર કરીને **ઉવસંપજ્જિતા**

૩. બીજા પાસે વિશેષ લખાવે નહિ **ન વિલિહાવિજ્જા**

(૧૦)

પ્ર. ૮ ભગવતી સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ ટૂંકમાં લખો.

૧. શૂન્ય કાળ કોને કહેવાય? ઉદા. સાથે લખો. શૂન્ય કાળ કઈ ગતિમાં હોય? મનુષ્યમાં કયા કાળ હોય? **(૬)**

શૂન્ય કાળ : તે વિવક્ષિત જીવોના ભૂતકાળના અનંત નરક આદિ ભવોમાં તે વિવક્ષિત સમયવાળો એક પણ જીવ તેની સાથે ન હોવો તે જીવનો તે ગતિનો શૂન્ય કાળ છે. ઉદા. ધારો કે કોઈ જીવ નરકમાં જે સમયે હતો ત્યારે નરકમાં તેની સાથે ૧૦૦ જીવો હતા, તે જીવ મરીને તિર્યંચ, મનુષ્ય કે દેવ આદિ ત્રણે ગતિમાં થઈ ફરી પાછો નરકમાં તે જ સ્થાને ઉત્પન્ન થયો ત્યારે તે નરકમાં પૂર્વેના એક પણ નારકી હતા નહિ.

શૂન્ય કાળ ત્રણ ગતિમાં હોય છે. નારકી, મનુષ્ય, દેવ.

મનુષ્યમાં શૂન્ય કાળ, અશૂન્ય કાળ, મિશ્ર કાળ.

૨. ઈહભવિક પરભવિકનો થોકડો ભગવતીના કયા શતકનો કયો ઉદ્દેશક છે? **(૧×૪)**

ઈહભવિક પરભવિકનો થોકડો ભગવતીના પહેલા શતકનો પહેલો ઉદ્દેશક છે.

૩. તિપ્પન અને પરમ અવધિજ્ઞાન ઈહભવિક છે કે પરભવિક?

બંને ઈહભવિક છે.

૪. પરભવિક એટલે શું? **પરભવિક એટલે બીજા ભવમાં સાથે જાય તેવું.**

૫. ગ્રહણ કરેલું ચારિત્ર ક્યાં સુધી સાથે આવે છે?

ગ્રહણ કરેલું ચારિત્ર જીવતા સુધી જ હોય છે.

(૧૦)

પ્ર. ૯ પન્નવણા સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક શબ્દમાં લખો.

૧. અનાકાર ઉપયોગના ઢગલા કેટલા? **૬૪**

૨. સ્ત્રી તીર્થંકર જઘન્ય કેટલા સિદ્ધ થાય? **બે**

૩. આઠ સમય સુધી ઉત્કૃષ્ટ સિદ્ધ થાય તો કેટલા સિદ્ધ થાય? **૩૨**

૪. સુપ્ત કરતા જાગૃત જીવોના ઢગલા કેટલા વધારે? **સંખ્યાતગુણા**

૫. રાશિના થોકડામાં કેટલા બોલ બતાવ્યા છે? **ચૌદ**

૬. સૌથી ઓછા ક્યાંથી સિદ્ધ થયા છે? **ચોથી નરક**

૭. મધ્યમ અવગાહના એટલે કેટલી અવગાહના? **સાત હાથ**

૮. અસત્ કલ્પનાથી કેટલા ઢગલા માનવામાં આવ્યા છે? **૨૫૬**

૯. ઉત્કૃષ્ટ ત્રણ સિદ્ધ ક્યાંથી થાય? **નદીમાંથી**

૧૦. તિર્યંચાણી અને જ્યોતિષી દેવી બેમાંથી કોણ વધારે સિદ્ધ થાય? **તિર્યંચાણી**

(૫)

પ્ર. ૧૦ આગમ પરિચય અવલોકનના આધારે નીચેના વાક્યો સાચા છે કે ખોટા? ખોટા હોય તે સુધારીને લખો.

૧. સમવાયાંગની ભાષા સંસ્કૃત છે. **ખોટું. સમવાયાંગની ભાષા પ્રાકૃત છે.**

૨. રાયપસેણીય સૂત્રમાં ત્રણ અધિકાર છે. **સાચું.**

૩. ૧૪ મા સમવાયમાં ૨૧ સૂત્રો છે. **ખોટું. ૧૪ મા સમવાયમાં ૧૮ સૂત્રો છે.**

૪. પરદેશી રાજા નાસ્તિકતાના કારણે હિંસક છે. **સાચું.**

૫. સમવાયાંગની રચના બે ખંડમાં થઈ છે. **ખોટું. સમવાયાંગની રચના એક અખંડ અંગમાં થઈ છે.**

જય જિનેન્દ્ર

❋ PLEASE CONATACT DSB HELPLINE NO. 9702277914 FOR FREE ONLINE SHRENI CLASSES.
❋ NEXT CLASS STARTS FEBRUARY 3RD/4TH MONDAY AND TUESDAY.
❋ TO JOIN OUR TELEGRAM GROUP. CONTACT DSB HELPLINE NO. 9702277914.
❋ FOR BOOKS AND EXAM REGISTRATION.

॥ શ્રી મહાવીરાય નમઃ॥

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતુશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org **E mail :** jainshikshanboard@gmail. com

૧૨ જાન્યુઆરી ૨૦૨૫ **મહિલા મંડળ** **કુલ ગુણ : ૧૦૦**

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાર્તા કે થોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.
૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેગ્યુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

OPEN BOOK / REGULAR **શ્રેણી – ૧૯** **WRITER YES / NO**

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
SANGH NAME		SUPARVISOR NAME	
MAHILA MANDAL		SUPARVISOR SIGN.	

MARKS

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	TOTAL

(૨૦)

પ્ર.૧ (અ) સામાયિક–પ્રતિક્રમણના આધારે લખો. (૧૦)

(૧) નીચેનામાં બંધબેસતા અતિચાર લખી કયા પાઠમાં આવે છે? (૫)

૧. નજીવા કારણસર નોકરનો પગાર કાપી નાંખ્યો. **છવિચ્છેએ પહેલા વ્રતમાં**

૨. વાઘના નખનો વેપાર કર્યો હોય. **દંત વાણિજ્જે સાતમા વ્રતમાં**

૩. બટેટામાં અનંતા જીવ કેવી રીતે હોઈ શકે? **સંકા પ્રતિક્રમણના પાંચમા પાઠમાં**

૪. દષ્ટિ સંકેતથી કામ કરાવ્યું હોય. **રૂવાણુવાએ દશમા વ્રતમાં**

૫. સ્વજાતીય ભોગ ભોગવ્યા હોય. **અનંગકીડા ચોથા વ્રતમાં**

(૨) પાઠપૂર્તિ કરો. (૫)

૧. તિવિહે **પક્ષત્તે તં જહા સુત્તાગમે અત્થાગમે તદુભયાગમે** એવા શ્રી

૨. પડિગ્ગહ **કંબલ પાયપુચ્છણેણં પાઢિયારૂ પીઢ ફલગ** સિજ્જા

(આ) બીજા કર્મગ્રંથના આધારે જવાબ લખો. (૧૦)

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ લખો. (૫)

૧. ૧૨૦ પ્રકૃતિમાં ઘાતી કર્મમાં કયા કર્મની કેટલી પ્રકૃતિ છે? **૪૫. જ્ઞાના. ૫, દર્શના.૯, મોહ. ૨૬, અંત. ૫**

૨. પહેલા ગુણસ્થાને જિનનામનો બંધ શા માટે નથી? **જિનનામ બંધનું કારણ સમકિત છે. પહેલા ગુણ. સમકિત નથી.**

૩. કર્મગ્રંથનો અભ્યાસ શા માટે જરૂરી છે? **સંસાર અટવીમાં પરિભ્રમણ કરી રહ્યો છે. તેનાથી મુક્ત થવા.**

૪. શ્રાવક સંઘયણ કેમ ન બાંધે? **શ્રાવક દેવગતિમાં જાય છે. દેવમાં સંઘયણ નથી.**

૫. નવમા ગુણસ્થાને કયા કયા કર્મની પ્રકૃતિનો બંધ વિચ્છેદ થાય? **મોહનીય કર્મ.**

(૨) નીચેની પ્રકૃતિનો બંધ ક્યાં સુધી? બંધ વિચ્છેદ ક્યારે? (૫)

	બંધ	બંધ વિચ્છેદ
૧. અપયશ	**૧ થી ૬ ગુણસ્થાન સુધી**	**૬ ટ્ઠા ગુણસ્થાન છેડે**
૨. જાતિ વિહીન	**૧, ૨ જા ગુણસ્થાને**	**૨ જા ગુણસ્થાનના છેડે**
૩. જુગુપ્સા	**૧ થી ૮ગુણસ્થાન સુધી**	**૮ મા ગુણસ્થાનના છેડે**
૪. સુરભિ ગંધ	**૧ થી ૮/૬ ભાગ સુધી**	**૮/૬ ટ્ઠા ભાગના છેડે**
૫. અપ્રત્યાખ્યાની ક્રોધ	**૧ થી ૪ ગુણસ્થાન સુધી**	**૪ થા ગુણસ્થાનના છેડે**

પ્ર.૨ આચારાંગ સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે શબ્દમાં લખો. (૫)

૧. ઉચ્ચ ગોત્રની શું ન કરે? **સ્પૃહા, ઈચ્છા**

૨. શું શસ્ત્રરૂપ છે અને શું અશસ્ત્રરૂપ છે? **અગ્નિ, સંયમ**

૩. કર્મ આવવાના કયા કારણોનું છેદન કરે છે? **બાહ્ય, અંતરંગ**

૪. બધાને શું પ્રિય છે અને શું અપ્રિય છે? **જીવન, વધ**

૫. કોને ભય છે અને કોને ભય નથી? **પ્રમાદી, અપ્રમાદી**

પ્ર.૩ ઠાણાંગ સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. (૧૦)

૧. રાજકથાના માત્ર નામ લખો. **૧) રાજાની અતિયાત કથા ૨) રાજાની નિર્યાણ કથા ૩) રાજાની બલવાહન કથા ૪) રાજાની ભંડાર કથા**

૨. અરિહંત પ્રજ્ઞપ્ત એટલે શું? **અરિહંત ભગવાને ફરમાવેલો ધર્મ.**

૩. અભ્યુગમિકી વેદના એટલે શું? **કેશ લોચન, બ્રહ્મચર્ય પાલન આદિમાં થવાવાળી વેદના.**

૪. ચાર પ્રકારના પુરુષમાં કોના ઉદાહરણ બતાવ્યા છે? **ધન્ના અણગાર, કંડરિક રાજા, મેતારજ મુનિ અને**

સોમાચાર્ય.

૫. દેવને મનુષ્ય લોકની ગંધ કેવી લાગે છે? **પ્રતિકૂળ અને અમનોજ્ઞ લાગે છે.**

૬. શોક્ય સમાન કોણ છે? **સાધુઓમાં દોષ જોવાવાળા અને એમના પર આક્ષેપ કરવાવાળા.**

૭. શ્રાવકનો બીજો વિસામો કયો છે? **સામાયિક, દેશાવગાસિક વ્રતોનું સમ્યક્ પ્રકારે પાલન કરે.**

૮. દેવ સન્નિપાત એટલે શું? **દેવનું એક જગ્યાએ એકત્ર થવું.**

૯. કોના સંબંધી કામભોગની આશા નથી કરતો? **દેવ સંબંધી અને મનુષ્ય સંબંધી.**

૧૦. પાલક વિમાન કોનું છે? **સૌધર્મેન્દ્રનું જવા-આવવા માટેનું વિમાન.**

(૧૦)

પ્ર.૪ જ્ઞાતાધર્મકથા સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક શબ્દમાં લખો. **(૫)**

૧. ધારિણી દેવીએ સ્વપ્નમાં શું જોયું? **સિંહ**

૨. ધરણનો જીવ શું બન્યો? **ચંદ્રચ્છાય**

૩. મહાબલ મુનિ ક્યાં ઉત્પન્ન થયા? **જયંતમાં**

૪. છ રાજા કેટલા પૂર્વ ભણ્યા? **ચૌદ**

૫. ચોક્ષા કેટલા વેદની જાણકાર હતી? **ચાર**

૬. ગર્ભગૃહ એટલે શું? **ઓરડા**

૭. મહાબલે કોની પાસે દીક્ષા લીધી? **ધર્મઘોષ**

૮. મલ્લિકુમારીનું દેહમાન? **૨૫ ધનુષ**

૯. પ્રતિબુદ્ધિ રાજાએ ઉત્સવમાં શું જોયુ? **શ્રીદામકાંડ**

૧૦. તલ એટલે શું? **માળ (જોવું)**

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. **(૫)**

૧. શકેન્દ્રનું આસન ક્યારે ચલાયમાન થયું? **એક વર્ષના અંતે દીક્ષા ગ્રહણ કરીશ મલ્લિ કુમારીએ એવી ધારણા કરી ત્યારે.**

૨. ચિત્ર લબ્ધિ એટલે શું? **ચિત્ર બનાવવાની અસાધારણ શક્તિ.**

૩. વર્ષધર કોણ હોય છે? **રાણીવાસના રક્ષક નપુંસક કંચુકી.**

૪. સાધક માટે શું અનર્થનું કારણ બને છે? **સૂક્ષ્મ અને ધર્મ વિષયક માયા કરે તે માયા અનર્થનું કારણ છે.**

૫. કોણ બોલ છે? કોને કહે છે? તેવી તો દેવકન્યા પણ નથી. **સુવર્ણકારો શંખ રાજાને કહે છે.**

અથવા

પ્ર.૪ નિરયાવલિકા સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો.

૧. નિરયાવલિકા સૂત્રનો કેટલામો અધિકાર છે? અંગ છે કે ઉપાંગ? કેટલામું?

વર્ગ ૧ અધ્યયન ૧. ઉપાંગ. આઠમું.

૨. કાલી રાણીના પુત્રનું નામ શું હતું? તે દેખાવમાં કેવો હતો? **કાલકુમાર. સુકોમળ અને સ્વરૂપવાન.**

૩. વસ્તિપુટક એટલે શું? **પેટનો ભીતરી ભાગ.**

૪. કાલકુમાર કોની સાથે કયું યુદ્ધ કરવા ગયા? **કોણિક રાજા સાથે રથમુશલ સંગ્રામ.**

૫. ચંપા નગરીમાં કયું ચૈત્ય હતું? **પૂર્ણભદ્ર નામનું ચૈત્ય વ્યંતરાલયન હતું.**

૬. ચેલણા દેવી બાળકનું શું કરવા લાગી? **બાળકની દેખરેખ, લાલન-પાલન, સંવર્ધન કરવા લાગી.**

૭. શ્રેણિક રાજાએ વેહલકુમારને શું આપ્યું હતું? **સેચનક ગંધહસ્તી, ૧૮ સેરવાળો હાર.**

૮. અભયકુમાર શેમાં કુશળ હતો? **શામ, દામ, દંડ, ભેદ નીતિમાં કુશળ હતો.**

૯. ચેટક રાજાને કયા રાજાઓએ સાથ આપ્યો? **નવ મલ્લવી અને લિચ્છવી એ ૧૮ ગણ રાજાઓએ.**

૧૦. કાલકુમાર કોની જેમ મુક્ત થશે? એક શબ્દમાં લખો. **દઢપ્રતિજ્ઞ**

(૨૦)

પ્ર.૫ (અ) ઉપાસકદશાંગ સૂત્રના આધારે લખો. (૧૦)

(૧) નીચેના વાક્યો સાચા છે કે ખોટા? ખોટા હોય તે સુધારીને લખો. (૭)

૧. ચૂલણીપિતા રાજગૃહી નગરીમાં રહેતા હતા. **ખોટું. ચૂલણીપિતા વાણારસી નગરીમાં રહેતા હતા.**

૨. ચૂલણીપિતા પાસે છ કરોડની ઘરવખરી હતી. **ખોટું. ચૂલણીપિતા પાસે આઠ કરોડની ઘરવખરી હતી.**

૩. ચૂલણીપિતા દેવને પકડવા દોડ્યા ત્યારે તેમના હાથમાં થાંભલો આવી ગયો. **સાચું.**

૪. દેવે મોટા પુત્રના ત્રણ ટુકડા કર્યા. **સાચું.**

૫. ચૂલણીપિતાની દેવલોકમાં સ્થિતિ બે પલ્યોપમની છે.

ખોટું. ચૂલણીપિતાની દેવલોકમાં સ્થિતિ ચાર પલ્યોપમની છે.

૬. ચૂલણીપિતાની નગરીમાં વિજય રાજા હતા. **ખોટું. ચૂલણીપિતાની નગરીમાં જિતશત્રુ રાજા હતા.**

૭. ચૂલણીપિતાએ ભગવાન મહાવીરની ધર્મ પ્રજ્ઞપ્તિનો સ્વીકાર કર્યો હતો. **સાચું.**

(૨) નીચેના વાક્યો કોણ બોલે છે અને કોને કહે છે? (૩)

૧. બૂમાબૂમ કેમ કરે છે? **ભદ્રા સાર્થવાહી ચૂલણીપિતાને કહે છે.**

૨. મારી સામે મારવા ઈચ્છે છે. **ચૂલણીપિતા મનમાં વિચારે છે.**

૩. તારી સામે મારી નાંખીશ. **દેવ ચૂલણીપિતાને કહે છે.**

(આ) અંતગડ સૂત્રના આધારે ખાલી જગ્યા પૂરો. (૧૦)

૧. છ અણગારોએ પ્રથમ પ્રહરમાં ....., બીજા પ્રહરમાં ..... કર્યું. **સ્વાધ્યાય, ધ્યાન**

૨. હું ..... છું. ..... છું. મેં પુણ્ય નથી કર્યું. **અધન્ય, પુણ્યહીન**

૩. હે વત્સ! તમે અમને બહુ ..... અને ..... છો. **ઈષ્ટ, પ્રિય**

૪. સોમશ્રી અત્યંત ..... એવં ..... હતી. **સુકુમાર, સુરૂપ**

૫. ગજસુકુમાલ ..... અને ..... દુઃખોથી રહિત થયા. **શારીરિક, માનસિક**

૬. ગજસુકુમાલના માતાનું નામ ..... અને પિતાનું નામ ..... હતું. **દેવકી, વસુદેવ**

૭. કૃષ્ણ વાસુદેવે મીઠા અને મધુર વચનોથી માતાને ..... અને ..... બંધાવ્યું. **વિશ્વાસ, ધૈર્ય**

૮. તમે એક દિવસ માટે ..... – ..... ને સ્વીકાર કરો. **રાજ્ય, લક્ષ્મી**

૯. ગજસુકુમાર અંતગડ સૂત્રના ..... વર્ગનું ..... મું અધ્યયન છે. **ત્રીજા, આઠમું**

૧૦. સુલસા દ્વારા ..... એવં ..... પૂર્વક સેવાથી હરિણગમૈષી દેવ પ્રસન્ન થયા. **ભક્તિ, બહુમાન**

(૧૫)

પ્ર.૬ દશવૈકાલિક સૂત્રના આધારે જવાબ લખો.

(૧) નીચેની ગાથાઓ પૂર્ણ કરી ભાવાર્થ લખો. **(૧૨)**

૧. ચઉવ્વિહા **ખલુ વિણયસમાહી ભવઈ તંજહા–૧) અણુસાસિજ્જંતો સુસ્સૂસઈ ૨) સમ્મં સંપડિવજ્જઈ ૩) વેયમારાહઈ ૪) ણ ય ભવઈ** અત્તસંપગ્ગહિએ ॥

અર્થ : ખરેખર વિનય સમાધિ ચાર પ્રકારની હોય છે. જેમ કે ૧) જે ગુરુ પાસેથી જ્ઞાન શીખ્યા હોય તેમને પરમ ઉપકારી જાણીને, જ્યારે તેઓ અનુશાસન કરે ત્યારે તેમની શિખામણ સાંભળવી અને હંમેશા સેવા શુશ્રૂષા કરવી ને તેમની આજ્ઞા સાંભળવાની તૈયારી રાખવી ૨) ગુરુ આજ્ઞા સાંભળીને તેમનો અભિપ્રાય બરાબર સમજવો ૩) ત્યાર પછી ગુરુ આજ્ઞાનું પૂર્ણ રીતે પાલન કરવું અને શ્રુતજ્ઞાનની આરાધના કરવી ૪) અભિમાન ન કરવું અને આત્મપ્રશંસા ન કરવી.

૨. લજ્જા **દયા સંજમ બંભચેરં, કલ્લાણભાગિસ્સ વિસોહિઠાણં ।**

જે મે ગુરુ સયયમણુસાસયંતિ, તેઽહં ગુરૂં સયયં પૂયયામિ ॥

અર્થ : અધર્મ પ્રત્યે દયા–અનુકંપા, સંયમ અને બ્રહ્મચર્ય આ ચારેય પોતાના આત્માનું કલ્યાણ ઈચ્છનાર મુનિ માટે વિશુદ્ધિના સ્થાન છે, તેથી શિષ્યએ એવી ભાવના રાખવી જોઈએ કે ગુરુ મહારાજ મને હંમેશાં હિતશિક્ષા આપે છે, તે ગુરુદેવની હું હંમેશાં વિનય ભક્તિ કરું.

૩. આસીવિસો **વા વિ પરં સુરુટ્ઠો, કિં જીવણાસાઉ પરં ણુ કુજ્જા ।**

આયરિયપાયા પુણ અપસણ્ણા, અબોહિ આસાયણ ણત્થિ મોક્ખો ॥

અર્થ : આસીવિષ સર્પ અત્યંત ગુસ્સે થતા પ્રાણનાશથી વધુ શું કરી શકવાનો છે? પરંતુ જે શિષ્ય પૂજ્ય આચાર્ય ભગવાનને અપ્રસન્ન કરે છે, તે શિષ્ય ગુરુની આશાતના કરવાથી મિથ્યાત્વી બને છે, તે મોક્ષને કેવી રીતે પ્રાપ્ત કરશે?

૪. જિણવયણ **રએ અતિંતણે, પડિપુણ્ણાયયમાયયટ્ઠિએ ।**

આયાર સમાહિ સંવુડે, ભવઈ ય ભાવ **સંધએ।।**

અર્થ : જિનવચનમાં અનુરક્ત રહેનારા, કઠોર વચનો ન બોલનારા, શાસ્ત્રો–તત્ત્વોને યથાયોગ્ય જાણનારા ઈન્દ્રિયોનું દમન કરનારા અને આચાર સમાધિથી આશ્રવોનો નિરોધ કરનારા મુનિ શીઘ્રતાથી મોક્ષ પ્રાપ્ત કરી લે છે.

(૨) મને ઓળખો. હું કોણ? **(૩)**

૧. હું કઠોર વચનરૂપી બાણને સહન કરું છું. **જિતેન્દ્રિય** ૨. મારો ધર્મ ક્ષમા રાખવાનો છે. **સાધુ**

૩. સાધુનો વિનય કરનાર મારી પ્રાપ્તિ કરે છે. **સિદ્ધગતિ** ૪. હું કઠોર વચન બોલું છું. **અવિનીત**

૫. આહાર મારે ત્યાંથી લેવો જોઈએ. **અજ્ઞાતકુળ** ૬. હું ધર્મરૂપી વૃક્ષનું મૂળ છું. **વિનય**

(૧૦)

પ્ર.૭ ભગવતી સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો.

૧. દયાના ભેદના માત્ર નામ લખો. **(૨×૩)**

સ્વદયા, પરદયા, દ્રવ્યદયા, ભાવદયા, વ્યવહારદયા, નિશ્ચયદયા, સ્વરૂપદયા, અનુબંધદયા.

૨. જાગરિકાના નામ લખી મિથ્યાત્વીને જે જાગરિકા હોય તેનું નામ લખી સમજાવો.

ધર્મ જાગરિકા, અધર્મ જાગરિકા, સુદક્ખુ જાગરિકા. અધર્મ જાગરિકા : તે સંસારમાં ધન, કુટુંબ, પરિવારનો સંજોગ મેળવવો, તેને માટે આરંભાદિક કરવા, તેની રક્ષા કરવી, તેના પર દષ્ટિ રાખવી, તે અધર્મ જાગરિકા જાણવી.

૩. નીચેનામાં કયા આચાર લાભે? તે લખો.

૧) અભિગ્રહ કરવા **તપાચાર** ૨) ચાલવાની વિધિ **ચારિત્રાચાર**

૩) દીક્ષા લઈ પ્રભાવના કરે **દર્શનાચાર** ૪) મૌન રહેવું **ચારિત્રાચાર**

૪. લબ્ધિ વીર્ય કોને કહેવાય? **આત્મામાં અનંત શક્તિ હોય તે.** **(૧×૪)**

૫. કબૂતર જુગલિયામાં કેટલા અને કયા આત્મા હોય?

કબૂતર જુગલિયામાં જ્ઞાન આત્મા અને ચારિત્ર આત્મા વર્જીને છ આત્મા હોય.

૬. ચારિત્ર અને વીર્ય આત્મામાં કોણ વધારે અને કોણ ઓછા? કેટલા વધારે?

ચારિત્ર આત્મા ઓછા અને વીર્ય આત્મા વધારે. ચારિત્ર આત્મા કરતા વીર્ય આત્મા અનંતગુણા.

૭. જ્ઞાન આત્મામાં કેટલા અને કયા ગુણસ્થાન હોય?

૧૧, તે ૪ થી ૧૪ ગુણસ્થાન તથા સિદ્ધ ભગવાન.

પ્ર.૮ પન્નવણા સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

૧. સ્વસ્થાન અને સમુદ્દ્ઘાત એટલે શું?

સ્વસ્થાન એટલે શરીરસ્થ રહેવું. જ્યારે ઉપપાત, સમુદ્દ્ઘાત આદિ અવસ્થા ન હોય તે.

સમુદ્ઘાત એટલે આત્મપ્રદેશોમાં વેદના આદિની પ્રબળતાથી વિશેષ પ્રકારનું સ્પંદન તે.

૨. સચેત આદિ યોનિનો અલ્પબહુત્વ લખો.

સર્વથી થોડા મિશ્ર યોનિવાળા, તેથી અચેત યોનિવાળા અસંખ્યાતગુણા, તેથી અયોનિવાળા અનંતગુણા, તેથી સચેત યોનિવાળા અનંતગુણા.

૩. જેની સમુદ્દ્ઘાત સંપૂર્ણ લોકમાં હોય તેનું સ્વસ્થાન ક્યાં હોય? તેમાં જીવના ભેદ લખો.

જેની સમુદ્ઘાત સંપૂર્ણ લોકમાં હોય તેનું સ્વસ્થાન સંપૂર્ણ લોકમાં હોય, લોકના અસં.મા ભાગમાં, લોકના ઘણા અસં.મા ભાગમાં હોય. તેમાં જીવના ભેદ ૫ સૂક્ષ્મના અપર્યા. અને પર્યા., બાદર પૃથ્વીકાય, અપ્કાય, વનસ્પતિકાય અને બાદર વાયુકાય, બાદર તેઉકાયના એ પાંચના અપર્યાપ્તા, બાદર વનસ્પતિકાય પર્યાપ્તા મનુષ્યના પર્યાપ્તા.

૪. જેની સમુદ્દ્ઘાત અને સ્વસ્થાન સંપૂર્ણ લોકમાં હોય તેનો ઉપપાત ક્યાં હોય? તેમાં જીવના ભેદ લખો.

જેની સમુદ્દ્ઘાત અને સ્વસ્થાન સંપૂર્ણ લોકમાં હોય તેનો ઉપપાત સંપૂર્ણ લોકમાં હોય.

તેમાં જીવના ભેદ ૧૦ પાંચ સૂક્ષ્મ સ્થાવરના અપર્યાપ્તા અને પર્યાપ્તા.

૫. અયોગ્ય વિકલ્પ પર ટીક કરો.

૧) ધૂમ્રપ્રભામાં વેદના (શીત, ઉષ્ણ, **શીતોષ્ણ**)

૨) વીજળીમાં (**શીત**, અચેત, વિયડા)

૩) તીર્થંકરની માતાને યોનિ (**શંખાવર્ત**, કર્મોન્નત, વંશપત્તા)

૪) કફમાં ઉત્પન્ન થતા જીવમાં યોનિ (**સંવુડા**, વિયડા, **એકપણ નહિ**)

જય – જિનેન્દ્ર

- ❋ PLEASE CONATACT DSB HELPLINE NO. 9702277914 FOR FREE ONLINE SHRENI CLASSES.
- ❋ NEXT CLASS STARTS FEBRUARY 3RD/4TH MONDAY AND TUESDAY.
- ❋ TO JOIN OUR TELEGRAM GROUP. CONTACT DSB HELPLINE NO. 9702277914.
- ❋ FOR BOOKS AND EXAM REGISTRATION.

॥ શ્રી મહાવીરાય નમઃ॥

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતુશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org **E mail :** jainshikshanboard@gmail. com

૧૨ જાન્યુઆરી ૨૦૨૫ મહિલા મંડળ કુલ ગુણ : ૧૦૦

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાર્તા કે થોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.

૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેગ્યુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

OPEN BOOK / REGULAR **શ્રેણી – ૨૦** WRITER YES / NO

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
SANGH NAME		SUPARVISOR NAME	
MAHILA MANDAL		SUPARVISOR SIGN.	

MARKS

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	TOTAL

(૨૦)

પ્ર.૧ (અ) સામાયિક–પ્રતિક્રમણના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. (૧૦)

(૧) નીચેના શબ્દોનું માગધી લખી કયા પાઠમાં આવે છે? તે લખો. (૫)

૧. કર્મ એટલે વ્યાપાર સંબંધી **કમ્મઓણં** **સાતમા વ્રતમાં**

૨. વિશેષ શ્રેષ્ઠ બનાવવા માટે **ઉત્તરી કરણેણં** **સામાયિકના ચોથા પાઠમાં**

૩. ભૂમિને નજરે જોઈને **ભૂમિકા પડિલેહીને** **સંથારાના પાઠમાં**

૪. જમીન સંબંધી જૂઠ **ભોમાલિક** **બીજા વ્રતમાં**

૫. કાયા દ્વારા થનારી ક્રિયા **કાઈયાએ** **ચોથા શ્રમણસૂત્રમાં**

(૨) બીજા શ્રમણસૂત્રના આધારે લખો. (૩)

૧. સાધુ માટે ગાંઠિયા લીધા હોય. **ઉગ્ગમેણં**

૨. સાધુએ દાડમ વહોર્યા હોય. **બીય ભોયણાએ**

૩. દૂધ વહોરાવતી વખતે ટીપાં નીચે પડ્યા હોય. **પારિસ્સાડણિયાએ**

(૩) પાઠપૂર્તિ કરો. (૨)

૧. અઈયારિસ્સ **પડિક્કમામિ સમણોડહં સંજય વિરય** પડિહય

(આ) બીજા કર્મગ્રંથના આધારે જવાબ લખો. (૧૦)

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ લખો. (૫)

૧. ક્યા કષાયના ઉદયમાં સાધુપણું ન આવે? **પ્રત્યાખ્યાની કષાયના ઉદયમાં તેથી છટ્ઠા ગુણસ્થાને આ ચાર કષાય ન હોય.**

૨. શ્રેણી ક્યાં સુધી માંડી ન શકાય? **સમકિત મોહનીયનો ઉદય હોય ત્યાં સુધી શ્રેણી માંડી ન શકાય.**

૩. હાસ્યાદિ ષટ્કમાં કઈ પ્રકૃતિ હોય? **હાસ્ય, રતિ, અરતિ, ભય, શોક, દુગુંચ્છા.**

૪. ત્રીજા ગુણસ્થાને કેટલી આનુપૂર્વીનો ઉદય હોય? **એકપણ આનુપૂર્વીનો ઉદય ન હોય કારણકે અમર છે.**

૫. સાતમા ગુણસ્થાને કેટલી પ્રકૃતિની ઉદીરણા? કઈ પ્રકૃતિ ઉદયમાં હોય પણ ઉદીરણા ન હોય?

૭૩. મનુષ્ય આયુ, શાતા વેદનીય, અશાતા વેદનીય.

(૨) નીચેની પ્રકૃતિનો ઉદય ક્યાં સુધી? ઉદય વિચ્છેદ ક્યારે? (૫)

	ઉદય	ઉદય વિચ્છેદ
૧. આહારક શરીર	**૬ ટ્ઠા ગુણસ્થાને**	**૬ ટ્ઠા ગુણસ્થાન છેડે**
૨. નીચ ગોત્ર	**૧ થી ૫ ગુણસ્થાન સુધી**	**૫ મા ગુણસ્થાનના છેડે**
૩. અગુરુલઘુ	**૧ થી ૧૩ ગુણસ્થાન સુધી**	**૧૩ મા ગુણસ્થાનના છેડે**
૪. સૂક્ષ્મ	**૧ લા ગુણસ્થાને**	**૧ લા ગુણસ્થાન છેડે**
૫. સૂક્ષ્મ લોભ	**૧ થી ૧૦ ગુણસ્થાન સુધી**	**૧૦ મા ગુણસ્થાનના છેડે**

(૫)

પ્ર.૨ આચારાંગ સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે શબ્દમાં લખો.

૧. જીવ હિંસા કેવી કરે છે? **સપ્રયોજન, નિષ્પ્રયોજન**

૨. જિનેશ્વર ભગવાને શું કહ્યું છે જેમાં સંદેહ કરવો યોગ્ય નથી? **તત્ત્વ, આચાર**

૩. જન્મ-મરણના ચક્રમાં ફરતા શેનાથી દૂર રહે છે? **મોક્ષ, મોક્ષના ઉપાયો**

૪. જીવોના ક્યા કારણોને જાણીને મોક્ષમાર્ગમાં સ્થિત થાય છે? **ગતિ, આગતિ**

૫. શ્રમણ શેની આકાંક્ષા ન કરે? શેની અભિલાષા ન કરે? **જીવવાની, મરવાની**

(૧૦)

પ્ર.૩ ઠાણાંગ સૂત્રના આધારે ખાલી જગ્યા પૂરો.

૧. કેવળી ભગવાન ઉદયમાં આવેલા ..... અને ..... ને સહન કરે છે. **પરિષહ, ઉપસર્ગ**

૨. જ્યાં આગમથી .....-..... નો બોધ થાય ત્યાં આગમથી વ્યવહારની સ્થાપના કરવી. **વિધિ, નિષેધ**

૩. ..... ને ..... સમજીને વધ કરવો. **મિત્ર, શત્રુ**

૪. ..... નું પાલન અને ..... નું આચરણ કરવું. **સંયમ, ધર્મ**

૫. ....., ... અને ..... આદિ દ્વારા શરીરમાંથી નીકળતો વાયુ. **ઉચ્છ્વાસ, અપાન, ઓડકાર**

૬. શ્રુતના ....., ... દ્વારા શ્રુતજ્ઞાનની પરંપરા ચાલુ રાખવા માટે. **પઠન, પાઠન**

૭. શ્રમણોના વ્યવહારમાં ..... ની જ ..... હોય છે. **આગમો, પ્રધાનતા**

૮. સર્વાંગથી નીકળેલો જીવ ..... માં ..... થાય છે. **સિદ્ધગતિ, પર્યવસિત**

૯. વિક્ષિપ્ત ચિત્તવાળો કેવળી ભગવાનના ....., ..., ..., ... છીનવી લે છે.

વસ્ત્ર, પાત્ર, કંબલ, પાદપ્રોચ્છન

(૧૦)

પ્ર. ૪ જ્ઞાતાધર્મકથા સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો.

૧. અહિચ્છત્રા નગરી કેવી હતી? **ધન-ધાન્ય આદિથી પરિપૂર્ણ સમૃદ્ધ હતી.**

૨. ધન્ય સાર્થવાહ કેવા હતા?

ધન્ય સાર્થવાહ અંગોપાંગથી પરિપૂર્ણ, ગુણસંપન્ન તથા અનેક લોકો માટે આદર્શભૂત હતા.

૩. ધન્ય મુનિ ક્યાં ઉત્પન્ન થયા? **દેવલોકમાં દેવરૂપે ઉત્પન્ન થયા.**

૪ . શેના સેવનથી સંસારમાં જન્મ-મરણ થાય છે?

ઈન્દ્રિયોના વિષયોના સેવનથી સંસારમાં જન્મ-મરણ થાય છે.

૫. કયા વૃક્ષની છાયામાં બેસવાની ના પાડી? તે વૃક્ષ શેના યુક્ત છે? બે શબ્દમાં જવાબ લખો.

નંદીફળ, ઝેર.

૬. ધન્ય સાર્થવાહને મધ્યરાત્રિએ શું વિચાર આવ્યો?

ક્રય-વિક્રયની વસ્તુઓ લઈને અહિચ્છત્રા નગરીમાં વેપાર કરવા જવું જોઇએ.

૭. કોનું જીવન સુરક્ષિત રહ્યું? **નંદીફળ વૃક્ષોથી દૂર રહ્યા તેમનું જીવન સુરક્ષિત રહ્યું.**

૮. રાજાનું અભિવાદન કયા શબ્દોથી કર્યું? એક શબ્દમાં જવાબ લખો. **જય-વિજય**

૯. ધન્ય સાર્થવાહ વેપાર કરવા ક્યાં ગયા? ત્યાંના રાજા કોણ હતા? **અહિચ્છત્રા નગરી. કનકકેતુ.**

૧૦. પાંચ ઈન્દ્રિયોના વિષયમાં શું થવાનું નથી?

પાંચ ઈન્દ્રિયોના વિષયમાં આસક્ત થવાનું નથી, અનુરક્ત થવાનું નથી.

અથવા

પ્ર. ૪ જ્ઞાતાધર્મકથા સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો.

૧. ધન્ય સાર્થવાહને કેટલા પુત્ર અને કેટલી પુત્રી હતી? **પાંચ પુત્રો અને એક પુત્રી.**

૨. વિજય ચોર કેવો હતો? **અધર્મી, ક્રૂર, દઢપ્રહારી અને કુખ્યાત હતો.**

૩. ચિલાત કેવો બની ગયો? **ચિલાત મુખ્ય તલવારધારી અને લાઠીધારી બની ગયો.**

૪. આ અધ્યયનમાં કોના દષ્ટાંત દ્વારા હિતશિક્ષા આપવામાં આવી છે? **ચિલાત ચોર અને ધન્ય શેઠ.**

૫. ધન્ય સાર્થવાહ શું કહેતા ચિલાતની પાછળ જવા લાગ્યા? **ઊભો રહે, નિર્લજ્જ ઊભો રહે, નહિ તો મરી ગયો સમજજે.**

૬. ધન્ય મુનિએ કેટલા માસની સંલેખણા કરી ક્યાં ઉત્પન્ન થયા?

એક માસની સંલેખણા કરી સૌધર્મ દેવલોકમાં ઉત્પન્ન થયા.

૭. ઔદારિક શરીરના શેના માટે આહાર કરવાનો નથી? **વર્ણ, રૂપ, બળ કે વિષયવૃદ્ધિ.**

૮. ચિલાતને ઘરમાંથી કાઢી મૂક્યા બાદ તે કેવો બની ગયો? **સ્વચ્છંદ બની જુગારી, માંસભક્ષી, દારૂડિયો, વેશ્યાલંપટ બની ગયો.**

૯. સુંસુમાનો આહાર કરવો શા માટે ઉચિત્ત રહેશે? **સુંસુમાનું શરીર નિશ્ચેષ્ટ અને નિર્જીવ બની ગયું હતું.**

૧૦. શેનું સાધન હોવાથી આહાર કરવાનો છે? શા માટે? **ઔદારિક શરીર મોક્ષપ્રાપ્તિનું સાધન હોવાથી તેને ટકાવવા માટે આહાર કરવાનો છે.**

(૧૦)

પ્ર. ૫ અંતગડ સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબના શબ્દો કૌંસમાં આપેલા આંકડા પ્રમાણે લખો.

૧. જાલિએ શેનો ત્યાગ કરીને સંયમ અંગીકાર કર્યો છે? (૪)

સુવર્ણ, રજત, રાજ્ય, અંતઃપુર

૨. કૃષ્ણ વાસુદેવ કોને સંયમ ગ્રહણ કરવાની આજ્ઞા આપે છે? (૭) **શ્રેષ્ઠી, રાણી, રાજકુમારી, તલવર, રાજા, માડંબિય, કૌટુંબિક.**

૩. ભગવાનની વાણી સાંભળી પદ્માવતી રાણી કેવા થયા? (૨) **હર્ષિત, સંતુષ્ટ.**

૪. વાસુદેવ શું છોડીને દીક્ષા લેતા નથી? (૩) **ધન, ધાન્ય, સંપત્તિ.**

૫. સંસાર શેની આગમાં બળી રહ્યો છે? (૩) **જન્મ, જરા, મરણ.**

૬. પદ્માવતી ઈન્દ્રિયોને વશમાં રાખનારા કેવા આર્યા બની ગયા? (૧) **બ્રહ્મચારિણી**

અથવા

પ્ર. ૫ નિરયાવલિકા સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબના શબ્દો કૌંસમાં આપેલા આંકડા પ્રમાણે લખો.

૧. તાપસોના ઉપકરણો કયા છે? (૩) **કડાઈ, કડછી, તામ્રપત્ર.**

૨. સોમિલ બ્રાહ્મણ શેનો જાણકાર હતો? (૪) **ચાર વેદ, ઈતિહાસ, નિઘટું, ષષ્ટાંગવિદ્.**

૩. દેવે સોમિલને શું કર્યું? (૨) **વંદન–નમસ્કાર.**

૪. સોમિલે કયા તપથી પોતાના આત્માને ભાવિત કર્યો? (૫) **ઉપવાસ, છટ્ઠ, અટ્ઠમ, અર્ધ માસખમણ, માસખમણ.**

૫. પૂર્વકૃત પાપસ્થાનનું શું ન કર્યું? (૨) **આલોચના, પ્રતિક્રમણ**

૬. સોમિલે શેનો બગીચો અને શેની વાડી બનાવી? (૪) **આંબા, બિજોરા, આમલી, ફૂલો.**

(૧૫)

પ્ર.૬ ઉત્તરાધ્યયન સૂત્રના આધારે જવાબ લખો.

(૧) નીચેની ગાથાઓ પૂર્ણ કરી ભાવાર્થ લખો. **(૧૨)**

૧. વુચ્છિંદ **સિણેહમપ્પણો, કુમુયં સારઈયં વ પાણિયં ।**

સે સવ્વ સિણેહ વજ્જિએ, સમયં ગોયમ ! મા પમાયએ ॥

અર્થ : જેમ શરદઋતુમાં ચંદ્રવિકાસી કમળ પાણીમાં ઉત્પન્ન થવા છતાં પણ પાણીથી નિરાળું રહે છે, તેમ પોતાના નેહને દૂર કર અને બધા પ્રકારની સ્નેહ આસક્તિથી રહિત થઈ, હે ગૌતમ ! સમય માત્રનો પણ પ્રમાદ ન કર.

૨. અરઈ **ગંડં વિસૂઈયા, આયંકા વિવિહા ફુસંતિ તે ।**

વિહડઈ વિદ્ધંસઈ તે સરીરયં, સમયં ગોયમ ! મા પમાયએ ॥

અર્થ : અળાઈઓ, ગૂમડાં, વિસૂચિતા તથા વિવિધ પ્રકારના અન્ય શીઘ્રાઘાતક રોગ આતંક તમારા શરીર માં પેદા થઈ રહ્યા છે, જે તારા શરીરને બળહીન કરી રહ્યા છે, નાશ કરી રહ્યા છે, તેથી હે ગૌતમ ! સમય માત્રનો પણ પ્રમાદ ન કર.

૩. અવસોહિય **કંટગાપહં, ઓઈણ્ણો સિ પહં મહાલયં ।**

ગચ્છસિ મગ્ગં વિસોહિયા, સમયં ગોયમ ! મા પમાયએ ॥

અર્થ : હે ગૌતમ! કાંટાવાળા માર્ગનું શોધન કરીને અર્થાત્ સંસારથી દૂર થઈને તું મહાપુરુષો દ્વારા સેવિત કે મહાધોરી માર્ગરૂપ જિનમાર્ગમાં આવી ગયો છે, માટે દઢ શ્રદ્ધાથી એ માર્ગ પર આવતી બાધાઓને દૂર કરીને ચાલ. આમ કરવામાં હે ગૌતમ ! સમય માત્રનો પણ પ્રમાદ ન કર.

૪. વાઉક્કાય **મઈગઓ, ઉક્કોસં જીવો ઉ સંવસે । કાલં સંખાઈયં, સમયં ગોયમ ! મા** પમાયએ ॥

અર્થ : વાયુકાયમાં ઉત્પન્ન થયેલો જીવ તેમાં ને તેમાં જન્મ–મરણ કરતા ઉત્કૃષ્ટ અસંખ્યાતકાળ પસાર કરે છે, તેથી હે ગૌતમ ! સમય માત્રનો પણ પ્રમાદ ન કર.

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક શબ્દમાં લખો. **(૩)**

૧. મનુષ્યમાં કેટલા ભવ સંખ્યાત વર્ષના આયુષ્યના કરે છે? **સાત**

૨. મનુષ્યજીવન ઝાકળના બિંદુ સમાન કેવું છે? **ક્ષણભંગુર**

૩. જીવ કયા કર્મોને કારણે પરિભ્રમણ કરે છે? **શુભાશુભ**

૪. સિદ્ધત્વને પ્રાપ્ત કરાવનારી શ્રેણી કઈ છે? **ક્ષપકશ્રેણી**

૫. શું કરેલા કામભોગનું ફરી સેવન કરવાનું નથી? **વમન**

૬. મનુષ્ય જન્મ મળવા શું પ્રાપ્ત થવું કઠિન છે? **આર્યત્વ**

(૧૦)

પ્ર. ૭ ભગવતી સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો.

૧. વ્યાખ્યા લખો. સાવચય, અવક્તવ્ય, હિયમાણ, વૃદ્ધિ. **(૪)**

સાવચય – **હાનિ સહિત. પહેલા જેટલા જીવો હોય તેમાંથી કેટલાક જીવો મરી જાય તેને સાવચય કહે છે.**

અવક્તવ્ય – **જ્યાં એક સમયમાં એક જીવ ઉત્પન્ન થાય છે.**

હિયમાણ – **જીવોની સંખ્યા ઘટે.**

વૃદ્ધિ – **જન્મ–મરણ બંને હોય કે એક હોય પણ જીવોની વૃદ્ધિ થાય.**

૨. યોગ્ય વિકલ્પ પર ટીક કરો. **(૬)**

૧) કોનો અવસ્થિત કાળ ૪૮ મુહૂર્તનો છે. (મનુષ્ય, જુગલિયા, **સંમૂર્ચ્છિમ મનુષ્ય**)

૨) કોનામાં સાવચયના ચાર ભાંગામાંથી બે ભાંગા લાગે? (**સિદ્ધ,** સમુચ્ચય જીવ, પૃથ્વીકાય)

૩) માત્ર જન્મ જ ક્યાં હોય? (**સોવચય,** સાવચય, અવસ્થિત)

૪) એક સમયમાં અસંખ્યાતા જીવ ક્યાં હોય? (કતસંચય, **અકત સંચય,** અવક્તવ્ય સંચય)

૫) ઘોડામાં કયો સંચય વધારે હોય? (કતસંચય, **અકત સંચય,** અવક્તવ્ય સંચય)

૬) સિદ્ધ ભગવાનમાં શું ન હોય? (**હિયમાન,** વર્ધમાન, અવસ્થિત)

(૧૦)

પ્ર. ૮ પન્નવણા સૂત્રના આધારે ખાલી જગ્યા પૂરો.

૧. ચોથા દ્વારનું નામ ..... અને ૧૫ મા દ્વારનું નામ ..... છે. **સ્વામી, સ્થિતિ**

૨. ઔદારિક શરીરના ..... અને આહારક શરીરના ..... દંડક છે. **૧૦, ૧**

૩. કાર્મણ શરીરનું પ્રયોજન ..... અને ..... ને આકર્ષવાનું. **આહાર, કર્મ**

૪. ઔદારિક શરીરમાં ..... અને ..... નિયમા હોય. **તૈજસ, કાર્મણ**

૫. આહારક શરીરની સ્થિતિ જ. ..... ઉ. ..... છે. **અંતર્મુહૂર્ત, અંતર્મુહૂર્ત**

૬. વૈક્રિય શરીરનો વિષય અસંખ્ય ..... – ..... છે. **દ્વીપ, સમુદ્ર**

૭. નારકીને ..... તથા ..... હુંડ સંસ્થાન છે. **ભવ પ્રત્યયિક, ઉત્તર વૈક્રિય**

૮. ઔદારિક શરીરની અવગાહના ઉત્કૃષ્ટ .... ઝાઝેરી. **૧૦૦૦ યોજન**

૯. ..... અને ..... શરીરવાળા છ દિશાનો આહાર લે. **વૈક્રિય, આહારક**

૧૦. ..... શરીર વર્જીને ..... શરીર લોકમાં સદા હોય. **આહારક, ચાર**

(૧૦)

પ્ર. ૯ કોઠો બનાવીને માર્ગણા લખો. **(૮)**

જ.

માર્ગણા	ના.	તિ.	મનુ.	દેવ	સમજૂતી	કુલ ભેદ
૧. ઊર્ધ્વલોક તેજોલેશ્યામાં	૦	૧૩	૦	૬	૧૦ સંજ્ઞીના + બાદર પૃ. અપ. વન.ના અપર્યાપ્તા ૧૩, ૧–૨ દેવલોક, ૧ લા કિલ્વિષીક દેવીના અપર્યાપ્તા અને પર્યાપ્તા	૧૯
૨. અધોલોક વચનયોગી ઔદારિક શરીરમાં	૦	૧૩	૧	૦	બેઈ., તેઈ., ચૌરે., ૫ અસંજ્ઞી તિ. પંચે., ૫ સંજ્ઞી તિ. પંચે., સંજ્ઞી મનુષ્યના એ ૧૪ ના પર્યાપ્તા	૧૪
૩. ઊર્ધ્વલોક પંચેન્દ્રિય તેજોલેશ્યામાં	૦	૧૦	૦	૬	૫ સંજ્ઞી તિર્યંચ પંચે.ના અપર્યા. અને પર્યા., ૧–૨ દેવલોક, ૧ લા કિલ્વિષીકના અપર્યાપ્તા અને પર્યાપ્તા	૧૬
૪. એકાંત મિથ્યાત્વી તિર્યંચમાં	૦	૩૦	૦	૦	૨૨ એકેન્દ્રિય, ૩ વિકલેન્દ્રિય અને ૫ અસંજ્ઞી તિર્યંચ પંચે.ના પર્યાપ્તા	૩૦

નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. **(૨)**

૧. મિશ્ર દષ્ટિ કોને હોય? **સંજ્ઞી પંચેન્દ્રિયના પર્યાપ્તામાં જ હોય છે.**

૨. જીવ પ્રથમ આહાર કોના દ્વારા લે છે? **કાર્મણ કાયયોગ દ્વારા.**

જય જિનેન્દ્ર

❋ PLEASE CONATACT DSB HELPLINE NO. 9702277914 FOR FREE ONLINE SHRENI CLASSES.
❋ NEXT CLASS STARTS FEBRUARY 3RD/4TH MONDAY AND TUESDAY.
❋ TO JOIN OUR TELEGRAM GROUP. CONTACT DSB HELPLINE NO. 9702277914.
❋ FOR BOOKS AND EXAM REGISTRATION.

॥ શ્રી મહાવીરાય નમઃ॥

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતુશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org **E mail :** jainshikshanboard@gmail. com

૧૨ જાન્યુઆરી ૨૦૨૫ મહિલા મંડળ કુલ ગુણ : ૧૦૦

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાર્તા કે થોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.

૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેગ્યુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

OPEN BOOK / REGULAR શ્રેણી – ૨૧ WRITER YES / NO

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
SANGH NAME		SUPARVISOR NAME	
MAHILA MANDAL		SUPARVISOR SIGN.	

MARKS

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	TOTAL

(૨૦)

પ્ર.૧ (અ) સામાયિક–પ્રતિક્રમણના આધારે લખો. (૧૦)

(૧) નીચેના પાઠની પૂર્તિ કરો. (૬)

૧. ચઉવ્વિહે **અણત્થા દંડે પન્નત્તે તં જહા અવજ્ઝાણાચરિયં** પમાયાચરિયં

૨. પરમત્થ **સંથવો વા સુદિટ્ઠ પરમત્થ સેવણા** વા વિ

૩. ખમંતુ **મે મિત્તી મે સવ્વભૂએસુ વેર મજ્ઝં** ન કેણઈ

(૨) નીચેના શબ્દોના અર્થ લખી કયા પાઠમાં આવે છે? તે લખો. (૪)

૧. પેયાલા **પાતાળ કળશા સમાન મોટા** **પ્રતિક્રમણના પાંચમા પાઠમાં, પહેલા વ્રતમાં**

૨. સંકિએ **શંકાવાળો આહાર લેવા વડે** **બીજા શ્રમણસૂત્રમાં**

૩. નિસીહિ **અશુભ પાપક્રિયાને રોકીને** **પ્રતિક્રમણના ત્રીજા પાઠમાં**

૪. અવિરાહિઓ **વિરાધના રહિત, અખંડિત** **સામાયિકના ચોથા પાઠમાં**

(આ) બીજા કર્મગ્રંથના આધારે જવાબ લખો. (૧૦)

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ લખો. (૫)

૧. સત્તાના ભેદ લખો. **સદ્ભાવ સત્તા અને સંભવ સત્તા અથવા સ્વરૂપ સત્તા અને સંક્રમણ સત્તા.**

૨. ચરમ શરીરી ક્ષાયિક સમકિતીને કઈ પ્રકૃતિની સત્તા ન હોય? **દર્શન સપ્તક અને ત્રણ આયુષ્ય વર્જીને.**

૩. ઉપશમ શ્રેણીમાં ક્યું સમકિત હોય? **ક્ષાયિક સમકિત અને ઉપશમ સમકિત.**

૪. ક્ષાયિક સમકિતીને કેટલી પ્રકૃતિની સત્તા હોય? માત્ર સંખ્યા લખો. **૧૩૮, ૧૩૯, ૧૪૧.**

૫. વર્તમાને પેપર લખનાર તમને કેટલા કર્મની કેટલી પ્રકૃતિની સત્તા? **૮ કર્મની ૧૪૮ પ્રકૃતિની સત્તા.**

(૨) નીચેની પ્રકૃતિનો સત્તા ક્યાં સુધી? સત્તા વિચ્છેદ ક્યારે? **(૫)**

	સત્તા	સત્તા વિચ્છેદ
૧. રાતો વર્ણ	**૧ થી ૧૪ મા ગુણ.ના દ્વિચરમ સમય સુધી**	**૧૪ મા ગુણ.ના દ્વિચરમ સમયના છેડે**
૨. નિદ્રા નિદ્રા	**૧ થી ૯/૧ ગુણસ્થાન સુધી**	**૯/૧ મા ગુણસ્થાનના છેડે**
૩. સંજવલન લોભ	**૧ થી ૧૧ ગુણસ્થાન સુધી**	**૧૧ મા ગુણસ્થાનના છેડે**
૪. ઉચ્ચ ગોત્ર	**૧ થી ૧૪ ગુણસ્થાન સુધી**	**૧૪ મા ગુણસ્થાન છેડે**
૫. સમકિત મોહનીય	**૧ થી ૭ ગુણસ્થાન સુધી**	**૭ મા ગુણસ્થાનના છેડે**

(૫)

પ્ર.૨ સૂયગડાંગ સૂત્રના આધારે નીચેના વાક્યો સાચા છે કે ખોટા? ખોટા હોય તે સુધારીને લખો.

૧. નારકી કરતા પરમાધામી દેવો ઓછા છે. **સાચું.**

૨. સાધુ બાલપંડિત મરણના અવસરની આકાંક્ષા કરે. **ખોટું. સાધુ પંડિત મરણના અવસરની આકાંક્ષા કરે.**

૩. પરમાધામી દેવોને નરકના ચોકીદાર કહેવાય છે. **ખોટું. પરમાધામી દેવોને નરકપાલ કહેવાય છે.**

૪. નરકમાં વૈતરણી નામની નદી છે. **સાચું.**

૫. નરકમાં ક્ષેત્ર વેદના ત્રણ નરક સુધી છે. **ખોટું. નરકમાં ક્ષેત્ર વેદના સાત નરક સુધી છે.**

(૧૦)

પ્ર.૩ ઠાણાંગ સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો.

૧. શરદ ઋતુમાં ક્યા મહિના આવે છે? **માગશર, પોષ.**

૨. અનુયોગી પ્રશ્ન એટલે શું? **સૂત્રાદિના અર્થ વ્યાખ્યા સમજવા પૂછાતા પ્રશ્નો.**

૩. ચમરેન્દ્રની રાજધાની કઈ છે? કેટલો વિરહ પડે? **ચમરચંચા, છ મહિના.**

૪. લોકસ્થિતિનું કથન કઈ અપેક્ષાએ છે? **આધાર આધેયની અપેક્ષાએ લોકસ્થિતિનું કથન છે.**

૫. ચોથું અસંભવિત કાર્ય ક્યું છે? **સ્વયંકૃત કર્મોનું વેદન કરવા અથવા ન કરવા સંબંધી નિશ્ચય કરવાનું.**

૬. મદ્યપાન શું કરે છે? **મદ્યપાન ચિત્તવૃત્તિને ભ્રાંત કરે છે.**

૭. સ્વપ્નાન્તિક પ્રતિક્રમણ એટલે શું? **દુઃસ્વપ્નાદિ જોયા પછી પ્રથમ શ્રમણસૂત્રથી કરવામાં આવતું પ્રતિ.**

૮. ઉન્માદનું છટ્ઠું કારણ લખો. **મોહનીય કર્મના ઉદયથી.**

૯. કોના ઉપદ્રવ આવે ત્યારે આહાર ન કરવો? ત્રણ શબ્દમાં લખો. **દેવ, મનુષ્ય, તિર્યંચના.**

૧૦. અનાત્મવાન એટલે શું? **આત્મસાધનાના લક્ષ્ય રહિત બાહ્ય-ભૌતિક ભાવોમાં રમણ કરનાર સાધક ને અનાત્મવાન કહ્યા છે.**

(૧૦)

પ્ર. ૪ જ્ઞાતાધર્મકથા સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો.

૧. સાધુ-સાધ્વીએ શેમાં આસક્ત થવાનું નથી? **મનુષ્ય સંબંધી કામભોગમાં આસક્ત થવાનું નથી.**

૨. કંડરિક કયા ક્ષેત્રના કઈ વિજયમાં થયા હતા? **મહાવિદેહ ક્ષેત્રની પુષ્કલાવતી વિજયમાં.**

૩. કંડરિક મુનિના શરીરમાં શું ઉત્પન્ન થયું? એક શબ્દમાં જવાબ લખો. **દાહજવર.**

૪. કુંડરિક મુનિ શ્રમણત્વથી શું થઈ ગયા હતા? **શ્રમણત્વથી કંટાળી ગયા. શ્રમણત્વ પ્રત્યે તિરસ્કાર આવી ગયો હતો.**

૫. રોગાંતકથી મુક્ત બનેલા કંડરિક મુનિ શેમાં આસક્ત થયા હતા? **મનોજ્ઞ ચારે આહારમાં.**

૬. પુંડરિક અણગાર કેવા બની ગયા? બે શબ્દમાં જવાબ લખો. **નિસ્તેજ અને નિર્બળ.**

૭. કંડરિક મુનિનું શરીર શેનાથી ઘેરાયેલું હતું? **સર્વે પ્રકારે પીડાથી યુક્ત અને રોગોથી ઘેરાયેલું.**

૮. સાધુ-સાધ્વી ભોગની ઈચ્છા કરે તો શેને પ્રાપ્ત થાય છે?

અનંતા દુ:ખો, પીડા, તર્જના, તાડના.

૯. કંડરિક મુનિએ શું ગુમાવી દીધું? **૩ દિવસની ભોગાસક્તિમાં હજાર વર્ષની તપ અને સંયમ સાધનાના ફળને ગુમાવી દીધું.**

૧૦. પુંડરિક રાજાનું ભવિષ્ય શું છે? **દેવમાંથી ચ્યવીને અનંતર ભવમાં મહાવિદેહ ક્ષેત્રમાં મનુષ્યજન્મ ધારણ કરીને સિદ્ધિને પ્રાપ્ત કરશે.**

અથવા

પ્ર. ૪ પુષ્પિકા વર્ગ સૂત્રના આધારે ખાલી જગ્યા પૂરો.

૧. ભદ્ર સાર્થવાહ .....-..... થી સમૃદ્ધ હતો. **ધન, ધાન્ય**

૨. સોમા ..... પાસે આવી બાર પ્રકારના ..... નો સ્વીકાર કરશે. **સુવ્રતા આર્યાજી, શ્રાવકધર્મ**

૩. ..... દેવાણુપ્પિયા! મા ..... કરેહ. **અહાસુહં, પડિબંધ**

૪. પોતાની બંને ભુજાઓમાંથી .....-..... તથા અનેક ..... ને પોતાની ..... થી બનાવ્યા.

દેવકુમાર, દેવકુમારી, બાળકો, વૈક્રિયશક્તિ

૫. સુભદ્રા આર્યા ..... વ્રતવાળી, ... વિહારી, ... વિહારી બની ગઈ.

શિથિલાચારી, સ્વચ્છંદ, કુશીલ

૬. સંસારી જીવો ..... વસ્તુઓની અને ..... ની ઈચ્છા કરીને દુઃખી થાય છે. **અપ્રાપ્ત, સંયોગો**

૭. સોમા આર્યા ..... આદિ ..... અંગોનો અભ્યાસ કરશે. **સામાયિક, અગિયાર**

૮. ઘણા .....–..... ની વિકુર્વણા કરે છે, માટે ..... દેવી કહેવાય છે.

બાળક, બાલિકાઓ, બહુપુત્રિકા

(૧૦)

પ્ર. ૫ (અ) અંતગડ સૂત્રના આધારે યોગ્ય વિકલ્પ પર ટીક કરો. (૫)

૧. ઈન્દ્રભૂતિ કયું તપ કરતા હતા? (**છટ્ઠ**, અટ્ઠમ, માસક્ષમણ)

૨. અતિમુક્તક મુનિ કયા પર્વત પર સંથારો કર્યો? (**વિપુલગિરિ**, ગિરનાર, પુંડરગિરિ)

૩. અતિમુકતક કુમારને ધર્મ કેવો લાગ્યો? (અનિષ્ટ, પ્રિય, **રુચિકર**)

૪. શ્રીદેવીએ ગૌતમ સ્વામીને અસણં આદિ દ્વારા શું કર્યા? (લાભિત, **પ્રતિલાભિત**, વહોરાવ્યું)

૫. ભવિષ્યની ગતિ શેના પ્રમાણે મળશે? (**આચરણ**, વ્રત, સંયમ)

(આ) જ્ઞાતાધર્મકથા સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે શબ્દમાં લખો. (૫)

૧. શ્રોત્રેન્દ્રિયને સુખકર વસ્તુઓ કઈ? **ભંભાઓ, વીણાઓ**

૨. ઈન્દ્રિયના વિષયનું આકર્ષણ શેનું કારણ બને છે? **ઘોર પીડા, દુઃખ**

૩. અશ્વોને શેના પ્રહાર કરી પ્રશિક્ષિત કર્યા? **નેતરની સોટી, કોરડા**

૪. અશ્વો કર્મચારી પુરુષો દ્વારા ગોઠવેલા છટકામાં શેનાથી બંધાઈ ગયા? **ડોક, પગ**

૫. જ્ઞાતાધર્મકથા સૂત્રનું કેટલામું અધ્યયન અને શું નામ છે? **૧૭, આકીર્ણ**

(૧૫)

પ્ર.૬ ઉત્તરાધ્યયન સૂત્રના આધારે જવાબ લખો.

(૧) નીચેની ગાથાઓ પૂર્ણ કરી ભાવાર્થ લખો. (૧૨)

૧. પંચિન્દિયાણિ **કોહં, માણં માયં તહેવ લોહં ચ ।**

દુજ્જયં ચેવ અપ્પાણં, સવ્વં અપ્પે જિયે જિયં ॥

અર્થ : પાંચ ઈન્દ્રિયો, ક્રોધ, માન, માયા અને લોભ તથા આત્મા આ બધાને જીતવા દુષ્કર છે, છતાં એક

પોતાના આત્માને જીતી લીધા પછી એ બધાને જીતી શકાય છે.

૨. તવ **નારાય જુત્તેણ, ભિત્તૂણ કમ્મકંચુયં ।**

મુણી વિગયસંગામો, ભવાઓ પરિમુચ્ચએ ॥

અર્થ : તપ રૂપી બાણોથી યુક્ત પૂર્વોક્ત ધનુષ્યથી કર્મ રૂપી કવચને ભેદીને અતર યુદ્ધમાં જેણે વિજય પ્રાપ્ત કર્યો છે, એવા મુનિ બાહ્ય સંગ્રામથી દૂર થઈને અથવા કર્મ સંગ્રામથી મુક્ત થઈ ભવભ્રમણથી છૂટી જાય છે.

૩. કિણ્ણુ **ભો અજ્જ મિહિલાએ, કોલાહલગસંકુલા ।**

સુવ્વન્તિ દારુણા સદ્દા, પાસાએસુ ગિહેસુ ય ॥

અર્થ : હે રાજર્ષિ ! આજે મિથિલા નગરી કોલાહલથી કેમ વ્યાપ્ત છે તથા ઘર-ઘર અને રાજમહેલમાં હૃદયને ચીરી નાંખે એવા ભયંકર વિલાપ તેમજ આક્રંદના શબ્દો શા માટે સંભળાય છે?

૪. અસઈ **તુ મણુસ્સેહિં, મિચ્છાદંડો પજુંજઈ ।**

અકારિણો અત્થ બજ્ઝંતિ, મુચ્ચઈ કારઓ જણો ॥

અર્થ : આ દુનિયામાં લોકો સાથે અનેકવાર મિથ્યાદંડનો પ્રયોગ કરવામાં આવે છે અર્થાત્ નિરપરાધી જીવો પર અજ્ઞાન કે અહંકારવશ દંડપ્રયોગ થાય છે, નિર્દોષ પકડાઈ જાય છે અને ગુનો કરનાર છૂટી જાય છે.

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો. (૩)

૧. પક્ષીઓ શા માટે આક્રંદ કરી રહ્યા છે?

પક્ષીઓ આશ્રય વિનાના દુ:ખી, અશરણ, પીડિત છે.

૨. બ્રાહ્મણોને શેનું દાન આપવાનું છે?

ગાયો, ભૂમિ, સુવર્ણ વગેરે પદાર્થોનું આપવાનું છે.

૩. ભવભ્રમણથી કેવી રીતે છૂટાય છે?

બાહ્ય સંગ્રામથી દૂર થઈને અથવા કર્મ સંગ્રામથી મુક્ત થઈને.

(૧૦)

પ્ર. ૭ ભગવતી સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક શબ્દમાં લખો. (૫)

૧. કયા સમુદ્રના પાણીનો સ્વાદ ખીર અને ઘી જેવો છે? **ક્ષીર સમુદ્ર, ઘૃત સમુદ્ર**

૨. કળશના વચ્ચેના ભાગમાં શું છે? **વાયુ, પાણી**

૩. પંદરમા દ્વીપ- દશમા સમુદ્રનું નામ લખો. **રુચક દ્વીપ, અરૂણવર સમુદ્ર.**

૪. યૂપ અને કેતુમુખના માલિક દેવનું નામ શું છે? **વેલભ, મહાકાળ**

૫. લવણસમુદ્રનું પાણી કયા દ્વીપમાં પડતું નથી? **જંબૂદ્વીપ, ધાતકીખંડદ્વીપ.**

(૨) માત્ર સંખ્યા લખો. **(૫)**

૧. પદ્મવર વેદિકા પહોળી ધનુષ **૫૦૦**

૨. ઉદકમાળા ગોળાકાર યો. **૧૦૦૦૦**

૩. મોટા કળશા ૪

૪. ઘૃત સમુદ્ર યો. **૨૦૪૮**

૫. કાલોદધિ સમુદ્રની પરિધિ યો. ઝા. **૮૭ લાખ**

૬. ગૌતમ દ્વીપ પરિધિ યો. ઝા. **૩૭૯૪૮**

૭. લવણ અમુદ્રનું ચરમાંત અંતર યો. **૫ લાખ**

૮. ૩૦ મુહૂર્તમાં જળની હાનિ **૨ વાર**

૯. જળચરની કુલ કોડી **૫ લાખ**

૧૦. સ્વયંભૂરમણ દ્વીપને દરવાજા ૪

(૧૦)

પ્ર. ૮ પન્નવણા સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો.

૧. પર્યાપ્તાના કેટલા પ્રકાર છે? કયા કયા? તેમાંથી કોણ નથી જાણતા, નથી દેખતા છતા આહાર કરે છે? (૧×૬)

બે. ઉપયોગયુક્ત અને ઉપયોગ રહિત. ઉપયોગ રહિત.

૨. શ્રોત્રેન્દ્રિયનો બાહુલ્ય, પ્રદેશ દ્વાર લખો.

બાહુલ્ય – જ. આંગુલનો અસંખ્યાતમો ભાગ, ઉ. આંગુલનો અસં.મો ભાગ. પ્રદેશ અનંતા છે.

૩. આપણે ચરમ નિર્જરાના પુદ્ગલો જોઇ શકીએ? શા માટે?

આપણે ચરમ નિર્જરાના પુદ્ગલો ન જોઈ શકીએ કારણ કે આપણે વિશિષ્ટ અવધિજ્ઞાન રહિત છીએ.

૪. રસનેન્દ્રિયનો પૃથુત્વ લખો. **રસનેન્દ્રિયનું પૃથુત્વ જ. આંગુલનો અસંખ્યાતમો ભાગ. ઉ. પૃથક આંગુલ અર્થાત્ ૨ આંગુલથી અનેક આંગુલ**

૫ ઈન્દ્રિયના પહેલા ત્રણ દ્વારના નામ લખો. **૧) સંસ્થાન દ્વાર ૨) બાહુલ્ય દ્વાર ૩) પૃથુત્વ દ્વાર**

૬. પાંચ ઈન્દ્રિયમાં પ્રવિષ્ટ અને અપ્રવિષ્ટ ઈન્દ્રિયોના નામ લખો. **૫ ઈન્દ્રિયમાં ચક્ષુઈન્દ્રિય વિના ૪ ઈન્દ્રિયો પ્રવિષ્ટ અને ચક્ષુઈન્દ્રિય અપ્રવિષ્ટ.**

૭. કંથવા, સૂર્ય, સમુદ્ર, વાંતરાંનો સ્પર્શેનેન્દ્રિયનો ઉત્કૃષ્ટ વિષય લખો. (૨×૨)

કંથવા – ૧૬૦૦ ધનુષ, સૂર્ય – ૯ યોજન, સમુદ્ર – ૪૦૦ ધનુષ, વાંતરાં – ૮૦૦ ધનુષ.

૮. જઘન્ય ઉપયોગકાળનો અલ્પબહુત્વ લખો.

સર્વથી થોડો ચક્ષુઈન્દ્રિયનો જઘન્ય ઉપયોગકાળ, તેથી શ્રોત્રેન્દ્રિયનો જઘન્ય ઉપયોગકાળ વિશેષાધિક, તેથી ઘ્રાણેન્દ્રિયનો જઘન્ય ઉપયોગકાળ વિશેષાધિક, તેથી રસનેન્દ્રિયનો જઘન્ય ઉપયોગકાળ વિશેષાધિક, તેથી સ્પર્શનેન્દ્રિયનો જઘન્ય ઉપયોગકાળ વિશેષાધિક.

પ્ર. ૯ માર્ગણાના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

માર્ગણા	ના.	તિ.	મનુ.	દેવ	સમજૂતી	કુલ ભેદ
૧. કૃષ્ણલેશી મિશ્રદષ્ટિમાં	૩	૫	૧૫	૩૬	૫, ૬, ૭ નરક, ૫ સંજ્ઞી તિર્યંચ પંચે., ૧૫ કર્મભૂમિ, ૧૦ ભવનપતિ, ૧૬ વાણવ્યંતર, ૧૦ જૃભંક એ ૫૯ ના પર્યાપ્તા	૫૯
૨. ઔદારિક શુકલલેશી	0	૧૦	30	0	૫ સંજ્ઞી તિર્યંચ પંચે.ના, ૧૫ કર્મભૂમિના એ ૨૦ ના અપર્યાપ્તા અને પર્યાપ્તા	૪૦
૩. ઉર્ધ્વલોક શુકલલેશી સમ્યક્દ્દષ્ટિમાં	0	૧૦	0	૪૨	૫ સંજ્ઞી તિર્યંચ પંચે.ના અપર્યાપ્તા અને પર્યાપ્તા ૬ થી ૧૨ દેવલોક, ૯ લોકાંતિક, ૯ ગ્રૈવેયક, ૫ અનુત્તર વિમાન એ ૨૧ ના અપર્યા. અને પર્યા.	૫૨
૪. અધોલોક પુરુષવેદ ભાષકમાં	0	૫	૧	૨૫	૫ સંજ્ઞી તિર્યંચ પંચે.ના પર્યા., ૧ મનુષ્યના પર્યા., ૧૦ ભવનપતિ, ૧૫ પરમાધામીના પર્યાપ્તા	૩૧
૫. અધોલોક એકાંત નપુંસકમાં	૧૪	૩૮	૧	0	૭ નરકના અપર્યાપ્તા અને પર્યાપ્તા, ૩૮ ૪૮ માંથી ૧૦ સંજ્ઞીના વર્જીને, ૧ સંમૂ. મનુષ્ય અપર્યાપ્તા	૫૩

જય જિનેન્દ્ર

- ❋ PLEASE CONATACT DSB HELPLINE NO. 9702277914 FOR FREE ONLINE SHRENI CLASSES.
- ❋ NEXT CLASS STARTS FEBRUARY 3RD/4TH MONDAY AND TUESDAY.
- ❋ TO JOIN OUR TELEGRAM GROUP. CONTACT DSB HELPLINE NO. 9702277914.
- ❋ FOR BOOKS AND EXAM REGISTRATION.

।। શ્રી મહાવીરાય નમઃ।।

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતુશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org **E mail :** jainshikshanboard@gmail. com

૧૨ જાન્યુઆરી ૨૦૨૫ **મહિલા મંડળ** **કુલ ગુણ : ૧૦૦**

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાર્તા કે થોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.

૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેગ્યુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

OPEN BOOK / REGULAR **શ્રેણી – ૨૨** **WRITER YES / NO**

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
SANGH NAME		SUPARVISOR NAME	
MAHILA MANDAL		SUPARVISOR SIGN.	

MARKS

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	TOTAL

(૧૫)

પ્ર.૧ (અ) સામાયિક–પ્રતિક્રમણના આધારે લખો. (૭)

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. (૩)

૧. પ્રતિલેખનાના પ્રકાર કેટલા છે? કયા? **૨૫. ૬ પ્રતિલેખનાના વિવિધ પ્રકાર, ૬ અપ્રમાદ પ્રતિલેખના, ૧૩ પ્રમાદ પ્રતિલેખનાનો ત્યાગ.**

૨. વ્રતની અપેક્ષાએ મરણના પ્રકાર લખો. **બાલ મરણ, બાલપંડિત મરણ, પંડિત મરણ.**

૩. સામાયિકમાં શું ચિંતન કરવું જોઈએ? **આત્મગુણોનું તથા બાર ભાવનાનું ચિંતન કરવું.**

(૨) નીચેના પાઠોની પૂર્તિ કરો. (૪)

૧. થૂલાઓ **મેહુણાઓ વેરમણં સદાર સંતોસિએ અવસેસ** મેહુણ

૨. ઝાણેહિં **અટ્ટેણં ઝાણેણં રુદ્દેણં ઝાણેણં ધમ્મેણં ઝાણેણં સુક્કેણ** ઝાણેણં

(આ) આવશ્યક સૂત્રના આધારે.... (૮)

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક શબ્દમાં લખો. (૪)

૧. પ્રતિક્રમણના કેટલા નામ છે? **આઠ** ૨. શરીરના મમત્વનો ત્યાગ **કાયોત્સર્ગ**

૩. દુરાચરણનો ત્યાગ કરવો. **પરિહરણ** ૪. અવશ્ય આચરણીય હોવાથી **અવશ્યકરણીય**

૫. ઉત્કીર્તન સ્તુતિ **ચતુર્વિંશતિસ્તવ** ૬. સંસારનો નિગ્રહ થતો હોવાથી **ધ્રુવનિગ્રહ**

૭. પાપ પ્રક્ષાલનનું શ્રેષ્ઠ સાધન **ગર્હા** ૮. આવશ્યક મોક્ષના ઉપાયભૂત હોવાથી **માર્ગ**

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં જવાબ લખો. **(૪)**

૧. કાયોત્સર્ગનો ઉદ્દેશ શું છે? **ધર્મધ્યાન કે શુક્લધ્યાન માટે એકાગ્રતા પ્રાપ્ત કરવાનો ઉદ્દેશ છે.**

૨. પ્રતિક્રમણ શેની સાધના છે? **પ્રતિક્રમણ આત્મા ઉપર લાગેલા દોષરૂપી ડાઘોને ધોવાની સાધના છે.**

૩. બીજા પાસે ભૂલ માનવામાં શું થાય છે? બે શબ્દમાં લખો. **માનહાનિ, પ્રતિષ્ઠાભંગ.**

૪. શેના વિના આત્મશુદ્ધિ શક્ય નથી? **સર્વ સાવદ્યયોગના ત્યાગ વિના આત્મશુદ્ધિ શક્ય નથી.**

(૧૦)

પ્ર.૨ સૂયગડાંગ સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો.

૧. ચાર્વાક દર્શન કયા પ્રમાણને માને છે? **ચાર્વાક દર્શન ઈન્દ્રિય પ્રત્યક્ષ પ્રમાણને જ માને છે.**

૨. સાધુને શેની આકાંક્ષા જાગૃત થાય છે?

સાધુને સ્વયંને માન–સન્માનની આકાંક્ષા જાગૃત થાય છે.

૩. રૂપસ્કંધ શરીરરૂપે પરિણત થાય ત્યારે શું પ્રાપ્ત કરે? બે શબ્દમાં લખો. **જીવસંજ્ઞા, આત્મસંજ્ઞા**

૪. વિજયને કોણ પ્રાપ્ત થાય છે? **જે પોતાના આત્મભાવમાં દૃઢ રહે છે.**

૫. ત્રીજા અધ્યયનનું નામ શું છે? તેમાં કેટલા ઉદ્દેશક છે?

ત્રીજા અધ્યયનનું નામ ઉપસર્ગ પરિજ્ઞા છે. તેમાં ચાર ઉદ્દેશક છે.

૬. જગતના સંબંધો કેવા છે? **જગતના સંબંધો અનિત્ય છે, અશરણભૂત છે.**

૭. જીવ ક્યારે દુ:ખી થાય છે? **અશુભ કર્મોનો ઉદય થાય ત્યારે જીવ દુ:ખી થાય છે.**

૮. ગોશાલક મતનું નામ શું છે? **ગોશાલકના મતનું નામ આજીવક મત, ત્રૈરાશિક મત.**

૯. સાધુની શૂરવીરતાને કોની સાથે સરખાવી છે?

સાધુની શૂરવીરતાને સંમરાંગણમાં ગયેલા યોદ્ધા સાથે સરખાવી છે.

૧૦. બ્રહ્મના અંશ કયા પદાર્થો છે?

બ્રહ્મના અંશ જગતમાં દેખાતા ચૈતન્યવંત અને જડ પદાર્થો છે.

(૧૦)

પ્ર.૩ ઠાણાંગ સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો.

૧. વ્યાખ્યા લખો. આદાન ભય, અસિ રત્ન, મંડલબંધ, ચક્રવાલ **(૪)**

આદાન ભય : **સંપત્તિ આદિના અપહરણનો, ચોરીનો ભય.**

અસિ રત્ન : **શત્રુઓનો નાશ કરે, પહાડાદિનું ભેદન કરે.**

મંડલબંધ : **નિયત ક્ષેત્રથી બહાર ન જવા દેવાનો આદેશ આપવો.**

ચક્વાલ : **ચક્રની જેમ વલયાકાર શ્રેણી.**

૨. અર્થ નય કેટલા છે? કયા? **અર્થ નય ૪ છે. નૈગમ નય, સંગ્રહ નય, વ્યવહાર નય, ઋજુસૂત્ર નય.** (૬)

૩. પશ્ચિમાભિમુખી પહેલી ચાર નદીઓના નામ લખો. **સિંધુ નદી, રોહિતાંશા નદી, હરિકન્તા નદી, સીતોદા નદી.**

૪. વાર્ધકી રત્નનું કામ શું છે? **વાસ્તુ શાસ્ત્રાનુસાર ગ્રામ, ગૃહ, પુલ, પડાવ આદિનું નિર્માણ કરે.**

૫. શબ્દ નયમાં શું ગૌણ અને શું પ્રધાન છે? બે શબ્દમાં લખો. **અર્થ, શબ્દ**

૬. નૈગમ નયના કેટલા ભેદ છે? કયા? **ત્રણ. અંશ, આરોપ અને વિકલ્પ.**

૭. સાત વર્ષમાંથી માત્ર જુગલિયાના ક્ષેત્રના નામ લખો. **હેમવત ક્ષેત્ર, હિરણ્યવત ક્ષેત્ર, હરિવાસ ક્ષેત્ર અને રમ્યક્વાસ ક્ષેત્ર.**

(૧૫)

પ્ર. ૪ (અ) ભગવતી સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે શબ્દમાં લખો. (૧૦)

૧. લોકમાં અસંખ્યાત શું છે? **દ્વીપ, સમુદ્ર**

૨. શિવભદ્ર કુમારને કયા શબ્દોથી વધાવ્યા? **જય–વિજય**

૩. શિવ રાજર્ષિ શું લઈને પૂર્વ દિશાની પૂજા કરી? **છાબડી, કાવડ**

૪. કયા ગુણને કારણે શિવ રાજર્ષિને અવધિજ્ઞાન ઉત્પન્ન થયું? **પ્રકૃતિની ભદ્રતા, વિનીતતા**

૫. દિશાનું પૂજન કર્યા પછી શું ગ્રહણ કરે છે? **ફળ, પુષ્પ**

૬. શિવ રાજર્ષિએ કોને જલાંજલિ અર્પણ કરી? **દેવ, પિતૃઓને**

૭. સહસ્ત્રામ ઉદ્યાન કોનાથી સમૃદ્ધ હતું? **પુષ્પ, ફળો**

૮. શિવ રાજાએ વિપુલ પ્રમાણમાં શું તૈયાર કરાવ્યું? **ભોજન, પાણી**

૯. ઉદ્યાનની છાયા કેવી હતી? **સુખકારક, શીતળ**

૧૦. શિવ રાજાની પત્ની અને પુત્રનું નામ લખો. **ધારિણી, શિવભદ્ર**

(આ) જ્ઞાતાધર્મકથા સૂત્રના આધારે ખાલી જગ્યા પૂરો. (૫)

૧. ...... દ્વારા ઉપાર્જિત ..... થી ભારે થયેલો જીવ ...... માં ચાલ્યો જાય છે. **આશ્રવ, કર્મો, અધોગતિ**

૨. જીવ ...... – ...... ને કેવી રીતે પામે છે? **ગુરુતા, લઘુતા**

૩. વિષયની સ્પષ્ટતા માટે ...... નું ઉદાહરણ હોવાથી આ અધ્યયનનું નામ ...... છે. **તુંબડા, તુંબ**

૪ . ... ની ગુરુતાને કારણે જીવ ...... ને ઓળંગી ..... માં સ્થિત થાય છે.

કર્મ પ્રકૃતિઓ, પૃથ્વીતલ, નરકતલ

(૫)

પ્ર. ૫ નિરયાવલિકા (વૃષ્ણિદશા) સૂત્રના આધારે નીચેના વાક્યો સાચા છે કે ખોટા? ખોટા હોય તે સુધારીને લખો.

૧. સાંબ આદિ ૬૦૦૦૦ દુર્જેય શૂરવીરો હતા. **સાચું.**

૨. નિષધ અણગારે ૧૬ વર્ષ સંયમનું પાલન કર્યું. **ખોટું. નિષધ અણગારે ૯ વર્ષ સંયમનું પાલન કર્યું.**

૩. નંદીચૂર્ણિ અનુસાર આ સૂત્રનું નામ અંધકવૃષ્ણિદશા હતું.

ખોટું. નંદીચૂર્ણિ અનુસાર આ વર્ગનું નામ અંધકવૃષ્ણિદશા હતું.

૪. વીરાંગદના પિતાનું નામ બળદેવ હતું. **ખોટું. વીરાંગદના પિતાનું નામ મહાબલ હતું.**

૫. અરિષ્ટનેમિ ભગવાનના મુખ્ય શિષ્ય વરદત્ત હતા. **સાચું.**

(૧૫)

પ્ર.૬ ઉત્તરાધ્યયન સૂત્રના આધારે જવાબ લખો.

(૧) નીચેની ગાથાઓ પૂર્ણ કરી ભાવાર્થ લખો. **(૧૨)**

૧. વેયા **અહીયા ણ હવંતિ તાણં, ભુત્તા દિયા ણિંતિ તમં તમેણં ।**

જાયા ય પુત્તા ણ હવંતિ તાણં, કો ણામ તે અણુમણેજ્જ એયં॥

અર્થ : પુત્રોએ કહ્યું, વેદો ભણી જવા માત્રથી અર્થાત્ પાપોનો ત્યાગ કર્યા વિના તે આત્મરક્ષક થઈ શકતા નથી. બ્રાહ્મણોને ભોજન કરાવવાથી અને તેની સંગતિ કરવાથી તે વધારે અજ્ઞાન દશામાં લઈ જાય છે. જન્મેલા પુત્ર પણ કંઈ પાપકર્મના ફળ ભોગવવામાં આશ્રયરૂપ થતા નથી, તેથી હે પિતાજી ! તમારા કથનનું અનુમોદન કોણ કરશે? કોણ સ્વીકારશે?

૨. જહા ય **ભોઈ તણુયં ભુયંગો, નિમ્મોયણિં હિચ્ચ પલેઈ મુત્તો ।**

એમેએ જાયા પયહંતિ ભોએ, તં હં કહં ણાણુગમિસ્સ મેક્કો ॥

અર્થ : હે ભગવાન ! જેમ સર્પ શરીરની કાંચળી ઉતારી નિરપેક્ષભાવે આગળ ચાલ્યો જાય છે, તેમ આ બે તરુણ પુત્રો ભોગોને છોડી દીક્ષિત થાય છે, તો હું એકલો રહીને શું કરું? હું શા માટે તેમને ન અનુસરું?

૩. એગઓ **સંવસિત્તાણં, દુહઓ સમ્મત્ત સંજુઓ ।**

પચ્છા જાયા ગમિસ્સામો, ભિક્ખમાણા કુલે કુલે ॥

અર્થ : હે પુત્રો! પહેલા આપણે બધા એટલે તમે બંને તથા અમે બંને થોડો વખત સાથે રહીને ધર્મની શ્રદ્ધા

સાથે ગૃહસ્થધર્મનું, શ્રાવક વ્રતોનું પાલન કરીએ અને પછી પાછલી ઉંમરે દીક્ષિત થઈ જુદા જુદા ઘરેથી ભિક્ષાચર્યા કરીને સંયમમાં વિચરણ કરશું.

૪. ગિદ્ધોવમે **ઉ નચ્ચાણં, કામે સંસારવડ્ઢણે ।**

ઉરગો સુવણ્ણપાસે વ્વ, સંકમાણો તણું ચરે ॥

અર્થ : જેમ સર્પ ગરુડ પક્ષીથી ડરી ડરીને ચાલે છે, તેમ ગીધ અને માંસની ઉપમાથી, કામભોગને સંસાર વધારનાર સમજીને, આપણે પણ કામભોગોથી ડરીને વિવેકપૂર્વક ચાલવું જોઇએ.

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો. (૩)

૧. કઈ પ્રવૃત્તિની પ્રશંસાથી પાપકર્મોનો બંધ થાય છે?

યજ્ઞ, હવન, સ્નાન વગરે હિંસાજન્ય પ્રવૃત્તિની પ્રશંસાથી પાપકર્મોનો બંધ થાય છે.

૨. પુરોહિત પુત્રો શેનાથી અનાસક્ત બની ગયા?

પુરોહિત પુત્રો મનુષ્ય તથા દેવ સંબંધી કામભોગોથી અનાસક્ત બની ગયા.

૩. કયો પુરુષ પ્રશંસાને પાત્ર નથી?

વમન કરેલી સંપત્તિનો ઉપભોગ કરે તે પુરુષ પ્રશંસાને પાત્ર નથી.

(૨૦)

પ્ર. ૭ પન્નવણા સૂત્રના આધારે જવાબ લખો.

(અ) દ્રવ્યેન્દ્રિયના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો. (૧૦)

૧. એક જીવ અપેક્ષા અને અનેક જીવ અપેક્ષા સૂરણ, માટલા, માધવતીની ભૂત–ભવિષ્ય–વર્તમાનની દ્રવ્યેન્દ્રિય લખો. (૬)

એક જીવ અપેક્ષા	ભૂત	વર્તમાન	ભવિષ્ય
સૂરણ	અનંત	૧	૯, ૧૦, સંખ્યાત, અસંખ્યાત, અનંત
માટલા	અનંત	૪	૯, ૧૦, સંખ્યાત, અસંખ્યાત, અનંત
માધવતી	અનંત	૮	૧૬, ૧૭, સંખ્યાત, અસંખ્યાત, અનંત

અનેક જીવ અપેક્ષા	ભૂત	વર્તમાન	ભવિષ્ય
સૂરણ	અનંત	અસંખ્યાત	અનંત
માટલા	અનંત	અસંખ્યાત	અનંત
માધવતી	અનંત	અસંખ્યાત	અનંત

૨. સર્વાર્થવિમાનના દેવે સર્વાર્થસિદ્ધ રૂપે ભૂતકાળમાં કેટલી દ્રવ્યેન્દ્રિયો કરી છે? શા માટે? (૧×૪)

એકપણ નહિ કારણ કે નિયમા મનુષ્ય થઈને મોક્ષ જાય છે.

૩. માહેન્દ્રનો જીવ ૮ દ્રવ્યેન્દ્રિય કેવી રીતે કરશે?

માહેન્દ્રનો જીવ મરીને મનુષ્ય થઈ મોક્ષે જાય તો ૮.

૪. મનુષ્યની બદ્ધ દ્રવ્યેન્દ્રિય સંખ્યાત ક્યારે હોય છે?

સંમૂર્ચ્છિમ મનુષ્યનો ૨૪ મુહૂર્તનો વિરહ પડે છે ત્યારે.

૫. ધીમેલને કેટલી અને કઈ કઈ દ્રવ્યેન્દ્રિય હોય?

ચાર. સ્પર્શન, જીભ, બે નાક.

(આ) ભાવેન્દ્રિયના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો. (૧૦)

૧. એક જીવ અપેક્ષા અને અનેક જીવ અપેક્ષા અનુત્તર વિમાન, કંસારી, રત્નની ભૂત-ભવિષ્ય- વર્તમાનની ભાવેન્દ્રિય લખો. (૬)

એક જીવ અપેક્ષા	ભૂત	વર્તમાન	ભવિષ્ય
અનુત્તર વિમાન	અનંત	૫	૫, ૧૦, સંખ્યાત
કંસારી	અનંત	૪	૬, ૭, સંખ્યાત, અસંખ્યાત, અનંત
રત્ન	અનંત	૧	૫, ૬, ૭ સંખ્યાત, અસંખ્યાત, અનંત

અનેક જીવ અપેક્ષા	ભૂત	વર્તમાન	ભવિષ્ય
અનુત્તર વિમાન	અનંત	અસંખ્યાત	અસંખ્યાત
કંસારી	અનંત	અસંખ્યાત	અનંત
રત્ન	અનંત	અસંખ્યાત	અનંત

૨. બદ્ધ ભાવેન્દ્રિય કોને હોય છે? (૧×૪)

જીવના ભવ અનુસાર દરેક જીવને બદ્ધ ભાવેન્દ્રિય હોય છે.

૩. ભવિષ્યમાં ભાવેન્દ્રિય કેવી રીતે થાય છે?

જે જીવોને ભવિષ્યમાં જેટલા જન્મ-મરણની સંભાવના હોય તે પ્રમાણે ભાવેન્દ્રિય થાય છે.

૪. અનંત બદ્ધ ભાવેન્દ્રિય કોની હોય છે? શા માટે?

વનસ્પતિકાયિક જીવોની કારણ કે વનસ્પતિકાયિક જીવો અનંત છે.

૫. વીજળીના જીવ સાત ભાવેન્દ્રિય કેવી રીતે કરે?

વીજળીનો જીવ બે એકેન્દ્રિયના ભવ કરીને પછી મનુષ્યનો ભવ કરી મોક્ષે જાય.

પ્ર. ૮ કોઠો બનાવીને માર્ગણા લખો.

જ.

માર્ગણા	ના.	તિ.	મનુ.	દેવ	કુલ ભેદ
૧. વિભંગજ્ઞાન મરવાવાળામાં	૭	૫	૧૫	૯૪	૧૨૧
૨. બાદર ઔદારિક શાશ્વતામાં	0	૩૩	૧૦૧	0	૧૩૪
૩. અધોલોક ત્રસ અભાષક	૭	૧૩	૩	૨૫	૪૮
૪. ધાતકીખંડ પ્રત્યેક શરીરી	0	૪૪	૫૪	0	૯૮
૫. વૈક્રિય શરીર મરવાવાળામાં	૭	૬	૧૫	૯૯	૧૨૭
૬. મિશ્ર મનયોગી એકાંત મિથ્યાત્વીમાં	0	0	૫૬	૧૮	૭૪
૭. ઉર્ધ્વલોક પુરુષવેદ	0	૧૦	0	૭૬	૮૬
૮. સ્ત્રીવેદ વૈક્રિય શરીર	0	૫	૧૫	૧૨૮	૧૪૮
૯. અધોલોક નોગર્ભજ	૧૪	૩૮	૧	૫૦	૧૦૩
૧૦. અધોલોક મિશ્રદષ્ટિ	૭	૫	૧	૧૦	૨૩

જય જિનેન્દ્ર

❋ PLEASE CONATACT DSB HELPLINE NO. 9702277914 FOR FREE ONLINE SHRENI CLASSES.
❋ NEXT CLASS STARTS FEBRUARY 3RD/4TH MONDAY AND TUESDAY.
❋ TO JOIN OUR TELEGRAM GROUP. CONTACT DSB HELPLINE NO. 9702277914.
❋ FOR BOOKS AND EXAM REGISTRATION.

|| શ્રી મહાવીરાય નમઃ ||

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતુશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org **E mail :** jainshikshanboard@gmail. com

૧૨ જાન્યુઆરી ૨૦૨૫ **મહિલા મંડળ** **કુલ ગુણ : ૧૦૦**

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાર્તા કે થોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.
૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેગ્યુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

OPEN BOOK / REGULAR **શ્રેણી – ૨૩** **WRITER** **YES / NO**

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
SANGH NAME		SUPARVISOR NAME	
MAHILA MANDAL		SUPARVISOR SIGN.	

MARKS

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	TOTAL

(૨૦)

પ્ર.૧ (અ) સામાયિક–પ્રતિક્રમણના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર માંગ્યા પ્રમાણે આપો. **(૧૦)**

૧. પાવાણં કમ્માણં એટલે શું? તે કેટલા છે? (૬)

પાવાણં એટલે પાપ. કમ્માણં એટલે કર્મ. પાપ ૧૮ અને કર્મ ૮ છે.

૨. સહસ્સાગારેણં એટલે શું? **ધ્યાન ન રહે અને અચાનક કોઇ ચીજ મુખમાં આવી પડે.**

૩. ઉપાધ્યાય કોને કહે છે? **જે સાધુ પુરુષ સ્વયં પોતે ૩૨ જૈન આગમને ભણે અને બીજાને ભણાવે.**

૪. કર્માદાન કોને કહે છે? **જે ધંધા અને કાર્યોમાં વિશેષ હિંસા આદિ કારણોથી કર્મોનો વિશેષ બંધ થાય છે.**

૫. રોજ વિલેપનની મર્યાદા કેવી રીતે કરવી? **શરીરે લગાવવાના ક્રીમ, પાઉડર, તેલ વગેરેની મર્યાદા.**

૬. પ્રાયશ્ચિત્ત એટલે શું? **જેનાથી પાપનો નાશ થાય અથવા ચિત્તની અને વ્રતની વિશુદ્ધિ થાય.**

૭. નીચેના પાઠની પૂર્તિ કરો. (૪)

૧) પચ્ચક્ખામિ **જાવજ્જીવાએ એમ ચારે આહાર પચ્ચક્ખીને જં પિ ય ઈમં** સરીરં

૨) સુએ **સામાઈએ તિણ્હં ગુત્તીણં ચઉણ્હં** કસાયાણં

(આ) આવશ્યક સૂત્રના આધારે.... **(૧૦)**

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. **(૫)**

૧. વાસ્તવિક શું છે? **એક સમયરૂપ વર્તમાનકાળ જ વાસ્તવિક છે.**

૨. સાધકની સાધનાનું સર્વસ્વ શું છે? **સમભાવરૂપ આત્મ પરિણામ જ સાધકની સાધનાનું સર્વસ્વ છે.**

૩. શ્રુત સામાયિક એટલે શું? **કેવલી પ્રરૂપિત આગમોનું અધ્યયન કરવું, શ્રુતજ્ઞાનને પ્રાપ્ત કરવું.**

૪. બીજા આવશ્યકની આરાધના શું કરે છે? **સમ્યગ્ દર્શનની શુદ્ધિ કરે છે અને લક્ષ્યને સન્મુખ કરે છે.**

૫. તીર્થંકરની અનુપસ્થિતિમાં સન્માર્ગનું દર્શન કોણ કરાવે છે? **પ્રત્યક્ષ ઉપકારી એવા ગુરુ.**

(૨) ખાલી જગ્યા પૂરો. **(૫)**

૧. સાધકના અંતરમાં ....., ..., ..., ..., ... જેવા અનેક આત્મગુણોનો વિકાસ થાય છે.

દયા, પરોપકાર, કરુણા, ક્ષમા, ઉદારતા

૨. સામાયિકના લક્ષણોમાં ..... જ મુખ્ય છે. **સમતા**

૩. સાધક ..... અને ..... થી હર ક્ષણે પ્રભુનું નામસ્મરણ કરે. **શ્રદ્ધા, ભક્તિ**

૪. વંદન કરવાથી ..... અને ..... ની પ્રાપ્તિ થાય છે. **સૌભાગ્ય, આજ્ઞાફળ**

(૨૦)

પ્ર.૨ (અ) ઠાણાંગ સૂત્રના આધારે યોગ્ય વિકલ્પ પર ટીક કરો. **(૧૦)**

૧. ખસખસના દાણાનો સમાવેશ શેમાં થાય? (અંડ સૂક્ષ્મ, પ્રાણ સૂક્ષ્મ, **બીજ સૂક્ષ્મ**, પુષ્પ સૂક્ષ્મ)

૨. જીવ ઘણા દૂર સુધી જાય તે કયા પરિણામ? (**દીર્ઘ ગૌરવ**, ઊર્ધ્વ ગૌરવ, અધો ગૌરવ, હ્રસ્વ ગૌરવ)

૩. શંખ કયા તીર્થંકર થશે? (સૂર, નિર્મમ, **ઉદય**, સર્વાનુભૂતિ)

૪. રોગની ઉત્પત્તિનું કારણ કયું નથી? (વધુ ચાલવાથી, વધુ સૂવાથી, વધુ જાગવાથી, **વધુ દોડવાથી**)

૫. શ્રોતાઓના પ્રશ્નોના સમાધાન શેનાથી કરે? (**શ્રુત સંપદા**, વચન સંપદા, વાચના સંપદા, મતિ સંપદા)

૬. પરમાણુની ગતિને શું કહેવાય? (પ્રણોદન ગતિ, **ગુરુ ગતિ**, પ્રાગ્ભાર ગતિ, નરક ગતિ)

૭. કેવળ સમુદ્ઘાતના બીજા સમયે કેટલી પ્રકૃતિનો ક્ષય કરે છે? (૩૦, **૫૪**, ૮૪, ૩૫)

૮. શેમાં વિકાર ઉત્પન્ન કરે તેને વિગય કહે છે? (વચન, કાયા, **મન**, **શરીર**)

૯. જાગૃત રહેનાર સાધકનો સંયમ કેવો બને છે? (શુદ્ધ, **પરિપક્વ**, નિર્મળ, વિશુદ્ધ)

૧૦. કયા દ્રવ્યોના પ્રદેશ સમાન નથી? (**આકાશ**, ધર્મ, અધર્મ, જીવ)

(આ) સૂયગડાંગ સૂત્રના આધારે લખો. **(૧૦)**

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબના શબ્દો કૌંસમાં આપેલા આંક્ડા પ્રમાણે લખો. **(૬)**

૧. સુશીલ શેનો ત્યાગ કરે છે? (૪) **કુશીલના સંગ, આહારની આસક્તિ, સ્વાદ લોલુપતા, સુખશીલવૃત્તિ.**

૨. સાધુ જીવન જરૂરિયાતની કઈ વસ્તુની યાચના કરીને ગ્રહણ કરે છે? (૫)

આહાર, પાણી, વસ્ત્ર, પાત્ર, સ્થાન

૩. આધ્યાત્મિક વીર્યના ભેદ લખો. (૩) **બાલ વીર્ય, પંડિત વીર્ય, બાલ પંડિત વીર્ય.**

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. (૪)

૧. અશરણભૂત શું છે? **અનુકૂળ સ્વજનો અને ભેગી કરેલી સંપત્તિ અશરણભૂત છે.**

૨. પોતાના જીવનને સફળ કોણ બનાવે છે? **પરમાત્માના ભાવોને સમજી જે પોતાની શક્તિને સવળે માર્ગે વાપરે છે, તે પોતાના જીવનને સફળ બનાવે છે.**

૩. સૂયગડાંગ સૂત્રના સાતમા અધ્યયનનું નામ શું છે? તેમાં કેટલી ગાથા છે?

સૂયગડાંગ સૂત્રના સાતમા અધ્યયનનું નામ કુશીલ પરિભાષા છે. તેમાં ૩૦ ગાથા છે.

૪. મોક્ષના સાધન શું બનતા નથી? **હિંસાજનક કોઇપણ ક્રિયાકાંડો કે સદ્ભાવ વિનાની સાધના મોક્ષનું સાધન બની શકતી નથી.**

(૨૦)

પ્ર. ૩ (અ) ઉપાસકદશાંગ સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે શબ્દમાં લખો. (૧૦)

૧. શ્રમણ સર્વ સાવદ્યયોગ પ્રવૃત્તિનો ત્યાગ કેવી રીતે કરે છે? **ત્રિકરણ, ત્રિયોગ**

૨. કયા શ્રાવક શ્રાવસ્તી નગરમાં રહેતા હતા? **નંદિનીપિતા, સાલિહીપિતા**

૩. આઠ ગોકુળ કયા શ્રાવકો પાસે હતા? **ચુલનીપિતા, મહાશતક**

૪. આયુર્વેદ વિકસિત હતું તે શેના ઉલ્લેખથી જાણી શકાય છે? **શતપાક, સહસ્ત્રપાક**

૫. આનંદ શ્રાવકને ઉર્ધ્વ અને લવણસમુદ્રમાં કેટલું અવધિજ્ઞાન થયું હતું? **સૌધર્મ દેવલોક, ૫૦૦ યો.**

૬. સહસ્ત્રામ્રવન કયા શ્રાવકના નગરમાં હતા? **કુંડકૌલિક, સકડાલપુત્ર**

૭. ૨૪ ક્રોડ સુવર્ણમુદ્રા કયા શ્રાવક પાસે હતી? **ચુલનીપિતા, મહાશતક**

૮. ચુલ્લશતકની પત્નીનું નામ અને તેઓ હાલમાં કયા વિમાનમાં છે? **બહુલા, અરુણશ્રેષ્ઠ**

૯. સાધનાની દૃષ્ટિએ કયા બે ધર્મ બતાવ્યા છે? **શ્રમણ ધર્મ, શ્રમણોપાસક ધર્મ**

૧૦. સુરાદેવ પાસે કેટલા ગોકુળ અને કોનો ઉપસર્ગ આવ્યો હતો? **છ ગોકુળ, દેવનો**

(આ) સુખ વિપાક સૂત્રના આધારે નીચેના વાક્યો સાચા છે કે ખોટા? ખોટા હોય તે સુધારીને લખો. (૧૦)

૧. ધનપતિકુમાર પૂર્વભવમાં મેઘરથ રાજા હતા. **ખોટું. ધનપતિકુમાર પૂર્વભવમાં મિત્રનામ રાજા હતા.**

૨. સુવાસવ ત્રીજા ભવે મોક્ષમાં જવાના છે. **ખોટું. સુવાસવ પંદરમા ભવે મોક્ષમાં જવાના છે.**

૩. જૈનધર્મનો મુખ્ય સિદ્ધાંત કર્મ સિદ્ધાંત છે. **સાચું.**

૪. સુજાતકુમારની નગરીનું નામ વીરપુર છે. **સાચું.**

૫. વરદત્તની માતાનું નામ શ્રીદેવી હતું. **ખોટું. વરદત્તની માતાનું નામ શ્રીકાંતા હતું.**

૬. ભદ્રનંદીકુમારે પૂર્વભવમાં યુગબાહુ તીર્થંકરને સુપાત્રદાન આપ્યું હતું. **સાચું.**

૭. સુમુખ ગાથાપતિના ઘરમાં ચાર દિવ્ય પ્રગટ થયા.

ખોટું. સુમુખ ગાથાપતિના ઘરમાં પાંચ દિવ્ય પ્રગટ થયા.

૮. મહાબલના લગ્ન વીરસેના સાથે થયા. **ખોટું. મહાબલના લગ્ન રક્તવતી સાથે થયા.**

૯. વિપાક સૂત્ર અગિયારમું અંગ સૂત્ર છે. **સાચું.**

૧૦. સુવાસવકુમારના પિતાનું નામ ધનાવહ હતું.

ખોટું. સુવાસવકુમારના પિતાનું નામ વાસવદત્ત રાજા હતું.

(૨૦)

પ્ર.૪ ઉત્તરાધ્યયન સૂત્રના આધારે જવાબ લખો.

(૧) નીચેની ગાથાઓ પૂર્ણ કરી ભાવાર્થ લખો. (૧૫)

૧. ઉજ્જાણં **સંપત્તો ઓઈણ્ણો, ઉત્તમાઓ સીયાઓ ।**

સાહસ્સીએ પરિવુડો, અહ નિક્ખમઈ ઉ ચિત્તાહિં ॥

અર્થ : ત્યાં સહસ્ત્રાગ્રવન ઉદ્યાનમાં પહોંચીને ઉત્તમ શિબિકાથી ઉતરીને એક હજાર પુરુષોની સાથે ચિત્રા નક્ષત્રના યોગમાં નેમિકુમારે દીક્ષા અંગીકાર કરી.

૨. સોઉણ તસ્સ વયણં, બહુ પાણિ વિણાસણં ।

ચિન્તેઈ સે મહાપન્ને, સાણુક્કોસે જિએહિં ॥

અર્થ : ઘણા પ્રાણીઓના વિનાશ સંબંધિત સારથીના વચનને સાંભળીને જીવો ઉપર અનુકંપા ધરાવનાર મહાપ્રજ્ઞ નેમિકુમાર ચિંતવવા લાગ્યા.

૩. વાસુદેવો **ય ણં ભણઈ, લુત્તકેસં જિઈન્દિયં ।**

ઈચ્છિયમણોરહં તુરિયં, પાવસુ તં દમીસરા ॥

અર્થ : લુંચિત કેશયુક્ત જિતેન્દ્રિય ભગવાનને વાસુદેવ વગેરે કહેવા લાગ્યા કે હે દમીશ્વર પ્રભુ ! આપ શીઘ્ર ઈચ્છિત મનોરથને પ્રાપ્ત કરો.

૪. રાઈમઈ **વિચિન્તેઈ, ધિરત્થુ મમ જીવિયં ।**

જા હં તેણ પરિચ્ચત્તા, સેયં પવ્વઈ ઉ મમ ॥

અર્થ : રાજેમતી ચિંતવે છે કે મારા જીવનને ધિક્કાર હો. જે હું એમના દ્વારા પરિત્યક્તા થઈ, હવે મારા માટે પ્રવ્રજ્યા જ શ્રેષ્ઠ છે.

૫. નાણેણં **દંસણેણં ચ, ચરિત્તેણ તહેવ ય ।**

ખન્તીએ મુત્તીએ, વડ્ઢમાણો ભવાહિ ય ॥

અર્થ : જ્ઞાન, દર્શન, ચારિત્ર, તપ, ક્ષમા, નિર્લોભતાથી હંમેશાં વર્ધમાન થાઓ. આગળ વધો.

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. (૫)

૧. રાજેમતીના પિતાએ કૃષ્ણ વાસુદેવને શું કહ્યું? **નેમિકુમાર અહીં પધારે તો હું કન્યા તેને આપું.**

૨. નેમિકુમારે સારથીને શું આપ્યું? **કુંડલની જોડી, કંદોરો, બધા આભરણો.**

૩. રહનેમિએ કેવી રીતે સંયમધર્મ પાળ્યો?

મન, વચન, કાયાથી ગુપ્ત, જિતેન્દ્રિય, જીવન પર્યંત નિશ્ચલભાવથી સંયમધર્મ પાળ્યો.

૪. કયો સાપ અગ્નિમાં પડવું પસંદ કરે છે? કયો જન્મ મળવો દુર્લભ છે?

અગંધન કુળ, મનુષ્ય જન્મ.

૫. રહનેમિ કયા પરિષહથી પરાજિત થયા? રહનેમિ શેમાં નળ–કુબેર જેવા હતા?

સ્ત્રી, લલિત કળાઓમાં

(૨૦)

પ્ર. ૫ (અ) ભગવતી સૂત્રના આધારે જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો. (૧૦)

૧. સર્વરત્ન અને મહાકાલ નિધિ એટલે શું?

સર્વરત્ન નિધિ : ચક્રવર્તીના ૧૪ રત્ન અને ઝવેરાત.

મહાકાલ નિધિ : બધી જાતના ધાતુના વાસણો તથા રોકડ ધન.

૨. ધર્મદેવની એક સમયની સ્થિતિ શા માટે બતાવી છે? **ગુણસ્થાનની પ્રાપ્તિ પછી સંસ્થિતિ પરિણામની અપેક્ષાએ એક સમયની સ્થિતિ બતાવી છે.**

૩. દેવાધિદેવ લબ્ધિનો પ્રયોગ ક્યારે કરે? **દેવાધિદેવ લબ્ધિનો પ્રયોગ કરતા નથી સિવાય કે તેઓ ચક્રવર્તી થવાના હોય.**

૪. નરદેવનું અંતર અધિક શા માટે લેવાનું છે? **ચક્ર રત્ન ઉત્પન્ન થાય પછી જ ચક્રવર્તી કહેવાય છે. ચક્ર રત્ન ઉત્પન્ન ન થાય ત્યાં સુધીના કાલને અધિકમાં લેવાનો છે.**

૫. ભાવદેવ વધારે કે ભવિય દ્રવ્યદેવ? કેટલા? **ભાવ દેવ વધારે. અસંખ્યાતગુણા.**

૬. ભાવદેવની ભવ સ્થિતિ કેટલી? **જઘન્ય ૧0000 વર્ષ ઉત્કૃષ્ટ ૩૩ સાગર.**

૭. ભવિય દ્રવ્યદેવની આગત લખો. **૨૮૪. ૧૭૯ ની લટ, ૭ નારકીના પર્યાપ્તા, સર્વાર્થસિદ્ધ છોડી ૯૮ દેવના પર્યાપ્તા.**

૮. દેવાધિદેવની સંચિટ્ઠણા લખો. **જઘન્ય ૭૨ વર્ષ ઉત્કૃષ્ટ ૮૪ લાખ પૂર્વ વર્ષ.**

૯. ધર્મદેવનું ચવણ લખો. **૧૨ દેવલોક, ૯ લોકાંતિક, ૯ ગ્રૈવેયક, ૫ અનુત્તર વિમાન એ ૩૫ ના અપર્યાપ્તા ને પર્યાપ્તા.**

૧૦. નરદેવ કોને કહે છે? **મનુષ્યમાં જે દેવતુલ્ય ઐશ્વર્યવાન છે, તેવા છ ખંડના અધિપતિ ચક્રવર્તીને નરદેવ કહેવાય છે.**

(આ) કોઠો બનાવીને માર્ગણા લખો. **(૧૦)**

માર્ગણા	ના	તિ.	મનુ.	દેવ	સમજૂતી	કુલ ભેદ
૧. તિર્છાલોક કૃષ્ણલેશી નોગર્ભજમાં	0	૩૮	૧૦૧	૫૨	૪૮ માંથી ૧૦ સંજ્ઞીના વર્જીને, ૧૦૧ સંમૂર્છિમ મનુષ્યના અપર્યા., ૨૬ વાણવ્યંતરના અપર્યા. પર્યા. ૫૨	૧૯૧
૨. લવણસમુદ્ર ત્રસમાં	0	૨૬	૧૬૮	0	૪૮ તિર્યંચના ભેદમાંથી સ્થાવરના ૨૨ ભેદ વર્જીને, ૫૬ અંતરદ્વીપ × ૩ = ૧૬૮	૧૯૪
૩. અધોલોક અવધિદર્શનમાં	૧૪	૫	૨	૫૦	૧૪ ભેદ નારકીના, ૫ સંજ્ઞી તિર્યંચ પંચેન્દ્રિયના પર્યા., ૨ સંજ્ઞી મનુ.ના અપર્યાપ્તા–પર્યાપ્તા, ૫૦ દેવના ૧૦ ભવપતિ–૧૫ પરમાધામી એ ૨૫ ના અપર્યાપ્તા–પર્યાપ્તા એ ૫૦.	૭૧
૪. તિર્છાલોક સમુચ્ચય નપુંસક વેદમાં	0	૪૮	૧૩૧	0	૪૮ તિર્યંચના, ૧૦૧ સંમૂર્છિમ મનુષ્યના અપર્યા., ૧૫ કર્મભૂમિના અપર્યા. પર્યા.	૧૭૯
૫. અભાષક મરવાવાળામાં	0	૩૫	૧૩૧	0	૪૮ તિર્યંચના ભેદમાંથી ૧૩ વચનયોગી વર્જીને, ૧૦૧ સંમૂ. મનુ. ના અપર્યા., ૧૫ કર્મભૂમિના અપર્યા. પર્યા. ૩૦	૧૬૬

જય જિનેન્દ્ર

- PLEASE CONATACT DSB HELPLINE NO. 9702277914 FOR FREE ONLINE SHRENI CLASSES.
- NEXT CLASS STARTS FEBRUARY 3RD/4TH MONDAY AND TUESDAY.
- TO JOIN OUR TELEGRAM GROUP. CONTACT DSB HELPLINE NO. 9702277914.
- FOR BOOKS AND EXAM REGISTRATION.

|| શ્રી મહાવીરાય નમઃ ||

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતુશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org **E mail :** jainshikshanboard@gmail. com

૧૨ જાન્યુઆરી ૨૦૨૫ મહિલા મંડળ કુલ ગુણ : ૧૦૦

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાર્તા કે થોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.

૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેગ્યુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

OPEN BOOK / REGULAR **શ્રેણી – ૨૪** **WRITER YES / NO**

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
SANGH NAME		SUPARVISOR NAME	
MAHILA MANDAL		SUPARVISOR SIGN.	

MARKS

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	TOTAL

(૨૦)

પ્ર.૧ (અ) સામાયિક–પ્રતિક્રમણના આધારે (૧૦)

(૧) નીચેના પાઠની પૂર્તિ કરો. (૬)

૧. આલોવી **પડિક્કમિ નિંદી નિઃશલ્ય થઈને સવ્વં** પાણાવાઈયં

૨. સદાર **સંતોસિએ અવસેસ મેહુણવિહિંના પચ્ચકખાણ અને જે સ્ત્રી** પુરુષને

૩. સંઘટ્ટણાએ **કુઈએ કક્કરાઈએ છીએ જંભાઈએ** આમોસે

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર એક વાક્યમાં લખો. (૪)

૧. બ્રહ્મચર્યનું પાલન કરવા શું વાંચવું જોઈએ?

મહાપુરુષોના જીવનની વાર્તાના પુસ્તકો વાંચવા જોઈએ.

૨. એક અહોરાત્રિ એટલે કેટલો સમય? તે કયા વ્રતમાં છે?

એક દિવસ અને એક રાત. તે દશમા અને અગિયારમા વ્રતમાં છે.

૩. ૮૨ બોલના પ્રતિક્રમણમાં બાર અવ્રત કયા છે?

છકાયની યત્ના ન કરવી. ૫ ઈન્દ્રિય અને છટ્ઠું મનને વશમાં ન રાખવા.

૪. ઈચ્છામિ ઠામિના પાઠમાં મોટું પાપ કયું છે? અર્થ સાથે લખો. **ઉસ્સુત્તો=સૂત્ર વિરુદ્ધ કર્યું હોય.**

(આ) આવશ્યક સૂત્રના આધારે.... **(૧૦)**

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક શબ્દમાં લખો. **(૩)**

૧. જેમાં મુખવાસનો ત્યાગ હોય **નિર્વિકૃતિક** ૨. એક મુહૂર્ત **૪૮ મિનિટ**

૩. કારણની અપેક્ષા પ્રતિક્રમણના પ્રકાર **પાંચ** ૪. લક્ષની સિદ્ધિ માટે ઉત્તમ **કાયોત્સર્ગ**

૫. ભાવ પ્રતિક્રમણથી શું થાય? **આત્મવિશુદ્ધિ** ૬. એક અહોરાતના પ્રહર **આઠ**

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં જવાબ લખો. **(૭)**

૧. કાયોત્સર્ગથી શેની વિશુદ્ધિ થાય છે?

કાયોત્સર્ગથી પ્રતિક્રમણ આવશ્યક પછી શેષ રહેલા દોષોની વિશુદ્ધિ થાય છે.

૨. ભાવ પ્રતિક્રમણ કરનાર શેનું પુનરાવર્તન કરતો નથી?

ભાવ પ્રતિક્રમણ કરનાર સાધક ભૂલોનું પુનરાવર્તન કરતો નથી.

૩. દ્રવ્ય પ્રતિક્રમણ કોને કહેવાય?

પ્રતિક્રમણની ક્રિયા ઉપયોગ રહિત યંત્રવત્ વેઠની જેમ પૂર્ણ કરવી તે દ્રવ્ય પ્રતિક્રમણ.

૪. આશ્રવનો નિરોધ કોણ કરે છે? **દોષથી નિવૃત્ત થયેલો સાધક આશ્રવનો નિરોધ કરે છે.**

૫. ભાવવ્રણ કોને કહેવાય? **ચારિત્રમાં અતિચારના સેવનથી ઘાવ પડે તે ભાવવ્રણ છે.**

૬. પ્રત્યાખ્યાનના ભેદ લખો. **મૂળગુણ પ્રત્યાખ્યાન, ઉત્તરગુણ પ્રત્યાખ્યાન.**

૭. આયંબિલની મુખ્યતા શું છે? **આયંબિલની મુખ્યતા રસનેન્દ્રિયના વિજયની છે.**

(૨૦)

પ્ર.૨ (અ) સમવાયાંગ સૂત્રના આધારે નીચેના વાક્યો સાચા છે કે ખોટા? ખોટા હોય તે સુધારીને લખો. **(૧૦)**

૧. ગંતવ્ય સ્થાન સુધી પહોંચાડે તે માર્ગ છે. **સાચું.**

૨. દશવૈકાલિક સૂત્રમાં ૬ સમાધિનું કથન છે. **ખોટું. દશવૈકાલિક સૂત્રમાં ૪ ભાવ સમાધિનું કથન છે.**

૩. સમવસરણમાં ૨૪ ગાથા છે. **ખોટું. સમવસરણમાં ૨૨ ગાથા છે.**

૪. જ્ઞાન અને આચરણના સમન્વયથી મોક્ષ થાય છે. **ખોટું. જ્ઞાન અને ક્રિયાના સમન્વયથી મોક્ષ થાય છે.**

૫. અજ્ઞાનવાદીઓના મતે અજ્ઞાન જ શ્રેષ્ઠ છે. **સાચું.**

૬. દોષિત આહાર પરિગ્રહ મહાવ્રતને દુ:ષિત કરે છે. **ખોટું. દોષિત આહાર અહિંસા મહાવ્રતને દુ:ષિત કરે છે.**

૭. અન્યત્વ ભાવનાનું ચિંતન પરસંગથી છૂટવાનું સાધન છે.

ખોટું. એકત્વ ભાવનાનું ચિંતન પરસંગથી છૂટવાનું સાધન છે.

૮. સમાધિ એટલે કાયદુઃખનો અભાવ. **ખોટું. સમાધિ એટલે મનોદુઃખનો અભાવ.**

૯. ભાવ માર્ગ ત્રૈકાલિક સત્ય છે. **સાચું.**

૧૦. સાંખ્ય કર્મના વિયોગથી મોક્ષ માને છે. ખોટું. સાંખ્ય પ્રકૃતિના વિયોગથી મોક્ષ માને છે.

(આ) ઠાણાંગ સૂત્રના આધારે ખાલી જગ્યા પૂરો. (૧૦)

૧. દશ શસ્ત્રમાં ...... દ્રવ્ય શસ્ત્ર અને ...... ભાવ શસ્ત્ર છે. **છ, ચાર**

૨. ...... દશામાં શક્તિ ક્ષીણ થવાનો પ્રારંભ થાય છે. **હાયની**

૩. જ્ઞાન વૃદ્ધિમાં ...... નો સંયોગ પણ ...... કારણ છે. **નક્ષત્ર, સાધકતમ**

૪. ......, ... થી યુક્ત અસંયત પૂજાને યોગ્ય નથી. **આરંભ, પરિગ્રહ**

૫. ભગવાન મહાવીરે ...... અને ...... ધર્મની પ્રરૂપણા કરી. **અગાર ધર્મ, અણગાર ધર્મ**

૬. પ્રતિજ્ઞાપૂર્વક દીક્ષા લેવી તે .... **પ્રતિશ્રુતા**

૭. સ થી શરૂ થતા પ્રત્યાખ્યાન ......, ... છે. **સાગાર, સંકેત**

૮. આ જીવ સર્વ ...... નો અંત કરશે કે નહિ? **દુઃખ**

૯. ધર્મ દાન ...... નું કારણ છે. **અક્ષયસુખ**

૧૦. ઉત્તર દિશામાં ...... અને દક્ષિણ દિશામાં ...... શ્રેણીઓ છે. **૬૦, ૫૦**

૧૧. દશ સમાચારી શ્રમણ જીવનના વ્યવહારને ......–...... બનાવે છે. જે ...... ના કારણરૂપ છે.

શુદ્ધ, વિશુદ્ધ, આત્મસમાધિ

૧૨. મસ્તકના કેશનું મુંડન કરનારા .... **શિરો મુંડ**

(૧૦)

પ્ર. ૩ જ્ઞાતાધર્મકથા સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર એક વાક્યમાં લખો.

૧. સુકુમાલિકાએ પહેલીવાર કોની પાસે ધર્મ સાંભળ્યો? શું કર્યું?

સુકુમાલિકાએ પહેલીવાર ગોપાલિકા આર્યા પાસે ધર્મ સાંભળ્યો. શ્રાવિકાધર્મ સ્વીકાર્યો.

૨. સાગરપુત્રને સુકુમાલિકાના હાથનો સ્પર્શ કેવો લાગ્યો?

તલવાર, શસ્ત્ર, અગ્નિ આદિ જેવો મારક, દાહક અનિષ્ટ લાગ્યો.

૩. નાગશ્રીએ મત્સ્યરૂપનું આયુષ્ય કેવી રીતે પૂર્ણ કર્યું?

મત્સ્યયોનિમાં શસ્ત્ર આદિથી વીંધાઈને, દાહથી પીડાઈને આયુષ્ય પૂર્ણ કર્યું.

૪. દ્રૌપદીએ અમરકંકામાં કઈ તપસ્યા કરી?

દ્રૌપદીએ અમરકંકામાં નિરંતર છટ્ઠની તપસ્યા અને પારણામાં આયંબિલની તપસ્યા કરી.

૫. સુકુમાલિકાએ દીક્ષા લીધા પછી શું તપસ્યા કરી?

અનેકવિધ ઉપવાસ, છટ્ઠ, અટ્ઠમ વગેરે તપસ્યા કરી.

૬. શ્રીદામકાંડ એટલે શું? **સુશોભિત પુષ્પમાળાઓનો હાર.**

૭. દ્રૌપદીએ શેના માટે છ માસની મુદ્દત માંગી?

પોતાના શીલની રક્ષા કરવા માટે અને સમય વ્યતીત કરવા માટે છ માસની મુદ્દત માંગી.

૮. કપિલ વાસુદેવે કૃષ્ણ વાસુદેવને કેવી રીતે મળ્યા?

બંને વાસુદેવ એકબીજાને શંખનાદથી મળ્યા.

૯. પાંડવો અને દ્રૌપદીએ દીક્ષા લીધા પછી કેટલું અધ્યયન કર્યું?

પાંડવો ૧૪ પૂર્વનું અને દ્રૌપદીએ ૧૧ અંગનું અધ્યયન કર્યું

૧૦. અનર્થનું કારણ શું છે? **સુપાત્રને અપાતો આહાર અમનોજ્ઞ હોય, ભક્તિપૂર્વક અપાયો ન હોય, તો તે અનર્થનું કારણ છે.**

(૨૦)

પ્ર.૪ ઉત્તરાધ્યયન સૂત્રના આધારે જવાબ લખો.

(૧) નીચેની ગાથાઓ પૂર્ણ કરી ભાવાર્થ લખો. **(૧૨)**

૧. અકસાય **મહક્ખાયં, છઉમત્થસ્સ જિણસ્સ વા ।**

એયં ચયરિત્તકરં, ચારિત્તં હોઈ આહિયં ॥

અર્થ : કષાય રહિત પાંચમું યથાખ્યાત ચારિત્ર છદ્મસ્થ મુનિએ અથવા કેવળી ભગવંતોને હોય છે. આ પાંચે ય પ્રકારના ચારિત્ર પૂર્વ સંચિત કર્મોને રિક્ત–ખાલી કરે છે, તેથી તેને ચારિત્ર કહે છે.

૨. એગેણ **અણેગાઈ પયાઈ, જે પસરઈ ઉ સમ્મત્તં ।**

ઉદએવ્વ તેલ્લબિંદૂ, સે બિયરુઈ ત્તિ નાયવ્વો ॥

અર્થ : પાણીમાં પડેલા તેલના બિંદુની જેમ જે સમ્યક્ત્વ એક પદથી અનેક પદમાં ફેલાઈ જાય તે બીજ રુચિ છે, તેમ જાણવું જોઇએ.

૩. ણેગત્તં **ચ પુહત્તં ચ, સંખા સંઠાણમેવ ય ।**

સંજોગા ય વિભાગા ય, પજ્જવાણં તુ લક્ખણં ॥

અર્થ : એકઠા થવું, વિખરાઈ જવું, સંખ્યા, આકાર, સંયોગ, વિયોગ તે પર્યાયના લક્ષણ છે.

૪. દંસણ **ણાણ ચરિત્તે, તવવિણએ સચ્ચસમિઈ ગુત્તીસુ ।**

જો કિરિયા ભાવરુઈ, સો ખલુ કિરિયારુઈ ણામ ॥

અર્થ : દર્શન, જ્ઞાન, ચારિત્ર, તપ, વિનય, સત્ય, સમિતિ, ગુપ્તિ આદિ ક્રિયાઓના પાલનમાં ભાવપૂર્વક રુચિ છે તે ખરેખર ક્રિયા રુચિ છે.

(૨) નીચેની ગાથાઓ પૂર્ણ કરો. **(૬)**

૧. તત્થ **પંચવિહં ણાણં, સુયં અભિણિબોહિયં ।**

ઓહિણાણં તુ તઈયં, મણણાણં ચ કેવલં ॥

૨. જો અત્થિ **કાય ધમ્મં, સુયધમ્મં ખલુ ચરિત્તધમ્મં ચ ।**

સદ્દહઈ જિણાભિહિયં, સો ધમ્મરુઈ ત્તિ ણાયવ્વો ॥

૩. ભૂયત્થે **ણાહિગયા, જીવાજીવા ય પુણ્ણપાવં ચ ।**

સસમ્મઈયાસવ સંવરો ય, રોએઈ ઉ ણિસગ્ગો ॥

૪. અણભિગ્ગ **હિયકુદિટ્ઠી, સંખેવરુઈ ત્તિ હોઈ ણાયવ્વો ।**

અવિસારઓ પવયણે, અણભિગ્ગહિઓ ય સેસેસુ ॥

(૩) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર એક શબ્દમાં આપો. **(૨)**

૧. સંયોગ શેનું લક્ષણ છે? **પર્યાય** ૨. ક્રિયાઓના પાલનમાં કઈ રુચિ છે? **ક્રિયારુચિ**

૩. દ્રવ્યને આશ્રિત રહે તે શું? **ગુણ** ૪.સમ્યક્ત્વ વિના શું હોતું નથી? **ચારિત્ર**

(૨૦)

પ્ર. ૫ ૨૩ પદવીના આધારે લખો.

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે શબ્દમાં લખો. **(૧૦)**

૧. વૈતાઢ્ય પર્વતના મૂળમાં કોણ ઉત્પન્ન થાય છે? **ગજ રત્ન, અશ્વ રત્ન**

૨. શેમાંથી નીકળેલો જીવ નવ પદવી પામે? **તેઉ, વાઉ**

૩. કઈ પદવી ગૃહસ્થપણામાં પણ હોય છે? **માંડલિક રાજા, ચક્રવર્તી**

૪. તિર્યંચાણીમાં કઈ પદવી લાભે? **સમકિત, શ્રાવિકા**

૫. માત્ર સમકિતની પદવી કઈ ગતિમાં લાભે? **નરક ગતિ, દેવ ગતિ**

૬. કઈ પદવીવાળા એકાંત અવેદી હોય? **તીર્થંકર, કેવળી**

૭. લોક અપેક્ષા ૨૩ પદવી ક્યાં લાભે? **અધોલોક, તિર્ચ્છાલોક**

૮. કઈ બે પદવી એક ક્ષેત્રમાં એક સાથે ન હોય? **ચક્રવર્તી, વાસુદેવ**

૯. ઉર્ધ્વલોકમાં ક્યા બે સાધુ હોય? **વિદ્યાચારણ, જંઘાચારણ**

૧૦. કઈ પદવીવાળો ૧૨ દેવલોક સુધી જાય છે? **શ્રાવક, માંડલિક રાજા**

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. **(૧૦)**

૧. સવેદીમાં કઈ પદવી ન હોય? શા માટે? **કેવળી. કેવળી અવેદી હોય છે.**

૨. એકાંત સમકિતીની પદવી કઈ છે? **તીર્થંકર, કેવળી, સાધુ, શ્રાવક, સમકિત.**

૩. એક ધનુષ પ્રમાણ ક્યા રત્ન હોય? **ચક્રરત્ન, છત્રરત્ન અને દંડરત્ન.**

૪. ચક્રવર્તી વિજયયાત્રા માટે ક્યા રત્નો સાથે જાય છે? **૧૩ રત્ન, સાત એકેન્દ્રિય અને છ પંચેન્દ્રિય રત્ન**

૫. કીડીને કેટલી અને કઈ પદવી હોય? **એક અને સમકિત.**

૬. ગાથાપતિ રત્ન ક્યાં ઉત્પન્ન થાય છે? **ગાથાપતિ રત્ન ચક્રવર્તીના નગરમાં ઉત્પન્ન થાય છે.**

૭. વાર્ધિક રત્ન શું કરે છે? **૪૨ ભૂમિના આવાસ, પુલ વગેરે બનાવે.**

૮. અસંયતિમાં તીર્થંકરને કેમ લીધા છે? **તીર્થંકર ગૃહસ્થપણામાં અસંયતિ હોય છે.**

૯. સાત પંચેન્દ્રિય રત્નમાંથી અવધિજ્ઞાન કેટલાને હોય?

એકને પણ ન હોય. સ્ત્રી રત્ન સિવાય છ રત્ન સમકિતી હોય પણ અવધિજ્ઞાન ન હોય.

૧૦. ગુલાબના ફૂલમાં કઈ પદવીનો જાય? **સાત એકેન્દ્રિય રત્ન, માંડલિક રાજા.**

(૧૦)

પ્ર. ૬ કોઠો બનાવીને માર્ગણા લખો.

માર્ગણા	ના.	તિ.	મનુ.	દેવ	કુલ ભેદ
૧. લવણ સમુદ્ર ત્રસ મિશ્રયોગીમાં	0	૧૮	૧૧૨	0	૧૩૦
૨. પ્રત્યેક શરીરી નોગર્ભજ મરનારમાં	૭	૩૪	૧૦૧	૯૯	૨૪૧
૩. નોગર્ભજ અભાષક સમ્યગ્દષ્ટિમાં	૬	૮	0	૮૧	૯૫
૪. મનયોગી મિથ્યાત્વીમાં	૭	૫	૧૦૧	૯૪	૨૦૭
૫. મનુષ્યની આગતિ નોગર્ભજમાં	૬	૩0	૧૦૧	૯૯	૨૩૬
૬. તિર્ચ્છાલોક નોગર્ભજમાં	0	૩૮	૧૦૧	૭૨	૨૧૧
૭. લવણ સમુદ્રમાં	0	૪૮	૧૬૮	0	૨૧૬
૮. અધોલોક પુરુષવેદ ભાષકમાં	0	૫	૧	૨૫	૩૧
૯. વૈક્રિય મિથ્યાત્વમાં	૧૪	૬	૧૫	૧૮૮	૨૨૩
૧૦. ભવ્યસિદ્ધિ શાશ્વતમાં	૭	૪૩	૧૦૧	૯૯	૨૫૦

જય જિનેન્દ્ર

❋ PLEASE CONATACT DSB HELPLINE NO. 9702277914 FOR FREE ONLINE SHRENI CLASSES.
❋ NEXT CLASS STARTS FEBRUARY 3RD/4TH MONDAY AND TUESDAY.
❋ TO JOIN OUR TELEGRAM GROUP. CONTACT DSB HELPLINE NO. 9702277914.
❋ FOR BOOKS AND EXAM REGISTRATION.

|| શ્રી મહાવીરાય નમઃ ||

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતુશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org **E mail :** jainshikshanboard@gmail. com

૧૨ જાન્યુઆરી ૨૦૨૫ મહિલા મંડળ કુલ ગુણ : ૧૦૦

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાર્તા કે થોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.

૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેગ્યુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

OPEN BOOK / REGULAR શ્રેણી – ૨૫ WRITER YES / NO

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
SANGH NAME		SUPARVISOR NAME	
MAHILA MANDAL		SUPARVISOR SIGN.	

MARKS

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	TOTAL

(૨૦)

પ્ર.૧ (અ) સામાયિક–પ્રતિક્રમણના આધારે (૪×૫)

(૧) નીચેના શબ્દોના અર્થ લખી કયા પાઠમાં આવે છે?

૧. આસાયણાએ **આશાતના વડે** **પ્રતિક્રમણના ત્રીજા પાઠમાં**

૨. આરાહણાએ **આરાધનામાં** **પાંચમા શ્રમણસૂત્રમાં**

૩. આઉકાએણં **અપ્કાયની હિંસાથી** **ચોથા શ્રમણસૂત્રમાં**

૪. આમોસે **વગર પૂંજ્યે શરીર ખંજવાળવાથી** **પહેલા શ્રમણસૂત્રમાં**

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

૧. પાપના પગથિયા કેટલા છે? કયા? કયા? પ્રતિક્રમણથી શેની શુદ્ધિ થાય છે? શેની શુદ્ધિ નથી થતી? ૯૯ અતિચારમાં હેય, જ્ઞેય, ઉપાદેય કેટલા?

પાપના પગથિયા ૪ છે. ૧) અતિક્રમ ૨) વ્યતિક્રમ ૩) અતિચાર ૪) અનાચાર.

પ્રતિક્રમણથી અતિક્રમ, વ્યતિક્રમ, અતિચારની શુદ્ધિ થાય છે. અનાચારની શુદ્ધિ થતી નથી.

૯૯ અતિચારમાં જ્ઞેય અને હેય ૯૯ છે પણ ઉપાદેય એકપણ નથી.

(૩) નીચેનામાં માત્ર સંખ્યા લખો.

૧. નવ કોટિએ પચ્ચકખાણ થાય એ પાઠના અતિચાર **૫** ૨. શિક્ષાવ્રતના અતિચાર **૨૦**

૩. ક્ષાયિક સમકિત હાથીને લાગતા અતિચાર **0** ૪. કર્માદાનના અતિચાર **૧૫**

૫. ક્ષાયિક સમકિતી શ્રાવકના અતિચાર **૯૪** ૬. ઉચ્ચારણ સંબંધી અતિચાર **૬**

૭. માત્ર દુવિહં તિવિહેણં આવતા હોય તે પાઠના અતિચાર **૩૫** ૮. મોટા અતિચાર **૧૦**

(૪) સંકલ્પી હિંસાના પ્રકાર સમજાવો.

નિરપરાધી હિંસા : જે જીવોએ કોઈપણ પ્રકારનો અપરાધ કર્યો નથી, આપણા વ્યવહારમાં બાધક બનતા નથી, તેવા જીવોની હિંસાને નિરપરાધી હિંસા કહે છે. શ્રાવકને આ હિંસાનો સંપૂર્ણ ત્યાગ હોય છે.

સાપરાધી હિંસા : જે જીવોએ કોઈપણ પ્રકારનો અપરાધ કર્યો હોય, આપણા શરીરમાં પીડા પહોંચાડી હોય, વ્યવહારમાં બાધક બનતા હોય, તેવા જીવોની હિંસાને સાપરાધી હિંસા કહે છે. જેમકે રાજ્ય વ્યવસ્થા માટે ગુનેગારને દંડ આપવો. શ્રાવકને આ જીવોની કે શરીરમાં પીડા પહોંચાડતા જીવોની હિંસાનો આગાર- છૂટ હોય છે. કેન્સરનો દર્દી કીમો લે તેનો આગાર છે.

(૫) નીચેના વાક્યો કયા અતિચાર માટે બંધબેસતા છે? તે લખો.

૧. મુંબઈમાં પરિપૂર્ણ પૌષધમાં રાઈય પ્રતિક્રમણ કર્યું ન હોય. **પોસહસ્સ સમ્મં અણણુપાલણયા**

૨. ભરુચની ખોરી થઈ ગયેલી ખારી શીંગ વહોરાવી હોય. **કાલાઈક્કમે**

૩. સામાયિકમાં બેઠા બેઠા બેંગકોકના હાથીની ચર્ચા કરી હોય. **વય દુપ્પણિહાણે**

૪. કચ્છમાં મચ્છર મારવાની દેવાનો વેપાર કર્યો હોય. **વિસ વાણિજ્જે**

૫. કલકત્તાની ફેમિલી કોર્ટમાં છૂટછેડાનો કેસ દાખલ કર્યો હોય. **સદાર મંતભેએ**

૬. મદ્રાસની હોટેલમાં પુચ્છિંસ્સુણં ફેરવ્યું હોય. **અસજ્ઝાઈએ સજ્ઝાયં**

૭. બંગાળમાં દુર્ગાપૂજા કરવા ગયા હોઈએ. **પરપાસંડ સંથવો**

૮. શિંગાપુરથી મગરના ખોટા દસ્તાવેજ મંગાવ્યા હોય. **કુડલેહકરણે**

(૪૦)

પ્ર.૨ નવ તત્ત્વના આધારે જવાબ લખો. (૪×૧૦)

(૧) વ્યાખ્યા લખો.

૧. નિદ્ધત કર્મબંધ **જે કર્મબંધમાં કષાયની માત્રા તીવ્રતર હોય.**

૨. અનુભાગ બંધ **અનુભાગ તીવ્ર-મંદ, શુભ-અશુભ રસ. બંધાયેલું કર્મ કેટલા તીવ્ર રસથી કે કેટલા મંદ રસથી ફળ આપશે તે નક્કી થવું.**

૩. અનાદિ અનંત **અભવી જીવોનો કર્મ અનાદિકાલીન છે, તે જીવોનો મોક્ષ થતો ન હોવાથી તેના કર્મોનો અંત ક્યારેય થતો નથી.**

૪. ઈર્યાપથિક બંધ **૧૧ થી ૧૩ ગુણસ્થાન સુધીના વીતરાગી જીવોના કર્મબંધને ઈર્યાપથિક બંધ કહે છે.**

(૨) ખાલી જગ્યા પૂરો.

૧. જીવ સ્વયં ...... છે. **ચાત્રિક**

૨. ...... કર્મોનો નાશ તે મોક્ષ તત્ત્વ છે. **સંપૂર્ણ**

૩. ...... કર્મના ઉદયને અલ્પ સમય માટે ...... દેવો તેને ઉપશમ કહે છે. **મોહનીય, ઢાંકી**

૪. ...... એટલે લોકના ...... જાણવું. **જગત, સ્વરૂપ**

૫. શીતળતા ...... નો ગુણ છે, તે પાણીથી ...... છે. **પાણી, અભિન્ન**

(૩) એક શબ્દમાં જવાબ લખો.

૧. તરણહોજનું દષ્ટાંત કોની માટે છે? **ધર્માસ્તિકાય**

૨. લોકાકાશના પ્રદેશ કેટલા છે? **અસંખ્યાતા**

૩. વિશ્વમાં પરમાણુની સંખ્યા કેટલી છે? **અનંત**

૪. અલોકમાં કયા દ્રવ્ય હોય? **આકાશાસ્તિકાય**

૫. કયું દ્રવ્ય જગ્યા આપે છે? **આકાશાસ્તિકાય**

૬. પુદ્ગલના કેટલા પરિણામ છે? **દશ**

૭. જીવે બાંધેલા આયુષ્યના કાલમાનને શું કહેવાય? **યથાનિવૃત્તિકરણ**

૮. સ્કંધથી છૂટા પડેલા પ્રદેશને શું કહેવાય? **પરમાણુ**

(૪) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર એક વાક્યમાં લખો.

૧. પુણ્ય કેટલા પ્રકારના છે? વસ્તુના અભાવમાં કયા પુણ્ય બંધાય છે?

નવ પ્રકારના. મન પુણ્ય, વચન પુણ્ય, કાય પુણ્ય, નમસ્કાર પુણ્ય.

૨. પુણ્યનો ઉદય કયા કર્મને કારણે થાય છે?

ચાર અઘાતી કર્મ વેદનીય, આયુષ્ય, નામ,ગોત્રની શુભ પ્રકૃતિઓ દ્વારા જ થાય છે.

૩. ચૌભંગી નામ લખી ઉદાહરણ લખો. **પુણ્યાનુબંધી પુણ્યમાં શાલિભદ્ર, પાપાનુબંધી પુણ્ય મમ્મણ શેઠ, પુણ્યાનુબંધી પાપમાં પુણિયો શ્રાવક, પાપાનુબંધી પાપમાં કાલસોરિક કસાઈ.**

૪. સંસાર પરિભ્રમણનું બીજ શું છે? તેનાથી શું પાંગરે છે?

સંસાર પરિભ્રમણનું બીજ પાપ છે. તેનાથી આધિ, વ્યાધિ, ઉપાધિરૂપમય સંસારનું વિષવૃક્ષ પાંગરે છે.

(૫) એકેક તફાવત લખો.

૧. દ્રવ્ય સંવર–ભાવ સંવર

દ્રવ્ય સંવર : કર્મ પુદ્ગલો આવતા અટકે તે.

ભાવ સંવર : આવતા નવા કર્મને રોકવાવાળા આત્માના પરિણામ.

૨. ઈર્યાપથિક આશ્રવ–સાંપરાયિક આશ્રવ

ઈર્યાપથિક આશ્રવ : કષાય રહિત માત્ર યોગથી આકૃષ્ટ જે કર્મ છે, તે આત્મપ્રદેશથી તરત છૂટી જાય છે.

સાંપરાયિક આશ્રવ : યોગ દ્વારા આકૃષ્ટ જે કર્મ કષાયોદયના કારણથી આત્મા સાથે સંબદ્ધ થઈને સ્થિતિ પ્રાપ્ત કરે છે.

૩. સમિતિ–ગુપ્તિ

સમિતિ : યત્નાપૂર્વકની સમ્યક્ પ્રવૃત્તિ. સમ્યગ્ ક્રિયા છે. વ્યવહાર છે. અપવાદ માર્ગ છે.

ગુપ્તિ : અશુભ મન આદિથી નિવૃત્તિ. સમ્યગ્ જ્ઞાન છે. નિશ્ચય છે. ઉત્સર્ગ ચારિત્રનો મુખ્ય માર્ગ છે.

૪. ઈન્દ્રિય સંવર–ઈન્દ્રિય પ્રતિસંલીનતા

ઈન્દ્રિય સંવર : ઈન્દ્રિયો દ્વારા આવતા કર્મોને રોકનારા આત્મ પરિણામ છે.

ઈન્દ્રિય પ્રતિસંલીનતા : વિષયોમાં જોડાયેલી ઈન્દ્રિયોને વિષયમાંથી પાછી વાળવી.

(૬) ચાર વિકલ્પમાંથી કયો વિકલ્પ અલગ પડે છે? શા માટે?

૧. અનશન, ઈત્વરિક, **રસપરિત્યાગ,** પાદપોપગમન

રસપરિત્યાગ એ બાહ્ય તપ છે બાકીના ત્રણ અનશન તપના ભેદ છે.

૨. **મમત્વ ત્યાગ,** પાપ પર્યાયનું છેદન, ગ્લાનની સેવા, ચિંતન

મમત્વ ત્યાગ બાહ્ય તપનો ભેદ છે બાકીના ત્રણ માત્ર આભ્યંતર તપના ભેદ છે.

૩. આહાર ત્યાગ, કાયાને કષ્ટ, દ્રવ્ય મર્યાદા, **કાયાની સ્થિરતા**

કાયાની સ્થિરતા આભ્યંતર તપ છે. બાકીના ત્રણ બાહ્ય તપ છે.

૪. આલોચના, પ્રતિક્રમણ, તપ, **વિનય** **વિનય આભ્યંતર તપ છે બાકીના ત્રણ પ્રાયશ્ચિતના ભેદ છે.**

(૭) નીચેના શબ્દોના અર્થ સમજાવો.

૧. જીવઘણા **સિદ્ધ થતા પહેલા જ શૈલેશીકરણ સમયે આત્મપ્રદેશો ઘનીભૂત–નક્કર થઈ જાય છે. તેથી.**

૨. સાગારોવઉત સિજ્ઝઈ **સાકાર ઉપયોગે સિદ્ધ થાય છે.**

૩. બંધચ્છેદ **વટાણા આદિની શીંગ અથવા એરંડબીજ જેમ કર્મનો વિચ્છેદ થતા જીવની ઊર્ધ્વગતિ થાય છે.**

૪. નિ:સંગતા **ઘાસ અને માટીજન્ય લેપ દૂર થતા તુંબડું પાણીની ઉપર આવે છે. તેમ કર્મનો સંગ દૂર થતા જીવની ઉર્ધ્વગતિ થાય છે.**

(૮) નીચેના વાક્યો જે તત્ત્વમાંથી લીધા હોય તે તત્ત્વનું નામ લખો. (ઓપન બુકવાળાએ પાના નં. લખવા.)

૧. બારીમાંથી આવતી ધૂળ ઘરને ગંદું બનાવે છે. **આશ્રવ તત્ત્વ – પાના નં. ૯૫**

૨. દંડ રહિત ખોલેલા અને ઉંધા છત્ર જેવો છે. **મોક્ષ તત્ત્વ – પાના નં. ૧૩૧**

૩. કૂવા, તળાવ વગેરેના પાણી **નિર્જરા તત્ત્વ – પાના નં. ૧૦૪/સંવર તત્ત્વ – પાના નં. ૯૭**

૪. જ્ઞાન–દર્શન આત્માના મુખ્ય ગુણ છે. **જીવ તત્ત્વ - પાના નં. ૫૫**

૫. પોતાની પાસે વસ્તુ, વ્યક્તિ, સંપત્તિ નથી. **સંવર તત્ત્વ –પાના નં. ૯૯**

૬. પ્રવાહની અપેક્ષાએ કર્મબંધ અનાદિકાલીન છે. **બંધ તત્ત્વ – પાના નં. ૧૨૨**

૭. તે શુદ્ધ સ્વરૂપી ચૈતન્યયુક્ત આત્મ તત્ત્વથી સર્વથા ભિન્ન છે. **અજીવ તત્ત્વ – પાના નં. ૭૭**

૮. અત્યંત મૂર્ચ્છિતભાવે તેણે સાતમી નરકનું આયુષ્ય બાંધ્યું? **પુણ્ય તત્ત્વ – પાના નં. ૮૪**

(૯) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર માંગ્યા પ્રમાણે લખો.

૧. પદાર્થ વ્યવસ્થાને સમ્યક્ પ્રકારે જાણવી શા માટે જરૂરી છે?

પદાર્થ વિભાગને જ દર્શનરૂપ ભવ્ય મહેલમાં આધારરૂપ માનવામાં આવે છે.

૨. મોક્ષના સાધક અને બાધક તત્ત્વ કયા કયા છે?

પુણ્ય, પાપ, બંધ, આશ્રવ એ બાધક તત્ત્વ અને સંવર, નિર્જરા એ સાધક તત્ત્વ છે.

૩. તત્ત્વના પાંચ પ્રકાર કેવી રીતે થાય છે? **પુણ્ય–પાપનો સમાવેશ શુભ આશ્રવ કે બંધમાં થાય છે. આશ્રવ –બંધને એક તેમજ સંવર–નિર્જરાને એક તત્ત્વરૂપે સ્વીકારે છે. જીવ, અજીવ અને મોક્ષ મળીને પાંચ તત્ત્વ.**

૪. લોક કોને કહેવાય છે? **જેટલા ક્ષેત્રમાં ધર્માસ્તિકાય,અધર્માસ્તિકાય, આકાશાસ્તિકાય, પુદ્ગલાસ્તિકાય, જીવાસ્તિકાય અને કાળ દ્રવ્ય, આ છ દ્રવ્યો હોય તેને લોક કહે છે.**

(૧૦) નીચેનામાં માત્ર સંખ્યા લખો.

૧. જીવના મુખ્ય ગુણ **૪** ૨. પુદ્ગલના પરિણામ **૧૦** ૩. આરંભી પુણ્ય **૭**

૪. બાર તપમાં સાધન **૧૧** ૫. કર્મબંધના પ્રકાર **૪** ૬. સિદ્ધશીલાના નામ **૧૨**

૭. સંવરના સામાન્ય ભેદ **૨૦** ૮. આશ્રવના વિસ્તારથી ભેદ **૪૨**

(૨૦)

પ્ર.૪ ઉત્તરાધ્યયન સૂત્રના આધારે જવાબ લખો.

(૧) નીચેની ગાથાઓનો ભાવાર્થ લખો. **(૬)**

૧. પંચ ...... સવો ||

અર્થ : પાંચ સમિતિ અને ત્રણ ગુપ્તિ સહિત, ચાર કષાય રહિત, જિતેન્દ્રિય, ત્રણ ગર્વથી રહિત તથા ત્રણ શલ્ય રહિત જીવ અનાશ્રવી થાય છે.

૨. દિવસસ્સ ...... મુણેયવ્વં ॥

અર્થ : દિવસના ચાર પ્રહરમાંથી જે પ્રહરમાં જેટલો કાળ ગોચરી લેવાના અભિગ્રહરૂપે નિયત કર્યો હોય, તે નિયત સમયમાં જ ભિક્ષા માટે જવું, તેને કાળ ઉણોદરી તપ કહેવાય છે.

૩. અટ્ઠવિહ ...... માહિયા ॥

અર્થ : આઠ પ્રકારની ગોચરી, સાત પ્રકારની પિંડેષણા અને બીજા પણ અનેક પ્રકારના અભિગ્રહો છે, તેને ભિક્ષાચર્યા તપ કહેવાય છે.

૪. આયરિય ...... તમાહિણં ॥

અર્થ : આચાર્ય આદિની અપેક્ષા વૈયાવૃત્યના દશ ભેદ છે. તે દશેની યથાશક્તિ સેવા કરવી તેને વૈયાવૃત્ય તપ કહ્યું છે.

(૨) નીચેની ગાથાઓ પૂર્ણ કરો. (૬)

૧. જહા **ઉ પાવગં કમ્મં, રાગ દોસ સમજ્જિયં ।ખવેઈ તવસા ભિક્ખૂ, તમેગગ્ગમણો** સુણ ॥

૨. પેડા ય **અદ્ધપેડા, ગોમુત્તિ–પયંગ વીહિયા ચેવ । સંબુક્કાવટ્ટાયયા ગંતું, પચ્ચાગયા ય** છટ્ઠા ॥

૩. એયં **તવં તુ દુવિહં, જે સમ્મં આયરે મુણી । સો ખિપ્પં સવ્વસંસારા, વિપ્પમુચ્ચઈ** પંડિએ ॥

૪. વાડેસુ **વ રત્થાસુ વ, ઘરેસુ, એવમિત્તિયં ખેત્તં । કપ્પઈ ઉ એવમાઈ, એવં ખેત્તેણ ઉ** ભવે ॥

(૩) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. (૮)

૧. તપ શેનો ઉપાય છે? **શરીરની મૂર્છા તોડવા માટેનો એક અમોઘ ઉપાય છે.**

૨. સંક્ષેપમાં ઉણોદરી તપના પ્રકારના માત્ર નામ લખો. **દ્રવ્ય, ક્ષેત્ર, કાળ, ભાવ, પર્યાય.**

૩. આભ્યંતર તપના નામ લખો. **પ્રાયશ્ચિત્ત, વિનય, વૈયાવચ્ચ, સ્વાધ્યાય, ધ્યાન, કાઉસ્સગ્ગ.**

૪. મોક્ષમાર્ગના કેટલા અંગ છે? કયા કયા? **મોક્ષમાર્ગના ચાર અંગ છે. જ્ઞાન, દર્શન, ચારિત્ર, તપ.**

૫. ઈત્વરિક અનશનમાં શું હોય છે? **ઈત્વરિક અનશનમાં આકાંક્ષા અને મર્યાદા હોય છે.**

૬. રસપરિત્યાગ તપમાં શેનો ત્યાગ કરવામાં આવે છે? **દૂધ, દહીં, ઘી વગેરે વિગયો તેમજ ઘી, તેલાદિથી તરબોળ ખાદ્ય પદાર્થો તેમજ રસવંતા સ્વાદિષ્ટ પદાર્થોનો ત્યાગ કરવામાં આવે છે.**

૭. જ્ઞાનીજનો ધ્યાન તપમાં શેનો ત્યાગ કરીને શું કરે છે? **જ્ઞાનીજનો ધ્યાન તપમાં આર્તધ્યાન–રૌદ્રધ્યાનનો ત્યાગ કરીને સુસમાધિવંત થઈને ધર્મધ્યાન–શુક્લધ્યાન કરે છે.**

૮. પ્રતિસંલીનતા તપ કોને કહેવાય? **જન સામાન્યના આવાગમન રહિત, સ્ત્રી, પશુ, નપુંસકના નિવાસ રહિત એકાંત સ્થાનમાં શયન, આસન ગ્રહણ કરવું, રહેવું તે વિવિક્ત શયનાસનરૂપ પ્રતિસંલીનતા તપ છે.**

(૨૦)

પ્ર. ૪ કોઠો બનાવીને માર્ગણા લખો.

(૧) માત્ર સંખ્યામાં લખો. (૧૦)

માર્ગણા	ના.	તિ.	મનુ.	દેવ	કુલ ભેદ
૧. ઔદારિક શરીરી અમર	0	0	૮૬	0	૮૬
૨. ઊર્ધ્વલોક અણાહારક	0	૨૩	0	૩૮	૬૧
૩. પુરુષવેદી અમર	0	0	૮૬	૯૯	૧૮૫
૪. એકાંત મિથ્યાત્વી મનુષ્ય	0	0	૨૧૩	0	૨૧૩
૫. વચનયોગી સંખ્યાત વર્ષના અધોલોક	૧	૧૩	૧	૨૫	૪૦
૬. એકાંત મિથ્યાત્વી અમર	૧	0	૫૬	૧૮	૭૫
૭. વિભંગજ્ઞાન મરવાવાળા	૭	૫	૧૫	૯૪	૧૨૧
૮. રૌદ્રધ્યાની	૭	૫	૧૫	૮૫	૧૧૨
૯. કૃષ્ણલેશી મિશ્રયોગ	૬	30	૨૧૭	૧૦૨	૧૪૩
૧૦. ઔદારિક એકાંત સંખ્યાતકાળની સ્થિતિ મનુષ્ય	0	0	૨૦૭	0	૨૦૭

(૨) નીચેની માર્ગણા સમજૂતી સાથે લખો. (૧૦)

માર્ગણા	ના.	તિ.	મનુ.	દેવ	સમજૂતી	કુલ ભેદ
૧. તેજોલેશી મિશ્રદષ્ટિ	0	૫	૧૫	૪૮	૫ સંજ્ઞી તિર્યંચ પંચેન્દ્રિયના પર્યાપ્તા, ૧૫ કર્મભૂમિના પર્યાપ્તા, ૬૪ જાતિના દેવમાંથી ૧૫ પરમાધામી, પહેલું કિલ્વિષી ૧૬ વર્જીને ૪૮	૬૮
૨. વૈક્રિય શરીર અમર	૭	0	0	૯૯	૭ નારકીના અપર્યાપ્તા, ૯૯ દેવના અપર્યાપ્તા	૧૦૬
૩. શાશ્વત બાદર	૭	૩૩	૧૦૧	૯૯	૭ નારકીના પર્યાપ્તા, ૧૦ સૂક્ષ્મ એકેન્દ્રિય અને ૫ સંજ્ઞી તિર્યંચ પંચે.ના અપર્યાપ્તા વર્જીને, ૧૦૧ મનુષ્યના પર્યાપ્તા, ૯૯ દેવના પર્યાપ્તા	૨૪૦
૪. આહારક અમર	૭	0	૮૬	૯૯	૭ નરકના અપર્યાપ્તા, ૮૬ જુગલિયાના અપર્યાપ્તા, ૯૯ દેવના અપર્યાપ્તા	૧૯૨
૫. એક વેદી ત્રસ	૧૪	૧૬	૧૦૧	૭૦	૭ નરકના અપર્યાપ્તા–પર્યાપ્તા, ૩ વિકલેન્દ્રિય ને ૫ અસંજ્ઞી પંચેન્દ્રિયના અપર્યાપ્તા–પર્યાપ્તા, ૧૦૧ સંમૂર્ચ્છિમ મનુષ્યના અપર્યાપ્તા, ૩૫ વૈમાનિકના અપર્યાપ્તા–પર્યાપ્તા (૧, ૨ દેવલોક ને ૧ લું કિલ્વિષીક વર્જીને)	૨૦૧

❋ PLEASE CONATACT DSB HELPLINE NO. 9702277914 FOR FREE ONLINE SHRENI CLASSES.
❋ NEXT CLASS STARTS FEBRUARY 3RD/4TH MONDAY AND TUESDAY.
❋ TO JOIN OUR TELEGRAM GROUP. CONTACT DSB HELPLINE NO. 9702277914.
❋ FOR BOOKS AND EXAM REGISTRATION.

॥ શ્રી મહાવીરાય નમઃ॥

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતુશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org **E mail :** jainshikshanboard@gmail. com

૧૨ જાન્યુઆરી ૨૦૨૫ **મહિલા મંડળ** **કુલ ગુણ : ૧૦૦**

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાર્તા કે થોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.
૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેગ્યુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

OPEN BOOK / REGULAR **શ્રેણી – ૧ થી ૪ ક્રેશ કોર્ષ** **WRITER** **YES / NO**

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
SANGH NAME		SUPERVISOR NAME	
MAHILA MANDAL		SUPERVISOR'S SIGN.	

MARKS

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	TOTAL

(30)

પ્ર.૧ સામાયિક–પ્રતિક્રમણના આધારે લખો.

(૧) નીચેના પાઠની પૂર્તિ કરો. **(૧૦)**

૧. સુમઈ ચ **પઉમપ્પહં સુપાસં જિણં ચ ચંદપ્પહં વંદે** સુવિહિં

૨. ભોયણાઉ ય **કમ્મઉ ય ભોયણાઉ સમણોવાસએણં પંચ અઈયારા** જાણિયવ્વા

૩. ખેલેસુ વા **સિંઘાણેસુ વા વંતેસુ વા પિત્તેસુ વા પૂએસુ વા** સોણિએસુ

૪. ખમંતુ **મે મિત્તી મે સવ્વભૂએસુ વેર મજ્ઝં** ન કેણઈ

૫. એયં **પિ ય ણં ચરમેહિં ઉસ્સાસ નિસ્સાસેહિં વોસિરામિ** તિકટ્ટુ

(૨) નીચેના શબ્દોના ગુજરાતીમાં અર્થ લખો. **(૬)**

૧. પયહિણં **પદ ઓછું ભણાયું હોય**

૨. ધમ્મ સારહીણં **ધર્મ રથના સારથીઓ**

૩. દવ્વ વિહિં **ખાવા–પીવાના દ્રવ્યોની મર્યાદા**

૪. આસાયણાએ **આશાતના વડે**

૫. જાવ નિયમં **જ્યાં સુધી મર્યાદા કરી હોય**

૬. પમાયાચરિયં **પ્રમાદ કરવાથી**

(૩) નીચેના શબ્દોના મૂળ પાઠ (માગધી શબ્દ) લખો. **(૬)**

૧. ખિસ્સા કાતરી **ગાંઠડી છોડી** ૨. કોઈની છાની વાત ઉઘાડી કરવી **રહસાભક્ખાણે**

૩. અનુજ્ઞા, આજ્ઞા આપો **અણુજાણહ** ૪. ઉપદ્રવ રહિત **સિવ**

૫. અર્થ વિના દંડાય **અણત્થાદંડે** ૬. ઉપદ્રવ પમાડ્યો હોય **ઉદ્દવિયા**

(૪) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. **(૮)**

૧. મહાવ્રત એટલે શું? **જેમાં હિંસા, જૂઠ, ચોરી, મૈથુન, પરિગ્રહ વગેરે પાપોનો સંપૂર્ણ ત્યાગ કરવામાં આવે.**

૨. આવશ્યક સૂત્ર કોને કહે છે? **જે સૂત્ર ચતુર્વિધ સંઘને માટે સૌથી પહેલા જાણવું અને સવાર-સાંજ કરવું જરૂરી હોય છે, તેને આવશ્યક કહે છે.**

૩. તદુભયાગમે એટલે શું? **જેમાં સૂત્ર અને અર્થ બંને આગમ આવે.**

૪. ઈચ્છામિ ખમાસમણાનો પાઠ શા માટે બોલવામાં આવે છે?

ગુરુને વંદન કરવા માટે ઈચ્છામિ ખમાસમણો પાઠ બોલવામાં આવે છે.

૫. આપણો જૈનધર્મ કોણે બતાવેલો છે? **જિન વચન તો જેઓ રાગ-દ્વેષ રહિત છે તેવા કેવળજ્ઞાની જિનેશ્વરે કહેલ છે.**

૬. વ્રત એટલે શું? **વિરતિ-નિયમ-મર્યાદામાં આવવું.**

૭. પાઢિયારી વસ્તુના નામ લખો. **બાજોઠ-પાટલા આદિ, પાટ-પાટિયું, શય્યા-મકાન, સંથારિયું, ઔષધ, ભેષજ.**

૮. બ્રહ્મચર્યના પાલનથી થતા કોઈપણ બે લાભ લખો. **૧) શરીર નિરોગી બને, ૨) હૃદય બળવાન, ૩) ઈન્દ્રિયો સતેજ બને, ૪) બુદ્ધિ તીક્ષ્ણ, ૫) ચિત્ત સ્વસ્થ રહે છે, ૬) કષાયોની અને વિકારોની ઉપશાંતતા, ૭) મોહભાવમાં ઘટાડો, ૮) વ્રત-નિયમ-સંયમની વૃદ્ધિ, ૯) ભૌતિક અને આત્મિક અનેક લાભો થાય છે.**

(30)

પ્ર.૨ તત્ત્વ/સંસ્કાર વિભાગના આધારે

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. **(૧૦)**

૧. જય-જિનેન્દ્ર એટલે શું? **અનંત જિનેશ્વર ભગવંતોનો જય હોય.**

૨. જ્ઞાનવૃદ્ધિના પહેલા બે બોલ લખો. **૧) જ્ઞાન શીખવા માટે ઉદ્યમ કરવાથી જ્ઞાન વધે છે. ૨) ઊંઘ ઘટાડીને અભ્યાસ કરવાથી જ્ઞાન વધે છે.**

૩. ૩૫ બોલમાંથી ૧૦, ૧૮, ૨૬, ૩૧ મા બોલના માત્ર નામ લખો.

૧૦ મે બોલે કર્મ આઠ, ૧૮ મે બોલે દષ્ટિ ત્રણ, ૨૬ મે નય સાત, ૩૧ મે અનુયોગ ચાર.

૪. ચોથા ગણધર અને અગિયારમા સતીનું નામ લખો. **૪ વ્યક્તાજી ૧૧ શિવાદેવી**

૫. સમકિત કયા છે? **ઉપશમ સમકિત, ક્ષયોપશમ સમકિત, ક્ષાયિક સમકિત, સાસ્વાદન સમકિત, વેદક સમકિત.**

૬. અજીવ કોને કહે છે? **જેમાં સુખ–દુઃખનો અનુભવ કરવાની શક્તિ નથી, જેનામાં જાણવાની અને જોવાની શક્તિ નથી, તેને અજીવ કહે છે.**

૭. ચૌરેન્દ્રિયનું આયુષ્ય લખો. **જઘન્ય અંતર્મુહૂર્ત ઉત્કૃષ્ટ છ માસ.**

૮. અગ્નિકાયના કોઈપણ બે નામ લખો. **૧) ચૂલા અને ભટ્ઠીનો અગ્નિ ૨) ધૂમાડી અને તાપણીની અગ્નિ ૩) ચકમક અને વીજળીની અગ્નિ ૪) દીવા અને ઉમાડાનો અગ્નિ ૫) ધગધગતા લોઢાનો અગ્નિ અને અરણીનો અગ્નિ ૭) દાવાનળની અગ્નિ.**

૯. કષાય એટલે શું? **જેનાથી સંસારનો લાભ વધે છે.**

૧૦. મારો સ્વભાવ શું છે? **જ્ઞાન અને દર્શન એ મારો સ્વભાવ છે.**

(૨) ખાલી જગ્યા પૂરો. (૧૦)

૧. હું ...... છું. જન્મ લેવાનો ...... નો સ્વભાવ નથી. **આત્મા, આત્મા**

૨. વિનયથી હૃદય ...... અને ...... બને છે. **વિશાળ, દયાળુ**

૩. પાંચમું તત્ત્વ ...... અને આઠમું કર્મ ...... છે. **આશ્રવ, અંતરાય**

૪. મારા પર સૌથી વધુ ઉપકાર ...... – ...... નો છે. **માતા, પિતા**

૫. જ્યાં ...... નું જ્ઞાન શીખવવામાં આવે છે, તેને ...... કહે છે. **જૈનધર્મ, જૈનશાળા**

૬. પાંચમી પર્યાપ્તિ ...... છે અને પાંચમો દંડક ...... છે. **ભાષા, વિદ્યુતકુમાર**

૭. જૈનધર્મ...... એ બતાવેલો છે, જૈનધર્મ એ જ ...... ધર્મ. **કેવળજ્ઞાનીઓ, શ્રેષ્ઠ**

૮. અષાઢ સુદ પૂનમે ...... પ્રારંભ અને વૈશાખ સુદ ત્રીજે ...... હોય છે. **ચાતુર્માસ, અખાત્રીજ**

૯. તિર્યંચના કુળ ...... અને પૃથ્વીકાયનો વર્ણ ...... છે. **૫૩ ॥ લાખ ક્રોડ, પીળો**

૧૦. ...... જેવું તપ અને ...... ના જેવી સામાયિક ક્યારે કરીશ? **ધન્ના અણગાર, પુણિયા શ્રાવક**

(૩) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ સાચા છે કે ખોટા? ખોટા હોય તે સુધારીને લખો. (૫)

૧. ઉત્તરાસંગ એ ચોથો અભિગમ છે. **સાચું.**

૨. માનને જીતે તે સંતોષી. **ખોટું. લોભને જીતે તે સંતોષી**

૩. શર્કરાપ્રભા એ ત્રીજી નરકનું નામ છે. **ખોટું. શર્કરાપ્રભા એ બીજી નરકનું નામ છે.**

૪. ફટાકડા ફોડવાથી છકાયના જીવની હિંસા થાય છે. **સાચું.**

૫. આઠમે બોલે ઉપયોગ બાર. **ખોટું. આઠમે બોલે યોગ ૧૫ અથવા નવમે બોલે ઉપયોગ બાર.**

(૪) જોડકા જોડો. **(૫)**

(અ)	**(બ)**	**જવાબ**
૧. સમકિત	૧. નિક્ષેપા	**૫. ઉપશમ**
૨. નામ	૨. ઉપશાંત	**૧. નિક્ષેપા**
૩. ગુણસ્થાન	૩. ઈંદિસ્થાવર	**૨. ઉપશાંત**
૪. પૃથ્વીકાય	૪. ધર્મ	**૩. ઈંદિસ્થાવર**
૫. ધ્યાન	૫. ઉપશમ	**૪. ધર્મ**

[૨૬]

પ્ર.૩ વાર્તાના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે શબ્દમાં લખો. **(૧૦)**

૧. ગજસુકુમારના લગ્ન કોણે કોની સાથે નક્કી કર્યા? **કૃષ્ણ વાસુદેવ, સોમા**

૨. અમરકુમાર કઈ નગરીમાં રહેતા હતા? કેટલા લક્ષણવાળા હતા? **રાજગૃહ, ૩૨**

૩. પુંડરિકિણી નગરી કઈ વિજયમાં કઈ નદીના કિનારે હતી? **પુષ્પકલાવતી, સીતા**

૪. શાલિભદ્રની બહેન અને બનેવીનું નામ શું હતું? **સુભદ્રા, ધન્નાકુમાર**

૫. ધર્મરુચિ અણગાર હાલમાં ક્યાં છે? અધિકાર કયા સૂત્રમાં છે? **મોક્ષ, જ્ઞાતાધર્મકથા**

૬. આનંદ શ્રાવક પાસે કેટલી ગાયોના કેટલા ગોકુળ હતા? **૪૦૦૦૦, ચાર**

૭. વસુદેવની પત્નીના નામ લખો. **રોહિણી, દેવકી**

૮. પાર્શ્વનાથ ભગવાનનું ધ્યાન કેવું હતું? **અવિચળ, એકાગ્રતાપૂર્ણ**

૯. વસુમતીનું બીજું નામ લખો. તેને સારથી કઈ નગરીમાં લઈ આવ્યો? **ચંદનબાળા, કૌશંબી**

૧૦. સેવા કરવી એ કોનો ધર્મ બની ગયો? તેમની પરીક્ષા કરવા કોણ આવ્યો? **નંદીષેણ, બે દેવો**

(૨) કોણ બોલે છે અને કોને કહે છે? **(૧૦)**

૧. શું કહ્યું? પુત્ર, સ્પષ્ટ કરો. **માતા–પિતા અતિમુક્તને કહે છે.**

૨. અરે ! ઓ દુષ્ટ ! તું આ શું કરે છે? **ધરણેન્દ્ર મેઘમાળીને કહે છે.**

૩. મુનિરાજ ! મારી ભૂલ માટે ક્ષમા માંગું છું. **નંદીષેણ દેવ બનેલા સંતને કહે છે.**

૪. મારું તો જીવન ધૂળધાણી થઈ જશે. **મૂળા શેઠાણી મનમાં વિચારે છે.**

૫. મને રાજા પર જરાપણ ક્રોધ નથી આવ્યો. **અમર કુમાર લોકોને કહે છે.**

૬. તું તારા પૂર્વભવનો વિચાર કર. **ભગવાન મહાવીર ચંડકૌશિકને કહે છે.**

૭. મારી શક્તિનો ઉપયોગ આત્મકલ્યાણ માટે કરવો જોઈએ. **નેમકુમાર મનમાં વિચારે છે.**

૮. હું એક રાત્રિની ભિક્ષુ પ્રતિમા સ્વીકાર કરું. **ગજસુકુમાર મુનિ ભગવાન નેમિનાથને કહે છે.**

૯. શું શ્રાવકને અવધિજ્ઞાન થઈ શકે? **આનંદ શ્રાવક ગૌતમ ગણધરને કહે છે.**

૧૦. મને અભયદાન આપો, મને બચાવો. **દેવ બનેલું કબૂતર મેઘરથ રાજાને કહે છે.**

(૩) વાર્તાના આધારે બોધપાઠ લખો. (કોઇપણ ત્રણ) (૬)

૧. અતિમુક્ત કુમાર   ૨. રોહિણેય ચોર   ૩. પાર્શ્વનાથ ભગવાન   ૪. આનંદ શ્રાવક   ૫. શાલિભદ્ર

૧. અતિમુક્ત કુમાર : **૧) રમતમાં ધ્યાન રાખવા સાથે આવતા જતા સંત પ્રત્યે ધ્યાન રાખવું. ૨) સંતને ગોચરી માટે પોતાના ઘરે લઈ જવા. ૩) જેનો જન્મ છે તેનું મૃત્યુ અવશ્ય છે પણ ક્યારે છે એ કોઇ જાણતું નથી માટે જન્મને સફળ કરવા વૈરાગી બનવું. ૪) બાળપણમાં પણ દીક્ષાના ભાવ કરવા અને દીક્ષા લઈ શકાય તો અવશ્ય લેવી. ૫) કોઇની પણ કોઇપણ ક્રિયા જોઈને નિંદા, હાંસી–મશ્કરી કરવી નહિ. કોણ ક્યારે સિદ્ધ થઈ જશે તે ખબર નથી માટે સદ્ભાવ રાખવો. ૬) પાણીમાં અસંખ્ય જીવો છે, માટે તેની વિરાધના ન થાય તેનું ધ્યાન રાખવું.**

૨. રોહિણેય ચોર : **૧) પોતાના ઉપકારીનું કથન બરાબર રીતે માન્ય કરવું જોઈએ. ૨) માયા કરતા હોઈએ તો તે કદાચ કોઇ ન જુએ, પણ સિદ્ધ ભગવાન તો જુએ જ છે. ૩) ક્યારેક પરાણે કરેલો સત્સંગ પણ જીવનમાં મોટું પરિવર્તન લાવી શકે છે. ૪) પોતાની ભૂલ સમજાયા પછી તરત જ તેને સ્વીકારી લેવી જોઈએ. ૫) જીવનમાં જ્યારે મોકો મળે ત્યારે ત્યાગ–વૈરાગ્ય વધારી દીક્ષા લેવાની જ ભાવના ભાવવી જોઈએ.**

૩. પાર્શ્વનાથ ભગવાન : **૧) હંમેશાં સત્ય વસ્તુ કોઇ કહે તો તેનો સ્વીકાર કરવો. ૨) અનર્થ ક્યાંય પણ થતો હોય તો હૃદયમાં અનુકંપા લાવવી. ૩) કોઇનો મૃત્યુ સમય નજીક દેખાય તો નમસ્કાર સૂત્ર સંભળાવી, સંથારો આદિ કરાવવો. ૪) કોઇને દુ:ખ આપવું નહિ તેમજ તીર્થંકર ભગવાન અને તેમના ધર્મની આશાતના કરવી નહિ. ૫) હંમેશાં આપણી આગળ આપણું પુણ્ય હોય જ છે, માટે કર્મસત્તા પર શ્રદ્ધા રાખી મુસીબતો, સંકટોમાં ચલિત થવું નહિ.**

૪. આનંદ શ્રાવક : ૧) ગમે તેટલી સંપત્તિ પણ ધર્મ વિના નકામી છે. ૨) દઢ શ્રદ્ધાવાન શ્રાવક બનવું. ૩) જો દીક્ષા ન લઈ શકે તો પણ અમુક ઉંમર પછી પોતાના સંસારના કાર્યમાંથી નિવૃત્ત થઈ જવું જોઇએ. ૪) આત્મ કલ્યાણના કાર્યમાં વધારે મન લગાડવું જોઇએ. ૫) શુભ ભાવમાં અને શુભ લેશ્યામાં રહેવાથી અવધિજ્ઞાન ની પ્રાપ્તિ થાય છે. ૬) પોતે મોટા હોય અને ક્ષમા માંગવી પડે તો ક્ષમા માંગવી અથવા મન મોટું અને ઉદાર રાખી ક્ષમા આપવી.

૫. શાલિભદ્ર : ૧) કોઇપણ વસ્તુ ખાવા માટે જીદ કરવી નહિ. ૨) જૈન સાધુને વહોરાવવાની ભાવના ભાવવી. ૩) સાધુ વહોરવા પધારે ત્યારે નિર્દોષ આહાર–પાણી વહોરાવવા. ૪) વહોરાવ્યા પછી ખૂબ જ શાંતિથી આનંદિત થવું. ૫) પુણ્યથી મળેલી સમૃદ્ધિ પૈસા આદિનું અભિમાન ન કરવું. ૬) ભોગ કરતા ત્યાગ મહાન છે. ૭) સંસાર કરતા સંયમ શ્રેષ્ઠ છે. માટે સંસારના સુખો કરતા સંયમના કષ્ટોથી ડર્યા વિના દીક્ષા લેવાની ભાવના કરવી.

(૧૪)

પ્ર.૪ નીચેના કાવ્યની પૂર્તિ કરો. (કોઇપણ સાત)

૧. અરિહંત દેવો સર્વ જાણે છે, રાગ–દ્વેષને જીતનાર,
સિદ્ધ પરમાત્મા મોક્ષમાં બિરાજે, તેમનું સુખ અપાર છે,
આચાર્ય દેવો નેતા સમાન છે, પાળે પળાવે આચાર.

૨. મેં દાન દાન તો દીધું નહિ ને શિયળ પણ પાળ્યું નહિ,
તપથી દમી કાયા નહિ, શુભ ભાવ પણ ભાવ્યો નહિ
એ ચાર ભેદે ધર્મમાંથી, કાંઇ પણ પ્રભુ નવ કર્યું,
મારું ભ્રમણ ભવસાગરે નિષ્ફળ ગયું, નિષ્ફળ ગયું.

૩. મારા જીવનની નૌકા કેરું, તુજ હાથે સુકાન છે,
ચાહે ડુબાડે કે તું તારે, પરવશ મારા પ્રાણ છે,
લોકો કહેતા આગળ ના વધશો, સાગરમાં તુફાન છે.

૪. સંતોએ સમજાવ્યા, ઈશ્વરના આદેશો, ઉદ્ધાર કરે એવા, મને આપ્યા ઉપદેશો,
એના મોંઘા વચનોની, હું હાંસી ઉડાવું છું.

૫. જીવડા જીવડા જીવનું જતન કરજે, ઓળખજે આચાર, દોહ્યલી વેળાએ જાણજે ધર્મ સખાયો થાય.
ધર્મ વાડીએ ન નીપજે, ધર્મ હાટે ન વેંચાય, ધર્મ વિવેકે નીપજે જો કરીએ તો થાય.

૬. જે સુખ પામ્યા કર્મ પ્રતાપે, ઝાઝું ગણીને રહીશું સુખેથી,

યત્ન કરીશું પણ ના ફળે તો, માંગણી કોઇ ના કરીશું મુખેથી,

લઈ લેવાની (૨) જો દાનત જાગે, તો દાનવૃત્તિમાં અમે વાળવાના.

૭. સુંદર નથી આ શરીર કે સમુદાય ગુણ તણો નથી,

ઉત્તમ વિલાસ કળા તણા દેદિપ્યમાન પ્રભા નથી,

પ્રભુતા નથી તો પણ પ્રભુ અભિમાનથી અક્કડ ફરું,

ચોપાટ ચાર ગતિ તણી સંસારમાં ખેલ્યા કરું.

૮. શ્રી ઋષભ દેવના, ભરતાદિક સો પુત્ર, વૈરાગ્ય મન આણી, સંયમ લિયો અદ્‌ભૂત,

કેવળ ઉપાર્જ્યું, કરી કરણી કરતૂત, જિનમત દીપાવી, સઘળા મોક્ષ પહુંત.

૯. જન્મ્યા છે તો ધર્મને માટે, જીવવું છે તો ધર્મને માટે, ધર્મ માટે બલિદાન છે,

ભાઈ મહાવીરના સંતાન છે, જીવવું છે તો ધર્મને માટે, મરવું છે તો ધર્મને માટે,

તન, મન, ધન કુરબાન છે.

જય – જિનેન્દ્ર

- PLEASE CONATACT DSB HELPLINE NO. 9702277914 FOR FREE ONLINE SHRENI CLASSES.
- NEXT CLASS STARTS FEBRUARY 3RD/4TH MONDAY AND TUESDAY.
- TO JOIN OUR TELEGRAM GROUP. CONTACT DSB HELPLINE NO. 9702277914.
- FOR BOOKS AND EXAM REGISTRATION.